הארץ

75 אג' יום א' כ"ו באב תשמ"ו, 31 באוגוסט 1986 VOL. 68/20470 AUGUST 31 1986
(כולל מע"מ 65 אג')

מהיכן שאתה נמצא בארץ
להיכן שאתה רוצה בעולם
התקשר לאחד מהמרכזים:
★ ת"א - 03-375311, 373075
★ ירושלים - 02-242479, 246707
★ חיפה - 04-642465
BURLINGTON AIR EXPRESS שיגור אקספרס
טרנס-כלל תשגיר בע"מ

הבוררים בסכסוך טאבה ייבחרו עד סוף השבוע

ראש המשלחת המצרית פועל לסיים השיחות

נתגלעה מחלוקת בסימון הגבול בטאבה ● שמיר תובע לדווח לו מראש על נושאי הפיסגה עם מובארק ● ראש ממשלת ירדן בא היום למצרים

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

היום ייעשה מאמץ להתגבר על חילוקי דעות, שהתעוררו בין צוותי סימון הגבול של ישראל ומצרים, המעכבים את השלמת מלאכת מיפוי הנספח לשטר הבוררות. עד כה סומנו 10 ציוני נקודות, מבין 15 נקודות הגבול.

מנכ"ל משרד החוץ, דוד קמחי, והיועץ המשפטי של המשרד, רובי סיבל, ששבו ביום חמישי בלילה מקהיר, דנו במחלוקות בפני הציונים על בוררות הבוררים. נודע, כי המצרים מפגרים בהגשת מועמדיהם מתוך הרשימות שהגישו ה־אמריקאים לצדדים. בשבוע שעבר נוספו שתי רשימות חדשות ומחר בערב ייצאו השניים שוב למצרים, בתקווה להביא להתימה על שטר הבוררות עד סוף שבוע זה. ביום שלישי צפויה לקמחי פגישה עם שר החוץ המצרי, איסמת עבד אל מגיד בנושאי הנורמליזציה.

המשלחות האמריקאיות מפעילות לחצים על הצדדים להחיש את קצב השיחות. ראש משלחת מצרים, נביל אלערבי, קיבל אף הוא הוראות להביא להשלמת השטר כבר השבוע. במשרד ראש הממשלה בירושלים מקווים, כי השטר ייחתם בקהיר עד יום שישי.

בראובר — יו"ר הבוררים
נשיא שוויץ לשעבר, פייר בראובר, נבחר כיו"ר צוות הבוררים הבין לאומי, עליו יוטל למצוא פיתרון למחלוקת בין ישראל למצרים בעניין טאבה — כך פירסם ביום ו' העיתון "הרהאל דה ז'נב". מקורות בירושלים הכחישו את הידיעה.

חשש בליכוד
בליכוד חוששים, כי פרס ינצל את הפיסגה, כדי לחזק ערב הרו־טציה את הזיהוי לציבור ועירוה בין לאומית בשיתוף אנשי אשית. מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, יצחק שמיר, עומד לבקש מראש ה־ממשלה, שמעון פרס, לדווח לו בעוד מועד על הנושאים שיידונו בפיסגה ועל העמדות שלציג בשיחות בנושא הפלשתיני.

ראש ממשלת ירדן למצרים
ראש ממשלת ירדן, זאיד אל ריפאעי, עומד להגיע היום למצרים, כדי לנהל שיחות עם הנשיא חוסני מובארק באלכסנדריה.
מקור בממשלת מצרים, שהודיע על הביקור המתוכנן, לא מסר פרטים על מטרתו.

מערב אירופה פועלת למנוע פעולה של ארה"ב נגד לוב

הממשל: בידנו הוכחות שקדאפי מתכנן מעשי טרור

מפקד כוחות ארה"ב באירופה מציע לשגר מטוסי הפצצה כבדים בי 52 וטילי שיוט ● קדאפי הופיע בפומבי בראשונה מאז ההפצצה באפריל

מאת דניאל דגן
כתב "הארץ" באירופה

בריסל (מיוחד ל"הארץ"). מדינות מערב אירופה מנסות להפעיל השפעה ממתנת על ארה"ב, כדי שתימנע מפעולה צבאית נגד לוב. אמרו כאן אמש דיפלומטים במטה השוק המשותף בבריסל. הם הוסיפו, כי שרי החוץ של 12 מדינות הקהי־לייה עשויים להחליט בימים הקרובים על צעדים חדשים נגד לוב בתקווה לשכנע את האמריקאים להמנע מהפעלת כוח.

ארה"ב שוקלת הפעלת כוח נגד לוב בטענה שיש בידיה הוכחות, כי הקולונל קדאפי מתכנן שורה של מעשי טרור חדשים. שגרירי לוב בארה"ם אמר בתגובה על כך, שאם אכן יש כזה הבסיס, הבטאלון דייגן מכוחות כלשהן לתגובה של ארצו במוחו הבינלאומי, עליו להביא אותן בפני מועצת הבטחון.

השבוע יתנהלו בבירות מערב אירופה שיחות בין ממשלות השוק המשותף לבין וושנגטון ולונדון, שליחו המיוחד של הנשיא רייגן. השליח ינסה לשכנע את האירופאים להפגין סולידריות עם ארה"ב במאמציה למנוע טרור שבי התמך על ידי לוב.

רוג'רס: להפעיל מפציצים
צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב, מוסר, כי גנרל ברנרד רוג'רס, מפקד כוחות ארה"ב באירו־פה, מציע להפעיל נגד לוב מטוסי הפצצה כבדים מסוג בי 52 וכן טילי שיוט אם ימשיך קדאפי להיות מעורב בביצוע פיגועי טרור נגד אזרחים ומתקנים אמריקאיים. הגנרל אמר את הדברים במסיבת עיתונאים בתום מרוצת התרגילים שנערכו מול חופי לוב.

קדאפי הופיע בפומבי
בלוב הופיע אתמול הקולונל קדאפי באופן פומבי לראשונה מאז הפעולה הצבאית האמריקאית באפריל ונשא בראש אלפי מפגינים שהריעו לו וקראו מוות לארה"ב ולבריטניה. האיש הופיע בהפגנה הלובית. עבד אל־סלאם באלוד הכחיש אתמול במסיבת עיתונאים, כי לוב מתכננת פעולות טירור ואמר כי ארה"ב מחפשת תואנות שונא כדי לשוב ולתקוף את לוב.

לחץ סורי על לוב לנתק את היחסים עם מרוקו

סיפוק בארה"ב מביטול האיחוד מרוקו־לוב

מאת סופר "הארץ"
לענייניים ערביים

סוריה תבעה אמש מלוב לנתק את יחסיה עם מרוקו בעקבות הודעתו של המלך חסן השני, בנאום לאומה ביום שישי, על ביטול הסכם האיחוד בין מרוקו ללוב. מקורות ברבאט מסרו אמש, כי מרוקו אינה חוששת מצעדי תגובה לוביים וכי היא לוקחת בחשבון אפשרות של ניתוק היחסים. זיהוש מלחמת התעמולה הסיוע הלובי למורדי הפוליסאריו.

המלך חסן אמר לעמו, כי החליט לבטל את הסכם האיחוד עם לוב בעקבות ההודעה המשותפת הל־בינתדסורית לסיכום פיסגת אסד־קדאפי, אשר גינתה בחריפות את פיסגת איפרן.

הממשל קורא בברכה
וואשינגטון (ע"כ, צד"ג). הממשל האמריקאי קידם בברכה את החלטת המלך חסן לבטל את חוזה האיחוד עם לוב שנחתם לפני שנתיים.

החיפוש אחר שרידי דקר טרם החל

לא נמסרה סיבה לעיכוב

מאת דן סגיר
סופר "הארץ"

בניגוד לידיעות קודמות לא החלו החיפושים אחרי הצוללת דקר ביום שישי או בשבת בבוקר.
המטוס האמריקאי, שהיה אמור להמריא לעבר המקום, לא יצא ליעדו ולא נמסר על הסיבות לאי התחלת החיפושים.
אותו ההשערות היא שהעיכוב קשור לעבודה, שתוך סוף שבוע ארוך מפני שיום ב' הוא "חג העבודה" האמריקאי.
החיפושים אמורים להתנהל על־ידי צוותים אמריקאים השלב הראשון הוא סריקה מטוסים מיוחד לזיהוי הבקום המשוער באיזור חופי אלכסנדריה.

ח"כ רן כהן מרצ מוחה:

עתניאל שנלר מוצע כיועץ לשמיר בנושאי התנחלויות

מאת דן מרגלית
סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

ח"כ רן כהן מרצ מסר אתמול, כי מקורבי שמיר פנו לעתניאל שנלר, יו"ר מועצת יהודה שומרון ועזה, לשמש כיועץ ראש הממשלה לענייני ההתנחלות ההתיישבות לאחר הרוטציה.

רן כהן טען, כי מינוי כזה הוא בינן מובהק לכוונותיו של שמיר, לשנות את עדיפויות הממשלה בי נושא ההתנחלות, על ידי ניסיון מואץ להרחבתן. להערכתו יעביר מהלך כזה את המשבר בעדיפויות הפי־תוח. הוא קרא לשמיר להודיע הכעוד למנוע את מינויו של שנלר.

ההסתדרות מזהירה מפני סחבת במו"מ עם האחיות

קיסר תומך בתביעה להוסיף 1500 תקנים

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

ראשי ההסתדרות יעשו היום נסיון לזמן פגישת משא ומתן בין האחיות לבין המעסיקים, לאחר שמזכ"ל ההסתדרות יש־ראל קיסר הבהיר בסוף השבוע לשר הבריאות את חומרת המצב והזהיר מפני סחבת נוספת בדיונים עם האחיות.

מקור מהימן בהסתדרות אמר אמש, כי בשיחה בין קיסר לבין השר גור הרשמעה מצד המזכ"ל ביקורת על עמדת משרד הבר־יאות, שתחילה הבטיח להוסיף 1500 תקנים לבתי החולים, אך חזר בו והציע עתה 950 תקנים. ההסתדרות עומדת מאחורי תביעת האחיות להוסיף 1500 תקנים, באופן ששליש יאושרו בתוך זמן קצר והיתר תוך שנה.

בהסתדרות מדגישים, כי ראשי משרד הבריאות הודיעו לא אחת בעבר, כי לדעתם האחיות אכן צודקות, אך לא היתה עקביות בעמדתם ובשלב מאוחר יותר לא נקט המשרד עמדה תקיפה ולא הבהיר, כי הוא תומך בתביעות שיש בהן הבדיקה מבוססת שיפור תנאי העבודה.

אפרים וילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, סבור, כי האחיות לא ינטשו את בתי הח־לים כל עוד ההסתדרות ניצבת לימינן ומנהלת יחד אתן משא ומתן.

הסכם במגזר הפרטי
הוועד הפועל של ההסתדרות מתכנס הבוקר לדון ולאשר את הסכם השכר במגזר הציבורי ול־קבוע עמדה ביחס להסכם השכר המתגבש במגזר הפרטי. נודע כי עדיין יש מחלוקת בין ההסתדרות לבין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים ביחס לקבוע העלאת שכר המינימום לכדי 450 שקל. לטענת זאת תלה תזוזה ביחס להצגת רכי־בים מבסיס החישוב של הכנסת המינימום.

הלוואות אישיות
מרכז ההסתדרות, עובדי ה־מגזר הציבורי הולנויות שהחליטו להפסיק מתעסקים ל־גוש משא ומתן על הסכמי עבודה נפרדים שבמסגרתם ייב־נה סולם שכר חדש. מזכ"ל האיגוד, יצחק גלעדי, הודיע כי ההסתדרות תתמוך בכל מועצת פועלים הער עובדים שיאבק נגד התפשטות התופעה של חוזי עבודה אישיים.

נבדקת אפשרות לקיים פגישה בין פרס לשווארדנדזה בוואשינגטון

פקידים בארה"ב: הסובייטים טרם השיבו

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). גור־מים ישראלים ואמריקאים מנסים לארגן בוואשינגטון פגישה בין שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארד־נדזה לבין ראש הממשלה שמעון פרס, כאשר יבקר פרס בוואשינגטון בעוד כשבועיים.

באותו מועד יבקר שווארדנדזה גם הוא בוואשינגטון כדי לדון עם שר החוץ שולץ בהכנות לוועידת הפסגה בין הנשיא רייגן למנהיג הסובייטי מיכאיל גורבצ'וב. פקידים אמריקאים מסרו, כי עדיין לא התקבלה תשובה סובייטית מוסמכת וכי יתכן גם כי הפגישה תתקיים בניו יורק ולא בוואשינגטון במסגרת דיוני העצרת הכללית.

בן 14 חשוד בדקירת נער מבת ים למוות בעת קטטה בליל שבת בת"א

אחד מאחיו של גיל אלעזרוב שנהרג הינו חלל צה"ל ואחר מת בתאונה

2 קטינים ו־2 בני 21 נעצרו ● המשטרה חוקרת במטרה לגלות דוקרי שני פצועים בתקרית

מוקד הבילוי בזירת התקוטטות. רחבת הכניסה למועדון קלטע דן בבמנות רחבות הירקון ופרומסלדור שעה קלה לאחר התקרית בליל שבת. (תצלום: אבי הזאב, "חדשות")

מאת נורית אמותי
סופרת "הארץ"

גיל אלעזרוב בן חמש עשרה וחצי מבת ים נדקר למוות אור ליום שבת בתל אביב, סמוך למועדון קלטע דן בתל אביב. שני צעירים אחרים נפצעו באותו מקום אורשמם. בעקבות החקירה נעצרו ארבעה קטינים בני 14–16 ושנים בני 21. אחד הקטינים העצורים, בן 14 מתל אביב, הוא החשוד בדקירת הנער מבת ים. אחד הקטינים העצורים נפצע קל. המשטרה ממשיכה לחקור במטרה לגלות את דוקרי שני הפצועים האחרים שהשתתפו בקטטה. נודע כי שניים מהעצורים מוכרים למשטרה, אך אינם מוגדרים כעבריינים.

הנער שנרצח, מרחוב טרומפלדור 8 בבת ים, בילה עם חברים במועדון שברחוב הירקון בתל אביב. לקראת סיום הבילוי במקום התפתחה קטטה בין קבוצת נערים תושבי תל אביב לבין קבוצה מבת ים בעקבות ריב שטותי, לאחר השלכת חפץ כלשהו לעבר אחת הקבוצות. לפי עדות אחרות החלה הקטטה מרחיפות בשעת ריקוד. הקטטה החריפה והז גוהלה מחוץ למועדון כשעשרות צעירים צפו בה מן הצד. שומר המועדון ניסה להפריד בין הניצים, אך הלכד המשיכו בהתקוטטות.

לאחר דקות אחדות נראה גיל אלעזרוב מתמוטט בימין בפינת הרחובות הירקון טרומפלדור, שם שכן המועדון. בדרך לבית החולים איבד הנער את הכרתו ושם נקבע מותו. לאורך נודע על כך בשבת בבוקר. חבר של גיל שביקר אף הוא בבמבנו ונאושפז במרכז הרפואי איכילוב לא חש בתחילה בפציעה אך לאחר דקות התמוטט אף הוא ונזקק לטיפול ולאשפוז בבית חולים. קטין נוסף נפצע קלות בכתפו ולא אושפז.

גיל אלעזרוב שנהרג הוא בן להורים חיים בפרדי. אחיו האחד הוא חלל צה"ל ואחיו השני נהרג בתאונה. לגיל את נוסף.

חברו של גיל המאושפז בבית הח־לים נראה המום מהמקרה ושמר על שתיקה. הוא אמר רק כי ניסה לעזור לגיל שהלך מכות והגן עליו שלא יידקר, ואז נפגע.

בעקבות הארוע שקל מפקד מרחב הירקון, סגן ניצב אריה ביבי, לסגור מהיום את המועדון בצו הרחק לשלושים יום.
מנהל המועדון, יצחק אברבי, שהכיר הרצח נודע לו מהודיה, הרגיש כי הקטטה והרצח אירעו מחוץ למועדון, ולדבריו אין הוא מבין את כוונת המשטרה לסגור את המועדון.

ההקצבה האישית לחו"ל תועלה ל־2,000 דולר

האוצר מעכב את ביצוע ההחלטה שיום בנק־ישראל לסוף "עונת הנסיעות" בסוף אוקטובר

מאת בתמיה שטרסלר

לחצם הגובר של גופים ואישים למתן הקצבה מיוחדת של מטבע זר בעת היציאה לחו"ל, הביא את בנק ישראל להחלטה להעלות את הקצבה האישית של מטבע זר לנסיעה לחו"ל מ־800 דולר ל־2,000 דולר לנסיעה. המצב השפיר של הרזרבות של מטבע זר.

היום יכול כל מעסיק לבנות ללמצבה של מטבע הארץ בבנק ישראל ולבקש הקצבה מיוחדת עבור עובר, הנוסע לחו"ל במסגרת תפקידו — לפי מספר הימים שהעובד ישהה בחו"ל. הנוהג המקובל הוא להקציב לאותו עובר 120 דולר ליום — עד למכסימום של 2,400 דולר לנסיעה.

עצמאים ואנשי עסקים פרטיים נתקלו בקשיים רבים להשיג הקצבה דומה, משום שבבנק ישראל חששו, שעצמאים יכולים "לארגן" נסיעות שאינן נחוצות לפעילות העסקית. מצב זה גרם לאנשי עסקים לעבור על החוק ולהשתמש ב"דולרים שחורים".

כדי לפתור בעיות אלו ולהקטין את הלחץ מהמזקקה על מטבע זר הציע לאחרונה בנק ישראל לאוצר להגדיל את הקצבה האישית מ־800 ל־2,000 דולר. האוצר לא הביע התנגדות, אך טען שאין לעשות זאת עכשיו בעיצומה של עונת הנסיעות, אלא להמתין עד לתום העונה לאחר סוכות, כלומר עד סוף אוקטובר.

ראוי לציין שהמחיר של "דולר נוסעים" גבוה כיום בכ־18 עד 19 אחוז מהמחיר של הדולר היציג, עקב היטל של 15 אחוז, מס מיוחד של אחוז אחד, ועמלות שגובים הבנקים בשיעור של שניים עד שלושה אחוז. מחירו של הדולר הש־חור גבוה רק בכשלושה אחוז מהמחיר של הדולר היציג.

בעקבות המבצע בפישפשוק

נסים הורה לא לקיים שוב ביקורת מס בשבת

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר האוצר משה נסים פנה אמש לנציב מס ההכנסה יאיר רבינוביץ והורה לו שלא לקיים ביקורות מס בשבת כבפישפשוק. שר האוצר הביע אי שביעות רצון מכך שבכירי מס ההכנסה פעלו בשבת וביקש מנציב מס ההכנסה לבדוק ולדווח לו על הביקורות שנעשו בפישפשוק. כן ביקש שמקרה זה לא יישנה בעתיד.
גורמים בלבליים וביעו אמש תמיהה על צעדו של שר האוצר. הם ציינו כי בשבוע שעבר נתפסו 18 רוכלים בפשפשוק בחשד שהעלימו הכנסות. הם הוסיפו כי בשבתות מתנהל ברחובי הארץ מסחר ער שלא מדווח למס ההכנסה. הדבר מתבצע בעיקר בבאזורים ובדוכנים מטלהרים בכבישים הבין־עירוניים הראשיים. לדעתם אם ייאסר על פקחי המס לעבוד בשבת הרי שיהיה בכך משום פירצה הקוראת לגנב.
ראה ידיעה בעמוד 2

הקיצוץ בחינוך יסוכם השבוע

נבון תובע להעביר באמצעותו מיליון ד' לישובי העימות

משרד החינוך מזהיר מפני קיצוץ בתרבות ואמנות ובאוניברסיטאות

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרדי האוצר והחינוך ידונו בי־מים הקרובים בדרכים לבצע קיצוץ של 3.9 אחוזים בתקציב משרד החינוך והתרבות, כפי שהחליטה הממשלה לפני שבועיים. החלטה זו קיבלה שלשום שר האוצר משה נסים ושר החינוך יצחק נבון. על שני המשרדים לסיים את הדיון בנושא בתוך שבוע ולהביא את מי־מצאיהם לשרי האוצר והחינוך.

שר החינוך אמר, כי הקיצוץ המוצע על ידי משרדו מקשה על הפעילות השוטפת. הוא הדגיש, כי לא ניתן לקצץ בסעיף התרבות והא־מנות, שכן קיצוץ כזה יביא להתמוטטות הענף.

הוא אמר עוד, כי אין להעלות על הדעת קיצוץ בתקציבי המוסדות להשכלה גבוהה. לדבריו, קיימת התחייבות של ראש הממשלה ושר האוצר מלפני כמה חודשים בפגישה שכינס ראש הממשלה בנושא, לפיה תקציב המוסדות להשכלה גבוהה לא יקוצץ.

שר החינוך תבע, כי יועבר לתקציב משרדו סכום של מיליון דולר שהובטח על ידי משרד האוצר עבור מוסדות חינוך בישובי קו העי־מות בגבול הצפון. הכסף לא הועבר עד כה מאחר שמשרד האוצר ביקש להעבירו דרך הרשויות המקומיות.

שר החינוך התנגד לכך ואמר כי העברת הכספים דרך הרשויות המקומיות עשויה להוביל את המטרה וזאת ואין בטחון שהכספים יגיעו ליעדם המקורי. השר נסים הבטיח כי האוצר יעביר בקרוב את הכספים הללו.

עוד תבע שר החינוך, כי משרד האוצר לא יורה למוסדות תרבות, המקבלים תמיכה ממשרד החינוך, לקצץ פעמיים מתקציב המוסדות להשכלה גבוהה. זאת לאחר שכעת מפעות משרד החינוך 5 אחוז מהתקציב עבור המוסדות הללו וגם המוסדות עצמם מחויבים בהשוואה של 5 אחוז מתקציבם.

צו על תנאי: מדוע לא תבוטל ההפרדה בין בנים ובנות בבית ספר רמות ב"ים

בג"ץ נענה לעתירת הורים ודורש ממשרד החינוך לנמק בתוך 15 יום פשר ההחלטה להפריד בכיתות ה'–ח' בבית הספר הממלכתי דתי

מאת שמשון אוליך
סופר "הארץ"

בית המשפט הגבוה לצדק בהרכב השופטים דב לוין, גבריאל בך ואליעזר גולדברג נענה בסוף השבוע לבקשת הורים בבית הספר הממלכתי־דתי ברמות א' בירושלים והוציא לחייב את משרד החינוך, מנהל אגף לחינוך דתי ומנהל בית הספר לנמק בתוך 15 יום מדוע לא יבוטלו את החלטתם להפריד בשבת הלימודים הקרובה בין בנים לבנות בכיתות ה'–ח'.

העותרים, שיוצגו בעתירה על ידי אחד ההורים, עו"ד יעקב קמינצקי, טענו, כי הוחלט ההפרדה נתקבלה לאחר מגמות ההקצבה בבינוך הדתי־לאומי ובעקבות הודעה של הוד ההורים, כי רוב ההורים בבית הספר תומך בהפרדה. לדברי העותרים אכן נערך משאל ואמר כיום המוכרז של שנת הלימודים הנוכחית, אך רק מחצית מההורים קיבלו את השאלון האלה מתוכם שהשיבו בחיוב מהווים רק כשליש מקרב הורי התלמידים בבית הספר.

עוד טען עו"ד קמינצקי כי משרד ובית הספר קיים זה שנים אחדות בבית ספר מעורב, הרי שכל שינוי מחייב מבקבה של הדורש רוב מיוחס מקרב כלל ההורים, ואת בהתחשב על תקנות משרד החינוך בענין "תוכנית השלמה" וכן לפי המצב החוקי שהיה קיים בענייני חינוך עוד משנת 1940. כן נטען בעתירה, כי בעבין כה חשוב לעקרונות להורים יש לקיים הצבעה חשאית ללא התערבות משרד החינוך או מנהל בית הספר.

כמה וועדי הורים בבתי ספר ממלכתיים דתיים מעורבים בירוש־לים עומדים להתכנס ולמחות נגד מגמת ההקצבה בחינוך הממלכתי דתי. כן שוקלים ההורים לדרוש משרד החינוך למנות אחראים המפקחים אחראים לבתי הספר הממלכתיים דתיים המעורבים, אשר יתאימו להשקפות הורי התלמידים באותם בתי ספר.

משרד הבריאות בוחן את האפשרות להרחיק תלמידים הלוקים בכינמר

בשיתוף משרד החינוך ● המלצה לבצע טיפול מונע בכל המשפחה

מאת סופר "הארץ"
לענייני בריאות

משרד הבריאות בוחן בשיתוף עם משרד החינוך את האפשרות להר־חיק מבית הספר ילדים, אשר יימצא, כי הם המקור להדבקה חוזרת בכינמת. הדיקה כזו, אם יוחלט עליה, תבוצע על פי המלצת אחות בית הספר ובאישור המנהל.
ההמלצה נשקלת לאחר שהתברר, כי בעקבות מבצעי "הסקר" פחות במספר מקרי הכינמת אצל הילדים, אך לאחר זמן חוזרת התתפשטות למימ־דים שלפני המבצע, זאת בעקבות הדבקות חוזרות.
משרד הבריאות ממליץ על טי־פול בכל בני המשפחה ולא רק בילדים שבראשם התגלו כינים או ביצים ובכל מקרה צורך א לקבל ייעוץ נוסף מאחות בית הספר ובמתנות לבריאות המש

חדשות הארץ

שיחת היום
עם הפסיכולוג ד"ר שאול ליבנה יועץ לטיפול בנוער על רצח נער בן 15 במהלך תיגרה אלימה בתל־אביב (עמ' 2)
★
קודפי יבקש מהממשלה חצי מיליארד ד' להרחיב תשתית הכבישים (עמ' 3)
★
דאגה מהסלמת ההתקפות על מטרות אזרחיות במלחמת איראן־עיראק (עמ' 5)
★
שריד מבקש מנסים לתת פטור ממס על דמי הבראה לנופש פנים ארצי (עמ' 7)
★
הפגנת הדתיים מול "היכל" לא עמדה בתנאי הרשיון (עמ' 8)
★
שני מורים חשודים במעשים מגונים בתלמידות קטינות (עמ' 8)

שרות הארץ

מזג האוויר
(ע). טמפרטורות נוחות לעונה. גובה הגלים 40–80 ס"מ. טמפרטורת המים 28 מעלות. ירושלים 14–29, הגולן 18–30, נהריה 20–31, צפת 16–29, טבריה 20–35, עפולה 17–35, השומרון 17–30, תל־אביב 17–29, לוד 20–31, יריחו 20–35, עזה 21–30, באר־שבע 17–33, אילת 24–39.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4874	+0.0069
משקים	1.7679	+0.0011
שחור	1.5200	-0.0100

שער הסל

יציג	1.4907	-0.0017

בגליון זה 14 עמודים

יוצאים לדרך...

שנת הלימודים מתחילה,
מיליון וחצי תלמידים יוצאים לדרך.
חברת "דלק" פונה אל הנהגים, ההורים והילדים
להזהר בדרכים
ומאחלת לכל התלמידים
שנת לימודים טובה ו... דלק צלחה.

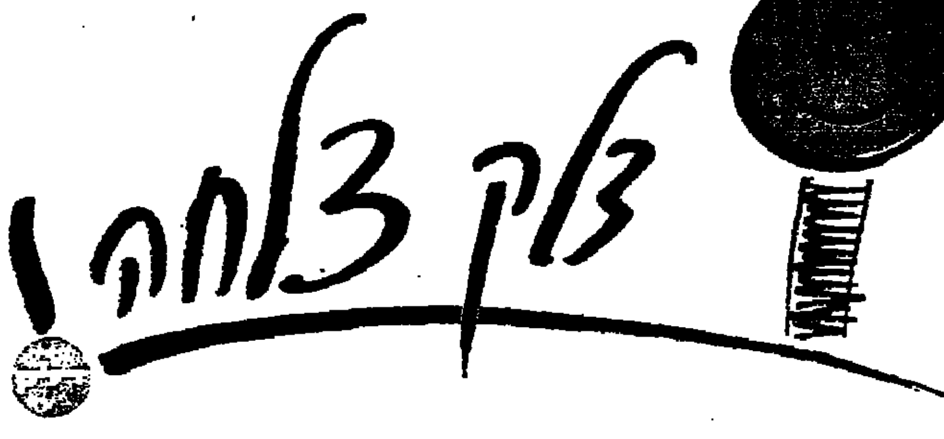

השמשוני פרילוק דונר

מכזו מן الأصل

ראיתי שמעתי

ייצוג רציני לעובדים הסוציאליים בכנס ביפאן

הפדרציה הבינלאומית של העובדים הסוציאליים, המתכנסת בימים אלה בטוקיו, בחרה בד"ר יצחק קימון מהאוניברסיטה העברית בירושלים לחבר ה' הנהלה המצומצמת, למרות ני־סיונותיהם של נציגי לוב לסכל את בחירתו. עם פתיחת אחד הסימפוזיונים במסגרת הכינוס, כיבדו בקימה מאות משתתפים מעשרות מדינות את זכרה של העובדת הסוציאלית הישראלית שנרצחה, אמי לוין ז"ל.

בתוך כך מתברר כי בנוסף לשרה זילברשטיין, המזכירה הארצית של ארגון העובדים הסוציאליים, נסעו לטוקיו עוד 10 מעמיתיה. מהסתדרות הדגישו כי הם נסעו על חשבונם. גם כך מתעוררת תמיהה, שכן לאחרונה חזרו וקבלו העובדים הסוציאליים על משכורותיהם העלובות. ויפאן, כידוע, אינה על מפת היעדים של סיומת השכר הזולות.

יהודית ויינקלר

אמי לוין ז"ל

אינטרמצו פאריסאי לתזמורת ירושלים

התזמורת הסימפונית ירוש־לים–רשות השידור תצא בסוף ספטמבר לימים בפאריס כדי להשתתף בתכנית טלוויזיה יוק־רתית בת שבע שעות בשידור חי, המוקדשת כולה לישראל. על התזמורת יצנח בקונצרט מיוחד זה המנצח הישראלי אורי סגל.

התכנית טרם נקבעה. תחילה היתה אמורה להשתתף באירוע, בחסות ידידי מכון ויצמן ב־צרפת, התזמורת הפילהרמונית הישראלית, שתימצא באותה עת בפאריס. בשל סדרת איחבטות בין קרן התזמורת, הנהלתה, מנהלה המוסיקאלי זובין מהטה והמנצח לאונרד בר־נשטיין, הנמצא עמה בפאריס וינצח עליה בקונצרט הנוגי יד־מים לפני התכנית בפאריס, יהיו התזמורת והנשיאין עסוקים בתאריך המיועד בהקלטות.

מארגני התכנית פנו לתזמורת רשות השידור, שמנהלה התנה את השתתפותה באישור מנכ"ל רשות השידור וכן במציאת מנצח ישראלי. התכנית, הערכת אותה לשבה, יהאיין נשיא צרפת פרנסואה מיטראן. יופיע הכנר שלמה מינץ, וכן אישי ציבור וכוכבי אמנות ובידור צרפתיים. המארגנים זימנו את מנהל התזמורת, יהודה פיקלה, ל־פאריס, השבוע, כדי לקבוע את תכנית הקונצרט של התזמורת.

ב.ש.

רחוק מהפוליטיקה רחוק מהנגב

שר העבודה והרווחה לשעבר אהרן אוזן, ששימש בממשלת הסעך כשר הקליטה, נטש לפני שבוע את מקום מגוריו במושב גילת שבנגב ושכר דירה בתל אביב. אנשי המושב אמרו אתמול כי זוהי אבידה כבדה ליישוב. אהרן אוזן אמר ל"הארץ" כי מכיוון שאין לו כל כוונה לחזור לחיים הפוליטיים, שכן הוא עוסק עתה בעסקים פרטיים, הוא עקר מהנגב לתל אביב.

איתן רבין

נגמרה העונה — מתחילות החתונות

עם סיומה של עונת ה' מלפפנים הספורטיביות, החלה בשעה טובה עונת החתונות הספורטיביות. את השירה הד־ביל הכדורסלן הבינלאומי עופר יעקובי, שנשא לאשה בסוף השבוע שעבר את חברתו הדוגמנית פזית בנק. הפרסומת של פזית – "צבובה על שחורים" – אינה מתייחסת לחבריו הכדורסלנים, אלא למסע פרסום לעבנים שחורים.

אחרי נישואי הכדורסלן והד־דוגמנית באה סדרת אירועים נוספת: מוטי אהרוני, המקצוען שלנו בהולנד, יחזור ממ־אסטרדם כדי לשאת לאשה את חברתו החיילת עפרה זילברמן. אחרי הנישואין תשתחרר החיילת היפהפיה ותצטרף ל־בעלה בהולנד. טכס הנישואין יתקיים במלון הילטון תל־אביב. באותו ערב יינשא הכדורגלן עודד מכנס לחברתו עינת אפק, בתו של אודי אפק, מנכ"ל הוועד האולימפי ה־ישראלי. זה יהיה ערב עמוס לכדורגלני מכבי תל אביב, מכיוון שגם אוהיר וגם מכנס הם אנשי המועדון.

בעבור ימים מעטים יבוא בברית הנישואין שוער הכדורגל משה מרים, שיישא לאשה את חברתו רות שלזובסקי. הזוג הצעיר יציב את החופה במלון הילטון תחת כיפת השמיים.

ש. יהושע

מועדון אקסקלוסיווי לטובת האמנות

מועדון חדש בא לעולם: אנשי מוזיאון ישראל יזמו מועדון של אנשי עסקים הנפגשים כדי להאזין להרצאות בנושאים כל־כליים ובמקביל לדון בהרחבת חוג ידידי המוזיאון. את היוזמה לכך נטל על עצמו ד"ר בועז ברק, יועץ פיננסי בשוקי ההון הבינלאומיים. בראש אגודת השותפים עמד עד עתה הברון ארמנד דה רוטשילד, וכי אמבנות קשרין בייסר אנשי עסקים יהודיים למעילות לטובת המוזיאון.

היו"ר הנוכחי של אגודת השותפים הוא מייקל שטיינהרדט, המוכר כאחד מעסקי וול סטריט המולש על קרן נאמנות בעלת בסיס בכמיליארד דולר. בפגישה הראשונה של המועדון השתתפו מנכ"ל כלל אהרן דובית, יו"ר בנק הפועלים עמירם סיון, יו"ר הבורסה חיים שטסל, והרחון הלר, מנכ"ל החברה לישראל.

אריה לביא

בעריכת עירית רוזנבלום

בשל הדרישות להתנות הביקור בביקור גומלין במוסקווה

חשש שיסוכל ביקורם של פקידים מברית המועצות בארץ כבר השנה

מאת עקיבא אלדר, משרד המדיני של "הארץ"

הסערה הציבורית והפוליטית, סביב התניית ביקור המשלחת הרו־סית בארץ בביקור משלחת ישר־אלית במוסקווה, עלולה לסכל את ההחלטה שנגבשה בדיונים פנימיים, למצוא דרך לאפשר את ביקור הפקידים הסובייטים בארץ עוד השנה.

בדיון בלשכת ראש הממשלה, בהשתתפות שר החוץ, יצחק שמיר, ובכירים בשני המשרדים לפני מפגש הלסינקי, הוחלט להציג בקשה לביקור משלחת ישראלית במוסקווה, אך לא להעמידה כתנאי. בירושלים נלקחה בחשבון האפשרות, שהסובייטים ידחו את הבקשה. כדי לא לסכל את ביקורם בארץ, הוחלט לוותר על התנאי.

נודע, כי השבוע תעביר ירושלים לרוסים את תגובתה על הבקשה, לשגר את המשלחת הסובייטית לישראל. סוכם, כי גם הפעם תציג ישראל את בקשתה לשגר משלחת דומה למוסקווה, אך לא תתנה בכך את הביקור של הסובייטים. ראש הממשלה ומקורבים רבים סבורים, כי התניית הביקור וזהוי עלולה להכל בתחילת הקשר שנוצר עם מוסקווה ולפגוע בסיכוי להקל על מצוקת יהודי בריה"מ.

טרם הוגשו השאלונים לעובדי התעשיה הצבאית בפרשת המצרר

בשל ויכוח פנימי בין משרד המשפטים לשלטונות המכס

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). מחלוקת בין משרד המשפטים האמריקאי לרשויות המכס מעכבת לפי שעה את הגשת שאלוני התחקיר לעובדי התעשיה הצבאית בניו יורק הקשורים לפרשת רכישת הציוד והטכנולוגיה לייצור פצצות המצרר.

ראשי המכס האמריקאי תקפו את משרד המשפטים על שהסכים לאשר לעובדים הישראלים למסור עדות כתובה במקום עדות בע"פ בבית משפט ועל שהורה על בטול צווי ההבאה לעדות. הם טענו כי בכך נוצר תקדים מסוכן וכי הוויתור לישראל "עוד עלול לעלות לארה"ב ביוקר", כלשון אחד הפקידים שצוטט.

עדותם של העובדים הישראלים על פי צווי העדות היתה אמורה להינתן עוד בתחילת החודש אך עקב ההסכם שהושג ב־5 לאוגוסט בין נציגי ישראל למשרד המשפטים האמריקאי היו העובדים צריכים להשיב על סדרת שאלות בכתב, ששלטונות המכס היו צריכים להציג. עד כה, כאמור, לא חיבר המכס את השאלונים, ומקורות המקורבים לחקירה סבורים כי המכס ינסה "להתחכם" בשאלותיו כדי להראות ששיתוף הפעולה הישראלי אינו עונה על מה שהוסכם בין הצדדים.

בני משפחת שצ'ראנסקי באו למלון "שורש" בהרי ירושלים למגורה של כמה ימים. בתצלום: נתן וליאוניד במשחק פינג פונג. השבוע יתחיל ליאוניד ללמוד באולפן במבשרת ירושלים (כיתוב וצילום: רוני נעמן וג'ז מלקולם)

מחבלים ירו אל כוח צה"ל שנע באיזור הביטחון

מאת דן סגיר ומנחם הורוביץ, סופרי "הארץ"

אש מנשק קל נורתה ביום שישי בשעות הצהריים לעבר כוח צה"ל, שנע בגבול איזור הביטחון, באיזור הגזר ליטאני בגזרה המרכזית. הכוח השיב אש. לא היו נפגעים.

בסריקות שנעשו באיזור צמחי עבות, נמצאו מחסניות קלצ'ניקוב וחומרי לחימה אחרים.

ההיתקלות עם חוליית המחבלים, שהתכוונה כנראה לבצע פיגוע באיזור רצועת הביטחון או אף בשטח ישראל, באה לאחר כמעט חודש, בו לא אירעו היתקלויות עם חוליות מחבלים באיזור רצועת הביטחון.

50 אלף דולר מחיר חילוץ שתי מטיילות שנפלו בגולן

מאת מנחם הורוביץ, סופר "הארץ" בצפון

כארבע שעות עסקו בסוף השבוע צוותי חילוץ של חיל האוויר וצוות חילוץ מיוחד של רמת הגולן המתנדבים בחילוץ שתי מטיילות שנפלו בשני אזורים ברמת הגולן.

מטיילת נפלה מגובה 10 מטר בנחל יהודיה. למקום הוזעק מסוק, מישגה. בשלב ראשון החליט לחלץ את הצעירה. באותו זמן הידרדרה צעירה אחרת בוואדי גמלא, מגובה 50 מטר. גם צעירה זו חולצה. שתיהן הועברו לבית החולים רמב"ם.

שני מבצעי החילוץ עלו לצה"ל 50 אלף דולר. בשנה האחרונה היו עוד 14 חילוצים של מטיילים מואזיות ונחלים בגולן. רוב המטיילים המגיעים לגולן חסרי מידע בסיסי על אתרי הטיול. רבים אינם מצוידים במפות ובאישורים מתאימים ואינם יודעים את נתיבי הטיול.

חרדים השחיתו קברי הנשיא בן־צבי ורעייתו

(ע). כתובות התגלו ביום ו' על קברו של הנשיא השני יצחק בן־צבי ועל קבר רעייתו רחל ינאית. על הכתובות חתומה התנועה החרדית הקיצונית "קשת".

את הכתובות על הקבר, הקוראות נגד "חילול קברים", גילה ביום שישי בבוקר השומר בהר המנוחות בגבעת שאול בירושלים, הוא הזעיק את המשטרה שפתחה בחקירה.

לפני כ־10 ימים נתגלו כתובות בחתימת התנועה "קשת" על קברות אבות האומה בהר הרצל. כתובות נרשמו אז על קברו של הרצל, קברה של גולדה מאיר וקברו של הנשיא השלישי, זלמן שזר.

מציע לתת מעמד של "אורח בכיר" לקשישי תל אביב

מאת חיים הנדוורקר, סופר "הארץ" בתל אביב

סגן ראש עיריית תל אביב נתן וולוך פנה לראש העירייה שלמה להט בהצעה להקנות מעמד של "אורח בכיר" לתושבי העיר הקשישים, כדוגמת ערים שונות בעולם המעניקות לקשישיהן הנחות ניכרות בשורה של שירותים.

הצעתו של וולוך היא שכל תושבי העיר הקשישים יזכו להנחות בכל אירועי התרבות בעיר, הגנים, חוף הים הסגור, שיש בו ניקיון ועוד.

יצוין כי 20 אחוזים מהאוכלוסייה בעיר הם קשישים.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

השר שריר יראיין אישית כל מועמד לכהונת שופט

לפני שתובא מועמדותו לאישור הוועדה

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

שר המשפטים, אברהם שריר, יזום שינויים בתהליך עבודת הוועדה לבחירת שופטים.

נודע, כי שריר הופתע לשמוע, שמועמדים לכהונת שופטים אינם מופיעים בפני הוועדה, אלא רק מתקבלים לראיון קצר על ידי ועדת מישנה. בשלב ראשון החליט שריר לראיין אישית כל מועמד לכהונת שופט, לפני שתובא מועמדותו לאישור ועדה בת 9 אנשים (בהם 2 שרים, 2 חכ"ים, 3 שופטי ביהמ"ש העליון ו־2 נציגי לשכת עורכי הדין).

שמגר מציע

נשיא ביהמ"ש העליון, השופט מאיר שמגר, הגיש לוועדה הצעה מפורטת ועל־פיה ישונו התקנות הנוכחיות, במגמה להסמיך את הוועדה לבחירת שופטים להחליט ברוב דעות על הפסקת כהונתו של שופט.

על פי התקנות הנוכחיות, כל שופט הנבחר לתפקידו משמש כשופט עד לפרישתו לגימלאות בגיל 70, ולא ניתן להפסיק את כהונתו, אלא במקרים נדירים, בהם קובעת הוועדה לבחירת שופטים — על יסוד חוות דעת רפואית — שמצמת מצב בריאותו, נבצר ממנו להמשיך בתפקידו, או במקרים בהם ביה"ד למשמעת ממליץ להפסיק את כהונתו מטעמים משמעתיים חמורים.

נודע, כי השופט שמגר החליט ליזום השינוי בתקנות, לאחר שהתגלו כמה מקרים בהם התברר, שלא ניתן להדיח מתפקידם שופטים שלא תיפקדו כראוי. בקרב חברי הוועדה קיימת נטייה לתמוך ביוזמתו של השופט שמגר, אם כי כמה חברי ועדה הדגישו, כי ראוי להבטיח את זכויותיהם של השופטים, שיהיו מועמדים להדחה, ולאפשר להם להופיע ולהציג את עמדתם בפני הוועדה.

מינויי שופטים

הוועדה לבחירת שופטים תדון היום גם במינויים של 6 שופטים חדשים. 2 שופטים לבתי המשפט המחוזיים בחיפה ובתל־אביב, 3 שופטים לבתי"ש השלום בירושלים, תל־אביב וקרית מלאכי ומינוי שופט לביה"ד הארצי לעבודה.

כמאה אלף במופע "משינה"

מאת חיים הנדוורקר, סופר "הארץ" בתל אביב

כמאה אלף בני אדם באו אמש לפארק הירקון לצפות בהופעתה של להקת "משינה" עם סיום חופשת הקיץ ותום מסע ההופעות של הלהקה.

חברי הלהקה התקבלו בהתלהבות בידי הקהל, שמנה בעיקר בני נוער. חלק גדול מהקהל עמד על רגליו בכל ההופעה ורקד.

המופע אורגן בידי עיריית תל אביב ועבר עד שעת מסירת הידיעה בלא תקלות.

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של
אשתי, אמנו וסבתנו היקרה
שרה ליאור
לבית ו...
בעלה:
ילדיה:
ההלויה תתקיים בבית (הוד־השרון) היום יום א'
בשעה ...00
מתאספים ליד ...

בצער רב וביגון קודר אנו ...
ר' משה יש...
ההלויה תצא היום, יום א' כ'...
14.00 מבית ההלויות ב...
המתאבלים:
אשתו, בנ...
אמו, אח...
והמשפ...

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של
אמי וסבתנו היקרה
צפורה ברגר
ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ז אב תשמ"ו 31.8.86 בשעה 12.30 בצהריים בבית העלמין הישן בחוף הכרמל חיפה
השבעה בבית בריגר, מבוא המאבק 25 ירושלים
האבלים:
אודי, לין, גיא, אורן,
וג'ני ברגר

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
לילי לנדאו
לבית באום
ההלויה תתקיים היום, יום ראשון כ"ז באב תשמ"ו 31.8.86 בשעה 14.30 בבית העלמין בכפר סמיר חיפה
נפגשים ליד השער הראשי
האבלים:
בעלה: גד (גוסטב) לנדאו
בנותיה: רחל לנדאו וב"ב
חנה ומיכה חגבי וב"ב
דורית ויובל ירושלמי וב"ב
ומשפחות: באום, פלביץ
נא להמנע מביקורי תנחומים

יקירתנו
מרים קולין
לבית הולצברג
נלקחה מאתנו
ההלויה תתקיים היום יום ראשון, כ"ז אב תשמ"ו 31.8.86 בשעה 1.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול
המתאבלים: אביעד, עינת, גופר, ראב, אריאל, בארי

שיחת היום / גדעון אלון

עם: הפסיכולוג ד"ר שאול ליבנה, יועץ לטיפול בנוער
על: רצח נער בן 15 במהלך תיגרה אלימה בתל־אביב

המציאות אינה סרטי קראטה ונינג'ה

התיגרה בין בני נוער, אחד לשבת בתל־אביב, בה נדקר למוות במכשיר חד הנער גיל אלעזרוב ושני נערים נוספים נפצעו, מהווה סימפטום להתגברות האלימות בקרב הנוער. באיזה מקפע אתה חש בכך?

אינני רוצה להתייחס למקרה המסויים הזה, כי אינני מכיר את פרטיו. אבל באופן כללי ניתן לומר, שבהחלט יש התגברות בממדי האלימות בקרב הנוער. למעשה יש הסלמה באלימות בחברה הישראלית בכל הענפים. יש התגברות באלימות כלפי קשישים, יש עלייה באלימות של תלמידים בבתי"ס, שבאה בעיקר לידי ביטוי בהשחתת ציוד. יש בבתי"ס מקרים של בריונות, שאינם מגיעים כלל לידיעת המשטרה והעיתונות, כי יש גורמים שמעוניינים לטשטש אותם.

מה הסיבות להתגברות ממדי האלימות בקרב הנוער?

קודם כל אסור לשכוח, שבני נוער בגיל התבגרות נמצאים בלחצים עצומים. הם מבולבלים, יש להם חרדות לקראת השרות בצה"ל, חלקם מעשנים ושותים משקאות חריפים, כדי להוכיח לעצמם, ובעיקר לחבריהם, שהם כבר גברים, וזה משחרר את הבלמים. בולטת גם תופעה של רצון להוכיח לסובבים אותם שהם אינם פחדנים. כשהייתי נער הייתי בארה"ב ואני זוכר לי שאחד מענפי הספורט הפופולאריים היה התחרות מי מעז יותר, מי אמיץ יותר. צעירים היו לוקחים מכוניות, מטפסים בנסיעה מהירה לעבר צוק גבוה. לפעמים התחרות הזו הסתיימה באסון, כי כל אחד רצה להוכיח, שהוא מסוגל להגיע לראש הצוק.

צעירים רואים כיצד אנשים מבוגרים מתנהגים ומחקים אותם. כשבני נוער רואים, כי מי שמגיע לראש התור, הוא אותו אדם שדוחף ומתנהג בגסות, הם מתרשמים שבחברה שלנו מעניקים פרס לאלימות. זו אולי הבעיה העיקרית.

האם גם לסרטים אלימים בקולנוע ובטלוויזיה, יש השפעה על התנהגותם של בני הנוער?

יש מידה מסויימת של השפעה ורצון לחקות. אם כי מחקרים שנעשו לא הגיעו למסקנות חד־משמעיות. יש חוקרים הסבורים דווקא, שסרטים אלימים מביאים לפורקן ולהפחתת ממדי האלימות בקרב הנוער. לעומת זאת היו מקרים בחו"ל, בהם צעירים שביצעו מעשי רצח, הודו כי הושפעו מסרטי פעולה בקולנוע או בטלוויזיה.

היית ממליץ להפסיק או לצמצם הקרנת סרטים שיש בהם אלימות לשמה?

חייבים להשתמש בתוצאות מקרה הרצח שאירע אתמול בתל־אביב, כחומר הסברה לצעירים. צריכים להדגיש את המשמעויות החמורות והטרגיות שיש להתנהגות בריונית. צריכים לעמוד על ההבדלים בין המציאות לבין סרטי הפעולה האלימים בקולנוע. המציאות אינה סרטי קראטה ונינג'ה, בהם תוך 2 דקות מחסלים 15 איש. הסכנה בסרטים כאלה, שהם הופכים את המוות לדבר זול, אוטומטי ולא מציאותי.

משאית התנגש בה ברחו זוג צעיר וביתם התינוקת ממזרח גרמניה למערבה, בפורצם את החומה. (צילום: אי פי)

רומניה תשלב ישראלים בטיולים לסין ולבריה"מ

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תיירות

רומניה תציע לישראלים בשנה הבאה חבילות סיור לברית המועצות ולסין — כך הבטיח שר התיירות הרומני, יון בנזינקו, ליו"ר הכנסת יצחק ארצי (ל"ע).

נמסר, כי מדובר בחבילות סיור חורפות, בהן ישולבו ישראלים. עוד הבטיח השר הרומני לנציג מישראל, כי רומניה תפעל לשיפור השירות לתיירים מישראל, בעקבות תלונות שקיבלה בנושא.

חמישה נמלטו מבתי מעצר

(ע). כוחות גדולים של משטרה ומשמר הגבול ערכו מאז ליל שבת מצוד אחר שני עצירים שנמלטו מבית המעצר המחוזי קישון, סמוך לצומת ג'למי.

ניסים אזונה (25) מחיפה וברטו חג'ג' (26) מנתניה, חמקו מבית המעצר בו נכלאו, עד תום בירור דינם. הם חשודים בפרשת שוד ועבירות אחרות.

בערב שבת העבירו שני העצירים על הוקף בבית המעצר, חמקו מבעד דלת צדדית לחצר המרכזית, טיפסו על גדרות בית המעצר ונמלטו.

עד למסירת הידיעה אתמול בלילה, לא אותרו הנמלטים.

גם מקלקיליה

שלושה עצירים נמלטו בליל שבת גם מתא המעצר משטרת קלקיליה. אחד מהם נתפס בפרדס, ליד ביתו.

השלושה, בני 17, 20 ו־26, תושבי שכם, טול כרם וקלקיליה, חשודים ברצח, ניסיון לרצח ושוד מזוין.

מפקד משטרת קלקיליה, ציון גלי מסר, כי השלושה הבריחו לתא המעצר מסורים, בהם ניסרו את סורגי אחד החלונות, ודרכו נמלטו.

איש המילואים נפצע אך הניס תוקפיו ליד שכם בירייות

עצר טרמפ אחר החשיכה בניגוד להוראות הצבא

מאת סופר "הארץ" בשטחים

חייל מילואים מבסיס צבאי בסביבת שכם הותקף בערב שבת בידי שני ערבים ונפצע קל. החייל הותקף שעה שניסה לתפוס טרמפ ליד צומת ביתפוריק שבקרבת שכם.

חייל המילואים, ששמו לא נמסר, קיבל היתר יציאה מהבסיס שבו הוא משרת ביום שישי בשעה מוקדמת. משום מה השתהה בבסיס, ויצא מבסיס רק אחרי רדת החשיכה. הוא החל לצעוד ברגל ובדרכו ביקש טרמפ ממכוניות פרטיות בניגוד להוראות. בסביבות השעה 9 בערב, כאשר הגיע לצומת ביתפוריק הסמוכה לשכם, עצרה לידו מכונית פרטית. ושני ערבים, שהגיחו ממנה, החלו להכות בו בחוזקה. החייל ספג מהלומות נמרצות, כאשר תוקפיו משתמשים כנראה גם בחפץ קהה כלשהו. אך הצליח להיאבק עמם, ואף הניסם בירייות מהרובה שהיה ברשותו.

כוח של צה"ל, שהגיע למקום, מצא את החייל פצוע קל, פינה אותו לטיפול בבית החולים תל־השומר ופתח בסריקות. על מקום האירוע הוטל סגר.

עובדי בתי־משפט לא ינקטו השבוע עיצומים

(ע). עובדי מערכת בתי־המשפט יעבדו השבוע, עד יום ו' ועד בכלל, עבודה תקינה — בכך נענו העובדים לפני שעה לבקשת מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר לא לנקוט עיצומים.

הוצאו צווי מניעה זמניים נגד הטכנאים ברשות השידור

(ע). בית הדין האזורי לעבודה בירושלים הוציא ביום שישי בבוקר צווי מניעה זמניים נגד הטכנאים ברשות השידור, המורה להם לשוב לעבודה סדירה ולא לנקוט בכל עיצומים או הפרעה מאורגנת לעבודה.

השופט יעקב נויגבורן, שהוציא את צווי המניעה הזמניים, קבע ישיבה נוספת ליום רביעי הקרוב בשעה 1300 בצהריים.

תוקף צווי המניעה הזמניים הוא לשבוע ימים. על פי ההחלטה נתבקשה הנהלת רשות השידור לכנס את נציגי העובדים ולמסור להם עם מי על העובדים להפגש למו"מ.

העובדים דרשו תוספת איזון של 6 אחוזים, שניתנה לסקטורים אחרים במשק ולא ניתנה לעובדים ה' טכנאים. ברשות השידור הבהירו כי האוצר מסרב להעניק לטכנאים את תוספת האיזון.

רשות השידור תמכה במאבקם של העובדים, אך ביטלה את תמיכתה לאחר שהחלו בעיצומים.

אסד: סוריה בעד דרישה לשים קץ למלחמה בלבנון

דמשק (ע"ר וע"צ). נשיא סוריה, חאפז אל אסד, אמר אתמול, כי ארצו תומכת בדרישה כדי לשים קץ למלחמת האזרחים בלבנון. מדברי אסאד משתמע, שהוא תומך בשיחות השלום המתוכננות שיפתחו ביום ג' בין שרי הקאבינט הלבנוני, הנוצרים והמוסלמים.

דובר לשכת הנשיאות אמר, כי אסד השמיע הערות אלה בשיחה עם ראש ממשלת לבנון, ראשיד כראמה, ושלושה שרים מוסלמים בקאבינט הלבנוני.

ארגון לא מוכר הודיע על

חטיפת צרפתי

אתמול נמסר, כי ארגון שלא היה ידוע עד כה הודיע ביום ו', כי הוא מחזיק כבן ערובה צרפתי בן 64.

הארגון "הכוחות המאוחדים של הנוער" מסר בהודעה בכתב יד, שהועברה לעיתון אל נהאר המופיע בביירות, כי חטף את קאמיל זונטאק, כדי להשפיע על צרפת, לתקן את מדיניותה.

זונטאק הוא אחד מבין 18 האזרחים הזרים שנחטפו, כפי הנראה, בלבנון.

11 ישראלים נעצרו בחשד חברות ברשת הברחת סמים לדנמרק ולנורווגיה

מאת אליהו זהבי, סופר "הארץ" בסקאנדינאוויה

אוסלו (מיוחד ל"הארץ"). במבצע משותף של משטרות נורווגיה ודנמרק, נעצרו תוך שבוע 11 ישראלים, החשודים בהשתייכות לרשת הברחת הירואין לסקאנדינאוויה.

לפני שבוע נעצרו בקופנהאגן שלושה ישראלים ובסוף השבוע נמסר על מעצרם של עוד חמישה ישראלים, שברשותם נמצאו 300 גרם הירואין וסכום כסף גדול. באוסלו נעצרו שלושה ישראלים.

משטרות דנמרק ונורווגיה הטילו איפול על פרטי המעצר. ידוע, כי מחיר ההירואין באוסלו גבוה פי כמה ממחירו באמסטרדאם, דבר המפתה את סוחרי הסמים לשווק את ההירואין בנורווגיה ובדנמרק.

מרכז ארצי לבחינות ולהערכה
מיסודן של האוניברסיטאות בישראל
מבקש הצעות מועמדים/ות
לתפקיד **ראש מדור ענ"א**
תאור התפקיד:
* אחריות למערכות הממוחשבות של המרכז הארצי (2 מחשבי VAX, IBM – PC 7) * ניהול אחזקת התכנה הקיימת * פיתוח מערכות לעיבוד נתונים מינהלי
כישורים נדרשים:
* תואר אקדמי רלבאנטי * יכולת ניהול צוות * ניסיון בעיבוד נתונים מינהלי * יכולת ניהול מערכת הפעלה * יכולת מוכחת בפיתוח תכנה * רקע במסדי נתונים * תנאים טובים למועמד/ת המתאים/ה. מועמדים מתאימים יפנו בכתב בלבד אל: מרכז ארצי לבחינות ולהערכה ת.ד. 26015 ירושלים מיקוד 91260. — עבור "ראש ענ"א". הצרפו קורות חיים, ניסיון והמלצות.

המעלות של אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכסי		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	13	16	ממטרים	10	17
אתונה	22	33	בהיר	21	36
בוקארשט	20	33	ס. רעמים	—	—
בריסל	13	15	גשום	8	18
וינה	15	16	מ"ח	12	15
ז'נבה	7	16	מ"ח	5	17
לונדון	10	16	מעונן	11	16
ליסבון	14	24	מעונן	15	28
מדריד	13	26	בהיר	13	27
ניו־יורק	13	25	מ"ח	10	20
פאריס	9	17	מ"ח	9	15
פרנקפורט	12	15	גשום	—	—
ציריך	8	15	ממטרים	—	—
קהיר	26	36	בהיר	23	35
קופנהאגן	9	16	מ"ח	10	18
רומא	22	30	מ"ח	22	30
שטוקהולם	9	14	גשום	9	12

ELAL אל על

המראות ונחיתות

(ע). להלן ההמראות והנחיתות בנמל תעופה בן־גוריון ביום ראשון 31.8.86:

המראות

ב־0100 אל־על (001) לניו־יורק. ב־0450 אל־על (5323) לפריס. ב־0630 בריטיש איר וייס (577) ללונדון. ב־0645 פאן אמריקן (119) לפריס ניו־יורק ומיאמי. ב־0720 לופטהאנזה (607) למינכן. ב־0745 אל־על (541) לאתונה. ב־0750 סוויס איר (333) לציריך. ב־0805 אייר פרנס (139) לפריס. ב־0815 אל־על (331) לבריסל. ב־0830 אל־על (323) לפריס. ב־0900 אל־על (385) לרומא. ב־0930 אל־על (015) ללונדון וניו־יורק. ב־1000 אל־על (345) לג'נבה. 1005 אייר סיני (055) לקהיר. 1015 טי. וו. א. (885) לניו־יורק. 1030 אל־על (347) לציריך. ב־1130 אל־על (315) ללונדון. ב־1150 אל־על (377) לקופנהגן. ב־1215 אל־על (33...) לאמסטרדאם. ב־1220 ארקיע (74...) לפריס. ב־1355 אל־על (363) ...נה. ב־1405 אל־על (358) למינכן. 142... אל־על (357) לפרנקפורט. 142... אוסטריין אייר ליינס (712) ...נה. ב־1430 אייר פרנס צ'רטר (79...) לפריס. ב־1500 אל־על (321) ...יסל. ב־1630 לופטהאנזה (605) ...נקפורט. ב־1635 דן־אייר (4323) ...דון. ב־1655 ק. ל. מ. (522) ...סטרדאם. ב־1705 אל־על (5051) ...טגארד. ב־1725 טארום (246) ...רסט. ב־1730 סבנה (204) לבר... ב־1815 אליטליה (747) לרומא. ... איבריה (889) לברצלונה. ... ב־1930 אל־על (1317) ... ב־1955 אל־על (443) ל... ב־2015 אל־על (2327) לפריס. ... אל־על (325) לפריס. ב־2145 ... אייר וייס (429) ללונדון. ... מאווי אייר (031) לבריסל.

נחיתות

... אל־על (5540) מרודוס. ... אל־על (1316) מפריס ולונדון. ב־0500 בריטיש אייר וייס (576) מלונדון. ב־0530 ארקיע (792) מפריס. ב־0635 אל־על (318) מלונדון. ב־0640 אל־על (512) מיוהנסבורג וניירובי. ב־0820 אל־על (5350) מפריס ווינה. ב־0920 אייר סיני (054) מקהיר. ב־1200 אל־על (2358) מפריס ופרנקפורט. ב־1230 אל־על (354) מפריס ומינכן. ב־1250 אל־על (542) מאתונה. ב־1310 אייר פרנס צ'רטר (7950) מפריס. ב־1315 אל־על (366) מפריס ווינה. ב־1330 אוסטריין אייר ליינס (711) מוינה. ב־1500 ק. ל. מ. (521) מאמסטרדאם. ב־1510 אל־על (5324) מפריס.

ב־1520 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1530 דן־אייר (4322) מלונדון. ב־1555 טארום (245) מבוקרסט. ב־1600 טי. וו. א. (800) מסן פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1600 טי. וו. א. (812) משיקגו בוסטון ופריס. ב־1615 סבנה (203) מבריסל. ב־1700 אל־על (808) מניו־יורק. ב־1705 אליטליה (746) מרומא. ב־1710 פאן אמריקן (134) ממיאמי ניו־יורק ופריס. ב־1730 אל־על (386) מרומא. ב־1740 איבריה (888) ממדריד וברצלונה. ב־1800 מאווי אייר (030) מבריסל. ב־1820 אל־על (334) מניו־יורק. ב־1850 אייר פרנס (136) מפריס. ב־1905 סוויס איר (332) מציריך. ב־1925 אל־על (324) מפריס. ב־1940 אל־על (346) מג'נבה. ב־2010 אל־על (348) מציריך. ב־2055 בריטיש אייר וייס (428) מלונדון. ב־2110 אולימפיק (301) מאתונה. ב־2200 אל־על (364) מוינה. ב־2225 ארקיע (742) מפריס. ב־2245 אל־על (338) מאמסטרדאם. ב־2250 אל־על (316) מלונדון. ב־2305 אל־על (356) ממינכן. ב־2315 אל־על (378) מקופנהגן. ב־2320 אל־על (444) מקהיר.

כל ההמראות והנחיתות זמן אינו סופי. את המועד המדוייק יש לוודא כשעתיים לפני המועד המצויין לעיל, בטלפון 03–381111.

هكذا في الأصل

משאל פור"י – מיוחד ל"הארץ"

רוב בציבור סבור שישראל לא צריכה לנתק יחסיה עם דרא"פ

רוב בציבור הישראלי בדעה שישראל אינה צריכה לנתק את היחסים עם ממשלת דרום־אפריקה לאור יחסה לשחורים – כך עולה ממשאל דעת הקהל הכלל־ארצי של מכון פורי שנערך בהזמנת "הארץ".

67.8 אחוז מכלל הנשאלים בדעה שישראל אינה צריכה לנתק את היחסים עם דרא"פ לעומת 18.2 אחוזים הסבורים שעל ישראל לנתק את היחסים. 3.1 אחוזים מצדדים בניתוק חלקי "אבל לשמור על קשרים כלכליים". לשעור ניכר, של 14.9 אחוזים, אין דעה בנושא לכאן או לכאן.

ניתוח הממצאים לפי מגמות הצבעה מראה שבין מצביעי הליכוד יש שעור גבוה יותר נגד ניתוק היחסים (72.8% מתנגדים ו־8.9% תומכים) לעומת מצביעי המערך שמ־64.7% מהם מתנגדים ו־21.6% תומכים בניתוק היחסים עם דרום־אפריקה.

המשאל הקיף מדגם מייצג של 1200 איש ואשה, שרואיינו בראיונות אישיים בכל רחבי הארץ.

יותר מ־4 חברות תעופה זרות מתנגדות להוזיל את מחירי הטיסה בעונת החורף

בספק אם ישראל תוכל לנקוט נגדן צעדי ענישה כדי לא לפגוע ביחסי התעופה ההדדיים ★ כתוצאה מסירובן גם אל־על לא תוכל להוזיל תעריפיה

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

גורמי תעופה מוסמכים זרים הפועלים בארץ התייחסו בספקנות ליכולתה של ישראל – כפי שהתבטא שר התחבורה שלשום בנושא זה – לנקוט צעדי ענישה כנגד ארבע מחברות התעופה הלאומיות של צרפת אנגליה גרמניה ואיטליה, המסרבות בשלב זה להוזיל את מחירי כרטיסי הטיסה בעונת החורף הקרובה לעומת אותה עונה מקבילה אשתקד. אמש נודע, כי מספר חברות התעופה הזרות המסרבות להוזיל את מחירי כרטיסי הטיסה עולה על ארבע החברות שצוינו. לדברי אותם גורמים תירתע ישראל מלנקוט צעדי ענישה מעשיים כנגד חברות התעופה הזרות, כדי לא לפגוע ביחסי התעופה ההדדיים. שר התחבורה דורש מחברות התעופה לעמוד בהבטחתן להוזיל את מחירי כרטיסי הטיסה, בשיעורים שבין חמישה עד שבעה אחוזים מעבר להוזלה העונתית. המחירים החדשים בקווי התעופה לאירופה אמורים להיכנס לתוקפם ב־1 בנובמבר. מחירים אלה נקבעים במשא ומתן בין נציגי הנהלות חברות התעופה הלאומיות של כל אחת מהמדינות. אם תמשכנה חברות התעופה האירופיות להתנגד להוזלת מחירי כרטיסי הטיסה לא תוכל חברת "אל־על" מצידה להוזיל מחירים בצורה חד־צדדית.

הטיסות לדרא"פ יעברו דרך ציריך במקום דרך רומא וליסבון עד כה

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

ירידה של כעשרה אחוזים בתנועת התיירות מישראל לדרום אפריקה באמצעות חברת התעופה הלאומית "נתיבי אויר דרום אפריקאיים" נרשמה בחודשים אפריל־יולי, לעומת זאת נרשמה עליה כללית של 27 אחוז במספר הנוסעים מישראל לדרום אפריקה באמצעות חברת התעופה באותה תקופה לעומת אותה תקופה מקבילה אשתקד. אמש נודע, כי חברת התעופה הלאומית של דרום אפריקה מקיימת מגעים עם שלטונות התעופה של שוויץ, כדי לאפשר מעבר של "נוסעים במעבר" (טרנזיט) לנוסעים מישראל ליוהנסבורג ובחזרה.

כפי שמסר שלשום מנכ"ל החברה סול רוידוביץ לסופר "הארץ", תנסה החברה להפעיל מה־27 באוקטובר את הקו לישראל דרך שוויץ במקום דרך רומא וליסבון. אם יתקבל האישור משלטונות התעופה בציריך, יהיו רשאים נוסעים מישראל לבלות זמן קצר (כשעה וחצי) בשטח הנמל ולנצלו למטרות שונות.

"הלידה לא היתה משוכה והיא לוותה בקשיים רבים" – אמר אלוף אמיר דרורי, בהתייחסו לתהליכי ההקמה וגיבוש מפקדת כוחות השדה בצה"ל (מפח"ש). דרורי אמר את הדברים בטקס חילופי מפקדי מפח"ש שנערך ביום שישי. לדבריו המפקדה ממוקמת היום במרכז המפה של צה"ל. אולם המבחן האמיתי שלה יהיה במידת מוכנות כוחות היבשה למלחמה הבאה. המפקד הנכנס, אלוף אורי שגיא, שהגיע מפיקוד הדרום אמר: "המפקדה היא רק האמצעי למטרה – שיפור איכות הלוחם של צה"ל". הוא הבטיח כי יעשה כמיטב יכולתו, כדי לתרום להשגת מטרה זו בעתיד. (כתב: דן סגיר)

שר הביטחון: צה"ל ימשיך לעמוד במשנה תוקף על העיקרון של אי הריגת שבויים

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

שר הביטחון, יצחק רבין, הבהיר אתמול בהופיעו בפני "חוג ערכים" של חברי מרכז מפלגת העבודה, כי צה"ל ימשיך לעמוד ביתר תוקף על העיקרון של אי הריגת שבויים. בהתייחסו לפרשת השב"כ אמר רבין, כי מדובר בערך ונורמה שלא ניתן לוותר עליהם. רבין אמר גם, כי חריגים אמנם תמיד קיימים, אולם הבעיה היא התייחסות ומערכת לאותם חריגים.

שר הביטחון, שנשא דברים בפני כ־70 מחברי מרכז העבודה, סיכם את השנתיים הראשונות לכהונת ממשלת האחדות וטען, כי מאזנן הוא חיובי ביותר. לדבריו היתה זו החלטה נכונה להקימה.

לדברי רבין, תקציב הביטחון של ישראל כיום הוא ברמה הנמוכה ביותר מאז 1968. הוא ציין, כי מדובר בסיכון מוצדק לביטחון, כשהמחיר הוא הבראת המשק. רבין טען, כי יש לראות בחיוב את העובדה, שזה שנה ורבע לא נפגע אף אזרח ישראלי מפעולת טרור מגבול לבנון.

ראש המועצה האזורית בגולן: דרוזים משתלטים על אלפי דונם אדמות מדינה

(עת). ראש המועצה האזורית רמת הגולן אמר כי דרוזים בגולן משתלטים על אלפי דונם של אדמות מדינה. התופעה לדבריו הולכת לפני 5 שנים ובאחרונה קיבלה תאוצה גדולה. הדרוזים מנצלים לדבריו את ההססנות של כוחות הבטחון האי נקיטת יד קשה.

"צורת ההשתלטות היא מגוונת. ישנם מקרים בהם הם חופרים תעלות בגבעות ממלאים אותן באדמה חקלאית ועליה נוטעים עצי תפוחים ודובדבנים. שיטה נוספת היא הפירת עיגורות בריכות מים. ראש המועצה האזורית סבור כי המימון לפעולות אלו מגיע בחלקו מסוריה.

גורמי משטרה ותבא בצפון הגיבו כי הם בודקים את הדברים לפרטי פרטים וכי באחרונה נערכו כמה מבצעים של הפירות החזקה. מספר עצים נעקרו ונתפסו עצים שנשתלו בשטחים אחרים.

בתשובה לעתירת 63 תושבים מהכפר בית פוריק באיזור שכם

2 אלופים לשעבר וקצין צנחנים ראשי הצהירו בבג"צ ששטחים בבקעת הירדן חיוניים לצה"ל

(עת). שני אלופי פיקוד מרכז לשעבר וקצין צנחנים וחיל רגלים ראשי טוענים בתצהיר לבג"צ כי שטחי אימונים של צה"ל באזור גב ההר במערב בקעת הירדן, חיוניים למניעת חדירות של גורמים עויינים לשטח ישראל, ולסייע ליחידות צה"ל העוסקות בביטחון השוטף בהרי השומרון ובבקעת הירדן.

התצהירים הוגשו על ידי אלוף (מיל') רחבעם זאבי, אלוף (מיל') יונה אפרת, שניהם בעבר אלופי פיקוד המרכז, ותת אלוף שמואל ארד, קצין צנחנים וחי"ר ראשי.

התצהירים הוגשו בתשובה לעתירתם של 63 תושבים מהכפר בית פוריק באזור שכם, הטוענים כי באחרונה מנעים מהם להיכנס לשטח אש של צה"ל באזור כפרם. הם טוענים כי בעבר ניתנה להם אפשרות לעבד שטחי אדמה חקלאיים ולרעות את צאנם בכסות האש. הם טוענים כי קיבלו לצורך כך אישורים מיוחדים, אך באחרונה לא חודשו אישורים אלה.

אלופי הפיקוד לשעבר וקצין הצנחנים וחי"ר ראשי טוענים כי שטח האש עליו מדובר חיוני לצה"ל ולאימונים. עוד נטען, כי יש צורך ביציאת הבודות ביטחון מאויישות על ידי צה"ל, לאורך בקעת הירדן כדי למנוע חדירות גורמים עויינים, וכי הבידור של שטח האש חיוני מפני שבטווחות אש תביא לגילוי דרכי פעולה ושיטות הלחימה של צה"ל.

עם זאת צויין בתצהירים כי שלטונות הבטחון ישקלו מתן גישה לפרעה ולשטחי ההקלאות של התושבים בימי שישי שבת והגוי ישראל והיבדק גם אפשרות כניסה לשטח האש בעקשות חקלאיות לצרכי רעיה וקציר.

עורכת את הטבעה: אהרית גלילי

קצין צנחנים וחי"ר ראשי תא"ל יוסי בן חנן:

"שטחי האימונים של צה"ל בדרום הגיעו לקו האדום"

מאת אלי אלמוג, סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

שטחי האימונים של צה"ל בדרום הגיעו לקו האדום. הקמת ישובים נוספים בלב שטחי האימונים תהווה נטל על צה"ל בכל הקשור לשטחי האימונים שלו – אמר קצין צנחנים וחי"ר ראשי תא"ל יוסי בן חנן.

הדברים נאמרו בסימפוזיון בנושא "יחסי אדם וטבע" – מגמות בתכנון לאומי". הסימפוזיון, שאורגן על ידי רשות שמורות הטבע והמועצה המקומית מצפה רמון, נערך במוצאי השבוע בעיירה.

הסימפוזיון נערך במסגרת שבוע טיול טבעי שנערך במצפה רמון, במסגרתו עסקו שבעה פסלים בעיצוב פסלים חדשים לאורך מצוק המכתש. הפסלים מוצבו מאבן מקומית קהתערבה למקום כמותגבות נגישות באוזר והם מצטרפים לשורת הפסלים שהוצבו בשנים עברו לאורך מצוק המכתש. הפסלים החדשים ישולבו במסגרת גן הפסלים, שאמור להיחנך בסוף ספטמבר במצפה רמון, כדי להוות מוקד תיירותי נוסף שמציעה העיירה.

בימים הקרובים יוחל בהצבת השלטים ובשיפור דרכי הגישה לגן הפסלים.

בדבריו אמר עוד קצין שריון ראשי, כי שתילת ישובים קטנים במרחקים גדולים זה מזה בליבו של הנגב, לא תהווה פיתרון ליישוב הנגב.

קצין חינוך ראשי, תא"ל נחמיה דגן אמר, כי אם הכוונה היא בהד גברת יישוב מצפה רמון, ביכולתה לגרום לכך, אולם הדבר תלוי בהד קבעת משאבים התחות מדיניות לאומית ברורה למימוש מטרה זו. דיבורים אינם מספיקים.

קורפו יבקש מהממשלה חצי מיליארד דולר להרחבת תשתית הכבישים בארץ

מציע להטיל אגרה בכבישים בין עירוניים ★ מספר כלי הרכב יגיע בסוף המאה למיליון

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שר התחבורה חיים קורפו יבקש הבוקר מהממשלה להקצות כחצי מיליארד דולר לצורך פתיחת העורקים הראשיים החוסמים בכבישי הארץ ולבניית כבישים עוקפים בכרכים עירוניים. הממשלה תקיים היום דיון בנושא ההערכות למלחמה בתאונות הדרכים.

שר התחבורה אמר אמש ל"הארץ" כי מדובר בתוכנית לשיפור עורקי התחבורה לחמש השנים הבאות וכי יש להתחיל מייד בסלילת 15 כבישים העוקפים את מרכזי הערים לוסייה העירוניים והצפופים, להרחיב את הכבישים הבין־עירוניים ולסלול מערכות כבישים עירוניות נוספות, כדי לדלל את התנועה בערים.

לדעתו של קורפו הסכומים למימון המבצע יושגו באמצעות תקציב מיוחד שתקצה לכך הממשלה, בדרך של הטלת אגרה על מעבר בכבישים בין־עירוניים או באמצעות העברת חלק מההכנסות המגיעות לממשלה בגין רישוי, היטל הרכב וכיוצא באלה. לנושא זה שר התחבורה סבור שאפשר לממן את המבצע גם באמצעות העברת הכספים שנחסכו על ידי הממשלה עקב הוזלת הדלק האחרונה במקום להוזיל את מחירי הדלק לצרכן.

לדבריו, אם לא תורחב התשתית של הכבישים בארץ ייסתמו הכבישים בסוף המאה, כשמספר כלי הרכב הפרטיים יגיע למיליון. כן הוא מציע להתחיל מייד בהקמת מערכת רכבות חשמליות שיוכלו להפחית את העומס בכבישים העירוניים ובריכוזי האוכלוסיה הגדולים.

על פי נתוני משרד התחבורה מדי יום מוסעים 8 מיליון נוסעים בתחבורה הציבורית, 600 אלף כלי רכב פרטיים, 115 אלף משאיות ו־7000 מוניות נעים מדי יום בכבישי הארץ שאורכם מסתכם בכ־12,000 ק"מ.

בנק ישראל לא יתערב במינוייהם של בני משפחת רקנאטי לראשי אי־די־בי

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בנק ישראל לא יתערב במינויים החדשים שבוצעו בסוף השבוע בחברת אי־די־בי – כך אמר אתמול גורם בכיר בבנק ישראל בתשובה לשאלת סופר "הארץ".

הוא הוסיף כי לבנק המרכזי אין על פי החוק סמכויות בתחום מינויים לתוך של חברות האחזקה הבנקאיות הכוללות גם פעולות שאינן בנקאיות. משום כך, כאמור, אין בכוונתו של בנק ישראל להתערב בנושא המינויים החדשים שנעשו באי־די־בי.

לדבריו, היו"ר החדש של דיסקונט, המנכ"ל החדש של הבנק והדירקטוריון שבו משתתפים אישי ציבור הם הגורמים הנחשבים מבחינתו של בנק ישראל הוראות הפיקוח על הבנקים, המוראים לניהול בנק דיסקונט ולהתוויית מדיניותו.

כזכור, בסוף השבוע בחר דירקטוריון אי־די־בי את רפאל רקנאטי כיו"ר הדירקטוריון ואת ליאון רקנאטי, אודי רקנאטי ואלי כהן כמנכ"לים משותפים.

מס הכנסה פשט על הפשפשוק

מלבד אלפי הקונים שהגיעו אתמול לפשפשוק, הגיעו למקום גם אנשי מס הכנסה, שבדקו רישום התקבולים של המוכרים. ה"פשפשוק" – השוק שנודד מאז הפעל בראשונה בשבת שעברה סערת רגשות בציבור הדתי ואף את זעמו של ראש הממשלה – פעל גם אתמול. בין מגדי המכוניות של אורחים שהרגו למקום, עברו חברי נוער רצ הולכי ברוחות. המנגנים את הכפירה הדתית המבקרים על יוזמת חברי המשק. בין החדשים במקום – תמרורים מכווני תנועה הרוכן להתמצאות על מוכרי למבקר הנים. יעקב לוי, איש מבקר נאולם מיזמי הפרוייקט צייך, כי בין היותר מקוים שאנשים יביאו עם הזמן מוצרים יד שניה למכירה במקום. בשעת מכירת הידיעה, לא ניתן היה לברוק את סכום הזחזי הקיבוץ מהפעלת הפשפשוק. בשבוע שעבר הגיע הסכום לשלושים אלף שקלים.

(כתבה: נורית אמיתי, צילום: עוזי קרן)

שינויים חידושים ושיפורים בקוי הנסיעות בכל הארץ

החל מ־1.9.86 באישור המפקחים על התעבורה.

אזור המרכז

קו חדש קו 16 מלוד למכבים וחזרה
לוח זמנים: מלוד בימים א'־ה' בשעות 7.05, 15.00, 18.00, בימי ו' בשעות 7.05, 15.00.
ממכבים בימים א'־ה' בשעות 07.35, 15.30, 18.30, בימי ו' בשעות 07.35, 15.30.

קו חדש קו 21 מכפר־סבא לכוכב־יאיר וחזרה
לוח זמנים: מכפר־סבא בימים א'־ה' בשעות 06.50, 13.00, 14.30, 19.30, בימי ו' בשעות 06.50, 13.00, 14.30. במוצ"ש בשעה 22.00.
מכוכב־יאיר בימים א'־ה' בשעות 07.15, 13.20, 14.50, 19.50, בימי ו' בשעות 07.15, 13.20, 14.50 ובמוצ"ש בשעה 18.00.

קו 92 א' חולון - תל־אביב
קו 92א' מחולון יסע בשעה 06.45 (ימים א'־ו') דרך תל־גיבורים, בייס הולץ, לקריית המלאכה וממשיך לצפון ת"א.

קו חדש קו 604 נתניה - רמת־אביב - אוניברסיטה - רידינג
מעתה שרות ישיר לאוניברסיטה ולשכונת רמת־אביב. הקו נוסע מנתניה לאוניברסיטה ברמת־אביב, מגיע עד חניון רידינג וחזרה.
לוח זמנים: מנתניה בימים א'־ה' בשעות 07.05, 08.15, 09.15. בימי ו' בשעה 07.05.
מתל־אביב בימים א'־ה' בשעות 14.00, 15.00, 16.00, בימי ו' בשעה 14.00.

קוים 056, 057 מחדרה לגוש ריחן
מסלול קו 056: חדרה, מי עמי, חלמיש, שקד, ריחן, מבוא דותן, מבוא דותן, חרמש, בקה־אל־גרבייה, שער מנשה וחזרה לחדרה.
לוח זמנים: בימים א'־ה' בשעות 06.45, 11.00, 19.30, בימי ו' בשעות 06.45, 11.00. במוצ"ש בשעה 21.30.
מסלול קו 057: חדרה, שער מנשה, בקה־אל־גרבייה, חרמש, מבוא דותן, מבוא דותן, ריחן, שקד, חלמיש, מי עמי, חדרה.
לוח זמנים: בימים א'־ה' בשעות 05.30 (מתרמש), 14.00, 16.00. בימי ו' בשעות 05.30 (מתרמש), 14.00. במוצ"ש בשעה 19.00.

קו חדש קו 032 רעננה - הרצליה
מסלול הקו: צומת רעננה, דרך בייח מאיר, רעננה, הרצליה, רמת־השרון, צומת גלילות, קאנטרי, רב־מכר, אזור תעשיה הרצליה וחזרה.
לוח זמנים: מצומת רעננה בימים א'־ה' בשעות 06.15, 07.00, מ־07.45 עד 18.15 בתדירות של כל 30 דקות. בימי ו' בשעות 06.15, 07.00, מ־07.45 עד 14.45 כל 30 דקות.
מאזור התעשיה הרצליה בימים א'־ה' בשעות 07.15, 08.00, מ־08.45 עד 19.15 בתדירות של כל 30 דקות. בימי ו' בשעות 07.15, 08.00, מ־08.45 עד 15.45 כל 30 דקות.

קו 020 ראשל"צ - חולון
להזכירכם מסלול הקו הוארך ממשרד הרישוי ויגיע עד בייח וולפסון, חולון וחזרה. פרוט לוח הזמנים יפורסם בימים 29/8, 5/9 בעתונים מקומיים, וכמו־כן בלשכות המודיעין ובמרכזי המידע של אגד.

קו 901 תל־אביב - חיפה
להזכירכם מסלול תחנות קו 901: תחנה מרכזית תל־אביב, רכבת ארלוזורוב, צומת רמת־אביב, צומת גלילות, צומת הרצליה, מכון וינגייט, צומת נתניה, צומת כפר־ויתקין, צומת אולגה, תחנה מרכזית חיפה, ובחזרה באותן התחנות. לוח הזמנים נשאר כפי שהיה.

חדרה - קוים עירוניים
קו 1 חדרה - חפצי־בה ישנה את מסלולו וישפר את השרות לשכונת המפעל המזרחי.
קו 12 א' - מעתה שרות לשכונת ברנדיס בשעות הלילה. פרטים בעתון מקומי מיום 29/8, 5/9 ובלשכות המודיעין.

קו 390 תל־אביב - אילת (ישיר)
קו 373 תל־אביב - צאלים
ראה פרטים באזור דרום.
קו 405 ירושלים - תל־אביב
ראה פרטים באזור ירושלים.

* כמו כן יבוצעו תוספות ושינוי מערך קוים ברמת־הגולן.
פרטים בלשכות המודיעין ובמרכזי המידע.

קו חדש קו 31 כרמיאל - ישובי גוש שגב - מושב מנוף וחזרה
לוח זמנים: מכרמיאל בימים א'־ו' בשעה 06.20 מבצע כניסה לשורשים. ממנוף בימים א'־ה' בשעות 07.55 (מבצע כניסות ליובלים ושורשים), 16.30. ביום ו' בשעות 08.00, 12.30.
פרטים לגבי מסלול הקו בעתון מקומי מיום 29/8, 5/9 ובלשכות המודיעין.

כפר הורדים
מעתה יתווספו כניסות לכפר הורדים ע"י קו 043 בדרכו מנוף לנהריה בשעות 05.50, 11.20 ומנהריה לינוף בשעות 10.20, 17.30 וע"י קו 041 הנוסע ממעלות ללפידות בשעה 12.45.

קו 955 נצרת - ירושלים
ראה פרטים באזור ירושלים.

אזור דרום

קו 373 צאלים - תל־אביב
הקו ישנה את מסלולו ויסע מעתה מתל־אביב דרך כביש החוף, יד מרדכי במסלול קו 374 וחזרה.
לוח זמנים: מתל־אביב בימים א'־ה' בשעה 17.00. בימי ו' בשעה 14.00 ובמוצ"ש בשעה 20.10

קו חדש קו 037 אשקלון - מושב אלי־סיני
הקו יסע ממושב אלי־סיני דרך ניצנים לאשקלון וחזרה.
לוח זמנים: מאלי־סיני בימים א'־ו' בשעות 07.15, 13.30. מאשקלון בימים א'־ה' בשעות 12.45, 18.00, בימי ו' בשעה 12.45

קו 390 - אילת - תל־אביב וחזרה - ישיר
הקו יוצא בימים א'־ו' מאילת ומוצ"א בשעה 10.00.

אזור ירושלים

קו 405 מהשכונות בירושלים ישיר לתל־אביב
מעתה יופעל שירות ישיר לתל־אביב משכונות גילה, קרית־יובל, נוה יעקב ונווה. מכל שכונה יוצא אוטובוס ביום א' בשעות 06.15, 06.45. בימים ב'־ה' בשעה 06.45. פרוט המסלולים והתחנות במקומונים מיום 29/8, 5/9, בלשכות המודיעין ובמרכזי המידע של אגד.

קו 955 ירושלים - נצרת
הנסיעה של שעה 14.00 תוקדם ל־13.45 בימים א'־ה'.

קו 46 - נוה יעקב - הר־הצופים
קו 46 יוארך ויתחיל את מסלולו מנוה־יעקב, דרך פסגת זאב ויגיע עד להר־הצופים. פרטים לגבי לוחות זמנים ומסלול הקו במקומונים מיום 29/8, 5/9, בלשכות המודיעין ובמרכזי המידע של אגד.

שרותים לחופי הרחצה
כל השרותים המיוחדים לחופי הרחצה שפעלו בחודשי הקיץ בימי חול - יבוטלו.

מזיזים את השעון
בעקבות המעבר משעון קיץ לשעון חורף ב־6/9 יופצו לוחות זמנים חדשים לציבור. פרטים בלשכות המודיעין ובמרכזי המידע.

אזור צפון

רמת הגולן - קו חדש 015 טבריה - קצרין
קו 015 יסע מטבריה לקצרין דרך צמח וחזרה.
לוח זמנים. מקצרין בימים א'־ו' בשעה 10.15 ומטבריה בימים א'־ה' בשעה 16.50 וממשיך עד אלוני בשן.

שימו לב!
לוחות הזמנים יהיו בתוקף מ־1.9.86 - 1.11.86 למעט ראש השנה, יום כיפור וסוכות וכן ב־5/9, 6/9 שלגביהם יוצאו לוחות זמנים בנפרד.

מרכזי מידע
אנו מזכירים לציבור הנוסעים כי מספרי הטלפון של מרכזי המידע הם:
תל־אביב: 03-432777
ירושלים: 528231/2, 02-523456
חיפה: 04-549121
למידע נוסף ולוחות זמנים מפורטים אנא פנה ללשכות המודיעין בכל תחנות אגד ולמרכזי המידע.

עם תחילת שנת הלימודים מאחל אגד לתלמידים שנת לימודים מוצלחת.

אגד עוד שיפור למענך.

חדשות אגד תיור: ★ אגד תיור מציע שפע של הבילות נופש ברחבי הארץ. החבילות כוללות מלונות, מסעדות, אתרים וביליים במחירים מפתיעים ומיוחדים. ★ מחודש ספטמבר, נוידי שבת, יוצא מת"א אוטובוס ללונה־גל. ★ חדש לשירותכם: נפתח משרד אגד תיור בתחנה המרכזית בהרצליה. טל' 052-540540 ★ היכנסו לטיולי סוכות: הגליל, ים המלח, ירושלים ואילת - פרטים במשרדי אגד תיור ברחבי הארץ.

EGGED TOURS אגד תיור

מכון מן الأصل

1936 — 1986

תנובה אקספורט: יעילות בשירות מגדלי ההדרים

מאת א. בן זאב

תנובה אקספורט היא אגודה שיתופית, שאינה עושה רווחים לעצמה. כל תכליתה — בשירות חבריה, מגדלי ההדרים, להם היא מחלקת את רווחיה. האגודה גובה את עלות האריזה מן המגדל, ומעבירה אליו את מלוא התמורה המתקבלת עבור הפרי.

כדי להגביר את האפקטיביות לחברים, שוקדת תנובה אקספורט על מאמץ ייעול נרחב. הנהנים הישירים מכל חסכון, הם כמובן המגדלים. מבחינת החשבון המגדל בישראל, החסכון הריאלי שהושג ב־85/6 לעומת 82/3 מגיע לכ־50 מיליון דולר, שהם 20% מכלל הוצאות.

היעד: ייעול המערכת

שני יעדים עיקריים הציבו באי הועידה הקודמת, ב־1982 בפני הנהלת תנובה אקספורט. הראשון: לפעול למען העלאת התמורה מהשווקים בחו"ל ובארץ תוך העלאת הכמויות המשווקות ומחירי המכירה. השני: לעשות כל שנדרש לייעל את המערכת בתנובה תוך שימת דגש על חיסכון, הורדת עלויות והגדלת הפריון והתפוקה הן של ההון והן של העובד.

מאמצי החסכון וההתייעלות בתנובה אקספורט הביאו מאז לסגירת חמישה בתי אריזה, לצמצום כוח אדם ב־141 עובדים קבועים, וביותר מ־800 עובדים עונתיים, ולהורדת מספר כלי הרכב ב־25%.

סה"כ העלויות המוחלטות בתנובה אקספורט ירדו מרמת שיא של 75.5 מיליוני דולר בעונת 82/83 לרמה של 40.5 מיליון דולר בעונת 85/86 (ירידה של 50%) ומעלות כוללת של 87 דולר לטיפול בטון ברוטו ל־73.6 דולר לטון ברוטו ב־85/86. זאת, למרות השחיקה בערך הדולר משך השנים האלה.

למרות הרעה המשמעותית שחלה בתנאים האובייקטיביים, רשמה החברה מספר הישגים אשר אין להם אח ורע, ומעטים המפעלים הכלכליים בארץ שיכולים להצביע על כגון אלה.

סה"כ השעות ששימשו את תנובה אקספורט בכלל פעילותה בבתי האריזה ירדה מרמת שיא מוחלטת של 3,511,000 שעות אדם ב־81/82 ל־2,619,000 שעות בעונת 86/1985, כשהירידה הזו בשיעור של 24.4% מבטאת המשך רצוף של המגמה שהחלה בעונת 1982/83.

העברת פעילות ורכישת חומרי אריזה מהמועצה לשיווק פרי הדר לקבלנים ובראשם תנובה אקספורט, איפשרה לחברה ללמוד, לנתח ולהפיק לקחים.

מחלקת הרכש בתנובה שהתייצבה בראש הגופים הקבלניים, ניצלה את יתרונות גודלה ואת איפיוני השוק ולחצה בהצלחה בשני כיוונים עיקריים:

— שינוי המגמה הרצופה של עליית מחירים תוך התאמתם לערכים ריאליים.

— שינוי תנאי וצורת הרכישה במטרה להגיע למלאים אופטימאליים.

בדו"ח ועדת הביקורת המתפרסם לקראת הועידה מחולקים שבחים לפעולת מחלקת הרכש, הרוכשת את חומרי האריזה ומספקת אותם באמצעות המחסן המרכזי. נמצא, כי המחסן מנוהל ומסודר ופרישי הציוד הועלו למחשב. ועדת הביקורת מלווה את פעולת המחסן, משתתפת בספירת המלאי ועוקבת אחר התפתחות המחסן והפיקוח על המלאי.

בנוסף על אלה התבטאה משיכרים בתפיסה הכוללת, הנדר בשיעור ניכר השימוש מתיבות ברזל, דבר זה הוביל בהברה להקטנה ניכרת ברכישתו ולהורדה משמעותית במחירו.

1982 היתה שנה קשה לפרדסנות. התעשיה לא היתה ערוכה לקליטת פרי בכמויות הגדולים מספיקים. המגדלים נאלצו לקבור כמאה אלף טונות הדרים. השאיפה לקבל מחיר אמיתי עבור הפרי לתעשיה דירבנה את הועידה הקודמת לדרוש מפעל לעיבוד הדרים — פרי תנובה, ברחובות. המעסיק 250 עובדים, בעל מחזור של 15 עד 20 מיליון ד', ש־95% ממוצריו מופנים ליצוא.

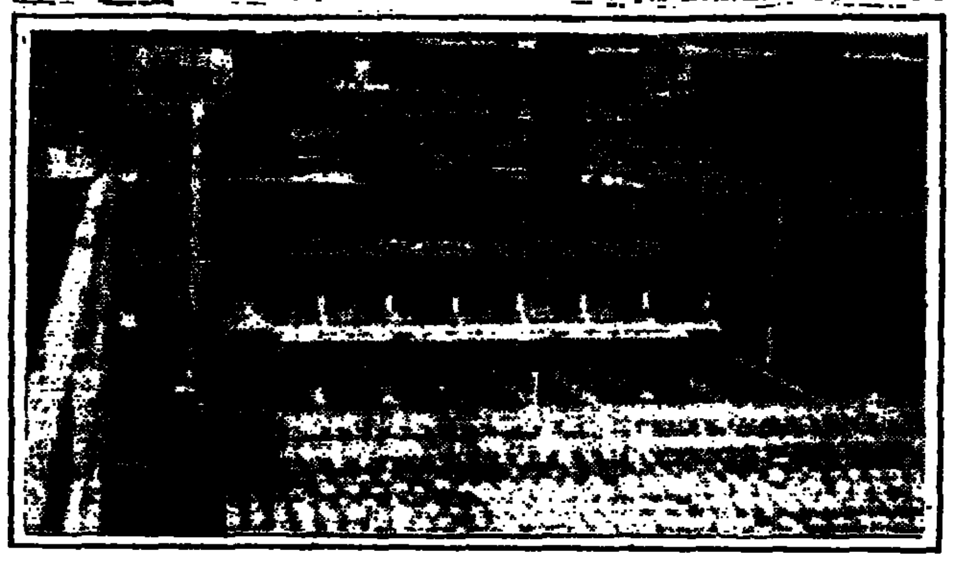

עזרה ממשלתית לחידוש הפרדס

בעשר השנים האחרונות כמעט שלא הושקע בחידוש הפרדס. הפרדס הישראלי הזדקן אימה מאד, ואם לא יינטעו בעשור הבא 10,000 דונם מדי שנה לחידוש פני הפרדס, תחל הידרדרות מנוגבה אל מתחת לקו המינימום הכלכלי.

לכן, תובעת תנובה אקספורט מהממשלה ומהגופים המשווקים לסייע לענף בתכנון ובאמצעים לשיקום וחידוש הפרדס.

1. לסייע בהקמת קרן במימון המגדלים והממשלה, למתן עזרה כספית בשנות מצוקה ומשבר לשיקום הפרדס, וחידושו והתאמתו לשווקים.
2. לחזק את המגזר המיצא ע"י מתן ביטוח שער ריאלי.
3. להשתתף במימון מחקרים לרבות פתוח זנים וסקרי שוק.
4. להביע סיוע מדיני חומרי, במאבק על חלקנו בשוק המשותף ולמנוע כל פגיעה בהדרים מישראל כתוצאה מהצטרפותן של ספרד ופורטוגל.

יעדי העתיד: שווקים רחוקים

בתנובה אקספורט רואים את יעדי העתיד בחדירה לשווקים רחוקים יותר — ארה"ב, קנדה, יפאן ומדינות מזרח אירופה. יש לגוון את סל המוצרים — ולגוון את צורות הגשת הפרי לצרכן. זאת, ע"י הקמת מרכזי הפצה באירופה, שיקבלו פרי בתפזורת ויארזו אותו על פי דרישת הצרכנים.

באגודה מתכוונים להגיע בתוך שלוש שנים לשיווק של לפחות 800 — 700 אלף טונות הדרים בשנה, לעומת 550 אלף טונות כיום. ולהטב בהדרגה את סל המוצרים כדי שאפשר יהיה לשווקו לאורך עונה ארוכה ככל האפשר. הכוונה סל מוצרים מתאים ולאורך זמן תיצור אמון וביטחון אצל הקונים. זאת, במטרה להעלות את ההכנסה לפרדסן. המקבל תמורת טונה פרי ליצוא פי שלושה ויותר לעומת מחירי התעשיה.

מגמת העתיד היא להמשיך ולצמצם את מספר בתי האריזה — מבלי לפגוע ביעילות, ולייעל את המערכת ע"י מעבר לאוטומציה בכל שלבי האריזה.

לתנובה אקספורט
ברכות לגבל ה־50 הצלחה בהמשך הדרך
מאחל
עסיס תעשיות בע"מ

לתנובה אקספורט
ברכות
ביום חגכם
מכתשים
מכתשים כימיקלים בע"מ

לתנובה אקספורט
ברכות
ביום חגכם
מאחלים
פרי העמק

לתנובה אקספורט
שאו ברכה חמה
להמשך שיתוף פעולה פורה
מאחלים
פרי פנים
חדרה

לתנובה אקספורט.
שאו ברכה להמשך שגשוג
מאחלים
ארגון הובלה
עמק הירדן — צמח

לתנובה אקספורט
שאו ברכות
ביום חגכם
מאחל
מושב בית חנן

לתנובה אקספורט
ברכות ליום חגכם
מאחלים
שרונע בע"מ
יצרנית דלתות קירור
מערכות שינוע ועגורנים

לתנובה אקספורט
ברכות ביום חגכם
מאחלים
נהגי למושב
אגודה חקלאית שיתופית למובלות
עמישב 17 ת"א

לתנובה אקספורט
ברכות ליום חגה
בית יכין

לתנובה אקספורט
להנהלה והעובדים
בחג היובל שאו ברכה חמה
להמשך שגשוש ושיתוף פעולה פורה
מאחל: אליאס בשושן, הובלות
טל: 08-224559, 08-237867

לתנובה אקספורט
לחג היובל שאו ברכות
להמשך שיתוף פעולה פורה
מאחלת
חטיבת כרמל משרכות מיכלים בע"מ
יצרני אריזות מקרטון גלי
מיכלי כרמל — חיפה
פלאור מיכלים בע"מ — חולון
מיקרוקרטון — מולטיקרטון — כרמיאל

לתנובה אקספורט
ברכות
ביום חגכם
העוריון בע"מ
אשדם בע"מ

לתנובה אקספורט
שאו ברכות ביום חגכם
להמשך שיתוף פעולה פורה
פולי זיו

לתנובה אקספורט
ברכות ביום חגכם
מאחלים
"מכניקה" י. בוקשפין
חברה בע"מ
סוכני "רמלד"

לתנובה אקספורט
לרגל חג־היובל
שאו ברכות לשגשוג
ולהמשך שיתוף פעולה פורה
גלי־פייפ
הדבק־אריפייפ בע"מ
יצרני מדבקות מכל הסוגים
ומכונות להדבקה על כל מוצר ופרי
טלפון במשרד: 03־5517099
במפעל: 051־97471

לתנובה אקספורט
ההנהלה וחבר העובדים
לרגל ועידת הדור ויובל ה־50 ברכות
להמשך צמיחה ושגשוג
מאחלים
חרשי מתכת בכפר־סבא

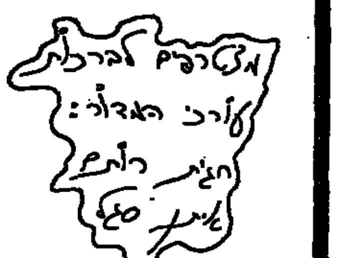

לתנובה אקספורט
לחגכם שאו ברכות להצלחה
בהמשך הדרך
מאחלים
מפעלי קירור
קר פרי

לתנובה אקספורט
שאו ברכה להמשך שגשוג
מאחלים:
נתיבים
שירותי הובלה ומנוף

לתנובה אקספורט
ברכות חמות ביום חגכם
ולחיצת יד חמה
להמשך שיתוף פעולה פורה ומשגשג
אורדע־פלסט בע"מ
אבן־יהודה
טל: 053־99190

לתנובה אקספורט
לועידתה הדור וליובל ה־50
מיטב הברכות והאיחולים
מאגודת פרדס (נוסדה בשנת תר"ס) בע"מ
ותיקת הקואופרטיבים החקלאיים בארץ ישראל.

טל.
02-222418
852222
אזור התעשיה
עטרות ירושלים

לתנובה אקספורט
לרגל חג היובל שאו ברכה חמה איחולנו להמשך שיתוף פעולה פורה.

שמש הדרים
יצרני מיץ הדרים
טבעי וטרי 100%

קאמרון מתאבלת על מות יותר מ־1700 קרבנות הגז הרעיל

יאונדה (ע"ד וע"ע). הרחובות הסואנים בדרך כלל של יאונדה היו שוממים בשבת, כאשר בירת קאמרון התאבלה על מותם של יותר מ־1,700 קורבנות התפרצות הגז הרעיל בשבוע שעבר באזור הצפוני מערבי של המדינה.

הדגלים בבירה הורדו לחצי התורן לזכר הקורבנות שמספרם נאמד על ידי האו"ם ב־1,746.

הכנסיות הפרוטסטנטיות והקאתוליות וכן המסגדים ערכו טקסים דתיים לזכר המתים.

בהודעה של קרן הילד של או"ם נאמר כי 1,700 מבין ההרוגים נקברו ו־10 אלפים איש פונו משבעה כפרים מסביב לאגם המוות ניוס, שממנו התפרץ הגז לפני תשעה ימים.

בינתיים נמשך הסיוע הבינלאומי המוגש לקאמרון, אך התעוררו קשיים בהעברת המשלוחים לכפרים הנפגעים באזור המבודד שבצפון מערב המדינה בעונת הגשמים.

גרמניה המערבית שלחה לשדה התעופה הבינלאומי של יאונדה מטוס צבאי עם אלף שמיכות, 1.5 טונות תרופות וחומרי חבישה, ויותר מחצי טונה דברי מאפה עשירים בפרוטאין.

רופא צרפתי שחזר ליאונדה עם תום סיור באזור שבו נתרחש האסון, אמר לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית, כי קאמרון זקוקה לסיוע התואם את מצבה המיוחד ולא למשלוחי העזרה המסורתיים.

אין כל טעם, הוסיף האיש הרופא, לשלוח לקאמרון אבקת חלב לילדים, מאחר שאלה אינם שותים חלב. במיוחד כאשר המים שיש להוסיף אינם ראויים לעתים קרובות לשתייה. מדינות המערב נוהגות לשגר בדרך כלל במקרים מעין אלה דגנים להספקת מזון לאוכלוסיה, אך בקאמרון לא נהוג לאכול מוצרי דגנים בחלק של המדינה שנפגע. רצוי יותר לשגר אורז או דוחן.

האוהלים חייבים להיות מתאימים למשפחות של 8 עד 10 אנשים לכל היותר, מאחר שהכפריים בצפון מערב קאמרון אינם רגילים להיות במשך תקופה ממושכת בצוותא עם אנשים שאינם שייכים למשפחתם המיידית.

מצבם של פצועים מתואר בדרך כלל כמשביע רצון על ידי הרופאים שהגיעו למקום. הקורבנות סובלים בדרך כלל מכוויות ומקשיי נשימה.

השלטונות מתקשים בקבורתם של כ־6,000 ראשי בקר שניספו באסון. והחשש כי שרידי בקר במצב של התפוררות עלולים לסייע להתפשטות מחלות.

שני מומחים להרי געש אמרו ביום ו' כי ייתכן שיתרחשו התפרצויות נוספות של גאז רעיל בחלק הצפוני מערבי של קאמרון.

המומחה הראשי של צרפת לענייני הרי געש, הרון טאזייף, שביקר באזור שנפגע, הזהיר מפני גאז שעלול להתפרץ מאגם המוות ניוס.

סין ובריה"מ הסכימו לצמצם בייצוא הנפט

פקינג (ע"ד). שר הנפט האיראני אמר ביום שישי, כי סין וברית המועצות הסכימו לקצץ בייצוא הנפט שלהן הכדי להצטרף למאמץ להעלאת מחירי הנפט בשוק העולמי.

מועצת הביטחון באיגרת למזכיר האו"ם:

דאגה מהסלמה ומהתרחבות ההתקפות על מטרות אזרחיות במלחמת איראן־עיראק

קריאה להפסקת אש מיידית ונסיגת שני הצדדים לגבולות הבינלאומיים המוכרים

מרכז או"ם 30 (ע"ע). מועצת הביטחון הביעה ביום שישי "דאגה עמוקה" נוכח ההסלמה במלחמת עיראק־איראן והחליטה, כי הבסיס הטוב ביותר להסדר הסיכסוך הזה הוא החלטה של המועצה עצמה הקוראת להפסקת אש מיידית ונסיגת שני הצדדים לגבולות הבינלאומיים המוכרים.

לאור שורה של התייעצויות בלתי־רשמיות סגורות, שלחו חברי מועצת הביטחון איגרת למזכיר האו"ם דה־קואר, בו הם מציינים כי בקרוב ימלאו שש שנים למלחמה הרסנית הבלתית ועקובת דמים זו.

"חברי מועצת הביטחון מודאגים בצורה חמורה נוכח ההידרדרות המצב, שעשוי להביא להסלמה ולהתרחבות נוספת של הסיכסוך בין איראן לעיראק", נאמר באיגרת.

במיוחד מודאגים חברי המועצה נוכח האיומים שהמלחמה עשויה להגיע גם למדינות השכנות ובגלל התעצמות ההתקפות על סחר ועל מטרות אזרחיות מצד שתי המדינות.

נציב קבילות שוודי מוחה נגד מודעת גיוס גברים ליוניפי"ל

מאת אליהו והבי
סופר "הארץ" בסקנדינוויה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). נציב הקבילות השוודי לשוויון בין מינים מחה על פרסום מודעות בעיתוני שוודיה בהם נקראו גברים להתגייס ליוניפי"ל. את המודעה פרסם המטכ"ל השוודי בהקשר להחלטה לשגר 630 חיילים ליוניפי"ל.

הנציב מזכיר, כי בית הנבחרים השוודי קיבל באוקטובר 1978 החלטה לשיתוף נשים בכל חילות שוודיה. החלטה זו בוצעה למעט בשני מקומות: טייסי מטוסי קרב ומפקדי צוללות.

מוגאבה מסר על ביטול הסחר של ארצו עם דרא"פ

שרי חוץ של הבלתי מזדהות דחו ניסיון לגינוי ארה"ב

פניה לעולם לסייע למדינות אפריקה נגד פלישה אפשרית של דרא"פ

הרארה (ע"ד). שרי החוץ של המדינות הבלתי־מזדהות דחו, לאחר דיון ארוך, הצעות לגנות את ארה"ב.

מקורות בהרארה מסרו, כי שרי החוץ החליטו על סדר יום של 21 סעיפים לוועידה של 101 המדינות הבלתי מזדהות שתיפתח בשבוע הבא, לאחר שדחו הצעות נוספות לסדר־היום שהגישו לוב, סוריה ואיראן.

לוב דרשה לגנות את ארה"ב על הפצצת טריפולי ובנגזי, וסוריה ביקשה להכניס סעיף על "האיום האמריקאי על מדינות ערב".

איראן ביקשה לדון בשימוש בכוח ביחסים בינלאומיים.

בינתיים ממשיכים להגיע להרארה ראשי מדינות ושרי־חוץ לקראת ועידת הפיסגה השמינית שתציין מלאת 25 שנים לתנועת הבלתי־מזדהות, שהוקמה על ידי יוגוסלוויה בבלגרד.

בקשת סיוע

ראש ממשלת זימבאבווה, רוברט מוגאבה, הודיע כי יבטל את הסכם הסחר בין ארצו לבין דרום אפריקה ויטיל עליה סאנקציות, וקרא למדינות העולם לעזור למדינות אפריקה במאבקן נגד דרום־אפריקה.

מוגאבה, העומד לקבל לידיו את נשיאות תנועת הבלתי־מזדהות, ביקש סיוע מיידי למדינות העימות עם דרום־אפריקה ואמר: "אנו חוששים מהתקפה מצד דרום אפריקה ואנו סבורים כי אין לנו היכולת הצבאית להגן על עצמנו אם תבוא פלישה".

מקורות בוועידה אמרו, כי הדיון עשוי להציע הקמת כוח מיוחד של המדינות הבלתי־מזדהות להגנה על אפריקה.

מוגאבה אמר, כי דרושה גם הגנה כלכלית מצד העולם במקרה שממשלת פרטוריה תחסום את דרכי הסחר בתגובה על סאנקציות שינקטו מדינות אפריקה. אולם גם לפרטוריה יש השקעות גדולות וקשרי סחר עם זימבאבווה וגם היא תסבול כאשר תוכרז מלחמת סאנקציות. "יש לנו אגרוף. אנו נסבול, אבל לא נמות", הוא הכריז.

הוכרז פיחות בארגנטינה

בואנוס איירס (ע"ד). ממשלת ארגנטינה הודיעה ביום שישי על פיחות ועל שורה נוספת של צעדים כלכליים בניסיון לחסום את האינפלציה.

שר הכלכלה, חואן סורויי, הודיע בבואנוס איירס, כי הצעדים החדשים יכללו פיחות של 5 אחוזים של האוסטראל, המטבע הארגנטיני, הורדה של אחוז בריבית, והגבלות חדשות על עליות מחירים של מוצרי התעשייה.

הממשלה גם הודיעה על העלאה של 10 אחוזים בתעריפי השירותים הציבוריים.

ניקולאס דנילוף, כתב חדשות אמריקאי במוסקווה נעצר ביום שבת ע"י הק.ג.ב. במהלך פגישה עם מקור סובייטי שמסר לו אינפורמציה. (צילום: אי־פי)

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

הקונגרס היהודי הפיץ עוד עדויות על נשיא אוסטריה:

פורסם צילום של ואלדהיים בכנס נאצי באזור הבלקנים

לפי זכרונותיו של מאיור גנרל אס אוטו קום, הכנס הוקדש לענייני אסטרטגיה במסגרת "המבצע השחור"

ניו־יורק (ע"ע). נשיא אוסטריה, קורט ולדהיים, השתתף כקצין המטה הראשי למשימות מיוחדות בכנס של הארגון הנאצי האכזרי ביותר באזור הבלקנים במסגרת "המבצע השחור", נאמר בהודעה שפורסמה ביום ו' על ידי הקונגרס היהודי העולמי.

הקונגרס מתבסס על צילום מה־22 במאי 1943, המראה את ולדהיים בחברת גנרל ארתור פלפס, מפקד דיוויזיית ה"ואפן אס־אס פרינץ אויגן". אמנם צילום זה כבר הופץ על ידי הארגון היהודי, אך עתה נתגלה זכרונותיו של מאיור גנרל אס אוטו קום, [illegible] של דיוויזיית פרינץ אויגן, שבו רק באותו מועד, היה "מושב שהוקדש לענייני אסטרטגיה במסגרת המבצע השחור".

במסגרת "המבצע השחור" ביצעו חיילי הציר השמדה מתוכננת של כפרים יוגוסלביים והרג של אלפי אזרחים. [illegible] של פרופסור [illegible], ההיסטוריון באוניברסיטת סאן פרנציסקו.

כורים בבוליוויה, שצעדו ביום שישי לבירה לה פאז במחאה על סגירת מכרות ופיטורי עובדים, מוקפים חיילים ומוכנים להחזרתם למכרותיהם. (תצלום אי־פי).

נמשכות השביתות בבוליוויה

פועלים הצטרפו לסטודנטים בדרישה לשחרר 162 אסירים

לה פאז (ע"ד וע"ע). פועלי בתי חרושת ופועלי בניין בבוליוויה הצטרפו לשביתה של 24 שעות, שהוכרזה על ידי סטודנטים, כדי לאלץ את השלטונות לשחרר 162 מתנגדי המשטר, מרביתם פעילי האיגודים המקצועיים. השביתה נערכת גם כדי למחות נגד קיצוץ זכויות האזרח על פי מצב חירום שימשך 90 יום עליו הכריזו ביום ה' ממשלת המרכז־ימין של הנשיא ויקטור פאז אסטנסורו, המכהן בתפקיד זה כבר 4 פעמים.

בינתיים נודע שכשבעת אלפים כורים, הנמצאים במרחק 60 קמ' מבירת בוליוויה ממתכוונים להמשיך במצעדם לעבר הבירה.

השלטונות הכריזו מצב חירום במדינה בטענה, כי קיצונים מבקשים לגרום להתמוטטות במסגרת תוכנית מחתרתית להפיל את השלטון.

נשיא ועידת הבישופים הקאתולים במדינה, חוליו טרראזאס, פנה אל השלטונות בבקשה שיפרסמו הבהרות בעניין התוכנית המחתרתית.

הכורים, המבקשים לעלות על לה פאז, אמרו כי הם נוקטים צעד זה ויעתתו גם בשביתות רעב המונית, כדי לשים לאל את התוכניות לקצץ בפעולות הנרחבות בכורים.

פוליטיקאי צרפתי נרצח על רקע מאבק בקבוצות ניאו־פאשיסטיות

נתגלו תכניות פעולה של הארגון אס־אר־אס־צרפת להתנכל לתושבים ממוצא ערבי וצפון אפריקאי

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). פוליטיקאי צרפתי, סגן ראש־עיר בחבל החוף שלחוף הים התיכון, נרצח בסוף השבוע בפתח ביתו על רקע מה שמתפרש כחיסולי חשבונות אפשריים בין קבוצות גזעניות ניאו־פאשיסטיות.

דניאל פרן, (65) חבר המפלגה הרפובליקאית, סוכן ביטוח בטעון בקנטע, נורה למוות מטווח קצר על ידי שני גברים שהגיעו למקום רכובים על אופנוע. הם ארבו כפי הנראה בקרבת מקום לקרבנם וירו בו בפתח ביתו בעיירה סיין־סור־מר שעה שתימרן את מכוניתו בכניסה לחניון.

לפי שעה מתקשים חוקרי המשטרה לייחס את הרצח למניע מסויים; ואולם פרן היה מעורה בחוגי הימין הניאו־פאשיסטי ונחשב לידיד קרוב של קלוד נובילה, שעמד בראש התנועה הגזענית "אס.אר.אס.־צרפת". נובילה נהרג לפני כשבועיים, יחד עם שלושה פעילים של התנועה, בהתפוצצות מטען חומר נפץ שנשאו הארבעה במכוניתם. המטען הקטלני נועד, להערכת המשטרה, להטמנה במועדון של מהגרים ערביים בעיר.

מאז מותם של הארבעה ותחילת החקירה המשטרתית בעיירה נחשפו קשרים אישיים, תכנים פוליטיים ותכניות־פעולה בעלות אופי גזעני; רובן נועדו להתנכל לתושבים מקרמיים ממוצא ערבי וצפון־אפריקאי, כדי "לשחרר את צרפת מהשתלטות הזרים".

5 הרוגים ו־5 פצועים בעת תמרוני נאט"ו בים הצפוני

מאת אליהו והבי
סופר "הארץ" בסקנדינוויה

אוסלו (מיוחד ל"הארץ"). חמישה איש נהרגו וחמישה נפצעו כאשר מסוק ובו 21 חיילים אמריקאים צנח לים לצדי הספינה מפקדה המריא בעת הגדול בתמרוני נאט"ו בים הצפוני. התמרון שהחל ביום שישי סמוך לטרונדהיים שבנורבגיה, מכונה בשם הקוד "תגובה צפונית 86". המסוק שהמריא מסיפון נושאת המסוקים "סיפאן" פגע, על פי ידיעות בלתי מאושרות, בלהב של מסוק אחר שחנה על סיפון האוניה. בתום יום של חיפושים נמשו מן המים 13 איש. בתמרון משתתפות 150 אניות מלחמה ומטרתו לבחון את הדוקטרינה החדשה של נאט"ו כלפי עוצמתה הימית של ברית־המועצות בחופי האי קולה. למרות האסון יימשך התמרון, כפי שתוכנן מראש.

חבר רשת הריגול של משפחת ווקר נדון ל־365 שנות מאסר

סאן פרנציסקו (ע"ד וע"ע). ג'רי ויטוורת, חבר רשת הריגול של משפחת ווקר, שמכרה סודות של הצי האמריקאי לברית־המועצות, נדון ביום חמישי ל־365 שנות מאסר.

ויטוורת אשר הדיון הראשון באפשרות שייצא לחופשה בערבות לא יתקיים לפחות 60 שנה, הורשע ב־24 ביולי על 12 סעיפי ריגול, קשירת קשר והשתמטות מתשלום מס הכנסה. הפרשה שלו תוארה על ידי גורם אמריקאי כפגיעה החמורה ביותר בביטחון האמריקאי מזה שנים רבות.

ויטוורת (46) אמר רק משפט אחד, כאשר נשאל על ידי השופט המחוזי, אם יש לו הודעה כלשהי: "כבודו, אני רק רוצה לומר, כי אני מאוד מאוד מצטער".

ג'ון ווקר (48), שהודה כי הוא שארגן את רשת הריגול, עדיין צפוי לגזר דין בבית־המשפט המחוזי בבולטימור.

ווקר העיד, כי גייס את ויטוורת לרשת הריגול שלו. הוא הודה שמכר צופנים של הצי, מידע על לווייני תקשורת ומידע כמוס נוסף לברית־המועצות במשך יותר מ־20 שנים.

מומחי קשר של הצי האמריקאי אמרו, כי המידע שהעביר ווקר לרוסים יאפשר להם להאזין לתקשורת הצבאית האמריקאית.

השופט תיאר את ויטוורת "כאדם אינטליגנטי, שמכר את ארצו ואת הצי כבגבא לברית־המועצות. ההתנהגות שלו בבגד חונם של 200 מיליון אמריקאים ניתנת לתאור אך ורק כבגידה ביותר. הוא מגלם את הסיפוט של האדם המודרני, שביטוי העליון של חייו הוא ההתנהגות הבלתי־מוסרית שלו", אמר השופט.

הרוג ותשעה פצועים בדליקה בבאר גז טבעי בקנדה

מאת גלעד דוחן
סופר "הארץ" בקנדה

אדסון (מיוחד ל"הארץ") אדם אחד נהרג ותשעה נפגעו, מהם שמונה קשה, כתוצאה מדליקה והתפוצצות בבאר גז טבעי ליד העיר אדסון שבמחוז אלברטה, קנדה. מסיבה שלא הוברה הדליקה אומבול בערב הגז ובעת מסירת הידיעה משתוללות להבות שגובהן עשרות מטרים. כל המאמצים לכבותה עלו עד עתה בתוהו, וייעשה נסיון לסתום את הבאר. הפצועים נפגעו מכוויות. לחייהם של ארבעה מהם נשקפת סכנה. במחוז אלברטה מופקים 85 אחוז מהנפט והגז של קנדה.

1936—1986

50 שנה לפרדסנות השיתופית

מאה שנה לאחר ראשית הפרדסנות בארץ ישראל, מלאו השנה יובל שנים ליסודה של תנובה אקספורט, חוט השדרה של הפרדסנות השיתופית.

ראשית השיווק המאורגן של פרי ההדר, תוצרת משקי העובדים, היה בראשית שנות ה־30.

במאזנים של אותן השנים אנו מוצאים שבעונת 1929—30 שווקו לאנגליה 14,366 תיבות ארוזות, ואילו בעונת 1934/5 שיווקה "הית" 231,000 תיבות ארוזות.

אגודה זו נתנה את דעתה גם לארגון שיווק הפרי. המשקים שהקימו מוסד עצמאי לשיווק התוצרת — תנובה — לקואופרטיב של המשקים.

"תנובה אקספורט" התחילה את עבודתה בחודש מאי 1936 והיו מאורגנים בה משקים ששטח הדרים 9525 דונם. מן ההתחלה הצבועה הזאת, הגיעה עתה החברה לשטח כולל של 150,000 דונם, המעובד על ידי חבריה.

5,000 יצרנים

תנובה אקספורט מאגדת כ־5,000 יצרני פרי, המייצרים מדי שנה 630 עד 650 אלף טונות הדרים, מכלל יצור כולל של 1.4 מליון טונות במדינת ישראל. 150 אלף דונם פרדסים מעובדים על ידי חברי האגודה, מן בגמון ועד יוטבתה שבערבה, ובהם גם שטחים נרחבים בבקעה, בעמקי הצפון ובנגב. זאת, כניגוד לשאר החברות בענף ההדרים המרוכזות בדרך כלל במרכז הארץ. לרשות חבריה, במפעלי תנובה אקספורט 25 בתי אריזה, 5 מתקנים לקליפים. בשנתיים האחרונות הושם דגש על אוטומציה של האריזה, ותנובה אקספורט מובילה את הענף כולו, עם שני בתי אריזה אוטומטיים לחלוטין ושניים נוספים הנכנסים לאוטומציה בימים אלה.

תחום נוסף בו עוסקת החברה במקום הראשון הוא זה של התמחות הענף ההדרית וזנים חדשים לשוק. בעוד חלקה בכל ההדרים הכולל עומד על 45% מייצרת החברה כנים חדשים 60%—80% ואף יותר בכלל תנובת הענף. כך, בשמוטי (85%) כמו המאן דיין — או האשכולית האדומה (72%), והליצות, הוותיק יותר, שם היא מחזיקה ב־81% מהשוק.

לתנובה אקספורט
בחג היובל שאו ברכות להמשך שגשוג
י.ט.א. יצור מוצרי אריזה, קיבוץ עין־המפרץ

לתנובה אקספורט
לדגל יובל ה־50 ברכות
"פרינגל"
חברה לקירור בע"מ
ההנהלה והעובדים

כצט CTS
לתנובה אקספורט
ברכות
ליובלכם — 50 שנה
מאחלים
כ.צ.ט. בע"מ — המחלקה החקלאית
65 שנה בשרות החקלאות

לתנובה אקספורט
שאו ברכה להמשך שגשוג
[illegible]

לתנובה אקספורט
לחג היובל
ברכות להמשך
צמיחה ושגשוג
מוצרי קייפ־פק בע"מ

לתנובה אקספורט
בחג היובל
שאו ברכות
להמשך צמיחה ושגשוג
ביחד רימון בע"מ
גבעת־ברנר

לתנובה אקספורט
בחג היובל
שאו ברכת הצלחה ושגשוג
והמשך שיתוף פעולה פורה
אגודה שיתופית חקלאית
של משקי עובדים
להובלה בע"מ טל: 03-823001

לתנובה אקספורט
שאו ברכה חמה
איחולנו להמשך שיתוף פעולה פורה
מאחלים
אגודת פרי שומרון
בית אריזה וקירור לפירות

לתנובה אקספורט
ליובל ה — 50
שאו ברכות להמשך השגשוג
מאחלים
ההנהלה ועובדי קרגל בע"מ

לתנובה אקספורט
להנהלה ולחברים
עם ועידת היובל זר ברכות
ואיחולי קידום הפרדסנות
מברכים
מהדרין — פרי־אור

מכזו من الأصل

هكذا من الاصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארדי

העידן החדש: יפאני בכפר־סבא

למן הרגע בו הושמו בסוף השבוע שעבר בתעודת־הזהות הטפסים והיריקים לעונה הבאה, הכוללים לראשונה 14 מישחקים, היה ברור כי המשבר המלאכותי שפרץ לפתע בסוף העונה האחרונה להשבית את הפעילות הסדירה בראשית העונה — אינם יותר מהלצה תפלה, בלתי מרוקה ומיותרת. היה ברור גם, כי מיפגן השרירים הרעים של ראשי הכדורגל שלנו נועד לצרכי ראווה בלבד, והשאלה היחידה היתה איך יוצאים מזה בכבוד, או בינתיים של אבטן יוקרה אישית, שבו הכבוד שכאשר מתעורר חשש לפגיעה כלשהי בשמו, הרוח העשיר המשמעם היחיד של הספורט שלנו, שעל מין יקום ויר־פול רבו — באלפים אפילו מנהיגי הפועל, מכבי וביתר להטב אל שלוחן אותו, להייר ולהתמסר, לשכוח מה שאמרו אתמול ולי־חשוב על הבוער.

אין זה חשוב מי יותר המעם למה: מי ניצח ומי הפסיד; מי העדיף רק את טובת הכדורגל ומי חשש מתוצאות התערבות מאסיביות יותר מצד ועדת הספורט של הכנסת, שמלכתחילה לא היה שום טעם להעדיף אותה בימים חמים אלה בענין מקצועי כה מובהק.

מה שחשוב הוא, כי מקרסוף הבינו גם בהתאחדות — באיחור שנים רבות — כי עוד שנה או שנתיים במיבנה הנוכחי והמתכונת הקיימת, יחדדו את הכדורגל הישראלי סופית לתהום, מרוקן מכל תוכן ספורטיבי ושקוע עד צוואר בחובות מעיקים.

אין שום עדות, כי כמה מהחלטות־הפשרה שנתקבלו בסוף השבוע, שעדיין טעונות אישור פורמאלי ויישום בשטח, יחוללו נסים ונפלאות כשלעצמן. אבל צריך לומר לזכות הנושאים בעול, כי היו נבונים במידה מספקת כדי לעצור בטווח לראשונו של מיפנה חיוני.

ביטול המחלוקת העקרונית בענין צמצום מספר הקבוצות בליגה הלאומית, מ־16 כיום ל־14 בעונה הבאה ול־12 בעוד שנתיים, הוא ניסיון חוזר שנועלתו אינה ברורה. בהיסטוריה הקצרה, יחסית, של הכדורגל הישראלי היו לנו בתקופות שונות ליגות של 10, 12, 14, 16, 18 ואפילו 13 (ב־1950) ו־15 קבוצות (ב־1964). לאן זה הוביל אותנו, מבחינת איכות, רמה והישגים — הוא סוד גלוי. כנראה שלא היקף הכמות הם הגורמים הדומיננטיים בטיפוח כדורגל משגשג, אלא הניהול והאימון המקצועי; התמר הגשמי וניצול הנתונים הקיימים.

משום כך חשובה הרבה יותר ההחלטה האחרת, אשר שברה מוסכמות של שנים ושמה קץ לעקרונות מישגים, שאין להם עוד מקום בעידן הספורט המודרני. ברגע שבו פתחו הפועל לגרו לחיות עם המוסד שאפילו קבוצות כדורגל מובחרות של קיבוצים כמו גליל עליון וגבעת שורצת אמריקאים — רק מכבי שהוא באלף להסכים לשיתוף כדורגלנים זרים, אחד או שניים בכל קבוצה, החל בעונה הבאה, גם בהפועל תל־אביב, באר־שבע, פתח־תקוה וכפר־סבא.

רק בזה, ולא בשום שינוי אחר, טמון להערכתי המפתח לעתיד טוב יותר בכדורגל הישראלי, המוסיף לגשש בחוסר אונים באפלה. מתן ההיתר הרשמי להגרעה דרסטית — פיגומי לגרמניה, רהאנקה לבלגיה, אירוייר להולנד — אפשר אישוא בעתיד הלא רחוק לקשט את הגוף שלנו בשחקנים זרים, תוך מאמץ נואש להחזיר את הקהל ליציעים הריקים ולמלא את הקופות המדולדלות.

אלא ששינוי הכרחי זה מתקשה, בעקיפין, עם המורד המיידי בחיסול כל השקרים הגלויים והסמויים הכרוכים בתקנון התשלומים המקובל אצלנו. אינני יודע כיצד, ואם בכלל, עוקפים אותו כיום, אבל אני קורא ושומע על שכר של עשרות אלפי דולארים לעונה שמשלמים לכדורגלנים מקומיים — וזה בוודאי הרבה יותר מכה שמתיר התקנון. קשה מאוד לשמוע, כי עתה מציעים לשלם בעתיד לשני שחקנים בכל קבוצה, רשמית, יותר מ־35 אלף שקלים — שהוא השכר המירבי המותר בתקנון — כאשר לגבי רבים יהיה זה מן הסתם ויתור על הכנסה גבוהה מאד.

בד בבד עם השאיפה לעקור מהשורש גידול־פרא זה, שהוא פתח לשחיתות, צריך להכשיר בהדרגה את הקרקע והתשתית לקליטת כדורגלנים זרים. זה מחייב לא רק כסף, מיגרשים ותנאים הולמים, אלא בעיקר מוסדות מקצועית וקשרים טובים עם מרגינים וסוכנים. אירופה תהיה היעד העיקרי, כי בסכומים העירים שמשלמים אצלנו לכדורגלנים אתיים או מוויותים ניתן בהחלט לרכוש כדורגלנים צעירים או מבוגרים בעלי ניסיון ביוגוסלביה, הסקנדינביה, בסודקה ובשוודיה, באירלנד ובהולנד. מי שירצה להיות אכזוטי יותר יוכל להשיג את מבוקשו גם בארצות מסויימות בדרום אמריקה, אם להזכיר רק את פאראגואי, פרו או קולומביה — בדרכה פעות מכבי ששילמו בעד דניאל ברייד לובסקי. יש לא מעט כדורגלנים טובים, ולא יקרים, גם במכסיקו, בארה"ב ובקנדה. שוק פורה ומשגשג עשוי לשמש לנו גם אפריקה, עימה מתחדשים עתה בהדרגה היחסים, וכמיד אפשר להעזיף מכם לעבר המזרח הרחוק — אם להזכיר רק את דרום קוריאה, הונג קונג, מאיראן ויפאן, או לחפש "מציאות" באוסטרליה ובניו־זילנד.

מה שנראה חלום הוזה, אתמול, למציאות העשויה לשנות כליל את פני הכדורגל שלנו. במרוצת שנת־ירושלים, כאשר "יקלט הרעיון וישתלבו אצלנו הזרים, אפשר יהיה להתפנות לכיבוש היעד הבא: קבלת ישראל לאופ"א והופעה סדירה במיפעלי גביע אירופה. תהיה זו חוליה נוספת, החשובה ביותר ומחייבת המציאות, בדרך לצמצום הפער הגדול בין הכדורגל הישראלי והעולמי.

אמש בחנוכת אולם הספורט ברחובות

מכבי ת"א מחץ את חולון 76–105 במחצית השניה

כדורסל

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

אלוף ישראל ומחזיק הגביע, מכבי תל אביב, הביס אמש 105–76 (45–44) את הפועל חולון, במישחק שנערך לרגל חנוכת אולם הספורט ברחובות.

המחצית הראשונה היתה שקולה, בלי שהשיגה קבוצה כלשהי יתרון גדול. מכבי התבסס, כרגיל, על יכולתו של קוין מאגי כשלידו מסייעים לי ג'ונסון, גרג קורנליוס ומיקי ברקוביץ'. בחולון בלטו במחצית הזו אלכס גרדלי, שקלע בה 17 נקודות וג'יימס טרי שהשיג ב־20 הדקות הראשונות 15 נקודות.

מכבי, שסיים את המחצית הראשונה ביתרון של נקודה, פתח אחרי ההפסקה בתנופה גדולה ויצר יתרון גדול בזכות יכולת קליעה טובה של מרבית שחקניו. מאגי, ג'מצ'י וברקוביץ' קלעו שוב ושוב, בעוד התקפת חולון סבלה מאוזן אונים מוחלט. בדקה ה־30 היה היתרון המכבי 76–55 ומכאן עד לסיום. לא השתנה למעשה דבר. בחולון בולטת בעיקר העובדה ששני שחקני האוץ, ישראל אלימלך וטיב בוצין, אינם תורמים כמעט דבר למישחק ההתקפה של קבוצתם. השניים צברו יחדיו שבע נקודות בסך הכל. מאידך נעדר עופר יעקבי. במכבי, לעומת זאת, תורמים השנה יותר שחקנים למאמץ הקבוצתי כאשר אל מאגי, ג'ונסון, ברקוביץ' וג'מצ'י מצטרפים קורנליוס, לאסוף ולישיק. בדקות הסיום שותפו מחליפי שתי הקבוצות, אך המשר התל־אביבי גדל והגיע לשיאו בדקה ה־38, 101–70. בסיום ניצח מכבי 105–76.

לתל אביב הירבו לקלוע: מאגי 23, ברקוביץ' 17, ג'מצ'י 14, ג'ונסון 14.

לחולון: גרדלי 28, טרי 19, באר־מור 18.

שפטו דוד דגן ורמי פישר. לעיני 800 צופים באולם הספורט ברחובות.

ניצחון על חיפה

שלשום פתח מכבי תל־אביב את מישחקי האימון שלו העונה בניצחון 78–69 (41–55) על הפועל חיפה, במישחק שהיה בבית הלוחם באפקה. קוין מאגי קלע 28 נקודות, לי ג'ונסון הוסיף 20 ושחקן הרכש, גרג קורנליוס, קלע 11 נקודות וקלט 11 כדורים חוזרים. לחיפה הירבו לקלוע: הולאנד יוסטון 26, ג'ונסון דלול 19 וקלפטריק חלס 16.

רדיבוס תשחק נגד מכבי והפועל ת"א בראשל"צ וברמת השרון

מאת סופר "ספורט הארץ"

קבוצת הכדורסל של מכבי ראשון לציון, אחת המועפלות לעליה לליגה הלאומית מן המחוז הדרומי של הליגה הארצית, מתכננים לפתוח את העונה באופן רשמי בעוד שבוע (7 בספטמבר), באולם הספורט החדש בעיר. תחילה יהיה מישחק בין מכבי ראשל"צ להפועל תל אביב ואחריו תיערך תחרות הטבעות, בה יטלו חלק כמה מן המסטבעים הטובים ביותר בליגה הלאומית. המנצח יזכה בפרס של 250 דולארים, מתנת חברת הביטוח "כלל", המאמצת את הקבוצה. לאחר התחרות יהיה מישחק נוסף, בין סגנית האלופה, קבוצת אליצור נתניה, לבין בית"ר תל אביב.

שישה ימים מאוחר יותר יהיה באותו מקום טורניר על גביע ראש העיר, שבמרכזו יעמוד המישחק בין האלופה ומחזיקת הגביע, קבוצת מכבי תל־אביב, לבין אלופת הולנד רן בוס.

ההולנדים ישחקו ב־9 בספטמבר נגד הפועל תל אביב, בחנוכת האולם החדש בשכונת מורשה ברמת השרון.

הפסד שלישי לכדורסלניות נגד בלגיה

נשים

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

"הבעיה הגדולה ביותר של הנבחרת שלנו היא חוסר יכולתן של הבנות לקלוע במהירות מול שמירה טובה. בליגה אין כמעט שמירה, ולכן יש להן זמן לכוון ולקלוע ללא הפרעה. עלינו לעבוד על הנקודה הזו", אמר מאמן נבחרת הנשים של ישראל בכדורסל, מרק ולצר, בסכמו את סידרת מישחקי האימון נגד נבחרת בלגיה. הישראליות נוצחו במישחק הרביעי והאחרון 60–61 (29–21), בסוף השבוע באולם אוסישקין בתל אביב. זיוה רוז קלעה 19 נקודות (5 סלי 3 נקודות) ועגת רדייער הוסיפה 17.

"הפסדנו בשלושה מישחקים וזה מה שחשוב. יש לנו קבוצה צעירה ואיוורית, ואולי ההפסדים הישלו את השחקניות. בשלושת המישחקים בהן נוצחנו השיגו הבנות 25 אחוזי קליעה בלבד מן השדה, וזו הבעיה העיקרית שלנו", הוסיף ולצר. הוא שיבח את זיוה רוז, מהפועל גבעת חיים, שהיתה ההפתעה הנעימה של המישחקים.

נבחרת הנשים מתכוננת למישחקי קדם אליפות אירופה, שיתקיימו בעוד כשבועיים ביוגוסלביה. תוצא לארץ זו בעוד שבוע. הנבחרת תקיים תחילה שני מישחקי אימון עם קבוצות מקומיות, היריבות המצפות לנבחרת הן יוגוסלביה, צרפת ואירלנד.

ביום שלישי יחליט ולצר אם לצרף את אריאלה הלף הפצועה למסע, או להחליפה בשחקנית אחרת.

מיקי ברקוביץ' חומק משמירתו של הולאנד יוסטון, כדי למסור לקוין מאגי (מימין), במישחק האימון של מכבי ת"א נגד הפועל חיפה בליל שבת. (צילום: עוזי קרן).

גביע גרמני

שטוטגארט הובילה 0–3, איידינגן ניצחה 6–4 בהארכה

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). רק מישחק אחד הפגיש שתי קבוצות מהבונדסליגה בסיבוב הראשון של הגביע הגרמני. וזה היה גם המישחק המרתק ביותר אתמול. שטוטגארט הובילה 0–3 במישחק החוץ נגד באייר איידינגן כבר בדקה ה־36, ושמרה על יתרון זה עד לדקה ה־60. אבל איידינגן השוותה עד לדקה ה־90 וניצחה בהארכה 6–4. איידינגן שיחקה מהדקה ה־62 ללא רודי בומר שנפצע התורד על אלזתקה. שטוטגארט איבדה בדקה ה־80 את שניה, שהורחק ע"י השופט.

ההפתעה היתה הפסדה הביתי של בוכום מהליגה הראשונה לסנט־פאולי מהליגה השניה 1–2. בורוסיה מנשנגלאדבך גברה על אמברג 7–0 ופ.צ. קלן הביסה את אפנדינגן 4–0.

בלגראד במצב הכן גם למישחקי 1988

בלגראד (איפ"י). בלגראד, המתמודדת על זכות האירוח של מישחקי 1992, עשויה לארח את האולימפיאדה של 1988 — אם תוחרם סיאול על ידי מדינות הגוש הקומוניסטי. השבועון היוגוסלבי "אילוסטרובאנה פוליטיקה", המופיע בירה זו, מוסיף כי צפון קוריאה עלולה לפרוש את מישחקי סיאול אם שכנתה הדרומית תסכים לשתפה רק בחלק זעיר המישחקי של האולימפיאדה.

השבועון מוסיף כי הוועד האולימפי הבין־לאומי, המודע לתסבוכת העלולה להיווצר, העמיד במצב הכן כמה ערים למקרה שיהיה צורך להעתיק מסיאול את מישחקי 1988.

● במגרש הספורט של איל"ן ברמת־גן נערך אתמול מישחק כדורגל לזכרו של שחקן הכדורסל שעבר מחקפי ז"ל, שניספה לפני יותר משנה בתאונת עבודה. קבוצת "כוכלים" בניצוחו של איתמר מלצקי גברה על "הבוכים" 10:9.

הערב נעילת אליפות אירופה בשטוטגארט

2 שיאי עולם לרוסים ניצחון איטלקי במרתון

סיידיק ידה פטיש ל־86.74 וסטפנובה רצה 400 משוכות ב־53.36

אתלטיקה

שטוטגארט (שרות "ספורט הארץ"). אתלטים סובייטים הציבו שני שיאים עולמיים, איטלקי אלמוני ניצח בריצת המרתון ונרשמו הדמוציה זכו במדליות הזהב הראשונות שלהן באליפות אירופה באתלטיקה העומדת להסתיים כאן הערב באיצטדיון "נקאר".

מרינה סטפנובה בת ה־36, שהיתה השיאנית העולמית בריצת 400 מ' משוכות בשנת 1979 בשנה הקודם מוסקווה, גילתה כושר מצויין כש לבי הסיום ודחקה למקום השני את מחזיקת השיא, סבינה בוש, כשקבעה את השיא החדש 53.36 שניות. בוש סיימה ב־53.60 שניות, והמזרח־גרמניה אחרת, קורנליה פריבנאר זכתה במדליית הארד עם 54.13 שניות.

יורי סידיק, הכיוח מעל לכל ספק שהוא בודד יורי הפטיש בעולם. עד לזריקה הרביעית סיגר אחרי־בראנדי סרגיי ליטווינוב אבל או ידה ל־86.74 מ', שיפור של שמונה ס"מ לשיאו הקודם. גם בשתי נסיונותיו הבאים ידה מעבר ל־86 מטרים. ליטווינוב סיים עם 85.74 מ' וסובייטי שלישי, איגור ניקולין זכה במדליית הארד עם 82.00 מ'.

הבריטי סטיב ג'ונס הוביל כבר במחצית הדרך בריצת המרתון ביתרון של שתיים וחצי דקות אבל הוא הלך והחליש בהדרגה ויצא מהתמונה. להזדמנות זו המתינו האיטלקים ג'לינדו בורדין והאורלנדו פיצולאטו, אשר המעפילו לניצחון. הם השיגו את הבכלה בקילומטר ה־32. בכניסתם לאיצטדיון היה זה פיצולאטו שהשיג יתרון קטן אבל בורדין בן ה־27 מורונה, הגביר את הקצב ורוקיס את יריבו בחמישה מטרים ב־2:10.54 שעות. פיצולאטו קבע 2:10.57 שעות והמערב־גרמני הרברט סטפני, שזכה במדליית הארד, 2:11.30 שעות.

סיום דראמטי היה גם בתחרות בקרב־שבעה לנשים. הבריטית שומנת העזר ג'ודי סימפסון הובילה עד למקצוע האחרון. אבל בריצה ל־800 מ' סיימה במקום השישי בלבד. אנקה בהמר ממזרח־גרמניה, שניצחה בריצה זו, זכתה גם במדליית הזהב עם 6.717 נקודות לפני הסובייטית נטליה שובבקובה 6.645 נקודות וסימפסון, שקבעה שיא בריטי, 6.629 נקודות.

אינגריד קריסטיאנסן בת ה־30, אם לילד בן שנתיים וחצי הסכונה "מנגנה", היקנתה לנורווגיה מדליית זהב בניצחון ברור בריצת 10,000 מ' ב־30:23.25 ד'. היא הקדימה את הסובייטית אולגה בונדרנקו, שניצחה כבר בריצת 3,000 מטרים וסיימה הפעם ב־30:57.21 דקות ואת אורסולה ברונס (מזרח־גרמניה) 31:19.76 דקות.

סטפאן קריסטאן, שבכך בחצי הגמר קבע שיא אירופי בריצת 110 מ' משוכות, שיפר אותו שוב בריצת הגמר והעמידו על 13.20 שניות. הוא הקדים את הפיני ארטו בריבארה 13.42 שנ' והספרדי קארלוס סאלה 13.50 שניות.

בולגריה, אחת המדינות הקטנות העושות חיל באליפות זו, זכתה במדליית הזהב השלישית שלה ע"י הריסטו מארקוב שקפץ משולשת ל־17.66 מ' הקדים שני סובייטים: מאריס ברזוייקס 17.33 מ' ואולג פרוצקו 17.28 מ'.

רצי מערב־גרמניה, המועמדים למדליית זהב, שמטו את המקל בריצות המוקדמות ל־4×100 מ' ולא ישתתפו הערב בריצת הגמר. לפני טכס הנעילה יתקיימו עוד תשע תחרויות גמר כשבמוקד 1,500 מ', 5,000 מ' והקפיצה לגובה לגברים.

גם הזהב לוויטברד

בריטניה המשיכה בליל שבת בסידרת הכצלחות שלה כאשר צברה עוד שתי מדליות זהב. פאטימה ויטברד הוכיחה ששיאה העולמי במוקדמות לא היה מקרי, כאשר זכתה במדליית הזהב והציבה את ההישג השני בכל הזמנים — 76.32 מ'. הנופל רק מהשיא שהציבה 36 שעות קודם לכן (77.44 מ'). פאטימה בת ה־25 והתירה מאחור את השיאנית העולמית הקודמת פטרה פלקה ממזרח־גרמניה שהטילה ל־72.52 מ'. באופה פרס ממערב־גרמניה זכתה במדליית הארד עם הישג של 68.04 מ'. "אינני יודעת מה מספק אותי יותר, השיא או מדליית הזהב". אמרה ויטברד. "המדליה נשארת לנצח בעוד ששיאים נשברים. אבל נראה לי ששיא זה יעמוד זמן רב".

רוג'ר בלק, המנצח בריצת 400 מ' במישחקי חבר העמים באדינבורו, זכה גם במדליית הזהב האירופית ב־44.59 שניות לפני הפינירים תומאס שונקה ממזרח־גרמניה שקבע 44.63 שניות והמזרח־גרמני נוסף, מאטיאס שרסינג, 44.85 שניות.

המזרח־גרמנים התגאו בשתי מדליות זהב אחרות: האנס מלצר היה המנצח הבלתי צפוי בריצת 3,000 מ' מכשולים אחרי סיום מרתק ביותר, בזמן 8:16.65 דקות, לפני האיטלקי פרנצ'סקו פאנטה שהוביל מרבית הזמן וקבע 8:16.85 והאלוף העולמי פאטריק אילג ממערב־גרמניה 8:16.92. הייקה דרקסלר הנפלאה זכתה במדליית הזהב השניה שלה כאן, אחרי ניצחונה בקפיצה למרחק השווה את השיא העולמי, כי היא שותפה עם מאריטה קוך בריצת 200 מ' — 21.71 שניות. במדליית הכסף זכתה הבריטניה כריסטין קאווה ב־22.32 שנ' ובמדליית הארד זילקה גלאדיש ממזרח־גרמניה — 22.49 שנ'.

שיאנית עולמית אחרת, שהוכיחה עליונות ברורה היתה הבולגריה יורדנקה דונקובה, שרצה 100 מ' משוכות בזמן המצויין 12.38 שניות לפני האלופה העולמית קורנליה אוסקאט ממזרח־גרמניה — 12.55 שנ' ובולגריה נוספת, גינקה זגורצבה — 12.70 שנ'.

לברית המועצות היה זה ערב מוצלח מאד, בו צברו אתלטיה שלוש מדליות זהב. המפתיע היה ולאדימיר קרילוב שניצח בריצת 200 מ' בזמן ביניני של 20.52 שניות. יורגן אורס ממערב־גרמניה זכה במדליית הכסף ב־20.75 שנ' ואנדריי פרוריב זיכה את ברית המועצות במדליית הארד עם 20.84 שנ'.

הגשם השוטף מנע מסרגיי בובקה לשפר את שיאו העולמי בקפיצה במוט, אבל הוא ניצח עם 5.85 מ' לפני אחיו הבכור ואסילי 5.75 מ' והצרפתי פיליפ קולה 5.75 מטר. רוברט אמיאן ניצח בקפיצה למרחק בהישג של 8.41 מ', לפני בראורצ ליבינסקי 8.01 והאיטלקי אוונג' ליסטי שעבר 7.92 מטר.

הבריטים סבסטיאן קו וסטיב קראם העפילו ללא בעיות לריצת הגמר ל־1,500 מטרים.

האיטלקי ג'לינדו בורדין אינו יכול לעצור בעד התרגשותו לאחר ניצחונו במירוץ המרתון בשטוטגארט. (צילום ראויר איפ"י).

יורי סיידיק מברית המועצות קבע את שיאו העולמי החדש בידוי פטיש ל־86.74 מטר. (צילום ראויר איפ"י).

שיא חדש של ברן בכידון — 62.04

שיא ישראלי חדש בהטלת כידון נקבע בסוף השבוע על ידי אבי ברן בתחרות בין לאומית שהיתה בבריסל. ברן הטיל למרחק 62.04 מטר ושיפר ב־44 ס"מ את שיאו שנקבע לפני שבוע. ברן, המצוי בכושר מצויין, הצליח לקבוע הישגים טובים מהשיא הקודם גם בשתי ההטלות הראשונות שלה: 61.75 ו־61.80 מטר.

במנצ'סטר: הפסד לצ'רלטון וגעגועים לבובי צ'רלטון

העולה החדשה הפתיעה את יונייטד 1–0 ★ טוטנהאם, ליוורפול ווסטהאם בפיסגה

ליגה אנגלית

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). הביקור האחרון של קבוצת צ'רלטון אתלטיק באיצטדיון "אולד טרפורד" היה לפני 30 שנה. במישחק שנערך אז עשה בובי צ'רלטון את הופעת הבכורה שלו במדי הקבוצה הראשונה של יונייטד.

אתמול התגעגעו 37,544 הצופים באיצטדיון זה לצ'רלטון הבלתי נשכח, שחקן ברמתו יכול היה אולי למנוע את הבושה הגדולה — הפסד 1–0 לעולה החדשה. הצמד שלישי רצוף מאז פתיחת העונה, שניים מהם בבית. הצופים קיבלו בבוז את השחקנים והבעו בקללות את הדחתו של המנהל רון אטקינסון. מארק סטיוארט הבקיע את שער הניצחון בדקה ה־49 והביצים מכמו בפתיחה הנפלאה של העונה שעברה עם 10 ניצחונות רצופים.

יונייטד האנגלית טוטנהאם סוגרת את הטבלה ללא נקודות, וילה, שהשקיעה הקיץ מיליון ליש"ש בשחקני רכש, נוצחה 1–0 על מגרשו של קווינספארק ריינג'רס משער של גארי בנישמר.

שלוש קבוצות צברו 7 נקודות וטוטנהאם מקדימה בפיסגה את ליוורפול ווסטהאם בהפרש שערים. "התרנגולים" גברו אתמול על מנצ'סטר סיטי 1–0. גרהאם רוברטס הבקיע בבעיטה ארוכה פתח בדקה ה־66. איאן ראש הבקיע את שער הניצחון בדקה ה־57 על ארסנל (2–1). ליוורפול הובילה ב"אנפילד" בדקה ה־20 משער בבעיטת 11 מ' של הדני יאן מולבי, אבל כעבור דקה השווה טוני אראמס. ווסטהאם סיימה בתיקו־אפס את מישחקה באוקספורד. סגנית האלופה, אברטון, ללא שישה משחקני הרכב הראשון, סיימה בתיקו 1–1 בקובנטרי שהובילה בדקה ה־23 משער של ניק פיקרינג. איאן מרשל הציל נקודה לאוורטון, 12 דקות לסיום.

היה זה יום גדול לעולות החדשות שניצחו כולן. וימבלדון זכתה בניצחון שני רצוף, 1–0 על לסטר סיטי משערו של אלן קורק בדקה ה־51 ונוריץ' גברה על סאותהמפטון 4–3 במישחק מרתק ורב תהפוכות. סאותהמפטון הובילה 2–0 במחצית משערים של דני וואלאס ומארק בלייק. נוריץ' עלתה ל־3–2 ע"י קווין דרינקל, דייל גורדון והיד וידליאמס, אבל מארק דניס השווה ל־3–3. עשר דקות לסיום הבקיע סטיב ברוס את שער הניצחון.

מארק צ'מברליין ושני ברנורי הבקיעו בניצחון 2–0 של שפילד וונסדיי על צ'לסי. איאן ברייאר העניק יתרון לנוטינגהאם על ווטפורד, אבל לותר בליסט השווה ל־1–1. לוטון ונוטינגהאם פורסט בתיקו־אפס.

גם בליגה השניה מובילות שלוש קבוצות עם 7 נקודות — פורטסמות, ברמינגהאם והאל סיטי. ואולדהאם. בסקוטלנד מובילה ראנג'רס יחד עם 9 נקודות. אחרי ניצחון 3–0 על סנט מירן. לאברדין, סלטיק והארטס 7 נקודות כ"א.

צמרת הטבלה

1. טוטנהאם	3	5–1	7
2. ליוורפול	3	4–1	7
3. ווסטהאם	3	4–2	7
4. וימבלדון	3	5–5	6
5. ק.פ.ר.	3	5–7	6

● ארז הבקן מהפועל גבעת עליה זכה אתמול באליפות ישראל במירוצי אופניים נגד השעון לנוערים, כשעבר מסלול של 15 ק"מ ב־22.59 דקות. השתתפו יותר מארבעים רוכבים.

מארסיי עלתה לראש הליגה הצרפתית

פאריס (שרות "ספורט הארץ"). אולימפיק מארסיי עלתה לראש טבלת הליגה הצרפתית כאשר סיימה בתיקו ביתי 1–1 עם אוקזר במחזור השביעי. מארסיי מקדימה את נאנט בהפרש שערים אחרי שזו נוצחה 3–1 ע"י סושו.

האלופה, פאריס סן־ז'רמן, לא יכלה במיגרשה לליל (1–1), אבל מגיעתה בורדו הביסה את רן 4–1. טולון זכתה בניצחון הגבוה של המחזור, 5–0 על ברסט.

הצמרת: מארסיי ונאנט 11 כ"א, בורדו וטולון 10 כ"א.

אנאקון בנבחרת גביע דייויס של ארה"ב

ניו־יורק (איפ"י). פול אנאקון, שהודיח את ג'ון מקנרו בסיבוב הראשון של אליפות ארה"ב, הותמן ע"י הקפטן טום גורמן לסגל נבחרת ארה"ב למישחק חצי גמר גביע דייויס נגד אוסטרליה שיחולו ב־3 באוקטובר.

יתר שחקני הנבחרת: בראד גילברט ודים מאיוט (יחידים), הקתן עלטו וקן פלאק (זוגות).

היריב הבא קריקסטיין

לקונט יהיה הטניסאי הראשון שהשתתף מקומו בשמינית הגמר. יריבו יהיה היהודי־אמריקאי אהרון קריקסטיין, שגבר על בראונצו מל פרטל 6–3, 6–2, 6–1. המדורג ראשון, איוון לנדל, גבר על השוודי יונאס סוונסון 6–3, 6–3, 6–4.

בסוף השבוע הודחו עוד שני טניסאים מדורגים. אנדרס גומס (10) מאקוודור נוצח ע"י טום גליקסון (ארה"ב) 6–3, 7–6, 6–7, 3–6, 4–6 והשוודי מיכאל פרנפורס (11) נכנע לסובייטי אנדריי צ'סנוקוב 4–6, 6–4, 3–6, 6–4, 4–6.

ג'ון מקנרו, שנוצח בסיבוב הראשון של מישחקי היחידים, לא ישתתף גם בתחרויות הזוגות. הוא ובן־זוגו פיטר פלמינג, שזכו בתואר שלוש פעמים, איחרו להתייצב כשמונה דקות למישחק נגד הדרום אפריקאים סטין אוסר. הם נפסלו בהפסד טכני. מקנרו ניהל ויכוח קולני עם השופט הראשי והשתמש בכמה ביטויים בוטים. נוסף לקנס על האיחור בסך 1,000 דולאר, צפוי לו עתה קנס נוסף. הצמד האמריקאי הבכירי פלאק וסגוסו פרש בגלל פציעתו של הראשון.

שלוש טניסאיות העפילו לשמינית הגמר: המדורגת שלישית, שטפי גראף (מערב־גרמניה), גברה על בוהולי באוס (ארה"ב) 6–1, 6–0. באוס פרשה במערכה השניה בגלל מחלה. סטפאני ריי מארה"ב, המדורגת 13, ניצחה את הבריטית אנאבל קרופט 6–2, 6–3 ושתי ג'ורדן (ארה"ב), המדורגת 15, גברה על אליזבת מינטר (אוסטרליה) 6–1, 6–3.

בעיטה חפשית

עמוס שיבש הטאקטיקה של לקונט אבל נכנע ליריב צרפתי עדיף

הפגין כושר מצויין לפני שהודח בארבע מערכות בסיבוב השלישי של אליפות ארה"ב ● גליקשטיין ופרקיס הפסידו בזוגות לשוודים

טניס

מאת סרג'יו ליברינסקי

ניו־יורק (מיוחד ל"ספורט הארץ"). הייצוג הישראלי באליפות הטניס הפתוחה של ארצות הברית הגיע אמש לסיומו, כאשר עמוס מנסדורף הודח בסיבוב השלישי של מישחקי היחידים. מנסדורף נוצח ע"י המדורג השמיני בעולם, הצרפתי הנרי לקונט 6–4, 3–6, 7–5, 6–2.

עמוס, שעלה עתה למקום ה־69 בדירוג העולמי, הציג אמש מהישגו קיו הטובים ביותר עד היום. זו היתה גם דעתו של שלמה גליקשטיין שהיה בין כמה אלפי צופים במיגרש השלישי בהשיטתו במרכז הטניס הלאומי בפלשינג־מדו.

עמוס היה במיטבו במערכה הראשונה והשלישית, אבל נכנע בסופו של דבר לטניסאי עדיף. מנסדורף נקט בטאקטיקה נבונה וניסה "לרכך" את המישחק מאחור ולקונט אוהב לשחק מהר ולהסתמך בעוצמה רבה. הצרפתי הפתיע מהטאקטיקה הזו ומנסדורף שבר את חבטות ההגשה שלו במישחקון השביעי, הוביל 5–3 וזכה במערכה הראשונה בתוך 34 דקות.

הישראלי הפסיד את חבטות ההגשה שלו במישחקון הרביעי במערכה השניה והיה בפיגור של 4–2 במערכה השלישית. כאן באו כמה מישחקונים נפלאים של עמוס ולקונט נראה מודאג מאד כאשר מנסדורף הוביל 5–4 ו־40–30. לרוע המזל שלנו היו שתי נקודות שבירה כדי לזכות במערכה זו, אבל הוא לא השיג אותן ולקונט ניצח 7–5. כאן איבד עמוס את רוח הלחימה שלו ובמערכה הרביעית היה ללקונט יתרון ברור. הוא השלים את ניצחונו בתוך שעתיים ו־25 דקות.

לקונט הודה לאחר מכן, כי חשש מאד ממנסדורף בעיקר כאשר היה על סף הפסד במערכה השלישית. מאמנו פאטריס דומינגז אמר כי אם ישפר עמוס את חבטת ההגשה השניה שלו, ידורג במהרה בין 30 הראשונים בעולם. במהלך המישחק הגיש עמוס 8 אסים לעומת 12 של יריבו.

ביום חמישי בלילה הבטיח מנסדורף את עלייתו לסיבוב השלישי בניצחון על פרנסיסקו מאסיאל ממכסיקו 7–5, 6–0, 6–0. עמוס שיחק בצורה יוצאת מן הכלל אבל נהנה גם ממצוקה של המכסיקאי, שעלה למיגרש כשידו חבושה. במערכה השניה והשלישית התקשה יריבו לזוז.

שלושת החובטים הישראלים הבכירים הודחו כבר בסיבוב הראשון של מישחקי הזוגות. שלמה גליקשטיין ושחר פרקיס נכנעו ללא תנאי לצמד השוודי המצויין מאטס וילאנדר ויואכים ניסטרום 6–1, 6–3. מנסדורף, עם המכסיקאי ליאונרדו לאווואל, נוצחו ע"י האוסטרים תומאס מוסטר ואלכס אנטוניץ' 6–2, 3–6, 6–1. גליקשטיין עומד לחזור היום לישראל והביע יצטרפו אליו בימים הקרובים ויחלו בהכנות למישחק הגמר האיזורי על גביע דייויס נגד שוויץ, שיחל ב־1 באוקטובר ברמת־השרון.

ברנור התפטר מאימון מכבי פ"ת "כדי לגרום זעזוע"

כדורגל

מאת אייל יצחקי

כשלושה שבועות לפני פתיחת עונת הכדורגל כבר התפטר אתמול אחד ממאמני הליגה הלאומית: דרור ברנור, המאמן החדש של מכבי פתח־תקוה.

אתמול, אחר הצהריים, באסיפה שהיתה לפני מישחק הידידי נגד הפועל, כינס ברנור את חניכיו והודיע להם על התפטרותו. הוא נימק זאת בבעיות הכספיות שהתעוררו עם קבוצה גדולה של שחקני הפתח, ואמר כי צעדו נועד לגרום זעזוע. הקש ששבר את גב הגמל היה העובדה ששרון רובינזון ויעקב אורבל הודיעו כי לא ישתתפו במישחק, מפני שלא סוכם עימם התנאים הכספיים. אורבל לא היה מרוצה מהתנאים שהוצעו לו והודיע, כי בתנאים כאלה הוא אינו מתכוון להמשיך.

אייל בוליכטר מגיע בחמור, וג'רי ריין לא נמצא מוזלף לכלם ירון פרסלר שחזר לקבוצתו האם שלה, מכבי חיפה. המו"מ עם דפי כהן עדיין לא הסתיים. גם הקפטן מנשה נוריאל החרים את המישחק. שמואל ישע, יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי פתח־תקוה, אמר כי ברנור לא יתבקש לחזור בו מהתפטרותו.

הפועל הביס את מכבי בדרבי של פתח־תקוה

הפועל פתח־תקוה זכה אתמול בגביע לזכרו של יחזקאל אשכנזי, לאחר שהביס בדרבי את מכבי 4–0. הפועל ניצל היטב הסר במיתוד של מכבי ושלט במגרש ללא עוררין. השערים: אלי מחפוד (14), גיד לוין (40, 52) ואלון חזן (89). במכבי שותפו אתמול לזרי חיים צבי ממכבי תל־אביב, העשויים להצטרף לקבוצה. שפט עובדיה צבי, לעיני 500 צופים בפתח־תקוה.

מכבי חיפה ניצח את בני יהודה בהולנד

הצמד זאהי ארמלי ודניאל ברייל־לובסקי הוליך אתמול את כדורגלני מכבי חיפה לניצחון 1–3 (1–1) בהולנד על בני יהודה. בריילובסקי הבריק במרכז השדה וגם הבקיע שער. ארמלי הבקיע צמד. את השער לבני יהודה כבש אייל חיים. שתי הקבוצות מקיימות מחנה אימונים בהולנד.

כפ"ס ניצח ביפו

הפועל כפר־סבא ניצח אתמול במישחק חוץ 1–0 את מכבי יפו. מאיר אוקנין הבקיע את שער הניצחון. שמשון תל־אביב הביס 5–0 את בית"ר רמלה מהליגה הארצית. השערים: יום־טוב שוקרון (2), מאיר בלושטיין, שלמה מזרחי, אפרים שמעונוב.

לנראו שותף במישחק האימון של הפועל תל־אביב נגד בת־ים

האלוף, הפועל תל־אביב הביס אתמול בבלומפילד את הפועל בת־ים מליגה א' 4–1. אלי כהן קבע 0–1 בדקה ה־8. האורחים השוו בדקה ה־17 ע"י משה עובדיה. בך־שיטרית העלה ל־1–2 בדקה ה־27 ומרדיס לאנו הבקיע בדקה ה־40 ובמחצית השניה.

שני המאמנים, דוד שוייצר ואריה בורנע, שיתפו שחקנים רבים. בהפועל שותף במחצית השניה גיל לנראו.

בית"ר ירושלים חזר מהונגריה

מאת רוני ריאן
סופר "ספורט הארץ" בירושלים

קבוצת הכדורגל של בית"ר ירושלים היתה אמורה לשוב ארצה לפנות בוקר מהונגריה, שם קיימה מחנה אימונים שנמשך 10 ימים.

עם שובה של הקבוצה, יחד עם היו"ר רוני בר־און והמנהל אברהם לוי, צפוי להתחדש כבר היום המו"מ הכספי עם כוכב הקבוצה אורי מלמיליאן, שלא יצא להונגריה והתאמן עם הפועל ת"א.

נודע, כי בהיעדרה של הקבוצה הגיעו נציגי הצדדים לסיכום עקרוני בעל פה. הטעון עתה רק אישורו הסופי של בר־און.

פצועים בתקרית כדורגל באיטליה

קאראריה, איטליה (איפ"י). כ־200 מתפרעים מהעיר המסכה להסקפציה היבלו במכוניות חנות תליפוי ולהתנות ראווה אחרי מישחק ראווה שהיה כאן, בו סיימו קאראריה וספציה בתיקו 1–1. שני שוטרים ושלושה צעירים נפצעו במהלך התקרית, שהיתה ביום חמישי, לאחר שהמשטרה פיזרה את המתפרעים בגז מדמיע.

השלטונות הודיעו על נקיטת אמצעי בטיחות חמורים לקראת פתיחת עונת הכדורגל האיטלקית ב־14 בספטמבר.

אופק: זרים — רק לאחר 12 קבוצות

מאת סופר "ספורט הארץ"

שיתוף זרים בכדורגל הישראלי לא יותר, אלא לאחר צמצום מספר קבוצות הליגה הלאומית ל־12. כך העריך אמש יצחק אופק, מנכ"ל הפועל. הוא אמר זאת לפרות הויכום הבין־מרכזי שהושג ביום חמישי האחרון. אופק אמר, כי להערכתו לא יידון נושא זה היום בישיבת מזכירות מרכז הפועל.

יו"ר ועדת הספורט של ההסתדרות נגד שיתוף שחקנים זרים

(עתי"ם). יעקב ישי, יו"ר ועדת הספורט העליונה של ההסתדרות, מבקש ממנכ"ל הפועל יצחק אופק לעכב את הדיון וקבלת ההחלטה בענין שיתוף כדורגלנים זרים בליגה הלאומית, גם אם יגרום הדבר למשבר. מרכז הפועל עומד לדון בנושא היום.

בפנייתו מטעים ישי, שעל ועדת הספורט של ההסתדרות להתייחס עקרונית לבעיה בעיקר נוכח מצבן הכספי הגרוע מאד של קבוצות הכדורגל. ועדת הספורט של ההסתדרות אמורה לדון בנושא ביום א', 4 בספטמבר.

● מיכה בנן מקיבוץ שמיר זכה אתמול בתחרות הטריאתלון שנערכה ליד קיבוץ המורשים וכבר היתה למסורת באיזור זה. בנן עבר ריצת שדה של 9 ק"מ, רכיבה על אופניים ל־20 ק"מ ושחיה של 250 מטר בזמן של 1:12.23 שעה. הרץ המצטיין יאיר קרני, שהוביל הן בריצה הן לאחר מכן במירוץ האופניים נאלץ לפרוש לאחר 8 ק"מ בגלל תקר באופניו. בין הנשים ניצחה אסתר מיינר, אמתו יאיר קרני, בזמן 1:38.51 שעה. השתתפו 150 ספורטאים.

● הפתעה נפלה אתמול בפתיחת אליפות הפועל בכדורעף לבוגרים. כשקרית טבעון סיימה בתיקו 5–5 עם האלופה גבעת חיים. יתר התוצאות: גוש חולון — פתח תקוה 15–4, גוש חולון — עמק הירדן/אפיקים 7–7, קרית טבעון — פתח תקוה 8–5, גבעת חיים — עמק הירדן/אפיקים 11–6.

קורסים עם אנשים ומחשבים

שנת ההוראה

קורס dBASE III

ימים ב, ג, ד 2־3.9.86

הקורס ילווה בתרגול רב.

לפרטים, נא לפנות עוד היום למרכז ההדרכה של אנשים ומחשבים טל. 287560, 03־295148

קונסרן כלל שוקל מחדש כדאיות גיוס הון בחו"ל

יגביר מאמצי גיוס הון בארץ

מאת יהודה שרוני

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קונסרן כלל שוקל בימים אלה מחדש את תכניותיו לגיוס הון בחו"ל. הנהלת הקונסרן ביקשה לגייס 80 מיליון דולר, מהם 50 מיליון דולר בארה"ב, ו־30 מיליון דולר באירופה. הקונסרן כבר גייס לפני שנה 12 מיליון דולר באג"ח הנסחרות בבורסה בלוכסמבורג.

המחשבה המחודשת באשר לכדאיות גיוס ההון בחו"ל נעשתה לאור עליית העלות הכרוכה בגיוס ההון שחלה בחודשים האחרונים, אשר באה לידי ביטוי בהרגשת החתמים האמריקאים להנפקה. הגידול בעלויות נובע מהתפתחויות שליליות בשוק אגרות החוב האמריקאי, וכן כתוצאה מהמשך מגמת ירידת שערי הריבית בעולם.

עקב כך, יגביר הקונסרן את מאמצי גיוס ההון בארץ. אנשי הקונסרן מכינים תכניות מגידה לגיוס הון במניות על ידי חברת האם כלל ישראל, ועל ידי כלל סחר.

הקונסרן גם מתכוון להנפיק בבורסה מניות של חברות הרשות, שעד כה לא נסחרו וגם אגרות חוב. גיוס ההון בארץ יבוצע עם פרסום הדו"חות החצי שנתיים של 1986.

הודעה למשתתפי ספורטוטו

המועצה להסדר ההימורים בספורט מכריזה בזה כי החל ביום ה־1.9.1986 כ"ז אב תשמ"ו תכנס לתוקפה תכנית הימורים חדשה בשם תכנית 14 משחקים.

בהתאם לתכנית זו יערכו ההימורים על תוצאות 14 משחקים.

במועד זה תופסק התכנית הקודמת.

עם כניסת התכנית החדשה מוצאים מהשימוש ומתבטלים בזה כל טפסי ההשתתפות אשר נועדו לתכנית ההימורים ב־13 המשחקים וחל איסור על השימוש בהם בניחוש וסימון תוצאות התחרויות על־פי התכנית החדשה.

לתכנית 14 המשחקים חילקה המועצה טפסים מיוחדים בהם מסומן במקום בולט המספר 14.

טפסים אלה ורק אלה מעדו לשימוש לצרכי תכנית זו המשתתפים ובעלי תחנות הקבלה נדרשים בזה להקפיד על השימוש בטפסים המתאימים.

המועצה לא תהיה אחראית על כל הפסד או נזק אשר יגרם כתוצאה מהשימוש אשר יעשה בטפסים המבוטלים.

טפסי השתתפות רב־שבועיים אשר ההימור על פיהם טרם הושלם מבוטלים ויתרת דמי ההשתתפות תוחזר למשתתף.

המועצה להסדר ההימורים בספורט

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של ראש משפחתנו היקר

מאיר (מקס) פרנקל ז"ל

ביום ה', כ"ד מנחם־אב תשמ"ו (28.8.1986) התקיימה הלוויה

שרה — הרעיה

משה, דני ובני

שמשון

ומשפחותיהם

השבעה ברח' הל"ה 26, ירושלים

לאורי בר־נר ומשפחתו

משתתפים בצערך במות

אמך ז"ל

אבלים

חבריך במרכז הרפואי בלינסון

המועצה המקומית גבעת עדה

נבחריה, עובדיה וציבור החקלאים

אבלים על מותו ללא עת של

עוזי נמירובסקי

חבר המועצה ויו"ר הועדה החקלאית בעבר

ומשתתפים באבל המשפחה

יעקב דודון, ראש המועצה — גדעון וינר, יו"ר הועדה החקלאית

אהובנו

ד"ר דוד בינשטוק

איננו

ההלוויה תצא היום יום ראשון כ"ז באב תשמ"ו 31.8.86 בשעה 3.00 אחה"צ מבית המנוחה רח' דוד המלך 19 נתניה לבית העלמין בשכונת בן־ציון

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

המשפחה המתאבלת

לידידנו היקר וחבר ההנהלה

מר משה שפירא

השתתפותנו הכנה בצערך במות רעיתך

אסתר (פירה) שפירא ז"ל

ד"ר אלכס רפאלי אסי רפאלי

ההנהלה וחבר העובדים

מפעלי עפרונות ירושלים

חדשות המשק

לאחר 40 ימי השבתה ייפתחו מחר שערי "טקסטיל דימונה"

מאת איתן רבין

סופר "הארץ"

בהתערבותו של ראש עיריית דימונה, אלי הללי, נחתם ביום שישי הסכם חדש בין ועד עובדי טקסטיל דימונה לבין הנהלת המפעל, כי עובדיו יזכו לתוספת בשכר, ומניחים שהמפעל יפתח שעריו מחר.

אלי הללי מסר אתמול, כי היה חשש שהמפעל יסגור את שעריו וה מנהלים יצאו לחופשה ארוכה. לאור זאת הוא התערב בסכסוך.

סופר "הארץ" מוסיף, כי מפעל טקסטיל דימונה סגור כבר ארבעים יום, בעקבות סכסוך על תביעות שכר בין העובדים להנהלה. בשל עיצומים שנקטו העובדים, השביתה ההנהלה את המפעל.

צעדים נגד סוכנויות נסיעות שלא גבו "עמלת איירתור" על כרטיסי טיסה קבוצתיים

מאת זהר בלומנקרנץ

סופר "הארץ" לענייני תיירות

צעדי ענישה ננקטו נגד שלוש סוכנויות נסיעות ותיירות אשר בביקורת נמצא, כי לא גבו את "עמלת איירתור" על מכירת כרטיסי טיסה לחו"ל, שייעודו המעשי מתן הנחה על מכירת כרטיסי הטיסה שלא בהתאם לתקנות. המדובר בתוספת תשלום של עד 25 דולר על מכירת כרטיסי טיסה קבוצתיים אשר סוכני הנסיעות והתיירות מצווים לגבות ע"י "איירתור" שהיא חברה משותפת לכל סוכני הנסיעות, התיירות, חברות התעופה והמרכזת את מכירת כרטיסי הטיסה הקבוצתיים לחו"ל.

אמש נודע, כי מועצת המנהלים של החברה החליטה על השתתת עמלת סוכן בשיעור של חמשת אלפים ש"ח מסוכנות נסיעות ותיירות אשר תימצא, כי מכרה כרטיס טיסה קבוצתי ללקוח שלא באמצעות חברת "איירתור". בשני מקרים נוספים, בהם נתנו סוכני נסיעות ותיירות הנחות לנוסעים בשיעור זהה לעמלת "איירתור" הוחלט להסתפק בהתראה ולחייבם בהוצאות החקירה. זאת בהתחשב בהסברי הסוכנים ובעובדה, כי היה זה מקרה ראשון לגביהם. בתום פגישה שהתקיימה בסוף השבוע הוזהרו סוכני הנסיעות והתיירות, כי הביקורת תוגבר ותתבצע באופן שוטף ע"י חברת "איירתור".

בתי המלון יוכלו לגייס עשרה מ' ד' לצורך הרחבה ושיפוצים

מאת אריה לביא

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הממונה על שוק ההון במשרד האוצר יהודה דרורי אישר להתאחדות בתי־המלון לגייס רק עשרה מיליון דולר לצורך שיפוץ והרחבת בתי־מלון. המלונאים ביקשו לגייס סכום כפול אך הממונה על שוק ההון שהגיעה ביום שישי מתברר שאושר להם לגייס רק מחצית הסכום שביקשו.

מנכ"ל התאחדות המלונות משה עמיר מסר אמש ל"הארץ" שאת הכספים יגייס עבור המלונות הבנק לפיתוח התעשייה. המלונאים יוכלו לבקש את ההלוואות מכספי ההנפקה באמצעות הבנק לפיתוח התעשייה. ההנפקה תהיה באמצעות אגרות חוב צמודות למדד לתקופה של 10 שנים שיונפקו במכרז.

שחל מתכנן רפורמה במשק הדלק

מאת יהודה שרוני

שר האנרגיה, משה שחל, הורה למנהלי חברות הדלק להגיש תוך שבועיים תכנית משלהם לפתיחת משק הדלק לתחרות חופשית.

שחל הודיע לחברות הדלק, כי הוא נחוש בדעתו ליישם את הרפורמה במשק הדלק, מכיוון שפתיחת משק הדלק לתחרות חופשית תאפשר את ייעול המערכת.

סופר "הארץ" מעיר כי על פי תכנית משרד האנרגיה לרפורמה במשק הדלק, יוכלו בתי הזיקוק לייבא דלק באופן חופשי ולזקק אותו בארץ. חברות הדלק מצידן תהיינה רשאיות להתחרות בבתי הזיקוק, על ידי ייבוא תזקיקים. כן נשקלה האפשרות, להתיר יבוא של דלק גם לחברות גדולות צורכות אנרגיה. הדלק בארץ יימכר במחיר מכסימום, וחברות הדלק תהיינה רשאיות להתחרות מתחת למחיר זה. משרד האנרגיה מציע כי מלאי הדלק ישמר על ידי המדינה, [illegible]

מנהלי חברות הדלק טענו כי מערכת יבוא הדלק יעילה כבר היום, ולדבריהם ניתן לראות זאת מהשוואות מחירי הדלק בארץ לעומת אירופה. לדבריהם, את הנושאים בהם קיימים ליקויים, אפשר לפתור גם ללא פתיחת משק הדלק לתחרות. מנהלי חברות הדלק גם הביעו חשש כי בשוק התזקיקים יהיה לבתי הזיקוק יתרון עליהם, מכיוון שהם יוכלו לייצר בארץ במחירים זולים יותר. חברות הדלק חוששות כי בעקבות פתיחת השוק לתחרות, הם יאבדו את לקוחותיהם הגדולים.

ראש מינהל הדלק שמעון גלבוע הביע חשש כי פתיחת משק הדלק לתחרות עלולה לעלות לישראל בעתיד ביוקר, מכיוון שהדלק הוא מוצר בעל ערך אסטרטגי, והרי אם אין כיום קושי בהשגתו, הרי בעתיד עלולה להיווצר בעייה כזו. גלבוע הציע פתרון ביניים, לפיו התחרות במשק הדלק לא תחול על יבוא הדלק, אלא רק על מכירתו בארץ.

בדיון שנערך בסוף השבוע בין ראשי משרד האנרגיה ובין חברות הדלק ומינהל הדלק גילו האחרונים התנגדות עקשה לתכנית המשרד.

150 משפחות עזבו בחודשים האחרונים את מצפה רמון

מאת איתן רבין

סופר "הארץ"

כ־150 משפחות עזבו בחודשים האחרונים את מצפה רמון, ועתה נותרו בה כ־700 משפחות בלבד, ומתוכן עשרות מקוות לעזוב.

ראשי העיירה שוקלים לא לפתוח את שנת הלימודים במחאה על החלטת הממשלה אשר התנגדה למתן פטור כללי ממס־הכנסה לתושבים ואישרה רק פטור של עשרה אחוזים. תושבים ביישוב מפעילים לחץ כבד על ראשי העיירה על מנת לנקוט בפעולות כמו הפגנות וסגירת כבישים. ביום רביעי התקיימה פגישה בין ראשי היישוב לבין יועץ ראש הממשלה לענייני פיתוח, אלחנן ישי, ומעריכים כי בפגישה יקבלו ראשי היישוב הבטחות לגבי שאר ההמלצות של ועדת פורר.

חברת התעופה "שחף" תבצע טיסות שכר לקפריסין

מאת זהר בלומנקרנץ

סופר "הארץ" לענייני תעופה

שלטונות התעופה של קפריסין אישרו לחברת "שחף" בישראל, לבצע טיסות שכר לאי. אמש נודע, כי מינהל התעופה האזרחית אישר לקראת סוף השבוע שעבר את ביצוע הטיסות הללו עד ה־12 לספטמבר. בעקבות מתן האישורים החלה החברה בישראל במשא ומתן עם חברה קפריסית להחכרת מטוס נוסף מסוג "באנדירנטה" מתוצרת ברזיל אשר במטוס יש כבר לחברה בארץ. המדובר במטוס בעל 18 מושבים. לחברה יש מטוסים מסוג "איילנדר" ו"ציפסטר" בעלי שמונה ותשעה מושבים.

שלטונות התעופה של קפריסין השהו עד היום מתן אישורי נחיתה לחברות מישראל והטיפול בקבלת האישור נמשך כשנתיים. לאחר שחברת "שחף" הגישה את הבקשה לרישיון נחיתה לשלטונות התעופה בקפריסין ונראה היה במעה, כי השלטונות נוטים להיעתר לה, הגישה חברת התעופה "ארקיע" בקשה לרישיון גם כן וזו על עיכוב נוסף במתן האישור.

ערכה את העמוד: אהרית גלילי

בקרוב — חוזה שירות אחיד למעליות

מאת אברהם צהר

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

לאחר משא ומתן מייגע, שנמשך שנים, יוצא בקרוב ארגון יצרני המעליות בשיתוף עם הרשות להגנת הצרכן חוזה שירות אחיד למעליות. החוזה האחיד יחייב את היצרנים ואת נותני השירות בענף המעליות בארץ.

לדברי מיכאל אילן, יו"ר ארגון יצרני המעליות שבהתאחדות התעשיינים, הוקמה גם על דעת כל הגורמים ועדה ציבורית מייעצת למפקח העבודה הראשי במשרד העבודה והרווחה על נושאי הפיקוח בכל הקשור לשירותי המעליות בארץ. בוועדה חברים נציגים של הרשות להגנת הצרכן, נציגי ארגון יצרני המעליות, המפקח הראשי במשרד העבודה, נציגי מכון התקנים וכן נציגי נותני השירותים העצמאיים.

הוועדה תגבש כללים לפיקוח על החברות נותנות השירות למעליות, פיקוח שעד כה לא היה קיים בכלל.

שריר מבקש מנסים לתת פטור ממס על דמי הבראה לנופש פנים ארצי

מאת זהר בלומנקרנץ

סופר "הארץ" לענייני תיירות

שר התיירות, אברהם שריר, פנה בסוף השבוע לשר האוצר, משה נסים, בדרישה לזמן דיון בנושא חוק הנופש, על פי סיכום שהתקבל בנושא בפגישה משותפת עם ראש הממשלה, שמעון פרס, ב־11 ביוני.

ממשרד התיירות נמסר שלשום, כי במכתב ששיגר שריר לנסים הוא מציין, שבפגישה עם פרס, בהשתתפות נציגי התאחדות המלונות, סוכם על דעת שר האוצר, כי נושא חוק הנופש יידון לאחר חתימת הסכם העבודה במגזר הציבורי. עתה, משנחתם הסכם השכר, מבקש שר התיירות לעלות לדיון את החוק, שעיקרו מתן פטור ממס על דמי הבראה לנופש פנים ארצי. שריר מדגיש במכתבו את הסיכום, על־פיו תוקם ועדת משנה מיוחדת לענייני תיירות מבין חברי ועדת השרים לענייני כלכלה וועדת משנה מיוחדת לענייני תיירות, והיא תובע גם דיון בנושא השוואת מתן ההטבות של מגזר המלונאות לאלה של התעשייה.

יצויין, כי בתפקידו כשר המשפטים, יתה עונה לשריר קל יותר לקדם נושאים הקשורים בחקיקה בענייני משרד התיירות, לאחר שהגיע להבנה עם שר האוצר הנוכחי. באחרונה חתם שריר כשר התיירות והמשפטים כאחד על צו להגבלת ברירות הקנס שיוטלו בענף התיירות.

אחרי היסוסים ממושכים הקשורים בחרם הערבי החליטה חברת מקדונלד להקים רשת גם בישראל

מאת אריה לביא

חברת מקדונלד, בעלת הרשת הגדולה בעולם למכירת המבורגרים, החליטה להקים גם בישראל רשת חנויות למכירת המבורגרים, למרות שלפני זמן מה נסוגה בה החברה מתוכניתה זו, מחשש החרם הערבי.

חברת מקדונלד החליטה כבר לפני יותר מעשר שנים להקים בישראל רשת למימכר המבורגרים. החברה אף מסרה "מכתב כוונות" בנושא לאיש העסקים יאיר תמיר שעבר בחברה בעבר. אך התוכנית נדחתה כמה פעמים, מחשש לתגובת החרם הערבי. לפני כשנה הושג הסכם עקרוני בדבר הקמת הרשת, אך ברגע האחרון חזרה בה מקדונלד מכוונתה. באחרונה שב וחלה תפנית בכוונת החברה, והיא החליטה להקים בארץ את הרשת. הוחלט שהיא לא תוקם באמצעות החברה בארצות־הברית, אלא דרך נציגות של החברה בקנדה.

יצוין, שכבר היתר אף נשקלה אפשרות להפעיל את הרשת הישראלית דרך אירופה, אך לבסוף הוחלט על קנדה, מפני שאחד ממנהלי מקדונלד בארץ זו, ג'ף כהן, הביע נכונות לטפל בנושא. במסגרת זו הוזמן יאיר תמיר למונטריאול, בה הוא מפעיל את אחת החנויות הגדולות של מקדונלד, כהכשרה להפעלת הרשת בישראל. תמיר שוהה בימים אלה בקנדה ולא ניתן היה להשיג את תגובתו.

במקביל לכך רשמה חברת מקדונלד חברה ישראלית שהגיעה להסכם עם חברת אפריקה־ישראל, בדבר שכירת חנות, בשטח של 600 מ"ר בתל־אביב, סמוך לקרן הרחובות דרך חיפה ואיינשטיין. במקום זה מתעתדת אפריקה־ישראל להקים מרכז מזונות, בשטח של 800 מ"ר שייבנה בצורת פגודה.

בימים הקרובים יתייקרו מכוניות מודל '87 בכ־20%

מאת צבי זרחיה

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מחירי המכוניות החדשות מדגם '87 עשויים להתייקר בימים הקרובים ב־15־20 אחוז בממוצע. היום ידונו מנכ"ל האוצר, ד"ר עמנואל שרון ומנכ"ל משרד התעשייה, דוד ברודט, בבקשת 17 יבואני הרכב להעלות את מחירי המכוניות החדשות מדגמי '87.

גורמים בכלכלה מעריכים, כי משרדי האוצר והתעשייה לא יאשרו את כל ההעלאות שביקשו היבואנים בשיעורים של 25־40 אחוז. משרדי האוצר והתעשייה גם אינם מתכוונים להסיר את מחירי המכוניות החדשות מהפיקוח על המחירים.

היבואנים מנמקים את בקשותיהם להעלאת המחיר בהתחזקות המטבעות האירופאים והיין ובחיוב משרד התחבורה להתקין שמשות כפות וחגורות בטיחות במושבים האחוריים של כלי הרכב החדשים.

יצויין, כי שר התחבורה, חיים קורפו, הודיע בסוף השבוע ליבואני הרכב, כי לא יתיר העלאת מחירי המכוניות החדשות מדגם '86, שעדיין לא נמסרו ללקוחות.

לבלהה נמירובסקי והמשפחה

אתכם באבלכם הכבד במות יקירכם

עוזי

ההנהלה, המורים, העובדים

ההורים והתלמידים

בית ספר "גבע" גבעת עדה

אמנו היקרה

בתיה בר כוכבא (שטרן)

איננה

על מועד ההלויה טלפון 03־443154, 03־730791

חגי בר כוכבא — תל־אביב

יגאל שטרן — מונטריאול

והמשפחות

נא להמנע מביקורי תנחומים

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירת יקירנו, ראש משפחתנו

עוזי נמירובסקי

[illegible]

מסע ההלויה יצא מביתו בגבעת עדה היום יום ראשון

כ"ז אב תשמ"ו (31.8.86) בשעה 17.00 אחה"צ

האבלים: אמה: פנינה

אשתו: בלהה

בתו: איה ויוסי רוטמן

בנו: אריאל ומירה

בתו: אביטל ונרב קושניר

אחיותיה: רבקה ומשה עמית וב"ב

רעיה ויצחק העליון וב"ב

הנכדים: שרון, אודי, שאולי ויותם

משפחות: גילבובסקי, גלבוע, פלס ורבקה בן חיים

במלאת שלושים לפטירתו של אבינו וסבנו היקר

אלטמן אליעזר ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה ביום שלישי כ"ח אב תשמ"ו 2.9.86

בשעה 17.00 אחר הצהרים

בבית העלמין הישן בשכונת בן־ציון נתניה

אנו מודים לכל מנחמינו בכתב ובעל פה

המשפחה

בשלושים למותו של חברנו

מאיר אלדור

נערוך ערב לזכרו ביום ג', 2.9.86

בשעה 21.00, בחדר האוכל.

ידידיו ומוקיריו זכרו מוזמנים

בית הזורע

והמשפחה

---

12 שנה עברו מיום נפילתו של יקירנו

כתריאל (כתי) טאו

בקרב עם מחבלים בדרכם למעלות.

ביום חמישי, 4 לספטמבר בשעה 17.00

נערוך אזכרה על קברו

בבית העלמין הצבאי בקרית שאול.

המשפחה

להדרה ושלום מני וילדיהם

אתכם אנו בצערכם ובכאבכם על מותה של

בכורתכם — אחותכם

תמר ז"ל

שהיתה מופת וסמל להריצות והתמדה

לחברה ולמשפחה

איטה וישראל אילון

הזימריה

מרכינה ראשה על מות

ד"ר ישעיהו שפירא ז"ל

חבר ההנהלה שנים רבות

ומשתתפת בצער המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של

נחמן אוריאלי ז"ל

נערוך טכס אזכרה וגילוי מצבה ביום שני כ"ז באב תשמ"ו, 1.9.86 בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין בהרצליה

ערב לזכרו יערך בבית הסופר

ע"ש ש. טשרניחובסקי, רח' קפלן 4 ת"א ביום שלישי 2.9.86 בשעה 8.30 בערב

אנו מודים לכל מנחמינו בכתב ובע"פ

המשפחה

לאורי דרמן

סמנכ"ל מינהל וכח אדם

ולבני משפחתו

אתכם באבלכם הכבד על מות האם

פנינה ז"ל

מפעלים פטרוכימיים בישראל בע"מ

ההנהלה וצבור העובדים

לאלפרד אקירוב

אתך באבלך במות

האם ז"ל

ממשפחות

סחרוב, גיר ואחיעז

לחברנו **אבוטבול יוסף**

ולחברנו הגימלאי **אבוטבול אליהו**

(מאזור חיפה)

אתכם באבלכם בהילקח האב

אברהם ז"ל

אגד — ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

ארגון גימלאי אגד

קרן גימלאות של חברי אגד

ליאת לבקוביץ ומשה (מוטו) **ארליך**

נשואים

החופה נערכה בחוג המשפחה

תל־אביב 28.8.86

תמנה צפתי · **יוהר נוימן**

נשואים

החופה נערכה בחוג המשפחה

רמת־גן 28.8.86

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

נעמת

תנועת נשים עובדות ומתנדבות

מילגות נעמת
לשנת תשמ"ז 1986/87

נעמת תעניק מילגות לזכאיות הלומדות

במוסדות להשכלה גבוהה.

- ⋆ חברות בהסתדרות הכללית.
- ⋆ לאחר שרות צבאי או לאומי (תנאי זה לא חל על בנות המיעוטים).

עדיפות תינתן:

ללומדות מקצועות בלתי שגרתיים בין נשים, מדע, טכנולוגיה, רפואה, חקלאות ועוד.

ועדת המילגות של נעמת תקבע לפי סדר עדיפויות את הזכאיות.

בקשות לשאלונים בכתב על גבי גלויה ותתקבלנה עד 15 באוקטובר 1986.

לפי הכתובת: נעמת, קרן המילגות, רח' ארלוזורוב 93, ת"א, מיקוד: 62098.

המילגות לזכאיות תחולקנה במאי 1987.

אזיק בע"מ (בכינוס נכסים)

הזמנה להציע הצעות

מוזמנות בזאת הצעות לרכישת נכסי החברה ובכלל זה משאיות גוררים, נגררים, מיכליות וזכויות להובלת דלק בחברה להובלת דלק בע"מ. את נוסח המכרז ופרטי הנכסים המוכרים, ניתן לקבל במשרד הח"מ, בשד' רד"ר טשילד 136, תל־אביב, או במשרדי אזיק ברח' בית הלל 14, תל־אביב בין השעות 8.00–13.00.

פ.ג. משיא, עוה"ד — א.שץ, עוה"ד
כונסי הנכסים של אזיק בע"מ

קריאה אחרונה לנוסעים ל"אמריקה הקלאסית".

בטיול היוצא ב-8.9 לאמריקה הקלאסית, נותרו מספר מקומות למספר מטיילים קלאסיים!

תפוס אמריקה, סיורים וביקורים באתרים הכי יפים, בערים הגדולות, מפלי הניאגרה, הפרקים הלאומיים, ועוד. אין סוף חוויות.

נא להזדרז! היציאה מובטחת!

פנה עכשיו אל סוכן הנסיעות שלך, או חייג לאופיר טורס טל: 03-209777, 03-280025.

אופיר טורס — שלום ונפלא בהישג ידך.

משרד החינוך והתרבות · מרכז השלטון המקומי · ארגון ההורים הארצי במערכת החינוך

"ענבל" חברה לביטוח בע"מ (הקרן לביטוחי הממשלה)

הודעה

לרשויות המקומיות ולכל הבעלויות האחרות של מוסדות החינוך במדינה

בדבר הצטרפות

להסדר לביטוח תלמידים לשנת הלימודים תשמ"ז

רשויות מקומיות ובעלויות שטרם הצטרפו להסדר הנ"ל יכולות לפנות על פי פרטי החוזר המיוחד שהופץ לכן ע"י משרד החינוך והתרבות

התשלום לתלמיד — 4 ש"ח לשנה

פרטים וקבלת טפסי הצטרפות:

החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי בע"מ
טל. 03-256350 — רח' הפטמן 3 ת"א 61200

מבטח — קרן נאמנות

דיקלה חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ — מנהל הקרן
בנק הפועלים בע"מ — נאמן של הקרן

הודעה

בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך התשכ"ח1968 ניתנת בזה הודעה כי ביום 31.8.86 פורסם תשקיף בדבר הנפקת מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 0.001 שקל ע.נ. כל יחידה, בתעודות השתתפות על שם בנות 1000 יחידות או כפולה של 1000 יחידות המוצעות במחיר היסודי בתוספת שיעור תוספה של 0.50% כמפורט בפרק ד' לתשקיף החל מיום 1.9.86 ועד ליום 31.8.87.
עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, הבנקים הסוחרים בניירות־ערך ואצל סוכני ניירות־ערך החברים בבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.
את הבקשות לרכישת היחידות המוצעות יש להגיש למנהל הקרן באמצעות הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, סניף ראשי תל־אביב, רחוב אחד העם 9, תל־אביב.
עותק מהתשקיף והעתק מההיתר לפרסומו נמסרו לרישום אצל רשם החברות.
הודעה זו אינה מהווה הזמנה לציבור.

הלוח הארצי

מפקד מרחב השרון וסגן מפקד מחוז המרכז:

הפגנת דתיים בליל שבת מול קולנוע היכל בפ"ת לא עמדה בתנאי הרישיון

נדחתה הגשת כתב האישום נגד הרב שמעון ברוך סלומון

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בפתח תקוה

"הובי והסדר הציבורי לשמירת השבת לא עמדו בתנאי ההפגנה" — כך סיכמו תת־ניצב בני רז, סגן מפקד מחוז המרכז, וניצב משנה נסים מעת, מפקד מרחב השרון, את הפגנת הדתיים בליל שבת מול קולנוע "היכל" בפתח־תקוה. לדבריהם, התחייבו המפגינים להעמיד 50 סדרנים במקום, אך התמקמו במקום של דבר בעשרה בלבד לדהיים אשר לקיים ההפגנה בהשתתפות אלף איש. במקום נכחו בין שלוש מאות וחמישים לארבע מאות מפגינים. על הסדר שמרו כחמישים שוטרים.

בבית הקולנוע היתה התצוגה מלאה. כאשר ביקשו צלמי העי־תונות והטלוויזיה לצלם את המפ־גינים, הם החלו בצווחות "שאבעס", הניפו כובעים ומקטרונים ועשו תנועות מגונות לעבר השו־טרים והעיתונאים.

ברגע לפני חצות הודיע מפקד תחנת משטרת פתח־תקוה, סגן ניצב יעקב שובל, על סיום ההפגנה. לפני חצות, עזבו המפגינים לבתיהם. הערות היהודה להפגנה היו מהסתכמי המשטרה ואיי קליעות גרעינים, בהם הצטיידו המפגינים.

כתב האישום לא נמחק

לגבי כתב האישום נגד הרב שמ־עון ברוך סלומון, אמר תת ניצב בני רז, כי כתב האישום לא בוטל. "אנו נגיש אותו במועד אחר", אמר. כתב האישום נוגע להתקהלות בלתי חוקית, בה היה מעורב הרב סלומון והדיים נוספים ב־9 באב.

תת ניצב רז הדגיש כי הדבר לא נבע מלחצים כלשהם ובסך הכל מקובר בכוונה טובה של שמירה על שקט. יצויין, כי נגד הרב סלומון, רבה הראשי האשכנזי של פתח תקוה, תלוי מאסר על תנאי.

דתיים בהפגנה בליל שבת מול "היכל" בפתח־תקווה (צילום: עודי קרן)

עובדי התעשיה האווירית ישובו היום לעבודה לאחר חופשה מאורגנת של שבועיים

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעשיה

יותר מ־20 אלף עובדי התעשייה האווירית ישובו היום לעבודה סדירה, לאחר חופשה שנתית מאור־גנת של שבועיים. במהלך החופשה נמשך ביצוע פרוייקטים מיוחדים ביחידות שונות כמו הרכבת מערכות מושב במטוס תיעוד, כדי לאפשר את המשך ביצוע עבודות פרוייקט הלביא. כן נמשך קודם מתקדם לתי־כנון בעזרת מחשבים במרכז ה־הנדסה, אשר מוגדר ישולם, בין השאר, בהמשך ביצוע עבודות פי־תוח מערכות מטוס הלביא. גם שר־תי האבטחה במפעלי התעשיה האווירית המשיכו לפעול.

הנמר "רמון" השמיע קולו באלחוט לאחר 4 ימי דממה

לאחר שהירבה לחזור למצפה רימון ולטרוף בעלי חיים, נלכד, הורדם וחובר לו משדר, באמצעותו עוקבים אחריו אנשי רשות שמורות הטבע

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

לאחר ארבעה ימים של דממה אלחוטית, שעוררה דאגה רבה בקרב אנשי הנמרים של רשות שמורות הטבע, השמיע בסוף השבוע הנמר "רמון" אותות חיים.

הנמר נלכד בראשית השבוע שעבר במלכודת, שהציבו אנשי רשות שמורות הטבע במצפה רמון, לאחר שבשבועיים שקדמו ללכידתו, הירבה לחזור למצפה רמון ולטרוף בעלי חיים בפינת החי המקומית. הוא הורדם לאחר שנלכד ושוחרר חזרה לטבע. טרם שחרורו, חובר לצוארו קולר נושא משדר. במשך ארבעה ימים לא נקלטו כל אותות מהמשדר עד שביום ה', אותר "רמון" באמצעות המשדר המותקן בג'יפ הרשות. שני פקחי הרשות בהר הנגב, שלמה (מוטו) קניאס ועקיבא רוזן צפו ב"רמון" במרחק של יותר מ־40 ק"מ מצפון למצפה רמון, כשהוא עושה בכפל קרקע בגבול צין. התצפית היתה ממרחק של כ־15 מ'.

בעקבות התצפית נמסר מ־רשות שמורות הטבע, כי לאחר שהוברר ש"רמון" בריא ושלם, מעריכים שיתכן שהטראומה של הלכידה, ההרדמה וחיבור ה־מכשיר, גרמו ל"רמון" להסתלק מהוצות מצפה רמון.

לראשונה מאז היווסדה יוצבו רמזורים באילת

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

שר התחבורה, חיים קורפו, מינה צוות מומחים לב־דיקת בעיית התנועה באילת, בעקבות בקשתו של סגן ראש העירייה, גבי קדוש, להציב רמזורים בצמתי הדרכים של העיר.

דובר עיריית אילת, דב שריף מסר, כי בשל גידולה של אילת בשנים האחרונות, חל גם גידול ניכר בתנועה הציבורית והפר־טית בעיר ובצמתים הראשיים. לדבריו של ... הרמזורים בצמתים ... תאונות דרכים.

יצויין, כי מאז היווסדה של אילת, אין בה רמזורים.

[illegible]

למכירה מחשב

I.B.M

S-36 (B23)

טלפון 03-627111
משה ברנע

מאסר עולם לאלג'ים על רצח אורלי ביטון בחולות רשל"צ

חשדו בה כי מסרה עליהם מידע למשטרה בקשר לשוד מוניין בכפר סבא

(ע). מאסר עולם הוטל ביום ו' בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב על יצחק אלג'ים בן 30 מיפו, שהורשע ברצח הנערה בת ה־28, אורלי ביטון, לפני 4 שנים. התובעת, עו"ד פנינה דבורין, האשימה את יצחק אלג'ים, כי בדצמבר 1981 קשר קשר עם רחמים רייפלר לרצוח את אורלי בי־טון, משום שחשדו בה, שמסרה עליהם מידע למשטרה בקשר להשתתפותם בשוד מוניין בכפר סבא.

ב־ז' בינואר 1982 הציעו לה השניים להצטרף אליהם לנסיעה למחבוא, שם הטמינו כביכול סמים. אלג'ים ורייפלר לקחו איתם את אורלי ביטון במכונית ונסעו איתה בשעות הערב לחולות ראשון לציון. בחולות יצאו השניים מן המכונית, השאירו את אורלי ביטון לשבת בה, לקחו עימם מעדר שהיה במכונית ויצאו אל החולות, כדי לחפור ולג־לות שם את הסמים, שכביכול, הוט־מנו. החשיכה לא הפריעה לשניים לחפור בחולות בור מתאים לקבורת אדם.

כאשר הבור היה מוכן, הזמינו השניים את אורלי לצאת מן המכונית וכשיצאה חנקו אותה למוות והלמו בה במעדר עד מותה. אחר כך קברו הנאשם ורייפלר את גופתה בבור וכיסו אותה בחול.

שני הנאשמים נשפטו בפני השו־פטים יעקב מלץ, יוסף גולדברג ושרה סירוטה. כתבי האישום הו־פרדו לגבי השנים ורחמים רייפלר נדון כבר על ידי אותם שופטים למאסר עולם על חלקו ברצח.

גופתה של אורלי לא נמצאה עד היום, למרות שהמשטרה השקיעה מאמצים רבים וביצעה חיפושים נר־חבים במקום הקבורה, עליו הצביעו אלג'ים ורייפלר. השופטים מציינים בהקשר זה, כי ארכיאות הגופה יכול לנבוע גם מכך שבאיזור של חולות, קשה להתמקד בנקודת ציון מוגדרת.

הסניגור עו"ד ישעיהו לויט טען, שהיעדר גופה לא הוכיחה התביעה שבוצעה עבירה.

אולם השופטים הסתמכו על דברי הנאשם עצמו בבית־המשפט ועל דברי רחמים רייפלר בבית המשפט, שאמר בין היתר: "לאחר שחנקנו אותה, יצחק חיפש את הטוריה והיכה אותה בגרזן עם הקרש של הטוריה הרבה פעמים. אני תפשתי מידיו את הטוריה וגם אני הכיתי אותה בגרזן".

השופטים פסקו, שהתביעה הו־כיחה את חלקו של הנאשם בעבירה שיוחסה לו והרשיעו אותו ברצח בכוונה תחילה.

משרד החינוך בודק העלאת מחירים של ספרי לימוד

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ"

במשרד החינוך בודקים בימים אלה את נושא עליות המחירים בספרי הלימוד, בעקבות תלונה שהגישה נחמת קנב, יושבת ראש הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות.

העלאת המחירים שהותרה היתה בשיעור של 46 אחוז בלבד, אך בפועל העלו המו־לים במאות אחוזים — כך התברר בסקר שערכה הרשות.

שני מורים חשודים במעשים מגונים בתלמידות קטינות

(ע). שני מורים לאנגלית ולחינוך גופני, הובאו ביום שישי כל אחד בנפרד, לבית־משפט השלום בתל־אביב, כחשודים במעשים מגונים בקטינות. הם שוחררו בערבות עד משפטם.

רס"ל המשטרה, צבי רון, טען בפני שופטת השלום, דבורה ברלינר, כי גסר יומטוביאן בן 41 מחולון, מורה לאנגלית, חשוד במעשים מגונים, לאחר ששתי ילדות שלמדו אצלו התלוננו, כי בעת השיעורים ליטפן החשוד לגוף.

החשוד הכחיש מכל וכל את החשדות שהועלו נגדו וטען ש"אני אוהב ילדים ומלטפם רק בראשם מתוך חיבה". נציג המשטרה טען, לעומת זאת, כי העדויות מן הילדות נגבו על ידי חוקרת ילדים, שציינה כי עדויות הילדות מהימנות והן דוברות אמת.

השופטת קיבלה את טענת סני־גורו של החשוד, עו"ד יוסף ויוז, ושיחררה את החשוד בערבות של 800 שקל.

בפני אותה שופטת טען אותו רס"ל צבי רון, כי יוסף רחמן בן 29 מיפו, מורה לחינוך גופני בבית־ספר יסודי ומורה לג'ודו במרכז קהילתי ביפו, חשוד במעשים דומים.

לפני שנה, סיפר נציג המשטרה, סיפרה ילדה מכיתה ג' להוריה, שה־חשוד תפס אותה בשעורותיה, הב־ביאה לביתו ועשה בה מעשה מגונה. "הילדה סיפרה את אשר סיפרה להורים, הם לא האמינו לה. רק לפני חודש התכנס ועד הבניין, בו גר החשוד, ושם התלוננה למשטרה על מעשים מגונים שעושה החשוד ביל־דות. 6 ילדות הופנו לחוקרת ילדים ומסיפורן עולה, שהעבירות דומות בכל המקרים. החשוד נפגש עם יל־דות, הביאן בכוח לביתו ושם עשה בהן מעשים מגונים. לאחר המעשה נתן להן תמונות, ממתקים ותיקה והזהירן, שאם יגלו את מעשיו "יהרוג אותן", טען איש המשטרה.

נציג המשטרה ביקש תחילה שה־חשוד ישוחרר בערבות.

השופטת החליטה לשחרר את החשוד בערבות של 1500 שקל והוציאה נגדו צו עיכוב יציאה מהארץ וצו הורה לו להפקיד את דרכונו במשטרה. כן הורתה לו להתייצב במשטרה בכל שעה שיידרש.

מואשמת בנסיון להבריח עשרות נחשים מוגנים

(ע). חובבת נחשים, רחל גלוברמן, מואשמת בנסיון להבריח עשרות נחשים מוגנים מישראל לחו"ל.

לבית־משפט השלום הוגש כתב אישום נגד האשה מטעם רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע. עו"ד שרה שלום, היא טוענת, כי הנאשמת ניסתה בנמל אשתקד להוציא מהארץ 70 נחשים מוגנים, בהם נחשי אפעה, צפעים, עין החול, ועכנים ועוד.

האשה נעצרה עם הנחשים בעת שעמדה לצאת לחו"ל, מבלי שהיה בידה היתר להחזיקם או להוציאם מן הארץ.

התביעה מייחסת לרחל גלוברמן אשמה של אחזקת ערכי טבע מוגנים וניסיון להוציאם מישראל.

המכון הביולוגי שבגן הא... הועיד ... 11 נחשים, לצורך העברתם לארה"ב ל"עסקת חילופין" עם מכון דומה בארה"ב. היא מואשמת, כי ניסתה להוציא מהארץ יותר נחשים משהותר לה לצורך העיסקה.

בן 12 נהרג בהיתקלות רכב בסלע בין דיר חנא ועראבה

מאת נורית כהנא, סופרת "הארץ"

ילד בן 12 מהכפר עראבה נהרג אתמול, כאשר המכונית בה נסע, שהיתה נהוגה בידי בן 24, נתקלה בסלע בין דיר חנא ועראבה. סיבת ההתהפכות היא כנראה אבדן שלי־טה. שלושה נוסעים נוספים נפצעו ופונו לבית־החולים רמב"ם.

אוניברסיטת ת"א שלחה הודעות תשלום שכ"ל שפרעונו מחר

מאת נורית אמיתי

סטודנטים אשר נרשמו לשנת הלימודים הקרובה או הממשיכים בלימודיהם באוניברסיטת תל־אביב הופתעו לקבל בסוף שבוע שעבר הודעות תשלום על סך אלפיים שק־לים חדשים, כשתאריך התשלום האחרון הוא מחר. המדובר בשובר תשלום של שכר הלימוד הכולל, ללא תשלומים. במקביל קיים גם הסדר של תשלומים.

מאוניברסיטת תל־אביב נמסר בתגובה, כי למרות שמועד התשלום הרשום על השוברים הוא הראשון בספטמבר ניתן לשלם אותו עד ה־14 לספטמבר. זאת מכיוון שהריבית על פיגורים נמדדת רק מיום פרסום המדד. כן נמסר שהודעות התשלום נשלחו בעשירי באוגוסט וכי העי־כובים הם באחריות הדואר.

הודעה למנויים

מדליות קסטל

לאור הכמות המצומצמת של מדליות קסטל מזהב 38 מ"מ ומכסף 50 מ"מ שעדיין נותרה למכירה, הוחלט כי החל ב-31.8.86 לא תימכרנה מדליות אלה בחנויות החברה (בירושלים ובתל-אביב) ואצל סוכנו בחיפה, והמנויים יוכלו להזמין אותן רק ע"י תשלום בבנק או ע"י משלוח ההזמנה באמצעות הדואר.

החברה נקטה צעד זה למען שמירת העקרון של "כל הקודם זוכה" בהתאם לנוהל ההזמנות.

מכירתם של יתר פריטי קסטל (מדליות ועדיליונים) נמשכת בשלב זה כרגיל, כל עוד יימצאו במלאי.

החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות

עוד 4 נשים מהכושים העבריים יגורשו היום

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

ארבע נשים מכת הכושים העב־ריים בדימונה יגורשו, כנראה, היום לארה"ב. לדברי מקורות משטרתיים זוהי הקבוצה האחרונה של הנשים מבין 46 חברי הכת, שנעצרו בדרום לפני חודשים אחדים.

הארבע צריכות להתייצב היום במשטרת דימונה, לפי הוראת השופט, הקובעת שכל אלה שנעצרו ושוחררו מקבוצה זו יתייצבו כל יום במשטרה.

40 נעצרו בפשיטת משטרה על בית הימורים בראשל"צ

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" בראשון לציון

40 איש מאזור גוש דן נעצרו בסוף השבוע בפשיטה של המשטרה על בית הימורים, ששימש כקאזינו בראשון לציון.

אמש נמסר, כי בתום החקירה נשאר במעצר רק שלושה חשו־דים, בעל הדירה, אשתו ואחיו של בעל הדירה, כבני 50. בפשיטה על הדירה נתפסו עשרת אלפים דולר במזומן וציוד רב ששימש למשחקי המזל, כמו דיסקים, רולטות וקל־פות שולחן.

הדירה ברחוב אור היתה מו־גנת באמצעי התראה אלקטרוניים, כמו מערכת טלוויזיה במעגל סגור בחדר המדרגות. המצלמה היתה מוסתרת מאחורי ראי וזכוכית. בשעה שפשטו השוטרים על הדירה, לא עסקו אנשיה במשחקי מזל, כיוון שכבר קיבלו התראה. אולם הכסף נמצא מוסתר במקומות שונים בדירה.

פשיטת המשטרה בוצעה בע־קבות מידע שהגיע לתחנת משטרת ראשל"צ. תצפיות גילו תנועת אנשים ערה באזור וה־כניסות ... בדירה נתפסו גם קטעי עיתונות, שהתייחסו לפשיטות קודמות של המשטרה על בתי הימורים אחרים. חלק מהמשתתפים שנע־צרו ושוחררו בערבות מוכרים מפשיטות אחרות של המשטרה, כולם בעלי מקצועות חופשיים או סוחרים מאיזור גוש דן.

ועדה של יהודים וערבים תנציח חללי כפר קאסם

מאת נורית אמיתי

ועדה יהודית־ערבית תהיה אחד ראית להנצחת זכר 49 חללי היישוב כפר קאסם, שנהרגו בעשרים ותשעה באוקטובר, לפני שלושים שנה.

אתמול התכנסו ביישוב מאה אנשי ציבור יהודים וערבים מחוגים שונים, בהם חה"כ, מפ"ם ועוד, כדי לקבוע תוכנית לציון שלושים שנה לאסון כפר קאסם.

ראש המועצה המקומית, עבד אל רחים עיסא הודיע, כי המועצה המקומית תקצה תקציב של עשרת אלפים דולר לבניית בית תרבות וס־פורט שינציח החללים. אבן הפינה למבנה תונח ביום השנה לאירוע. כן נבחרה ועדה של יהודים וערבים, שתנהל מגבית לאסוף כספים נוס־פים למבנה.

במילה אחת
אנו רוצים להביע
עד כמה נהננו לארח את
האורחים הרבים
שבחרו לנפוש
הקיץ במלונות דן.

ולצוות העובדים
שטרח רבות להנעים
את חופשתם...

תודה

THE DANS — חברת מלונות דן

דן פנורמה חיפה, דן כרמל חיפה, דן נתניה, דן פנורמה תל-אביב,
דן תל-אביב, דן אכדיה הרצליה, דן קיסריה, המלך דוד ירושלים.

הארץ

יום א', כ"ב באב תשמ"ו
31 אוגוסט 1986

ירושלים: רח' החבצלת 2 טל' 224245-6, ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב מרדכי 20 טל' 661166-8, ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל-אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל-אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מתי גולן.

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת לתנאיהן.

HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel .824261

חיזורים אחרי ערפאת

ביקור פתע של נשיא מצרים אצל מלך ירדן ניתן לפירושים שונים ומגוונים. יש אומרים כי יועצי מובארק יודע היטב כי יאסר ערפאת אינו רוצה להביא את הנהגת אש"ף להכרה בהחלטות מועצת הביטחון 242 ו-338, או שאינו מסוגל לכך אפילו היה רוצה. ואם המנהיג המצרי בכל זאת ממשיך בגישושי השכנוע שלו כלפי ערפאת, הוא עושה כך כדי להינקות מראש מכל אשמה שתוטח נגדו, אם בפגישתו עם ראש ממשלת ישראל ישלים עם כינונה של משלחת ירדנית-פלשתינאית, מבלי שתינתן זכות וטו, לגבי המרכיב הפלשתינאי שלה, למנהיג אש"ף.

טענות המושמעות מדי פעם מחוגים רשמיים בבירת מצרים, שלפיהן אין לקדם את מאמצי השלום ללא שיתוף פעולה מצד אש"ף — מובארק עצמו אמר לעיתונאים בקהיר כי "קשה לפעול בעניין זה ללא אש"ף" — הן, לפי פירוש זה, טענות מהשפה אל החוץ. מובארק מודע לעובדה כי אין לפטור את בעיית עתידם הפוליטי של ערביי השטחים המוחזקים נגד רצונה של ישראל, וכי שמעון פרס פוסל כל שיתוף פעולה עם ערפאת לא פחות מיצחק שמיר.

אולם יש מקום גם לפירוש מנוגד. כלומר, כי נשיא מצרים דבק בדיעה כי צריך להמשיך את ערפאת למשא ומתן עם ארה"ב וישראל, וכי הוא נסע לרבת עמון כדי לשדל את המלך ההאשמי לחדש את התיאום המדיני עם אש"ף, אותו תיאום שחוסיין הכריז בראשית השנה על הפסקתו.

מקורות ירדניים רשמיים אמרו עוד ביום חמישי, על-פי כרוז מנוסח קולה, שאין להעלות על הדעת חידוש התיאום עם אש"ף כל עוד הנהגת האירגון לא תחזור בה מסירובה להכיר בשתי החלטות מועצת הביטחון הידועות. אולם באותה נשימה אמרו אותם מקורות כי נתוך גם שארה"ב תשנה את העמדה שנקטה בה עד עתה, ותכיר בזכות הפלשתינאים להגדרה עצמית. קשה שלא להסיק מהשמעת הדרישה זו כי הירדנים מקווים להצליח בשידולו של ערפאת, אם יוכלו להשיג שינוי כזה בעמדת וואשינגטון.

עיתון ערבי ידע לספר ביום שישי כי ממשלת ירדן התירה לאש"ף לפתוח מחדש חמישה מעשרת המשרדים בירדן שנסגרו לפני חודשים אחדים; המלך חוסיין אף הצהיר שהוא תומך בוועידה בינלאומית אשר אש"ף יהיה מיוצג בה. אם יתאמתו שתי ידיעות אלה, יסתבר מהם כי יועצי מובארק הצליחו לקרב את השלטון הירדני לעבר עמדתה הפרו-אש"פית של קהיר.

הימים שיוליכו עד לפסגת אלכסנדריה יהיו גדושים במאמצים מצריים לשכנע את ערפאת שימלא אחר התנאי של הכרה בהחלטות מועצת הביטחון הנ"ל. אם ערפאת יישאר בשלו, יוכל שמעון פרס לקוות כי פגישתו תניע את התהליך המדיני באזור. ירדן ומצרים גם יחד יצטרכו לבוא לקראת ישראל ולהסכים לייצוג הפלשתינאים במשלחת המשותפת עם ירדן באמצעות אישים שאינם מוכנים לקבל בכל עת את תכתיבי אש"ף. מאידך גיסא, אם יאסר ערפאת, בניגוד לכל הציפיות, יתרצה לבסוף ויכיר ב-242 וב-338, יעמוד ראש הממשלה בפני בעיה בוערת של מדיניות הפנים הישראלית. הליכוד נעול על עמדה השוללת שיתוף פעולה עם אש"ף בכל הנסיבות, בעוד שחלק מאנשי המערך עשוי לטעון כי אש"ף המכיר בהחלטות אלה, "שוב אינו אש"ף כפי שהכרנו אותו עד עתה". נבצר מאתנו לדעת לאיזה צד יטה ראש הממשלה במקרה זה, שאמנם אינו קרוב לוודאי, אבל גם אינו להוציא מחוץ לגדר האפשרות. ויתכן כי אין הוא עצמו יודע זאת, כל עוד זוהי אפשרות תיאורטית בלבד.

הדולר לשפל חדש

ניו יורק (ע"ה). גירעון השיא במאזן המסחרי האמריקאי לחודש יולי, שעליו נמסר בסוף השבוע, הביא להתדרדרות נוספת בשער הדולר בשוקי הכספים בעולם, ולשפל שלא היה כמותו מזה חמש שנים וחצי כנגד המרק המערב-גרמני.

הגירעון החודשי, 18.04 מיליארד דולר, הוריד את הדולר לשפל חדש מכיוון שעתה סבורים שהשפור במאזן המסחרי יאלץ את הבנק המרכזי האמריקאי לשוב ולהפחית את שערי הריבית במשק.

הדולר ירד ל-2.032 מרק במסחר בניו-יורק — נקודת שפל שלא היתה כמותה מאז ראשית 1981. בפרנקפורט נסגר המסחר ב-2.035 מרק לדולר. סוחרי מטבע בפרנקפורט אמרו כי הדולר עלול להתדרדר בקרוב אל מתחת ל-1.948 מרק, שיא השפל שאליו הגיע לאחר ירידה ארוכה ב-1980. בשנה האחרונה ירד הדולר ביותר מ-30 אחוז כנגד המרק והיאן היפאני.

ביום שישי נרשמה גם ירידה חזקה בשערו כנגד היאן היפאני — 154.30 יאן, לעומת 156.10 ביום הקודם. גם הלירה שטרלינג עלתה כנגד הדולר — ל-1.489 דולר, לעומת 1.477 ביום הקודם. לפני שנה בספטמבר היה שער הדולר כנגד השטרלינג 1.10 דולר לליש"ט.

סיכוי וסיכון באלכסנדריה

מאת דן מרגלית

במפגש הפסגה באלכסנדריה ישלים שמעון פרס את סדר היום הלאומי שלביצועו חתר במוצהר מאז נכנס למשרד ראש הממשלה. אולי אין זה מספיק, אבל זה מה שהבטיח. לפיכך, אילו נאמר עתה של השיחה עם חוסני מובארק בצהריים מטכסים בלבד, אין בכך כדי להרוג מן המטרות המוצהרות של ממשלת האחדות הלאומית שבראשות המערך.

מה גם שיש סיכוי שפסגת אלכסנדריה תהיה יותר מטכס. שכן אם מבקש פרס לצקת תוכן לטכסים ולהצהרות מבלי שהמנגנון יחזור בהם — שבמחצית השנייה של הממשלה אין המערך יוצא מן המשחק — אף עליו לגבש כבר עתה תבנית פעולה דקורקטית. הוא עומד בפני בניית מערכת פעילויות עתידית שתסכל את כוונתו הגלויה של יצחק שמיר להתמקד בשנתיים הקרובות במשמרת הסטאטוס-קוו בלבד.

מובארק כבר שנה פעמיים. תחילה שינה מדי עיתונאי משטר, שאין טעם להיפגש עם פרס מבלי שישראל תציע נוסחה חדשה לישוב הבעיה הפלשתינאית. אם באמתותו של פרס מה שמסר למלך חסאן במרוקו, מוטב שיכבד וישב בביתו בישראל. פרס דוחה את התנאים ומובארק הכחיש שהכתיב לעיתונות בארצו מגנון כזה, אבל גימת הדברים לא נעלמה מירושלים. המסקנה היא שפרס לא ימסור למובארק מראש את נוסח ההצעות שיביא עמו לאלכסנדריה, אלא יעלה אותן על שולחן הדיונים עצמו, ומה שחשוב במיוחד, ינסה לגבש עם קהיר בימים שנותרו עד לפסגה את גבולות ההתקדמות האפשרית.

קריתוק ריאליסטי, צנוע תגמול ציפיות כזה לקראת הפסגה נתקל במשנה השני של מובארק. הוא מקווה כי יוכל לכפות על יאסר ערפאת לקבל את החלטות מועצת הביטחון 242 ולהכיר בזכות קיומה של ישראל. מסעו לעמאן נועד לגרור את המלך חוסיין לחדש את הדו-שיח עם ערפאת לקראת הפסגה עם פרס. כשיציג בפני האורח את ערפאת כמתון ומתואם עם המלך חוסיין, יילחץ פרס להגיב בתנופה ישראלית נועצת לפתרון הבעיה הפלשתינאית.

אך כפי שהיטיב להגדיר זאת מומחה ישראלי, חוסיין יודע טוב ממובארק לקרוא את האותיות הקטנות. מובארק חושב במונחים של אותיות קידוש לבנה, והמלך הוא איש של אותיות של וטמר. כאשר באלכסנדריה יתחילו לפרוט את השטרות לכבוד פרס, כבר יעשה המלך הדוק באירופה בטיפול רפואי קצרצר.

לא צריך להבין ממצב זה כי אין לשר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ — המתואם היטב עם פרס — מה לעשות במזרח התיכון לפני ה-10 וה-11 בספטמבר. רק ברור מכך שבשלושה תחומים אין לו מה לחפש כאן: לא בהיחוק יחסת הנשיא המצרי לפייס בין חוסיין לבין ערפאת, לא בהצגת התכנית האמריקאית מ-1982 הנקראת על שמו של רונאלד רייגן, ולא בהפגנת נוכחות בפסגת פרס-מובארק. אם קיוו המצרים כי השתתפות שולץ תקל על מובארק לארח את פרס, הרי שהאמריקאים, מסיבה זו בדיוק, הבינו כי אין להם מה לעשות שם.

למען קידום השלום מוטב שמובארק יתמודד עם הצורך לפגוש את פרס בלי נוכחות הריכוך של הדוד שולץ.

בתנאים אלה דומה כי פרס השיג הבנה אמריקאית יסודית, שפסגת אלכסנדריה צריכה להכין כלים יעילים לוועידת שלום. אך קפיצת הנחשונים לפתרון עצמו, כבירור בוסר לגופן של ההצעות לפתרון הבעיה הפלשתינאית, מבטיחה לא רק כישלון ענק אלא גם ויתור

בתנאים אלה דומה כי פרס השיג הבנה אמריקאית יסודית, שפסגת אלכסנדריה צריכה להכין כלים יעילים לוועידת שלום. אך קפיצת הנחשונים לפתרון עצמו, כבירור בוסר לגופן של ההצעות לפתרון הבעיה הפלשתינאית, מבטיחה לא רק כישלון ענק אלא גם ויתור
מראש של היעדים שהם בהשג יד, אם יושפלו בעיניות.

יעדים אלה מתמצים בעיקר בהצהרה משותפת ישראלית-מצרית, שפרסומה דרוש להמשך תהליך השלום; בבירור הסיכוי לכונן אוטונומיה בעזה תחילה, תכנית שעשויה להיות בעלת סיכוי מעשי כלשהו כתוצאה בעמדתו הפרו-ירדנית של ראשד אל שאווה; בחידוש מתכונת המשא והמתן של "שיחות קרבה", שכשלונו לפני 14 שנים סיכן בריעבד את התקרבות מלחמת יום הכיפורים; ובטיפול עיין בעצב הרגיש והכואב של "הליווי הבין-לאומי" לתהליך השלום, העשוי להפוך למעשה לוועידת שלום בהשתתפות המעצמות המקיימות קשרים דיפלומטיים עם ישראל; ויתכן דיון מורכב באפיון המשלחת הפלשתינאית לשיחות שיוצגו בעתיד, כשפרס יבדוק היטב עד כמה מעוניין הנשיא המצרי להבליט את מעמדה המועדף של ירדן ליד שולחן הדיונים.

התביעות המפתיעות שהעלה מובארק בימים האחרונים — תוך התעלמות מעמדותיה של ירדן, מסרבנותו של אש"ף ומהאינטרס הישראלי הרשמי — גרמו למבוכה מסויימת בירושלים. עם זאת, מקובלת הערכתו של אברהם טמיר ש"אין שום כוח" המסוגל למנוע את המפגש פרס-מובארק. לא ברור אם יש כוחות המסוגלים לשכנע את הנשיא המצרי, שקביעת כלים לוועידה בין-לאומית היא היעד הנכון לשנה הקרובה, ולא מאמץ נואל סיכוי לפתור את הבעיות לגופן. קרוב לוודאי כי אנשי שיעמדו על הדרדורו של המלך חוסיין ועל גישתו של פרס. יעדיהם האמריקאים לדבר על לבו של הנשיא המצרי להכין את הקרקע למהלך הבא. אם יגיע שולץ למזרח התיכון, יש סיכוי שיסייע לפרס לשכנע את מובארק כי פתיחותו של ראש ממשלת ישראל ל"ליווי בין-לאומי", ורצונו במשא ומתן עם "פלשתינאים אותנטיים", הם שני מפתחות לדלתה של ועידת השלום הגדולה.

עניינים ששתיקה אינה יפה להם

המצדדים בהמשך היחסים התקינים עם דרום אפריקה אינם מביאים בחשבון שיקולים לטווח ארוך

מאת דן סגיר

בימים האחרונים נשמעים סוף סוף קולות שונים בסגנון האלי גם במדיניות ישראל ביחס לדרום אפריקה. בעשר השנים האחרונות היתה מדיניות ישראל ביחס לאפרטהייד ניסיון כושל ללכת "עם" ולטעון שזה "בלי": מואמת רשות תוך קיום יחסים קרובים, בכל התחומים.

השינויים נובעים בעיקר מהתגברות הלחץ במערב על דרום אפריקה. גורם אחד הוא השינוי במערב שהבליט את קרבתה הפוליטית של ישראל למשטר הלבן, והקולות בקונגרס האמריקאי להפעלת לחץ על ישראל בנושא זה. גורם אחר הוא הניסיון ליצור תנופה בחידוש הקשרים עם מדינות אפריקה השחורה. אם ניגריה הגדולה היא אבן בין ארבע המדינות שעמן מנהלים מגעים לחידוש היחסים, כפי שנמסר בדיווחים עיתונאיים, אין ספק שישראל תצטרך ל"שלם" גם במטבע היחסים עם דרום אפריקה.

לעומת זאת, בתקופה האחרונה נשמעו בארץ קולות המסבירים מדוע אסור לישראל "להיגרר" אחרי המערב בלחץ על פרטוריה. בתגובה שעתה יתנהל הוויכוח ביתר שאת, ואולי יגיע פעם לדיון רציני בממשלה ובמליאת הכנסת, מן הראוי לבדוק את טענותיהם של תומכי הקשר עם השלטון הלבן.

שיקול המצוות המבלבלות הכספי הקשר עם השלטון הלבן מונע את האינטרסים הלאומיים של ישראל כקשורים בשורש של הקשר, ומרבים להצביע על יתרונות ביטחוניים בתחום מכירת הנשק ויתרונות כלכליים כגון פחם זול. וישנם עוד עניינים ש"השתיקה יפה להם". אולם לצד אלה עומדים רבים שהשתיקה אינה יפה להם: אינטרסים מדיניים. אפשר להתווכח ארוכות על חשיבות האינטרסים הכלכליים מול המחיר הפוליטי שאותו אנו משלמים. ניתן לטעון, שהוא גבוה לאין שיעור מהתועלת שישראל מפיקה מהיחסים. אך הוויכוח הזה אינו יכול להתקיים בצורה סבירה בשל ריבוי המרכיבים ש"השתיקה יפה להם", המנוהלים ללא הקף המקורות רבים ללא כל בסיס, על-ידי מצדדי הקשר.

באטיות אך בתמורה מתחילים להבין במערב את חשיבותם של האינטרסים לטווח הבינוני והארוך. אך פוליטיקאים, שלא כבריטאים, מעדיפים להראות הצלחות והישגים בתקופת כהונתם, ומכאן קוצר ראייתם ברוב המקרים. באשר לנו, מפליא שגורמים מקצועיים במשרד החוץ, באקדמיה ואפילו בעיתונות, אינם מתאמצים לראות מעבר לארבע שנים קצרות, הרי ברור לכל מי שקיים בראשו שמשטר המיעוט הלבן (המשטר, לא הלבנים) נידון לכליה. בדרך זו או אחרת, בזמן זה או אחר, באלימות או במשא ומתן, ישתתפו השחורים בשלטון. והסוף של דבר, יכונן שלטון של רוב שחור בדרום אפריקה. לכן, כל ראייה מפוכחת של האינטרסים הפוליטיים והכלכליים, ושל טובת היהודים שם, תצביע בהכרח לכיוון התנתקות מהחיבוק ההדוק עם שלטון המיעוט בפרטוריה. את זאת יש לעשות בהדרגה ובמחשבה.

הקהילה היהודית, תירוץ נוח ביותר למצדדי הקשר. אולם גם אותו ניתן להפוך על פיו בצורה קלה. המעיינים ובעלי היכולת מבין היהודים בדרום אפריקה, כ-115 אלף, יעזבו ככל הנראה את ארצם לכיוון אוסטרליה, קנדה וארצות הברית, בתקופה שבה תוטל הארץ למערבולת השינוי המהפכני. יישארו שם חסרי האמצעים שאין ביכולתם להגר, והמבוגרים מעל גיל 50, שיהיו שם גם תחת שלטון רוב שחור (ראה דוגמת זימבאבווה, שאליה חוזרים עתה היהודים שעזבו בזמנו ויש בה קהילה יהודית פורחת). למען כ-60 אלף היהודים המבוגרים הללו, שיהיו אז בתנאי מצוקה ועוני, ישראל צריכה ליצור היום קשרים עם צמרות האירגונים השחורים, על חשבון קשריה עם פרטוריה. המנהיגים המבוגרים של הקהילה היהודית אינם מעוניינים בכך, ולא בכדי. גם הם פוליטיקאים בעלי כהונות של שנתיים, המונעים על-ידי אותם שיקולים לטווח קצר.

וזה ברבר הנימוק שכדאי לקיים יחסים טובים עם הממשלה הנוכחית כדי לאפשר הוצאת הון ובכך לסייע ליהודים לצאת. הקצבה להגר מדרום אפריקה עומדת כיום על 100 אלף ראנד (כ-28 אלף דולר), והיא שווה לכולם — יהודים ולא יהודים. הולכת פרטוריה לקצץ בהקצבה זו, כאשר יגבר זרם יציאת הלבנים ומטבע הזר יברח מהמשק המקומי, תיקבע על-פי שיקולים פנימיים שאינם מרכיב ישיר ביחסיה עם ישראל.

את הקצבת ההשקעות בישראל, שעמדה בשנים האחרונות על 50 מיליון דולר, לא ניצלו היהודים עד תום במשך שנים. עתה הופך העניין לחזות הכל ביחסים. הדרום אפריקאים צמצמו את הסכום בעקבות ביקור המשלחת הכלכלית ל-40 מיליון דולר, סכום קטן, שאינו פותר ליהודים את הבעיה של הוצאת ההון הרב מדרום אפריקה. היהודים המעוניינים להגר עומדים היום בפני הדילמה המסורתית: שחרורת על עצמם-החיסכון שלהם. הביטחון האישי של הנכסים, צריך לעזור להם לעלות לישראל, אך פתרון הדילמה הזאת אינו מעניינה של האפריקה, וכל המנוע אחרת, מקלל הרבה מעבר לפירוש הסביר של הערבות ההדדית שבין ישראל ליהודי העולם. בהקשר זה אפשר להציע שראש הממשלה ויושב ראש הנהלת הסוכנות יודיעו למנהיגי יהדות דרום אפריקה שמצבע זה מוותרת ישראל על כל כספי המגבית מארץ זו ואלה יופנו לסיוע של העלייה מדרום אפריקה לישראל.

האפרטהייד כול אשר המסוייר של המשטר השחור. "הלבנים לשחות לא הורגים שחורים סתם. האילו השחורים יהרגו או יגרשו את כל ארבעה מיליוני הלבנים". הבלים. הקונגרס הלאומי האפריקאי, האירגון המרכזי של השחורים בדרום אפריקה, קיים מאז 1912; עד 1964 ניסו אנשיו בדרכי שלום להשיג שוויון זכויות פוליטי, כלכלי וחברתי. ב-1964 ועד השנה שעברה נקטו במדיניות של התקפות על מתקני צבא ויעדים אסטרטגיים, ורק לפני שנה עבר לטרור מלא. מעולם לא אמרו — גם פרטוריה אינה טוענת כך — שהם רוצים לגרש או להרוג את הלבנים. מי שכותב אחרת מבלבל כנראה הצהרות של פלשתינאים קיצוניים עם אלה של פעילים שחורים בדרום אפריקה.

לגבי אופיו של המשטר השחור העתידי, אין לדעת ואין לשפוט כיצד יהיה לעומת משטר האפרטהייד. הרבה מאד תלוי בשנים הבאות, בקשיחותם של הלבנים ובאי-נכונתם לשאת ולתת על חלוקת העוצמה. הבאת דוגמאות ממשטרים רודניים אחרים אינה תוספת כאן, איך יכול לתמוך בעוול אחד מפני שאינו היחיד בעולם. דרום אפריקה היא יחודית בדבר אחד: שם קיימת גזענות שלטונית, היחידה בעולם של אחרי 1945. ואת הכבוד המפוקפק הזה אי-אפשר לקחת ממנה. גם בהשוואה בין המשטר בדרום אפריקה למצב ישראל בשטחים, ובטענה כי אל לנו לבקר את משטר האפרטהייד ... את בעיית השטחים, ללא קשר.

המדיניות שלנו כלפי דרום אפריקה צריכה להשתנות בסגנון ובכמות באותה, ביחס לעיצומים מערביים על פרטוריה, ישראל תוכל לתרום משלה ללחץ בצורה זו או אחרת. אין אנו חייבים לנתק את היחסים עם פרטוריה, אך אפשר בקלות להימנע ממשלוח שרים ופקידים בכירים לארץ זו באשר ארצות אחרות נמנעות מכך. להקות ריקוד, כולל זו של עיריית תל אביב, יכולות לרקוד במקומות אחרים בעולם. והחשוב מכל: אין להעניק לדרום אפריקה חוזה, אין למכור את מוצריה תחת התווית "מייד אין איזראל". אם אינו מצטרפים לסנקציות, לפחות שלא נסייע בעקיפתן.

שטח אש 9 — הקץ

שטח 9 במצבו הנוכחי ובעקבות השינויים שחלו בו במשך שנים רבות, כולל התיישבות יהודית, סיים למעשה את יעודו מבחינת צה"ל

מאת זאב שיף

צה"ל נמנע מדיבור בעניין שטח האימונים הצבאי שבגליל המרכזי, המוכר כשטח 9. רק טבעי הוא שהצבא אינו רוצה להיגרר לוויכוח פוליטי שתולל זה מכבר להתמקד בוויכוח הביטחוני של השאלה. הוויכוח שמעמיד שוב את ההבדלים הקוטביים שבין שני המחנות הפוליטיים בישראל באשר למהותה של הציונות. הוויכוח על שטח 9 מלמד על הסטייה שעשו קיצוני הליכוד מהתפישה הליבראלית של ז'בוטינסקי ביחסו כלפי מיעוטים. אצל אלה התחלף המושג "ערבי" במושג "מעודד", ומאחר שכל ערבי הוא בעיניהם איש אש"ף, אזי המעודד שווה לאש"ף או מסורת את אש"ף. אילו היה זה ויכוח אידיאולוגי על יחסה של הציונות למיעוטים בישראל, ניחא. אך אל החלל שנוצר עקב שתיקתו של צה"ל ויתכן והבי כנסת כבני שליטא, מינו עצמם לדוברי צה"ל הם מסבירים לעם מה טוב לצבא בעקבות השינויים שחלו במעמד השטח בשנים האחרונות; שינויים שנעשו בעיקר על-ידי יהודים.

שטח 9 הוא המצאה אנגלית ולא צה"לית. הצבא הבריטי חשק בשטחי אימונים באש חיה וכבר ב-1944 קבע כי 65 אלף דונם באזור אחד יהיו לשטחי אש. כתמורה פיצה את הוקלאים הערבים שנפגעו. את שטחי האימונים הללו ירש צה"ל, וב-1950 הודיע המטכ"ל על הכרזתם של 62 אלף דונם מהשטח האמור כאזור סגור. מכאן ואילך החל מאבק, והכרסום, על השטח הזה. הכרסום בשטח הוא גם של יהודים — מאז הוקמו באזור שמונה ישובים חדשים, כולל העיר כרמיאל, אך גם ישוב בדואי.

שומם בשל"ג

ראוי לזכור כי מתוך 62 אלף הדונם, רק כ-14 אלף דונם היו שייכים לבעלים ערבים, ומתוך זה כ-2,500 דונם לבדואים מקומיים. לאחר תקריות חוזרות עם תושבים ערבים שחזרו וניסו לעבד חלק מאדמותיהם שבשטח 9, נשמה ב-1976 שלב חדש. משרד הביטחון ניהל עמם משא ומתן (שנוהל באמצעות אשר בן נתן) שבסיומו נקבע סיכום חדש. השטח חולק מחדש וניתנו הקלות לבעלים הערבים של האדמות. נקבע אזור א', בן 4,500 דונם, שאליו הותרה כניסה חופשית של הבעלים לעיבוד האדמות. לגבי שטח ב', נאמר לתושבים הערבים כי כניסה לתחום לשם עיבוד אדמות מחייבת הצטיידות ברשיון מיוחד ממשטרת סגב. לתושבים הערבים לא נאמר כי צה"ל קבע למעשה חלוקה פנימית של שטח ב': 6,850 דונמים מהשטח כונו בצה"ל אזור ב', משום שרק בהם הותר לצבא להתאמן באש חיה בגלל כיווני הירי וגורמים יותר. החלוקה גרמה לאי-הבנות ותקריות. התושבים הערבים לא הבינו מדוע נגזרה אחת משטח ב' מתמידים ביותר גם נגד אלה שקיבלו רשיונות מהמשטרה לעיבוד אדמותיהם בשטח 9.

בתחילת שנות השמונים התברר כי בעלי האדמות הערבים מפרים את ההוראות הנו בכך שהם נוטעים על אדמותיהם עוד ועוד עצי זית. היה זה בתקופת ממשלת הליכוד, שנמנעה מנקיטת צעדים נגד מפירי החוק. בגלל מלחמת לבנון והימצאותם של כוחות סדירים מחוץ למדינה, פסקו גם האימונים בשטח 9 והכרסום בשטח התרבה. המשטרה נרתעה מאכיפת החוק, וגם כאשר הוצבה באזור כיתת אבטחה של צה"ל, היא לא הצליחה למנוע את הנטיעות.

ברוך שפטרנו

עם הקמת ממשלת האחדות הלאומית וכניסתו של ויצמן לתפקיד השר הממונה על ענייני המיעוט הערבי, התעורר הוויכוח. בשלב זה כבר לא כלל שטח 9 יותר מ-13 אלף דונם. השר ויצמן והמנכ"ל אברהם טמיר אמרו לצה"ל כי טוב שהצבא יבחון מחדש את צרכיו באזור, מכיוון שהשטח שיועד לאימונים באש חיה בתוך שטח 9 כבר אינו מתאים ליעודו. צה"ל הסכים להערכה זו. קצינים רבים קבעו כי המגבלות שנוספו במשך השנים מכבידות ביותר על שימוש ממשי באזור כשטח לאימונים באש חיה. השטח היה גם קטן מדי לקביעת מסלולים רבים לאימונים. אפשרות אחת היתה להגדיל את שטח האימונים באש מ-7,000 לכ-13 אלף דונם, שחלק מהם יילקחו גם מאזור א', שבו הותר לתושבים הערבים עיבוד אדמותיהם. לכך התנגדו קודם כל מינהל מקרקעי ישראל והסוכנות היהודית, משום שהם לא רצו כי ייפגעו הרחבות הקרקעיות של ישובים ככרמיאל, אשכר, יובלים ומעלה צביה. בכך הצטרפו הגורמים היהודים לתושבים הערבים בהתנגדותם.

הצורך של צה"ל בשטח 9 הצטמצם לא רק בגלל השינויים ההתיישבותיים באזור, אלא משום שהאימונים המעטים שנעשו בשטח 9 הביאו לתביעות פיצויים רבות והדבר הטריד את שלטונות צה"ל. היו גם טענות ותביעות מגוחכות. למשל, במקרה האחרון, כאשר הכותר מכפר סכנין התלונן כי נגמ"ש של צה"ל עקר 65 עצי זית. אלוף הפיקוד יוסי פלד בא בעצמו לאזור ומצא כי נעקרו רק שישה עצים; ומה שחשוב יותר: שעקבות השרשראות לא היו של נגמ"ש אלא של טרקטור (שאינו בשימוש צה"ל באזור). פרובוקציה?

גם תופעות אלה דרבנו לבסוף את צה"ל להחלטה, שאם אי-אפשר לאכוף את החוק, דבר המצריך פעילות משטרתית ושל רשויות החוק, מוטב באמת לנטוש את שטח 9. מה עוד שהוא איבד את יתרונותיו כשטח אש טוב. בצפון המדינה יש לצה"ל שטחי אימונים ואש בהר-ערה, באלקים ובעמיעד. בנוסף לכך יש שטחי אימונים רבים יותר ברמת הגולן, אך גם כאן חלו שינויים והוטלו מגבלות בגלל היישובים הישראלים. שטח 9 במצבו הנוכחי ובעקבות השינויים שחלו בו במשך שנים רבות, כולל התיישבות יהודית, סיים למעשה את יעודו מבחינת צה"ל. אם המהלך האחרון מהווה תקדים שלילי בכך שהוא מעניק ניצחון למפירי חוק, זו שאלה אחרת. לדעתי, ניתן גם לראות זאת כניצחון השכל הבריא והתחשבות בהתפתחויות שהתחוללו בגליל. מי שמנסה לאיים כי בשטח 9 מאבדת ישראל את עצמאותה, אינו יודע מה הוא שח, ומנסה, כמנהגו, להטיל לשווא אימה על כולנו.

הסלמה במפרץ

איראן סומכת על עליונותה המספרית, עיראק סומכת על יתרון נשקה ועל פגיעתה ביצוא הנפט האיראני, ובינתיים נמשך התיק"ו

מאת אליהו סלפטר

מעריכים שכמיליון בני אדם — רובם אזרחים — באיראן ובעיראק נהרגו במלחמה בין שתי המדינות, הנכנסת עתה לשנתה השביעית. המלחמה נמשכת כבר יותר ממלחמת העולם הראשונה או השנייה, ואם כי בטהראן, בבגדאד ובמקומות אחרים ... מוקדם עדיין לדבר על ניצחון שבאופק. אך פריצה איראנית דרך הקווים וכיבוש בצרה עשויה להיות מכה שסדאם חוסיין אישית יתקשה לעמוד בה.

ההסלמה האיראנית המוכרזת על הקרקע וההסלמה העיראקית המודגשת בהתקפות מטוסים על מכליות נפט במפרץ מעוררות דאגה הן במערב והן במדינות המפרץ וסעודיה. המערב חושש, בניגוד לשלוותו בשנים האחרונות, כי הפעם עלולה לחול פגיעה ממשית ביצוא הנפט מאזור המפרץ; ונסיכויות הנפט וסעודיה, בנוסף לכך, מוטרדות מאיומי טהראן הנועצות על הסיוע שהעניקו מעיקות לעיראק.

לאחרונה התרבו ההערכות שהמאזן במלחמה נוטה לטובת איראן. זו בשורה מדאיגה לא רק לעיראק ולמדינות ערב אחרות, אלא גם לישראל. אך מוקדם לדבר על ניצחון איראני. אמנם יש כנראה אמת בידיעות על בעיות מורל בעיראק, והיחס הגודל של 45 מיליון איראנים (פי שלושה מאשר בעיראק), כמו גם הנבאויות האיראניות, מעניקים יתרון "טבעי" לטהראן. אכזריות סבאות לא חסרה גם בצד העיראקי: "אמנסטי אינטרנשיונל" דיווחה על עינויים שיטתיים איומים בשבי הנידים, הכוללים, בצד העיראקי, תוך ילדי משפחות החשודות בחוסר נאמנות למשטר. יש סימנים שגם באיראן נשמעים קולות הסתייגות מהשליטה המוחלטת של בני הנוער היוצאים להיות כ"מתנדבים" בלי אימונים צבאיים ממשיים. יש גם מתח מחודש בין הצבא ובין "משמרות המהפכה".

אך המכה הקשה ביותר בשביל ... היא התמוטטות מחירי הנפט, שהשפיעה לירידה בהכנסות הנפט שאיראן מסוגלת ליצוא כבר בשנת 1985. הכנסות הנפט של טהראן ירדו ל-12 מיליארד דולר והשנה יצטמצמו, כנראה, ל-7 מיליארד דולר בלבד. הכנסות נפט הן, כמובן, מקור המימון העיקרי של איראן להמשך המלחמה. איראן מצליחה להשיג כמויות סבירות של שריון ונשק ארטילרי וגם כמות מינימלית של טילים וחלפים למטוסים (באחרונה ... למקור אספקה עיקרי לאיראן אך נשק מגיע גם ממקורות אחרים); אך טהראן חייבת לשלם במזומן בעד כל כדור וכל בורג.

לעיראק יש פחות קשיים בהשגת נשק וציוד צבאי ובריהים הן במערב — ובנוסף לכך היא ממשיכה לקבל סיוע צבאי ניכר (אם כי מוקטן בשל ירידת הכנסותיהן מנפט) מסעודיה, כווית ומדינות ערב אחרות.

התברר כבר לפני חודשים, כי ידה של איראן על העליונה כמה שנוגע לכמויות הלוחמים והמורל הלוחמה שלהם, והמימדים מעניקים לה עומק אסטראטגי המנוגד שעיראק לא יכולה לקוות לגבור עליהם. לעומת זאת, לעיראק יש עדיפות במטות ובאיכות של הנשק המתוחכם יותר (ונכונות להשתמש בנשק כימי אסור כדי להתגבר על גלי המוני הפנים הכעאבים שבישורים האיראנים בהתקפותיהם). על רקע זה נוצר מצב הקיפאון הכללי אשר בו הדגשה, לאחרונה, הנטייה הקלה אך הברורה לטובת איראן; מיתקפה מוצלחת על פאו ועל מהרן ...

העיראקים הואילו לנצל את היתרון האיכותי שלהם כדי למנוע ביצוא הנפט האיראני, בתקווה שקופה ריקה בטהראן תחייב אותה, אם לא לגשת אל שולחן הדיונים, לפחות לוותר על ניסיונות לפרוץ לעומקה של עיראק בהתקפה רבתי. חיל האוויר העיראקי פגע קשה ביותר במסוף הנפט באי חארג', לא הרחק משאט-אל-ערב ושיפוצו המסוף ידרה אך מתוח לכושר הקודם. בשל סירוב המכליות הזרות להגיע לשם ולהסתכן בהתקפה עיראקית. תשובת איראן היתה לבנות מסוף חדש באי סירי, מעבר לטווח הפעולה של המטוסים העיראקיים והעברת הנפט מחארג' לסירי במכליות איראניות. אך בשבועיים האחרונים הגלו העיראקים תוקפים גם את סירי: הם הסבו כמה מטוסי תובלה סובייטיים מדגם אנטונוב למטוסי תדלוק, הצליחו להכניס את המסוף החדש לטווח פגיעתם. האיראנים, המצטיינים בכושר אלתור, ניסו לבנות, מול נמל בנדר-עבאס, מסוף חדש, אך הוא לא עונה על הצרכים ועלול אף למשוך התקפות עיראקיות על בנדר-עבאס עצמה.

האיראנים טוענים שהם עדיין מצליחים לייצא כ-1.6 — 1.5 מיליון חביות ליום. העיראקים טוענים שהפגיעות האחרונות הורידו את הכמות ל-1.3 — 1.2 מיליון. ההערכה המקובלת היא שכרמת המחירים הנוכחית זקוקה איראן ליצוא של לפחות 1.1 — 1 מיליון חביות ליום כדי לממן את המשך המלחמה.

כך, בעוד טהראן סבורה שהיא קרובה לשבירת המורל העיראקי ולניצחון גדול בשדה הקרב, סבורים העיראקים שהם קרובים מאוד להסיטת יצוא הנפט האיראני ושבירת יכולת מימון המשך המלחמה.

מכונית תופת שהתפוצצה בעיר הקודש האיראנית קום הרגה כ-15 ופצעה יותר מ-100 ופיצוצים שאירעו לאחרונה גם בטהראן מצביעים על-כך שגם באיראן המצב הפנימי אינו כולו שפיר. השלטונות האיראניים הטילו את האשמה על "סוכנים אמריקאיים — ציונים" ויש מי שטוענים שידי המוג'הדין היו בהתברשויות. אך הדעה הרווחת ביותר היא שהפיצוצים הם חלק של המאבק על ירושת חומייני.

שום מלחמה לא יכולה להימשך לנצח. השאלה היא, כמובן, איך ומתי תסתיים מלחמת איראן-עיראק. לכך יש תשובות שונות. לטווח הקצר יותר קיימות, כאמור, תקוות איראן לשבור את ההתנגדות העיראקית ותקוות עיראק לחסום את המקורות הכספיים הדרושים לאיראן להמשך המלחמה. לטווח הבינוני קשורות התקוות במותו, בבוא היום, של האייתולה חומייני.

לטווח הארוך יקום, בוודאי, מה שקרה בהיסטוריה לכל התנועות בהתפשטות המהפכנית: בבוא-רנה תאבד מהלהט הקיצוניות, או שתיעלם לחלוטין, או שתתפרק לעוד כת בין הכיתות. השאלה היא מה יהיה הקץ ומה יהיה עומק השינויים שיוצא תגרום עד להיעלמותו. ואת, כמובן, השאלה המכרעת הן בשביל המערב והן בשביל ישראל.

מצב-רוח / ב. מיכאל

פשפשאבעס!

מעשה בפונדקאי אחד שהיו עסקיו רעים לא-עלינו, ופרנסתו לא היתה מצויה בזוזות, ובני ביתו לובשין בלואים ואין דגים לשבת ואין נדוניה לבת שהגיעה לפרקה.

ולא ידע הפונדקאי מה יעשה. עד שבא אליו אליהו בחלום ואמר לו: "יהודי, עד מתי אתה נוהג כבה, ובני-ביתך לובשין בלואים ואין דגים לשבת וגו'. קום ועשה לביתך!" שאל היהודי לאליהו: "ומה אעשה?" ענה לו אותו אליהו: "שמע מתנייק יהודי, ועשה פונדקך בית-כנסת. סקרישות מהלכות בו ומסעימות שמינית מכריזין את הבאים בשעריך, והתקן את היכל האוכל כך שיהיה מקדש-מעט לקביוסטוסים שישתוק שבה "יעקב השמור" ו"כ"א", ושקד-יין בלע"ז בלקצ'ק רו21, ושים עליהם גלגלימולות ושקודין ראלעסט, שישישו מיטב כספם על קרדוהבי העם שראבעבטים בם בקרנקראנה, ועשה קיטון מיוחד במוסדי הפונדק שיהיה בית-מסכר למיני סמים ובשמים הנפשסאבעק למהדרין מן הלבנה, וכל האבקות האלה שוורקין את הערים אל הרקיע השביעי. והמיניה הבריות באות אל פונדקך, ומוקים הקרישות, וקונים סמים בעיכב כספם, ותורים משותיהם על שולחן הקביוססוסים, והויה פרנסתך מצויה בשפע, וילבשו בני-ביתך מלבוש, ויהיו דגים, ויימצא שידוך לבת".

כך אמר אותו אליהו. (שלא היה התשבי, אלא סתם אליהו ממולח אחר).

מיד קפץ היהודי ממיטתו, ועשה כאשר אמר לו אליהו: התקין מיטות, והביא קרישות, ובנה שולחנות-דאלעסט, ובלדרים וריזים יצאו רודפים להביא מארצותיהם אבקים גדושים ומסולאים ממיטב סמי המזרח המערב.

וכשהיה הכל מותקן ומוכן ומזומן, הלך היהודי אצל הרבנות הראשית, וביקש שיתנו לו תעודת-הכשר למוסך של בית-ההונות הקאזינו.

מיד בא משגיח, בוק בביצות הקרישות, מישמש בשולי הקלפים שמא עדיין הן קלף משוח של דבר-אחר, ורירתו בין הסמים לראות שהם נקיים מחשש עוולה וסכל ושביעית. ומשסתה דעתו, חזר אל היהודי ואמר: "הכל למהדרין מן המהדרין, ורק שאלה אחת יש עוד עמי: האם אתה פתוח בשבת?" "חס וחלילה", נרעש בעל בית-ההונות. "שאני אתן ידי לחילול השבת והסטטוס-קוו ישמרני אלוקים!" מיד ישב המשגיח וכתב תעודת-כשרות, והרבנות חתמה, והפרנסים לא געשו, וגם רעת הנביאים נוחה, שאכן ראוי הבורדק לתעודת-הכשר: הוא לא פתוח בשבת.

(נכתב ביום חול).

هكذا من الأصل

תזמורת עם בעיה אמיתית

כמו בכל מצוקה תקציבית, גם הפעם דנים על עתידה של תזמורת רשות השידור

לכאורה, לתזמורת רשות השידור חיים קלים ביותר. היא סמוכה על שולחנה של רשות השידור, המכסה כ־80 אחוז מתקציבה, וזה מצב טוב יותר (בלי כל השוואה) מכל תזמורת אחרת בארץ. לאחרונה היא זכתה לאולם קונצרטים שנבנה במיוחד למענה במבנה המפואר של תיאטרון ירושלים. מצד שני, כשלרשות השידור יש בעיות תקציביות (מתי אין להן?) מתעוררת האפשרות שהרשות תפסיק להתמך בתזמורת, כי היא פשוט לא יכולה להרשות לעצמה את הלוקסוס הזה. מה שבטוח הוא שמזל אין לה: בשבוע שעבר, כשר כבר עמד לשדר חצי שעה בנגינתה בטלוויזיה, בוטל הדבר בשל סכסוך עם ועד התפאורנים.

במחלקת הכספים של רשות השידור הוכן נייר עמדה רצוף סתירות פנימיות, המדבר על כך שההוצאות של התזמורת הן גדולות מאוד בהשוואה להכנסותיה, מכבידות כ־נייים (1.6 מיליון דולאר הוצאות, שהן כשלושה אחוז מתקציב הרשות, אך יותר מכל תקציב ההפקות של הטלוויזיה, לעומת 320 אלף דולאר הכנסות) ופירושו של דבר שמשלמי אגרת הטלוויזיה והרדיו מממנים את המנויים של התזמורת. זהו הטיעון הדמגוגי הרגיל שמוכן לראות תמיכה בתרבות אך ורק בהשקעה הנושאת פירות סבירים שניתן להדביק את מיצוען לקהל הרחב ביותר.

בנייר העמדה נאמר גם שרצוי להעביר את התזמורת למסגרת אחרת, מחוץ לרשות, מה שיאפשר לה לפעול בפחות בירוקרטיה (התזמורת כפופה לחטיבת המוסיקה, הכפופה למנהל הרדיו, הכפוף למנכ"ל רשות השידור, וכולם כפופים למחלקה הכלכלית של רשות השידור הרואה את המציאות אך ורק בצבעי אדום ושחור), שתאפשר לה להגיע למצב בו תוכל לשאת את עצמה, מה שאינו בר ביצוע לא רק בתנאים של ישראל, שכן אין תזמורת סימפונית בעולם כולו הנושאת את עצמה. אפשר היה להגות מריבות עם הניסוחים של נייר עמדה זה, אלמלא היה זה אחד מיני רבים, שכבר הוכנו ועוד יוכנו במהלך המאבק על תיקצוב התזמורת. נייר עמדה של מנהלת חטיבת המוסיקה של רשות השידור מדבר על תקופת מעבר של חמש שנים בדרך למציאת דרך אירגון אחרת לתזמורת. נייר עמדה שלישי, של מנהל התזמורת, מציע דרך טיפול אחרת. יש ניירות העוסקים על כך שהתקצוב הנוכחי של הרשות את התזמורת יישמר, ויש המציעים להוריד להצד לתקופת מעבר לקראת אירגון מחדש. לא צריך הרבה דמיון כדי להבין מה ניירות כאלה עושים למוראל של הנגנים, החשים שהנה הולך להתקפה מטה פרנסתם, ושהגוף שבו הם פועלים נמצא בסכנת חיסול, שכן גוף האם לא כל כך רוצה לקיימו.

מנכ"ל רשות השידור אורי פורת, המגדיר עצמו כידידה של התזמורת, ומגדיר אותה כנכס לרשות השידור, לירושלים ולמדינת ישראל, אומר שבשנת הכספים הנוכחית לא יחול שינוי במבנה של התזמורת, שהדי אותה הצטמצמה מעט בשל עזיבת רת העולם הרש. לטענת פורת, יש לתזמורת בעיה אמיתית, ולרשות השידור יש בעיה אמיתית — "מי שמציק לי שעלי להחזיק את התזמורת בשם התרבות ואהבת המוסיקה, צריך לומר לי גם מניין לקחת את הכסף לתשלום של כמגה משכורות. לא יתכן שהתזמורת תקרא תזמורת ירושלים־רשות השידור, כשעיריית ירושלים משתתפת בתשלום משכורתו של נגן אחד (!) על תקן של בנן (שפוטר בעירייה כשבצרי ברטיני היה זקוק דחוף לנגן נוסף, וטומי לפיד השיג את התקן מטדי קולק)".

למשרד החינוך השתתפות סמלית בתקציב התזמורת ואין סיכוי ששיעור התמיכה זו תעלה בתנאים הנוכחיים. עמדת השר הממונה על ביצוע רשות השידור היא שלא יתכן כי הרשות תתנער מהתזמורת שלה. אגף התרבות עשוי יהיה להגדיל את תמיכתו בה בתנאי שהתזמורת זו תשאר באחריות הרשות, על המשמעות התקציבית הנובעת מכך.

הבעיה האמיתית של תזמורת רשות השידור (וקטונתי מלעסוק בבעיה האמיתית של רשות השידור) אליבא דפורת, היא שלכל רשות שידור אמנם יש תזמורת משלה, אבל לרוב רשויות השידור בעולם יש תקציב גדול בהרבה. פורת אומר שהתזמורת צריכה, כמובן, להיות רצינית, אך התזמורת הזו היא "רצינית מדי", שמשמעו, בין היתר, שהיא אינה משתתפת במבצעים של רשות השידור באמצעות נגנים בודדים בהרכבים אד־הוק, בידוריים כרבנם (תזמורת המועלה כך נקראת תזמורת שירות), ומתאמצת לפעול כתזמורת סימפונית גדולה לכל דבר. רציניות, שתועלתה המיידית לרשות השידור מוגבלת, למעט שידור קונצרטים.

הבעיה האמיתית האובייקטיבית של התזמורת הזאת היא, שכדי לשפר את רמת נגני הסולו שלה ואת התזמורת בכללותה היא אינה יכולה להפנות את נגניה להלטורות. מה גם שבקיום היא עושה את תפקידה בהקלטת מוסיקה ישראלית, למשל, וזה דבר שיש לו מחיר ועוד, אבל אין לו תמורה בכספי שידור כמו לתקציבה של רשות השידור. כשמחליטים על עתידה צריך להביא בחשבון שקיומה אינו דבר שנשקל אך ורק בספר התקציב.

בינתיים משדרת התזמורת מכך, שכל הויכוחים התקציביים הקודמים משבשים את העבודה ומונעים דבר בסיסי וחשוב, כמו מכירה מאסיבית ומרוצת של מפעל המינויים בירושלים. בשנה שעברה עשה זאת תיאטרון ירושלים, שרכש את כל הקונצרטים ב־150 אלף דולאר ומכר אותם. השנה ביקשה המחלקה הכלכלית של רשות השידור (שהכינה את נייר העמדה המוזכר לעיל) סכום כפול. כתוצאה מכך צריכה התזמורת לשווק את עצמה ופסק אם היא בנויה לכך במובן קצר. התוצאה אפשרית יכולה להיות, שבמקום מעשי נאגנת התזמורת ומתנגנות הרשות תפסק שיא רווחית עוד פחות משהייתה, ולכן צריך להיספר ממנה.

על סיורים בחו"ל אפשר לדבר רק אם מוכח שלא ייגרמו בשל כך הוצאות. כך נסעה התזמורת לשלושה קונצרטים בלבד בבריטניה וחזרה עם ביקורות נלהבות. אי אפשר היה להוסיף עוד קונצרטים לסיור באירופה, בה היתה לאחרונה התזמורת לפני שלוש שנים, כי הדבר היה עולה כסף. כל תזמורת זקוקה לסיורים בחו"ל כחלק מחייה האמנותיים וממאבקה לשיפור רמתה ולהתמשותה. עוד מעט תגיע התזמורת ליומיים (!) לפאריס, על חשבון ידידי מכון וייצמן, כדי להשתתף שם בקונצרט שיצולם לטלוויזיה, כיון שהתזמורת הפילהרמונית שר תמצא בפאריס באותו זמן לא תוכל לעמוד במשימה זאת, לפרות שדי חילה נראה היה כי תוזמנה לכך.

התזמורת נעדרה השנה ממנהלה המוסיקלי גארי ברטיני, שיצא לנהל את חיי המוסיקה של פרנקפורט, ועתה הגיע לארץ כדי לנצח על הקונצרטים של תזמורת הנוער הלאומית של גרמניה כאן. את מקומו של ברטיני יתפסו בהנהלת חייה המוסיקליים של התזמורת חמישה מנצחים: קומיסיונה, אורתור בין, שלון ונוריגנטון. הללו יבצעו על ארבעת הסדרות, כשעוד ריידר רוברטסון יהיה מנצח הבית.

מבחינה מוסיקלית נמצאו לתזמורת הזאת לא אחת מבקרים חריפים, ולא תמיד היא ניגנה ברמה שמצופים ממנה. לפעמים היתה זו אשמתה, אך לפעמים היו אלה גם נסיבות אומללות, שחלקן בא לידי ביטוי גם בויכוח הזה. הבעיה המוסיקלית הגדולה היא שתזמורת זו נמצאת בצל המגירה של הפילהרמונית מזה, וזה לא הוגן כי לפילהרמונית יש מקדמי משיכה אחרים וכשהיא מנגנת סדרות בירושלים, הרי זה ישירות על חשבון תזמורת רשות השידור; ומצד שני, אין היא עצמאית בקביעת מדיניותה, כי היא תזמורת רשות השידור, ולא כולם בתוך רשות השידור הינם ידידיה המובהקים. אם גורמים שצריכים להיות אקס אופיציו אוהדים לחזית של התזמורת מתפקעים באמירה שהם "לוקחים את הנטל" אך ההחלטה לא בידיהם, הדבר בהחלט אומר דרשני. אילוצים תקציביים מונעים הבאת מנצחים וסולנים בדרגה, כי גם הפילהרמונית הנהנית מיוחד נעזרת ברצון טוב ו"בשגור" כדי להשיג את הכוכבים שלה.

יודעי דבר, העוסקים במציאות בארץ, אומרים שהדיבורים על כך שרשות השידור תיפטר מן התזמורת הם דיבורים עונתיים, כמו הודעות משרד החינוך על קיצוצים בתרבות. בשני המקרים המלחמה היא על תקציב הגוף הגדול, וכדי לנצח בו מאיימים לחסל את הגוף הקטן, החלש. אך כוח שרים יעמדו לימינו ויילחמו את מלחמתו. לשום גוף אמנותי לא מוסיפים מאבקים כאלה בריאות. אורי פורת אומר שבהיותו מנכ"ל שפוי לא יעלה בדעתו לקום יום אחד ולמסור את התזמורת או להוציא אותה מחוץ לרשות. יחד עם זאת, בבדיקת באופק רציני דרכי פעולה כדי לפתור את המצב בו יש לרשות תזמורת שהיא לא יכולה להרשות לעצמה להחזיק, ופתרון כלשהו הכרחי לטובת התזמורת והרשות כאחד. הוא לא מוכן להתחייב לתאריך בו יימצא פתרון כזה.

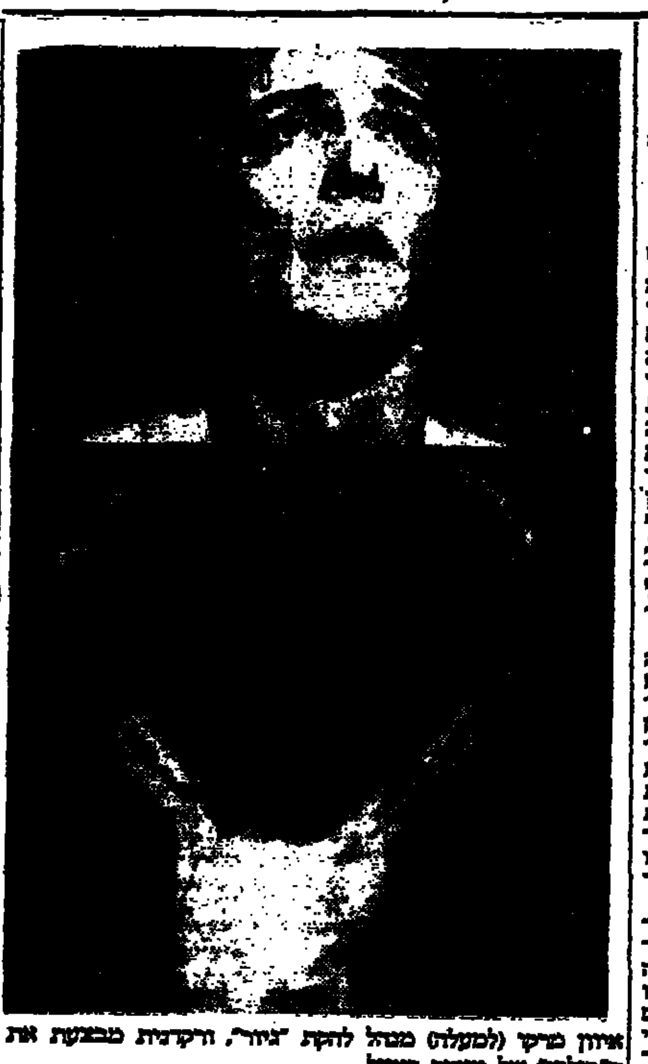

איוון מרקו (למעלה) מנהל להקת "גיור", הרקדנית מבצעת את "הבולרו" של מוריס ראוול.

לעקוף פוליטיקה באמנות

איוואן מארקו, מנהל באלט "גיור" ההונגרי בביקור הכנה להופעות להקתו בישראל

מארקו היה בארץ פעמיים, כרקדן ראשי של באלט המאה ה־20 של מוריס בז'אר. בהונגריה מולדתו הוא ממשיך לרקוד (בין היתר בתפקיד ישו הנוצרי, מה שגרם לו לגדל זקן על פניו עוד יותר הקצעה הדכים כאות, ראה תמונה) אבל בעת ביקור להקתו כאן נראה רק איכותו כבור אורגין, ביצירות המתבססות על מוסיקה של ראוול ("בולרו"), מאהלר ("נשמות עליזות") ומוסיקת ג'ז הונגרית ("בן מבולי"), הוא מכביר את בחירת היצירות בכך שזו תואמה עם המארחים (להקת המחול "בת דור" ומנהלה בארי סברסקי), כשהדגש היה להביא לארץ את העבודות הטובות והייצוגיות ביותר של הלהקה, שכבשו כבר את הקהל המערבי. הכוראוגרפיה האחרונה שלו היא "ממבטר" המבטאת את תחושותיו בעניין השואה. הוא רצה להביאה, אבל זוהי יצירה הממלאת ערב שלם, וסברסקי סבר שבביקור הראשון של הלהקה ההונגרית בארץ (אחר אלפיים שנה ההוכיח יהודים דיפלומטיים) עדיף להביא מבחר "מגוון יותר". מארקו הוא יהודי במוצאו, ועובדת היותו בנוסף לכך, אמן מעבר למסך הברזל, היוצר שם מחול אוואנגרדי חופשי, הנראה רחוק ממה שאנו מבינים כמותר על ידי משטר סוציאליסטי, עוררה כמובן סקרנות העיתונאים ושאלות בכיוונים אלה. מארקו התחמק בחיוך נבוך מכל השאלות הבעייתיות: "אני אמן, ואינני עוסק בפוליטיקה. על שאלות כאלה — בעניין יהדות או פוליטיקה — אני עונה באמצעות יצירותי". אומרים שבהונגריה ממלאת הלהקה שלו איצטדיונים של נוער נלהב, אולי גם שם, כמו בפולין, נחשבת אמנות מתקדמת ומבנה כפר פוליטיה למשטר בעצם קיומה, שעליה ניתן וצריך להורות בשל כך. מארקו, כמובן, לא יתמוך בפרשנות כזאת. ממנהל "בת דור" ניתן היה להבין שלא היה קל להשיג אישור לביקור הלהקה בארץ, כמו תמיד, עם מדינות קומוניסטיות. עד שום לא פה, שום דבר לא בטוח, אם כי הקשרים בין הונגריה למערב פשוטים יותר אפילו מאלה של רוסיה. הלהקה מונה שנים־עשר רקדנים ושלוש־עשרה רקדניות ולדברי מארקו "לא אני בוחר אותם, הם בוחרים בי כבכוראוגרף". תופעה מיוחדת, ללא ספק, היא הרקדנית הראשית, סולנית ב"בולרו", אנדראה לארנאי (בתמונה). להקת "בת דור" קושרת עם הלהקות אותן היא מארחת חוזים על בסיס הדדי: או ביקור גומלין, או קליטה של מחול של הכוראוגרף בשורותיה. בשלב זה אין כל התחייבות לביקור גומלין של "בת דור" בהונגריה (כדוגמת הביקור בפולין אחרי אירוח "מזבושה"), אך התקווה קיימת. לעומת זאת, מארקו מתנגד להעברת יצירתו ללהקות אחרות, הוא מודע שהוא מפסיד מכך, אבל הוא יוצר את המחול לרקדנים שלו, וכך זה חייב להישאר.

עם במחול עסקינן, זה המקום להזכיר שגיאת דפוס מזיקה, שחדרה לביקורתו של נתן מישורי על הפקת "סינדרלה" של הבאלט הישראלי. מישורי שיבח את האיזון שהשיגה הכוראוגרפית ברטה יס־פולסקי בין המחול והפנטומימה ביצירה. בביקורת המודפסת תואר האיזון כ"מטריד". מישורי התכוון לאמר שהאיזון היה "מצוין".

יצוא הוא טוב ויבוא הוא רע

מאת ציונה שמשי

יצוא מבטיח של אמנות ישראלית — היבוא מעורר סימני שאלה

המחלקה לקשרי תרבות ומדע במשרד החוץ פועלת על חלקיה השונים במיגוון רחב של פעילויות. החלק העוסק באמנות פלסטית נאבק ב"אין תקציב" באותה יעילות כמו שאר המשרדים. בעוד פוליטיקאים מסכימים לאט ובכסף לתנאים, יכולים קולים חובבי אמנות ואמנים להגיע מהר יותר להבנה. בחישוב גס, לוקח כמאה שנים לכבוש ארץ אחרת "דרך התרבות", תלוי כמובן במשך כיות ובתדירות המתקפות התרבותיות.

הרגשה שאמנות יפה יכולה לסייע, קיימת כנראה עד לרגע בו צריך גם לממן אותה.

לעיתים מצטרפים לפעילות המוממנת על־ידי המשרד מתווכים נוספים למשא. השאלה איזו אמנות מייצגת את המדינה (איפה, איך, למה וכמה) אינה יכולה להישאל, משום שהפעילות אינה בנויה על תכנית לטווח ארוך של חשיפה מתמרת ומתפתחת. חלק מתעודכות באות כיוזמה של נציגות בארץ זרה, המבקשת דווקא תערוכה מסויימת בהתאם לטעמו של הנציג או חישוב בעניין טעמו של הקהל המקומי. המחלקה מנסה לא להיכנע לכל בקשה.

אביבה בריסקמן העומדת בראש המדור מנסה לתמרן בין היוצג לביקוש, רוח ההתערבות והתקציבים המצומצמים. מוזיאון חיפה שיגא תערוכה ארכיאולוגית גדולה בנשא במקרב הצבאותיה. תערוכות של מוזיאון ישראל מתגיירות לחו"ל בסיוע המוזיאון. אם מצליחים לשלב את התערוכה המיוצגת כחלק מהסכמי התרבות, החיים קלים יותר.

תערוכת האדריכלות הישראלית שאורגנה על ידי אגודת האדריכלים חכתה להצלחה רבה, אומצה על־ידי משרד החוץ שימשיך לנייד אותה ברחבי העולם הרצב לידע. היקפה של התערוכה (גודל לעומת סלקציה דקדקנית) מוכיח שאי אפשר לשלוח רק סוג אחד של יצירות. הצלחתה של תערוכה זו היתה, כנראה, בזכות כמות המידע העצומה הזורמת ממנה לקהל. במקומות שונים התלוו אליה הרצאות של אדריכלים ישראלים.

בשנתיים האחרונות יצאו המשרד שתי תערוכות אמנות ישראלית (כל השאר היה בהתנדבויות יחידים). האחת יצאה לאנטוורפן, בעיקבות פעילותו של ידיד ישראל, שהיה אספן אמנות, ובמותו נוסדה קרן להצגת אמנות ישראלית. התערוכה עוררה עניין ובעקבותיה היא מוצגת עתה במדריד וברצלונה, כחלק משבוע תרבות ישראל בספרד.

האוצר הוא יגאל צלמונה והתפריט להרכבת התערוכה הוא כמעט קבוע: כמושישים יצירות של כהרגן, גרשוני, ציבי גבע, גוטמן, קדישמן, נוישטיין, אבל פן, אורי, ניקל, קופפרמן, לישיץ, תומרקין ודר־יצקי; אמנות עכשווית עם איזכורים מהעבר. צריך לזכור שמה שקבוע ומוכר לנו יכול להיות מפתיע וחדש בארצות אחרות. התערוכה לוקה, כמובן, בייצוג מצומצם של תלת מימד, והקטלוג הסביר יכול היה לדאוג יותר להעברת מידע על אמנות בארץ, מאשר על תיעוד התערוכה עצמה.

בעיות ביבוא

אם באופי היצוא זה נשמע מבטיח (גם אם מוגבל), יש בעיות באגף היבוא. היוזמה לתערוכת אמנים מקפריסין באה מאיש עסקים ישראלי המקום עיניינו שם, כך שיש להניח שמבחינה פוליטית זו היתה פעולה חשובה. בכל זאת, לא יתכן שתערוכת אמנות תיבדק על פי הקריטריונים המדיניים שלה. גם אם אין הוכחות ממשיות שזה מזיק למישהו, צריכה רמת התערוכה עצמה להיות בבחינת "בל יעבור", ובמקרה הזה "בל ייסע".

לקפריסין נקודה רכה וקשה כאחת בזיכרון הקולקטיבי שלנו. אולי זו הסיבה שהוחלט על שינוי תדמית. התוצאה נראתה כמו מחימה מקומית להראות לנו כמה אנחנו טובים לעצמנו. אם זה מה שיש שם, אז למה להביא את זה לכאן? אפשר היה להסתפק רק את היוצרים, להראות להם את יפי הארץ העשירה האמנים. כשהפרשנים האמנותיות שלנו אנו יכולים להאמין שבקפריסין היום מתפתחת התשובה האמיתית לכל בעיות האמנות בת זמננו.

יתכן גם שאנשות האמנים בתל אביב שארזה את התערוכה, הטובלת לעיתים מתערוכות של "אין ברירה", שמתוה לארח לרבע שעה עו זרה בבית.

רק אתמול נולדה

האופרה הישראלית החדשה כבר מוכרת מנויים

העובדה שהאופרה הישראלית החדשה, שהפיקה עד כה רק שתי אופרות, מסוגלת כבר למכור מנויים נובעת ישירות מאופיה המיוחד: היא גוף הקשור חוזית לתיאטרון הקאמרי (המעמיד לרשות הפקותיה את האולם, שירותי הפקה, המכירה והניהול) והתזמורת הקאמרית (המעמידה לרשותה את המנצח יואב תלמי ואת הנגנים).

לכן היא יכולה לשווק ביחד עם הקאמרי מנוי משלב לשתי הצגות ושתי אופרות.

שתי האופרות "נישואי פיגארו" בנובמבר ו"עלייתה ונפילתה של מהגוני" בינואר.

ההצגות הן מן המבחר של התיאטרון הקאמרי. "ידידן האגאסי" שהיתה הפקת הבכורה של השילוש האופראי החדש סללה את הדרך להקמתו, והנבה. לעומת זאת, יש כל הסימנים ש"פיגארו" יישאר ברפרטואר. כבר עכשיו מדברים על חידושו ביוני 1987 עם תפאורה קטנה יותר כדי לנייד אותו ברחבי הארץ, בשיתוף פעולה עם "אמנות לעם".

הקהל בארץ הוכיח שהוא צמא לאופרה. ההכנסות ממכירת הצגות "פיגארו" ביוני היו — 125 אלף ש"ח, מהם הלכו 60 אחוז לתיאטרון הקאמרי ו־40 אחוז לתזמורת הקאמרית.

לאופרה הישראלית החדשה לא אמורות להיות הכנסות. בשום מקום בעולם, האופרה אינה מקיימת עצמה. היא מרים יקר מדי. הסדר הקיים מאפשר לה לצמצם את ההוצאות (אין לה הוצאות משכן והחזקת תזמורת קבועה) ולהעזר בהקצבת משרד החינוך (270 אלף ש"ח בשנת התקציב שעברה, שכל־לה את הפקת "פיגארו" ו־328 ש"ח בשנת התקציב הנוכחית), והקצבת העירייה (75 אלף ש"ח בשנת תקציב 1986).

החידוש בהרכב התקציב — הקצבת קרן תל אביב לספרות ואמנות בסך 75 אלף ש"ח, המתפרשת על פני שתי עונות, והמיועדת לסדנאות אופראיות. מצד אחד, זוהי פעולה חדשה יחסית של קרן זו בתחום המוסיקה, שהתרכזה עד עתה בעיקר בהזמנת יצירות ישראליות, אך נמצאת בתחומי המגמה של הקרן בעידוד פעילות תרבותית. מצד שני, היא מדגישה את אופיה של האופרה הישראלית החדשה, הלומדת לעשות אופרה תוך כדי עשייה, ולכן לכל הפקה מסורתית סדנא.

מסורת הקיום של האופרה החדשה היא שתי הפקות בשנה בשילוש הנוכחי. מה שאחרי "מהגוני" (ברכט וקורט וייל, מנצח: לאור שמבדל, בימוי: הפולני, מארק גרשינסקי, תפאורה: הפולני, אנדז'י מאיבסקי. האופרה תושר בעברית) טרם נקבע ונבדקות כמה אפשרויות, שיש להניח כי יהיו יותר מתוך המבחר של "חלום ההצגה" האופראיים, דוגמת "פיגארו".

הצעד הגדול הבא יהיה מעבר האופרה למשכן החדש, בשיוולם האולם המתוכנן עבודה בגרכז לאמנויות ע"ש גולדה מאיר. בתוך מבנה אחת יסקור מחד זה את התכניות להקמת המשכן הזה. בראש צוות התכנון עומד אורי עופר, הפועל מתוך חזר בבניין עיריית תל אביב. הוא אמור לגייס את הכסף, לדחוף את התכנון ולהביא לביצוע. כשבניין האופרה הוא השלב הראשון לביצוע. כיון שבניין מבנים הוא מטבעו דבר ארוך טווח, משמש לו ניהול האופרה החדשה עיסוק במשרה מלאה.

כדי לקבל פרופורציות

כששים מועמדים ניגשו למכרז לתפקיד מנהל קרן תרבות אמריקה־ישראל בארץ. תקציב הקרן הוא כ־1.1 מיליון דולאר. יותר מחמישים יהיו מאוכזבים ממכרז זה, ולכן אני מביא להם פרטים על משרה מכובדת של ניהול אמנותי, המביאה את הנושא בה ליצירת קשר מתמיד עם אנשי מלוכה, אצולה וסתם מיליונרים. זוהי משרת יושב ראש של הנהלת האופרה המלכותית האנגלית. את העיקר שכחתי: זהו תפקיד עם הרבה כוח וכבוד, אבל ללא שכר.

התפקיד יתפנה ביולי 1987 כשיעזוב אותו סר קלאוס מוזר, אחרי שתי קדנציות בנות חמש שנים ושנתיים הארכה מיוחדת.

אין טעם למנות כאן את שמות המועמדים (אנחנו לא מכירים אותם ולא ישנה לנו בסופו של דבר מי יזכה בתפקיד), אבל כדאי לדעת על איזה סכומים חולשת האופרה האנגלית המלכותית: תקציב הוצאות של 24.6 מיליון לישט"ש, מתוכם באים שמונה מיליון ממכירת כרטיסים. הסובסידיה הציבורית היא של 13.1 מיליון לישט"ש, וזאת אחרי שוועדה שהוקמה על ידי הממשלה (במטרה להוכיח שהאופרה מבזבזת כספים) המליצה על הגדלת הסובסידיה.

בסטנדרטים אירופאים זוהי סובסידיה קטנה לאופרה. הגרעון מוערך בכ־2.5 מיליון ליש"ט, וזו נחשבת שנה טובה, עם תפוסה של כ־90 אחוז. אחרי מכירת זכויות שידור, הכנסות צילומים כמו מכירת סובווינירים, חולצות או תכניות. המחיר הגבוה נובע גם מאחזקת בניין עתיק, תזמורת, מקהלה ובאלט קבועים בנוסף לצוות ההפקה וגם המחיר הגבוה של הפקת אופרה. ליד סכומים אלה מסתמנת האופרה הישראלית שבחיתוליה בפרוטות ממש.

מי שלא ייבחר לתפקיד המכובד מאוד (כל אציל ומכובד אנגלי מביא לאופרה המלכותית את אורחיו המכובדים ביותר, ומתחכך אתם עם יד ההנהלה), יצטרך להתמודד גם עם שמו האמנותי של המוסד. האופרה הלאומית האנגלית והאופרה הוולשית זכו השנה לביקורות טובות בהרבה מן האופרה המלכותית. סר קולין דייויס שניהל את האופרה ב־15 השנים האחרונות החליט לפרוש מן התפקיד ושורה מכובדת של מנצחים סרבה למלא את מקומו: קלאודיו אבאדו, דניאל ברנבוים, ריקארדו מוטי וסיימון ראטל אמרו "לא". המשרה היא בינתיים בידי מנהל מוסיקלי וג'פרי טייט כמנצח ראשי. עתה נותר עוד למצוא יו"ר להנהלה, וב־1989 מנכ"ל, במקומו של ג'והן טולי הפורש. דין על כך.

פגוש את מאו בכפר שמריהו

אילו מאו הגיע לישראל והיה מתגעגע לטעמי הבית,
היה ודאי נלקח לערב בטייסט אוף סצואן בכפר שמריהו.

מהכף הראשונה של הוון־טון, דרך נתחי הבשר ברוטב
שום סצואני עם צילי סצואני, אתה מרגיש כמו במסע
קולינארי ברמה של 5 כוכבים אל סין האוטנטית.
סין הספוגה בטעמים הסצואנים העשירים והמטובלים היטב.

יש לא מעט מסעדות סיניות בארץ, אך ספק אם יש
עוד אחת הלוקחת אותך לסין כפי שלוקחים את מלך
סין בכבודו ובעצמו.

פקין – כפר שמריהו תוך 24 שעות

אם מארחיו של מאו היו מתקשרים לטייסט אוף סצואן
24 שעות קודם, היו יכולים להתענג על "פקין דאק" –
ארוחה שלמה כולה על טהרת הברווז.

...ומה שטוב למאו טוב גם בשבילך.

מרכז מסחרי כפר שמריהו טל': 052-70448

הזמן מקומות מראש

יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצואן אחד!

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי אשדוד

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

[illegible]

עיקרי מטרת התכנית:
א. איחוד וחלוקה מחדש של חלקות בהתאם להוראות התכנית.
ב. קביעת יעודים ואזורים.
ג. ביטול דרכים וקביעת התוויות דרכים חדשות.

[illegible]

שמחה קלינגר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז הדרום

תאריך: ט"ז באב התשמ"ו
20.8.1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה – התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

[illegible]

עיקרי מטרת התכנית:
א. ביטול הגדרת חלוקה קיימת וחלוקה מחדש בהתאם להסכם הבעלים.
ב. קביעת יעודים אזורים.
ג. ביטול דרכים קיימות והתווית דרכים חדשות.
ד. ביטול מקרקעי ייעוד.

[illegible]

שמחה קלינגר
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה – התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי עמק הירדן

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

[illegible]

עיקרי מטרת התכנית:
א. ביטול הגדרת חלוקה קיימת וחלוקה מחדש.
ב. קביעת יעודים שונים.
ג. ביטול דרכים וקביעת התווית דרכים חדשות.
ד. ביטול מקרקעי ייעוד.

[illegible]

שמחה קלינגר
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

תאריך: כ' בתמוז התשמ"ו
27.6.1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה – התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי אשדוד

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

[illegible]

עיקרי מטרת התכנית:
א. ביטול הגדרת חלוקה קיימת וחלוקה מחדש בהתאם להסכם הבעלים.
ב. קביעת יעודים שונים.
ג. ביטול דרכים קיימות והתווית דרכים חדשות.

[illegible]

שמחה קלינגר
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

תאריך: י"ב בתמוז התשמ"ו
19.6.1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה על הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

משה בלטר
יו"ר ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

תמוז התשמ"ו
אוגוסט 1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל העליון

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

[illegible]

שמחה קלינגר
יו"ר ראש הועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז הצפון

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה – התשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי בגליל המזרחי

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

[illegible]

עיקרי מטרת התכנית:
א. ביטול הגדרת חלוקה קיימת וחלוקה מחדש בהתאם להסכם הבעלים.
ב. קביעת יעודים שונים.
ג. ביטול דרכים קיימות והתווית דרכים חדשות.
ד. ביטול מקרקעי ייעוד.

[illegible]

שמחה קלינגר
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה – צפון

תאריך: י"ג באב התשמ"ו
18.8.1986

הועדה המקומית לתכנון ובניה
הגליל המערבי
סבריה

הודעה

[illegible]

כך עושים כולם

מאת שמשון ארליך

לפי החוק חייב מוכר להחזיר מיד ללקוח את כספו אם המוצר שנקנה היה פגום. אולם אפילו מוסדות מכובדים לא מקיימים זאת, וכל השאר נאחזים בתירוץ: "כולם נוהגים כך"

לקוח נכנס לחנות תקליטי "פיקדילי" בירושלים וקנה תקליט של הקונצרט לכינור ולתזמורת מאת צ'ייקובסקי בביצוע הכנר יצחק פרלמן.

בבית גילה שבקונצרט מעורבים קולות שאינם פרי נגינתם של אנשי התזמורת, ופרלמן. הוא חזר לחנות, הסביר את הדברים למוכר שהציג את עצמו בשם אלי. הלה הציע להחליף את התקליט הפגום. מאחר שלא היה בחנות תקליט דומה והאיש לא רצה תקליט אחר, ביקש לקבל את כספו בחזרה. אלי סירב בתוקף. על פי הדין, ש"כולם נוהגים כך", הוא מוכן לתת לקונה זיכוי על הסכום שבו יוכל לרכוש סחורה בערך שווה כל אימת שירצה.

הקונה התעקש. הרי בעולם מקובל שניתן להחליף סחורה אפילו חודש לאחר הקנייה אם היא אינה מתאימה. ודאי שמגיע לו הכסף במזומן אם הסחורה היתה פגומה. האין זה כספו שלו? מדוע ישאר אצל בעל החנות אפילו יום אחד?

נכון שכיום, שלא כבימי האינפלציה הדוהרת, אין השקל מפסיד מערכו חלקים נכבדים תוך ימים. אולם בכל זאת מדובר בריבית משמעותית שהאיש חייב לשלם על משיכת היתר או שהוא גורע מחסכונותיו. הכסף אמנם אינו "כבד" אך גם אין לזלזל בשקלים בודדים. מה עוד שמדובר בעיקרון. הדברים לא התקבלו על דעתו של אלי. מה קרה שם לאחר מכן, מה אמר מה למי, שנוי במחלוקת. ממילה למילה התחממו הרוחות. מכל מקום, אלי אמר, כנראה ללקוח ללכת ל...

הלקוח שהרגיש כי נפגעת זכותו האלמנטרית נטל במתפגן כמה תקליטים ורצה לצאת איתם מהחנות. אלי ניצב בדרכו ומנע ממנו לצאת עם התקליטים. וכך הגיע אלי הלקוח, כולו נרגש מתחושת העוול שנעשה לו, כדי להתלונן בפני מישהו.

ואכן, צילצלתי לחנות ומצאתי את אלי, שהיה, כמובן, מודע לסיכסוך. אלי ניסה למסור לי את גירסתו שלו על "מי התחיל". אולם מוקד הבעיה אינו שנוי במחלוקת. אכן, אלי לא היה מוכן להחזיר את הכסף במזומן, והוא אף הודה בכך בכל פה. מדוע? כי "כולם נוהגים כך". איש אינו מחזיר כסף אלא נותן זיכוי המאפשר לרכוש רכישה אחרת באותו סכום.

מאחר שלא הייתי בטוח כי אכן כך הדבר צילצלתי לשני מוסדות ציבוריים מכובדים מתוך הנחה כי התנהגותם שלהם תבחן את קביעתו של אלי כי "כולם נוהגים כך". קודם פניתי למשביר לצרכן בירושלים. הסברתי לטלפוניסטית כי קניתי שם תקליט פגום ואם ניתן לקבל עבורו חזרה את הכסף.

הטלפוניסטית לא היתה צריכה לטרוח לשאול מישהו. היא ידעה את התשובה בעל פה. לא. אין כסף בחזרה. רק זיכוי. בשקם היתה התשובה דומה, רק זיכוי.

פניתי אל מנהל השקם בירושלים ורציתי להבין ממנו מדוע אין מחזירים כסף על סחורה פגומה. ככה, אמר האיש. כולם נוהגים כך. זו ההוראה מלמעלה.

התחלתי לפקפק אם אכן מחייב החוק להחזיר את הכסף. פניתי על כן אל מר אלכס שומר במשרד התעשייה, שהיה היועץ המשפטי של המשרד והמנסח הצעת החוק למניעת הונאה במסחר. למר שומר גם לא היו היסוסים: לא, החוק אינו מאפשר שלא להחזיר את הכסף. סוחר המוכר סחורה פגומה חייב להחזיר את התמורה בו במקום.

ובכן, אנו מוצאים כי גופים ציבוריים מכובדים המרכזים בידם נתח משמעותי של המסחר במדינה נוהגים אמנם בניגוד לחוק. הנוהל הפך לכלל שעליו מסתמכים כדי להמשיך להפר את החוק. לא רק "כולם" — חנות אינה מוכנה להחזיר כסף על סחורה פגומה, אלא נוהגים כך גם מוסדות מכובדים ומרכזים שאמור שייך להסתדרות השני למדינה.

חייבים לשרש את התופעה של ה"כולם נוהגים כך" המשמשת הצדקה לעבירות על החוק. הדרך היחידה לשרש את התופעה היא בנקיטת האמצעים המשפטיים ביותר בכל מקרה שהדבר מתגלה. מנהלי "המשביר לצרכן" ו"השקם" חייבים להסביר כיצד הרשו לעצמם לשמש הצדקה לכל המשק בהליכים בלתי חוקיים. שום תירוץ מינהלי של קשיים בהחזר מע"מ וקופה אינו רשאי להתקבל.

גם בחנויות מרקס וספנסר באנגלייה יש קופה ויש מע"מ, ומחזירים בהן כסף אפילו אין הסחורה פגומה. בעולם קיים היום, במקומות רבים, חוק המחייב את המוכר המשווק סחורה פגומה לפצות את הצרכן לא רק על מחיר הסחורה אלא גם על הנזקים הישירים והעקיפים שנגרמו מכך. תשלומי נזיקים אלו הם כה מרובים עד שבארה"ב הם הקפיצו פי עשרה את מחיר הביטוח מנזיקים תוך שנתיים. שר התעשייה חייב להיות מודע לעניין, כיוון שלאחרונה ביקש ביטוח ממשלתי ליצואנים מפני תביעות נזיקין כאלו.

הנזק שבטיעון "כולם נוהגים כך" הוא עקרוני והוא נוגע להרבה מאד עבירות. די להזכיר כי מוסדות המדינה זכו במשך שנים לסובלנות מצד השלטונות בטענה דומה ש"כולם נוהגים כך".

רצוי על כן שתצא לפחות הוראה בכתב מהנהלת משרד התעשייה שמוכרי סחורה פגומה חייב להחזיר את הכסף, ושהוראה זו תפורסם בהבלטה. מן הראוי שהשר יפרסם מה קרה למנהלי המשביר לצרכן והשקם בעניין ואם התוצאות של פירסומים ובדיקות אלה יהיו רציניות, יש להניח שגם מר אלי מתקליטי "פיקדילי" יחזיר את הכסף ללקוח ללא בעיות.

שפל ברגע האמת

מאת בני לנדאו

נראה כי הרפורמה הרעשנית בחוקת מס ההכנסה הפדראלי בארה"ב לא תפתור את בעיותיה המקיפות של כלכלת ארה"ב

הרפורמה המקיפה בחוקת מס ההכנסה הפדראלי בארה"ב, שאושרה לפני יותר משבוע בידי ועדה משותפת לשני בתי הקונגרס, וכתוה במשך חמישה ימים לגודש רעשני של טבלאות, עקומות, מספרים, סיפורי־רקע המסבירים בכל עיתוני היבשת, לא הצליחה לחפות על תחושה מעיקה המתחוללת בבוורלי הילס מחזות לפני השקת הרפורמה — לא משנה הרבה.

מיליוני נישומי המס, שיזכו מעתה לפטור מלא, שילמו מעט מאוד גם בעבר.

מאות הדולרים שיוסכו, כביכול, מתשלומי המס השנתי, לא יחוללו מפנה מהפכני בחיי האזרחים האמריקאים. עשרות אלפי הדולרים שיווסכו או יתווספו מתקציב ההוצאות הפרטי של המליונרים, לא יזמנו מגבלה להשקעות בתעשיות העתיד. עם זאת, מיליוני הדולר שיוטלו עתה על עולם העסקים, עלולים להזיל תפנית לא רצויה.

רפורמת המס הרעשנית, על אף הישגיה המרובבים של הנשיא, לא "תנצור" ולא תפתור את כל בעיותיה המעיקות של הכלכלה המקומית. אמריקאים לא מעטים סבורים, כי בחלומותיו האלים של הנשיא רייגן, עלולה וושינגטון להפתיע: המסים יועלו בממוצע לכסות על הגירעון בתקציב. אם ניתן לדמות את קוד המס החדש להחלפת מנוע ברכב הכלכלה האמריקאי — כשם שעשה זאת השבוע "ניו־יורק טיימס" — עלול הבית הלבן לתבוע החלפת גלגלים כבר בחודשים הקרובים.

בבוורלי הילס, אולי העשירה ביותר בערי היבשת, לא שררה בשבוע החולף תחושה של התחדשות כלכלית. להיפך. רוב התחזיות הכלכליות שטיפטפו מצדם לא היו מעודדות. וושינגטון שקועה בחובות עד צוואר.

ממשל רייגן, שהיה אמור "לגדול את אמריקה כמו את גזראל מרקוריס", איפשר לחוב הלאומי להתפח פי שניים ויותר. עתה הוא עומד על 2 טריליון, שהם אלפיים מיליארד דולר. תשלומי הריבית המעיקים על חוב זה מסתכמים כיום בכשני שליש מתקציב הביטחון של ארה"ב. אם יתחולל, פעם נוספת, שפל כלכלי, לא יוכל כנראה הממשל לזקר את המכה באמצעות מלוות והזרמה מסורתית של כספים למשק.

מומחים מקצועיים מודאגים

עד כה, ציין לא מכבר "לוס אנג'לס טיימס" במאמר מערכת, היווה הגירעון בתקציב, בעבור מרבית האמריקאים, נושא לא מוחשי מופשט מ"אוטי הקוטב". אך לא עוד.

המומחים המקצועיים בשמעים מודאגים. למרות הירידה נוספת בשיעור הריבית, אותה גבה הבנק הפדראלי מהבנקים המסחריים, ממשיכה הכלכלה האמריקאית לדשדש בשיעור תפוקה ושירותים, שלא עלה בחודשים האחרונים על 0.6 אחוזים — השיעור הנמוך ביותר מאז השפל הכלכלי של '82. גם אחוז חולל בעיקר הצרכנים, לא התעשיינים. כבורדים מוסיפים צרכנים אלה לשקוע בחובות מעיקים משלהם. מגזרי תעשייה שלמים נקלעו לקשיים.

עודף היצע הדגנים ונפילת המחירים התלולה, הביאו אלפי חקלאים לסף פשיטת רגל. אלפי משפחות נוספות יאלצו, כנראה, להזיל, בטרם ישוב הענף לרווחיות הקודמת. גם ההתפרטסות במערב התיכון חברה למהלומה זמנית, שהנחתה על תעשיית הנפט, ונגרדה התעוררות מדאיגה ביציבות כמה בנקים, כתם כמין אף "אמריקאי" שהגדיר המנגן.

לטענת המומחים וישמו עד עתה נפילת שיעור הריבית למפקידים על חולשת בנקים אמריקאים רבים, אבל רגע האמת קרב ובא. צמצום הפער בין ריבית ההיצע והביקוש עלול להושך את גלינות האמצעים של הבנקים "ערומים ודועדים בפני שלום ומלואר".

היפאנים מסבבים

בשולי התמריס מסבבים והיפאנים. בשבוען עבודה של 6–7 ימים בשבוע, ללא שבתות וחגים, תרמו פועלי השמש העולה לגרעון של כמאה מיליארד דולר במאזנה המסחרי של ארה"ב. גרעון זה בלע אלפי מקומות עבודה, בלם את רמת חייהם של מיליונים ורצל, זה מכבר, להיות בעיה. התסכול האמריקאי הגיע לנקודת רתיחה, בעת שהסנאט הביע להתבע מהנשיא לגמול ליפאנים אם יוסיפו בסירובם להשוף את שווקיהם לתוצרת אמריקאית. הנגנה. ככלות הכל, היפאנים תלויים בשוק האמריקאי בשיעור של 60 מיליארד דולר לשנה.

"הם אינם יכולים למכור את מכוניותיהם במקום אחר", קבע נשיא חברת קרייזלר, לי איאקוקה, "צריך לומר ליפאנים כיצד עליהם להפסיק את תלותם בנו. אין לנו הזכות להתערב בעניינים הפנימיים של יפאן ולהכתיב לה כיצד לפתור את בעייתה. אבל יש לנו הזכות לומר: השנה אנחנו יכולים להרשות לעצמנו גירעון כזה וכזה. כעת הדבר בידיכם: או שתקנו יותר או שתמכרו פחות." היפאנים יאלצו להקשיב.

גם למדינה אחרת, שתלותה הכלכלית בארה"ב מדאיגה יותר, כדאי לקלוט את המסר: כלכלת ארה"ב עלולה להיקלע בקרוב לקשיים, שיורגשו גם בירושלים. בזמנו, שיגר מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, לראש הממשלה פרס רמז, שחשוב להבינו. יותר מכל זמן בתוכו בשמיניות באחור. הכלכלה היא בעייתה המדינית של ישראל.

במעגל ההתרמות

מאת חיים הנדוורקר

גדל והולך מספר המוסדות והארגונים העצמאיים הישראלים המתרימים בארה"ב

הרכים טבצר, בעל משרד עורכי דין מצליח בניו־יורק, בעבר חבר קונגרס ועומד בראש ארגונים יהודיים, מופתע מדי פעם מחדש. מדי פעם מתדפקים על דלתו שליחים מישראל ומבקשים כסף. הם מצוידים, לעתים, במכתבים מרגשים, כדי לעזור פעם לאדם חולה, פעם להכנסת כלה. סיבות לא חסרות.

"איני מבין", אומר טבצר במשרדו בקומה הרביעית, "אם המצב כל כך קשה, מניין יש לשליחים הללו כסף לבוא לארה"ב. המתדפקים על הדלתות יוצרים תחושה מאוד קשה בקרב התורמים היהודים, שנותנים תרומתם באהבה".

במקביל לאיסוף כספים בדרך של סחיטה רגשית, נוצר במשך השנים מערך נרחב של מאות אנשים ברחבי ארה"ב, האוספים כספים בעבור ארגונים ישראליים. "אין לך מושג כמה אנשים מסתובבים ומגייסים בארה"ב. באיזשהו מקום זה צורם", אמר מנכ"ל בית התפוצות בתל אביב, אהרון דורון.

כיום משקלם של המוסדות והארגונים הישראליים הפועלים עצמאית בארה"ב הולך וגדל. בין הארגונים הפועלים — אוניברסיטאות ומכוני המחקר, קרנות הקהילות לערים הגדולות דוגמת קרן ירושלים וקרן תל אביב לפיתוח, בתי־חולים ועוד. בעוד שבשנת 1985 אספה המגבית 700 מיליון דולר, על פי הערכות אספו הארגונים הישראליים השונים בין 300–400 מיליוני דולרים. לכל אחד מהארגונים הללו משרדים ונציגים בשכר, חלקם בשכר גבוה ביותר. אוניברסיטת תל אביב גייסה בשנת 1984–5 4.7 מיליון דולר, מהם 1.7 מיליון דולר הושקעו בחזרה במערך גיוס הכספים. בסך הכל כ־36 אחוז.

תופעה זו, ההולכת ומתגברת, משקפת שני תהליכים מרכזיים בקרב המוסדות הישראליים ובקרב התורמים. מצד גיסא, ברור לכל המוסדות והארגונים הישראליים, כי אם ברצונם להתפתח, אין הם יכולים לסמוך על אצבעותיו ולא על הקצבות גדולות מהממשלה. מאידך גיסא, עלה וצמח דור חדש של תורמים. ריאליסטים יותר. הכורדים יותר, המבקשים לדעת בדיוק לאן ילך הכסף. הם נוטים כיום פחות לתרום למטרה כללית ולא ברורה, דרך המגבית לקופת המדינה, ויותר לפרוייקטים שעליהם ניתן יהיה להצביע את שם התורם.

גורם המעורה היטב בעשה כמרתנם זה אמר, כי הדרישה של ארגונים ישראליים אחר התורמים האמריקאים אינה מוסיפה כבוד לישראל. התורמים בארה"ב מבינים את הצרכים בישראל, אך כאשר בו ביום מתקיימים בניו־יורק שלושה אירועים של הבונדס, מכון וייצמן ו"הדסה". הם מתבקשים להכלה. עליהם להכריע לאן הם הולכים.

מצב זה יוצר בעיות חמורה, שישראל היא על הקו פרטית יד ברזנית. אך למרות זאת, הם ממשיכים לבוא לאירועים הללו.

במשך הזמן התפתחה מערכת עניינה של ריכול בין הארגונים. כאשר כל ארגון מנסה לגייס אליו יותר ויותר תורמים. המטרה היא לאתר את התורמים הפוטנציאלים הכבדים בכסף, שברור כי הם יתרמו. אלה הם תורמי המגבית, הבונדס ואחרים.

אין זה מסובך מדי לאתר את התורמים הכבדים הללו. הם משתתפים בארוחות מפוארות לצורכי התרמה, המתקיימות לעתים קרובות בארה"ב. הם מגיעים לישראל במסגרת היוקרתיות של משלחות ראש הממשלה והנשיא. ומה שלא פחות חשוב — כל בניין ההולך ונבנה בישראל, ועליו מונצח שם התורם, הופך את התורם בהכרח ליעד של הארגון האחר. במקביל לכל אלה, מרותחים הנציגים בארה"ב בקהילות היהודיות השונות מי תורם, כמה ולמה. הם יוצאים לפעולות הציד שאינן נעדרות, לדברי העוסקים בגיוס הכספים, השמצות הדדיות.

על פי הערכות כ־25 אחוז מיהודי ארה"ב נמצאים ברשת התרומות לישראל. זה מספר לא מבוטל. אולם לא פעם שואלים עצמם כמה מהמעורים היטב בעשה בשטח זה, אם לא כדאי היה לפרוץ את המעגל הזה, להוזיל עד כמה שניתן מהריכול ההדדי ולחפש מועמדים חדשים להתרמה. הדבר קשה יותר. אבל בסופו של דבר יביא לישראל הרבה יותר כסף וייצור פתח התבוויות בפני התורמים "המסורתיים".

שיטות הזמנות

השיטות לגיוס הכספים דומות בארגונים השונים. הדרך הישירה ביותר היא זו המבוצעת על ידי השליח בארה"ב או ראש המוסד או העירייה. בבואו לביקור בארה"ב, הוא מצטייד בחוברת פרוייקטים ועובר בין התורמים הפוטנציאליים. דרך נוספת היא ארוחות ההתרמה. תורם בעל הון ומכובד בקהילתו מקיים ארוחת התרמה לכבוד באוה של אישיות ישראלית.

אבל יש שיטות מתוחכמות יותר, המיועדות "להפיל" את התורם ברשת. התכוונה תמימה למדי. כאשר מגיע נשיא אוניברסיטה ישראלית, למשל, פונים לתורם הפוטנציאלי ומבקשים ממנו שישראל לפגוש את הנשיא לארוחה. בארוחה מסכמים עם התורם, כי כאשר יבקר בארץ, יבקר גם באוניברסיטה. כאשר סוף סוף נוחת התורם הפוטנציאלי בארץ, דואגים לתת לו תשומת לב רבה. כשהמקשים מתקרקים, פורסים "ביגנס".

דרך אחרת היא הצבאה משלחות לישראל. במשלחות אלה כלולות תורמים ותיקים עשירים ותורמים חדשים. הלחץ החברתי עושה את שלו. גם אלה שלא עשו זאת עד כה, פותחים את כיסיהם.

מוסדות יוקרתיים בתחום התרבות עובדים בשיטות שונות במקצת. כך לדוגמה מתנה התזמורת הפילהרמונית הישראלית לקהל יעד של תורמים אוהבי מוסיקה, שהסכומים התורמים חשוב להם. ככל שהתורם יתרום יותר, כך יוזמן לאירועים היוקרתיים של התזמורת ויהיה נוכח בקונצרטים בהם יבצעו כל הכבי הבלעיתות, תמורת כרטיס שמחירו מאות דולרים.

יעד חדש — ישראלים לשעבר

יעד חדש יוקרתי הם הישראלים לשעבר. בעבר לא רצו להתעסק עם יורדים. כיום, תורמים כמשולם ריקלים או סר ארבויסון מיליונר מאמי, החשב לאוחר מארגנן מאות עשירי עולם, מתקבלים בברכה.

לעיתים אוספים כספים ואחר כך מתברר, כי אין די כסף להפעיל את המוסד שהוקם. מקובל הוא, כי שעה שאדם תורם כסף להקמת בניין, הוצאות הפעילות השוטפת של המוסד מוטלים על הגוף המפעיל ויום את התרומה. כך קרה, למשל, בבית החולים שערי צדק בירושלים. לאחר שהושג הכסף הקים המבנה התברר, כי אין מי שיחזיק אותו. לא הממשלה ולא עיריית ירושלים יכלו לעמוד בנטל.

גם בארה"ב וגם בישראל נמתחת ביקורת על כך, ששעה שעיקר המאמצים לאיסוף תרומות מתמקדים בארה"ב, לא עושים די להדרכת של בעלי הון ישראלים. למרות שיש תורמים ישראלים, מספרם קטן מאד.

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

הדוגמה של שר הפנים

נבון: ללמוד מפרץ

משרד החינוך והתרבות לא יקצץ בתקני ההוראה לבתי הספר הערביים ויקלוט מורים ותיקים כדי לענות על הגידול הטבעי של אוכלוסיית בתי הספר והוותיקים שנוספו להם. על כך נמסר להודעת ועדת המעקב לענייני החינוך הערבי בתגובה על המברק ששיגרה הוועדה לפני שבוע נגד כוונת המשרד להקפיא את התקנים ולקצץ בשעות הלימוד באותם בתי הספר שבהם יחול גידול במספר המתנות.

ד"ר מאג'ד אל חאג', יו"ר ועדת המעקב, אמר כי בבתי הספר במגזר הערבי ילמדו השנה יותר מ־280 אלף תלמידים. מתוך חדרי הכיתה שבהם לומדים תלמידים ערבים, 900 חדרים הם קטנים ורחוקים מלענות על הצרכים, ובכל זאת הצפיפות בכיתות מספר תלמידים העולה על הממוצע בבתי הספר היהודיים, שבהם בדרך כלל חדרי לימוד טובים יותר.

כוונת משרד החינוך עוררה את זעם ועדת המעקב והוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות, והם פנו אל שר החינוך והציעו לו ללמוד משר הפנים, אשר על אף המצוקה התקציבית החליט להרחיב את התקנים ברשויות הערביות ולהוסיף לבסיס התקציב שלהם 20 מיליון שקלים כדי לקדמם לקראת שוויון עם הרשויות היהודיות. נראה כי הדברים נפלו על אוזן קשבת של השר יצחק נבון, האוהב להופיע בציבור כמי שרגיש לצורכי המגזרים הערבים, לפחות כמו הרב יצחק פרץ, שר הפנים. גורמים אחראיים במשרד החינוך מיהרו לבשר לאנשי החינוך הערבים כי החליטו להוציא את הגזע, שאותה התכוונו להוסיף לדרוך המצוקה של בית הספר הערבי.

אבל הבטחות אחרות של משרד החינוך לעשרות רשויות מקומיות ערביות, לסייע בפתיחת 45 כיתות לחינוך המיוחד, לא יכובדו. הקיצוצים של המשרד גזרו את דינם של מוסדות אלה, ואלפי התלמידים הזקוקים לטיפול מיוחד ימשיכו ללמוד בכיתות רגילות ולמשוך למטה את שאר התלמידים. הח"כ עבד אל והאב דראושה פנה בעניין לשר החינוך ומבטיח כי יעלה את הנושא בכנסת. אבל ספק אם הדבר יועיל. רמת החינוך הערבי הנמצאת בשפל תמשיך לדרוך במקום לכל היותר.

מפעלים ללא ערבים

לחברת העובדים מועצת מנהלים בת 35 איש. השבוע נמסר כי מבין חברי המועצה נבחרו שני חברים ערבים, מחמוד יונס, איש מפ"ם הרתית, ותנא חראר, קצין המשטרה המפורסם בעבר. עובדה זו היא טבעית, מעצם היות חברת העובדים בבעלות חברי ההסתדרות, שעליהם נמנים רוב האזרחים הערבים במדינה. אך מה שאינו טבעי הוא שרבים ממפעלי חברת העובדים נוקטים מדיניות מוצהרת של הרחקת העובדים הערבים, וכך יוצא שבשני מפעלים תעשייתים גדולים ושכנים תמצא כי באחד קרוב למחצית העובדים הם ערבים, ובשני אין אפילו עובד ערבי אחד.

הדברים מגיעים לכדי גיחוך ממש. למפעל המקודים של "תוריאן", הנמצא בשליטת חברת העובדים, חסרים 10 עובדים, שאותם מתקשה לשכת התעסוקה בעפולה לספק. שאלתי מדוע אין פונים לנצרת, שבה אלפי מובטלים. גם בנצרת עילית אין עובדים המוכנים לעבוד בתוריאן. ומה על נצרת, העיר הערבית? התשובה מדהימה: אין אנו מעסיקים עובדים ערבים. עוד לא.

מדוע? כי על יד מפעל המקודים פועל מפעל למכשירי קשר צבאיים.

כלומר, אנשי תוריאן חוששים שהעובדים הערבים יספרו את מספר מכשירי הקשר המיוצרים במפעל השכן. בתמורה לשמירת הסוד הבטחוני הזה הם מוכנים להוריד את התפוקה של המפעל הכלכלי שלהם. קורבן של ממש תמורת פטורים מרומים.

הערבים הותיים על עצמם במפעלים אחרים, והשאלה המתבקשת היא: האם ראשי חברת העובדים נוקטים מדיניות זו מתוך דאגה מוגזמת לביטחון או שהם מושפעים מדעותיו של הרב מאיר כהנא.

עבריינות ומספרים מחכימים

אנשי שירות המבחן לנוער במשרד העבודה והרווחה יכולים ליצור את הרושם כאילו הם דואגים במיוחד למניעת עבריינות בקרב הנוער הערבי בישראל. הסטטיסטיקה שהם מפרסמים לעתים קרובות נראית מדאיגה במיוחד: הנערים הערבים בישראל מבצעים 28 אחוז מכלל העבירות שמבצעים בני נוער במדינה. בהיות הערבים רק כ־17 אחוז מכלל האוכלוסיה במדינה, קל להתרשם כאילו הנערים הערבים נוטים יותר משכניהם היהודים לביצוע פגיעות בחוק.

קציני המבחן הערבים לועגים לסטטיסטיקה זו. קודם כל, הם אומרים, הערבים והצעירים מהווים חלק גדול יותר מהגילאים שלהם, בהשוואה לאחותיהם הנאמרים בסטטיסטיקה. בבתי הספר היסודיים והתיכוניים לומדים כרבע מיליון תלמידים ערבים (מתוך כמיליון ורבע תלמידים במדינה). במלים אחרות: קרוב ל־20 אחוז מכלל התלמידים בארץ הם ערבים. ואם נביא בחשבון את הנושרים מבתי הספר הערבים — והם רבים יותר משכניהם היהודים הנושרים מבתי הספר — נגיע למסקנה המתבקשת מאליה, כי חלקם היחסי של הנערים הערבים עולה על 20 אחוז. ברור מאליו כי מתוך הנושרים מגיע חלק גדול של העבריינים, ואם מספר הנערים הערבים הנושרים הוא גדול יותר, טבעי שמספר העבריינים הערבים יהיה גדול יותר.

ומה עושה משרד העבודה והרווחה? בנושא במשך שנים מבטיחים מעון סגור ואינם מקיימים (בהיעדר מעון כזה, מגיעים עבריינים ערבים לבתי הסוהר. מעונות יהודיים מסרבים לקלוט נערים ערבים). קציני המבחן הערבים אומרים כי באזור לוד־רמלה מועסק קצין מבחן ערבי במשרה חלקית ושישה קציני מבחן יהודים. העובד הערבי חייב להתמודד עם יותר בעיות משני עמיתיו היהודים, ולהופיע בבתי המשפט יותר מהם. ובכלל, מחלקת קציני המבחן הערבים ("מחוז המיעוטים") מאויישת על־ידי כ־10 אחוזים מכלל כוח האדם המקצועי של שירות המבחן לנוער, ועליו להתמודד ביותר מ־28 אחוז של העבירות.

קציני המבחן הערבים מבקשים מהמשטרה לסגור את התיק של הנער העבריין בשמונה אחוזים מהמקרים. עמיתיהם היהודים מבקשים זאת ביותר מ־40 אחוז של המקרים. הדברים ברורים. המשטרה למדינות קציני המבחן הערבים מרכיזה את צדקתם, לדעתם, בכך שמספר הנערים הערבים החוזרים לסורם ומבצעים עבירה שנייה ושלישית קטן מאשר אצל היהודים (24–25 אחוז אצל ערבים; יותר מ־30 אחוז אצל יהודים).

גרעון גרות בנצרת

ח"כ גרעון גרות מתנועת התחיה, ויו"ר דירקטוריון מפעל הפיס, היה השבוע אורח מועדון רוטרי בנצרת. במשך קרוב לשלוש שעות דיבר גרות ללא הפסקה למארחיו הערבים. הוא הוזל ודריו בהסבירו כי אין בישראל תנועה פרו־ערבית מתנועת התחיה, "אבל על היחסים שורר ענן של אי־הבנה מסואלי". הוא "הכחיד" למארחיו כי "תנועת התחיה ומפ"ם היו המפלגות שלחמו לביטול המשול הצבאי".

לגרעון גרות נראים הדברים טבעיים. ז'בוטינסקי, אומר האורח בנצרת, היה היחיד בין מנהיגי הציונות שלא נולד באירופה "ואו פרלני כמו פינסקר, אלא בעיר הנמל הקוסמופוליטית אודיסה, התחנך באיטליה של חסידי גריבלדי". גרות מעיד על עצמו כממשיך דרכו של ז'בוטינסקי, ומציע סגן נשיא ערבי למדינת ישראל.

לדבריו, יש מקום להחזיר אדמות שטח 9 לערבים אם הצבא אינו זקוק לאזור לצורך אימונים, "אבל באותו מעמד הייתי הורס 3,000 בתים ערבים שנבנו ללא רשיון".

גרות מעיד על עצמו מספר פעמים כי הוא ליבראל אמיתי. הוא מתאר את חדרי הלימוד שראה בכפרים ערבים כחדרים שאינם ראוים לעדרים. מציע לעסקים הערבים לשתף פעולה עם מפעל הפיס, ומבטיח להם חלק גדול יותר מרווחי המפעל. הוא מתאר כי העלה את ההכנסות של מפעל הפיס מ־150 אלף דולר בשבוע לכ־3.5 מיליון, לאחר חמש שנים. גרות מבטיח כי מפעל הפיס יכניס ציוד משוכלל ל־1,400 תחנות המכירה שלו, כאשר הכוונה היא להכפיל את ההכנסות וההשקעות, ואולי לערוך הגרלה נוספת מדי חודש.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

כברי הקדומה עיר נמל?

הכרנו את כברי שתושביה ארבו לשיירת יחיעם וחיסלוה. ידעו על כברי צלבנית מהכתובים ועל המבצר הנמצאים. גם כבריתא העיר, מתקופת בית שני, שהמשיכה להתקיים בימי המשנה והתלמוד, נודעה מהמקורות. אולם מה קדם לכל אלה באיזור עשיר מעיינות, בתל־כברי והסמוך לו? לפני שנים חפר באתר ד"ר משה פראוסנר, גילה בקרבת המעיין שליד המים שכבה כאוליתית של האתר. מאז ועד היום, כברי כולו הינו אתר עתיקות. אנשי קבוץ כברי את כל טיקות, ועל כך נתנו את הדין במשפט. מטע זה הפריע בהתחדש חפירות תל־כברי של ד"ר אהרן קימפינסקי מאוניברסיטת תל־אביב ובעזרתם של אגף העתיקות וקבוץ כברי. לדברי החוקר, התגלו השנה, במהלך החפירות, ממצאים המלמדים על קיומה של עיר נמל גדולה מימי הכנענים בארץ, בתקופת האבות. כברי מרוחקת מהים חמישה ק"מ, ולכן יש בגילוי עיר הנמל כדי לעודד תמיהה.

על חשיבות התל, המשתרע על פני כ־400 דונם, ידעו כבר הבריטים, שהכריזו עליו כעל אתר עתיקות. בעוד שבנקודה הגבוהה הקרואה ארתל (כמו ועד לשעבר) היתה מיושבת, בתל בכללו, לא נקה. קימפינסקי מצא בתוך ארתל, שלוש מערכות ביצורים עם חומה בעובי של כמטר וחצי, שרידי חומה פרסית, וחומה מהמאה השביעית לפנה"ס, שקדמה למבצר או עירה פניקים וחומת עירה מהמאות השמינית והתשיעית לפנה"ס. בעקבות הבאות ימשיכו לחפור, כדי לבדוק האם שכט התיישב במקום. נמצאה החומה הפרסית של אמנה עם מילוי מהמאה השביעית לפנה"ס, ורסיס פניקיים טיפוסים, מבודקים אדום וחותם בבלי מהמאה השישית לפנה"ס.

העונה גם ביותר בתל־כברי את צורת המוער בניית הסוללה, מבלי שניתן יהיה להבין את הסיבה לכך שקוטרה 40 מטר. התברר כי הסוללה הורמה בסוף המאה ה־18 או בתחילת המאה ה־17 לפנה"ס ולא 200 שנה קודם, כפי שסברו. כן התברר מהמבנים שנמצאו בתוך העיר והסוללה, שכברי הקדומה היתה כאן עיר גדולה מראשית התקופה הכנענית התיכונה ב'. בתוך הסוללה נמצאו רק שרידים של העיר מהמאות ה־18–17. נמצאו מספר בתים סמוכים אל החומה, ובתוכם ארבעה שלבים של הגבהת רצפות. מתחת לרצפות נמצאו ארבעה כדי־קבורה. בשלושה מהם התגלו שלדי ילדים, באחד נקבר מבוגר. מתנות הקבורה היו חרפושיות מצריות המאפשרות תיארוך מדוייק של מחצית המאה ה־17. מעט אחרי תקופה זו מסתיימים חיי העיר הכנענית.

בתוך בתי העיר נמצאה כמות גדולה של כלי יבוא קפריסאים, המעידים על חשיבות העיר כקשריה הבינלאומים והמסחר שקיימו בה. לטענתו של קימפינסקי היתה כאן עיר נמל כבעיה. האוניות עגנו בתוך שפך הגעתון/מפשק, בעת שזה היה נחל איתן, בתקופה שהיה מבצר קטן בתל־נהריה והמקדש הכנעני בקרבתו. יש להניח כי הכנענים הביאו מקפריסין את הנחושת, ששימשה למסחר ולתעשייה בעיר כברי, שהיו מחקלאות בלבד עיר בגודל של 350 דונם (בלי שטח ביצורים) איננה יכולה להתקיים. כאמור, הבזוק מתגמל לעיר חמישה ק"מ — הליכה של שעה להמשך עמוס. יתכן שהקדמונים העדיפו את המגורים בכברי בשל אקלימה היבש, סמוך למקורות המים, רחוק מביצות המפשק, על פני מגורים בתוך שפך מגא האזור לת, חיסול העיר. אך בהתאמגמנות על עבר מיסות ארתל, בא כנראה בתקופה שלמרגי להגבה בסלע. מים הלהבין הרמוכרגן ימיים בעכו והאכזיב, שהפכו לערים ראשיות ששמשו למסחר הבינלאומי הימי.

מידע מאספנים

שר החינוך והתרבות יצחק נבון פירסם ברשומות תקנות, המאפשרות לאגף העתיקות קבלת פרטים מדוייקים על עתיקות שבידי האספנים. זאת כדי לאפשר מחקר לגבי עתיקות שיש בהן חשיבות מדעית מיוחדת. ההוראות מאפשרות גם תחקיר בדבר השגת העתיקה, מקום יוכל אגף העתיקות לדרוש תיאור מדויק של כל חפץ עתיק, את שם האדם שממנו הגיע החפץ לאספן והמועד שבו הגיע לידיו. תקנות אלה מחייבות את האספנים לדווח על שינויים והעברת בעלות של העתיקות. במשרד החינוך סבורים שדבר זה יסייע במלחמה נגד שוד עתיקות ונגד מעקב אחר עתיקות חשובות הנמצאות בידיים פרטיות.

מרד הארכיאולוגים

מרד הארכיאולוגים הצעירים ד אגודתם נגד אגף העתיקות, שהוכרז זה מכבר, מקבל עתה תנופה חדשה. הם מקווים שעם כניסתו של מנכ"ל חדש למשרד החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני, תהיה גם פתיחות לשינויים, שלדעתם לא היו נחוים למנכ"ל היוצא. הם שבים ומציעים לערוך סבב ניהול באגף העתיקות, כפי שנהוג במכונים לארכיאולוגיה. הם גם סבורים כי ניתן לצרף לאגף העתיקות את רשות הגנים הלאומיים והמחלקה בחברה התיירות העושה לפיתוח תיירות באתרים עתיקות כמו בבית־שאן ובחמת־גדר. הנהלת אגודת הארכיאולוגים סבורה שניהול אחיד כזה יוכל במישרות, ויאחד תחת גג אחד את החפירות באתרים ואת פיתוחם על ידי שיחזור ושימור.

חשיש בחורבה

יוסף הירשפלד חוקר בירבור מהמכון לארכיאולוגיה באוניברסיטה העברית חפר ברמת הנדיב, במקום שמקימים שם "פארק לאומי" על־ידי קרן־רוטשילד. באתר מבצר על עקב גילה, בעזרתם של חוגי נוער של החברה להגנת הטבע בבית ספר שדה מעגן מיכאל, שרידי מיבנים רומיים־ביזנטיים. מהתקופה הרומית שרדו יסודות מבנה חזק אולי מצודה, ששלטה על איזור קיסריה העתיקה. הקירות היו בעובי 1.3 מטרים, אולם האבנים נשדדו ושימשו לבניה בתקופה מאוחרת. בתקופה הביזנטית הוקם בית־אחוזה — וילה במסורת הבניה הרומית. מיבנה בעל חצר פנימית. סביב החצר הוקמו אגפי שירותים כולל אורוות, מחסנים יקב ועוד. המגורים היו בקומה השניה. נמצאה גת גדולה מרוצפת פסיפס. בימי הביניים התיישבו בין הריסות הוילה תושבים חדשים שהותירו מקטורות חרס, ששימשו לעישון חשיש.

נקבת עין צור

במורדות המזרחיים של רמת־הנדיב, כ־600 מטר מקבר של הברון הירש, גילו מחדש מעיין עתיק בעל נקבה באורך של 57 מטר. פעמיים במהלך המאה הזו הוקמו התיישבויות בסמוך למעיין. אולם מעת לעת הוא נשכח. עתה בא זכריה בן דוד ושמואל גרוס עם בני נוער מבית ספר שדה חוף הכרמל, וחשפו מחדש את נקבת המעיין שבתוכו נתגלו גם שרידים ארכיאולוגיים, המעידים על פיתוח הנקבה בתקופה עתיקה. פרסום ראשון של המחקר העבודה בנקבה מופיע בחוברת "טבע וארץ" (5). מסתבר שבתוך הנקבה ישנם מים בגובה של מטר. נמצא בתוכה גם הצינור שסיפקה הביזה לפני 65 שנה להספקת מים מהמעיין. יש בו מיתקני נביעה, מיתקני איגום ופיזור המים להשקיה, כולל אמות מים וכן מדריגות מפולסות קדומות לעיבוד אינטנסיבי בזמן העתיק. עין צור הינה מערכת מים הצובה יוחדה המוכרת בכרמל הרומי, והארוכה בכל הכרמל.

ברושי עדיף?

"נתוני האוכלוסיה המצויים במקורות העתיקה הם כמעט בלא יוצא מהכלל, בלתי מהימנים, ואין בעניין זה הבדל בין המקרא, יוסף בן־מתתיהו או היסטוריונים קלסיים אחרים. לשם קביעת מספרם של תושבי הארץ בתקופה הביזנטית אני מציע שלוש שיטות חישוב: א) מבין תושבי הערים והערכת חלקם בתוך כלל יושבי הארץ. ב) כושר גידול הדגנים בארץ כמודד להערכת מספר התושבים. ג) כושרה החקלאי הכללי של הארץ כמודד למספר התושבים". כך כותב מגן ברושי, מנהל היכל הספר בירושלים וארכיאולוג העוסק בשנים האחרונות באמצעות אר קביעת גודל האוכלוסיה בארץ ישראל בזמנים העתיקים. עתה הוא מפרסם ב"קתדרה", כי בשנת 541 היו בארץ מיליון נפש — שיא במספר התושבים בארץ עד לעת החדשה. לאחר שנת השיא פרצה מגיפה שבמשכה שלושים שנה, כך שהאוכלוסיה קטנה בהרבה. על פי מחקריו קובע ברושי, כי מספר היהודים בארץ ישראל בשנת 541 לא עלה על 250,000, כיוון שמרבית היהודים התרכזו באותו הזמן בגליל. נשאלת השאלה, מה עיקרונו של מגן ברושי על מקורות החוקרים שקדמו לו? האם בידיו נתונים מבוססים על יבולי הארץ בזמנים קדומים, והאם הוא משוכנע שכבר מצא את כל מקומות היישוב במאה התקופה? זכור כינוי הארץ בלשון חכמים — ארץ הצבי. והיינו, כשם שעורו של צבי ניתן למתיחה ואם מרפים הוא מתכווץ מאד, כך ארץ ישראל. כשם שניתן להרבות את מספר תושביה, כן ניתן לתארה על פי מידות קטנות מאלה של גוף הצבי.

בזכות אבוקדו

בכל שטחי האבוקדו גורמים בעיות לחוקרים בתל־כבלי, הם גם מסייעים להם. ידוע שעץ זה אינו סובל סיד. כשהשורשים מגיעים לרצפת בית עתיק מרוצפת בחומרים הסבילים סיד, עליו של העץ מצהיבים. בדרך זו איתרו באתר זה מקומות נחוים לחפירה, ישירות לתוך בתי מגורים עתיקים.

ארמאנד האמר: סיכום ביניים

שירות
DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

"עולמו של ארמאנד האמר", ספר חדש, מתעד את עלילותיו של גיבור הבלתי נלאה — מולטי־מיליונר אמריקאי בן 88, ידיד אישי של מנהיגי העולם ובן בית גם בקרמלין

האיש שהוכנס בכיסא־גלגלים לאולם בית־המשפט, לא נראה כלל כמי שמסוגל לעמוד לדין. בעזרת מכשיר שהותקן באוזן צרדי עקבו הנוכחים אחר פעימות לבו של האיש שמלאו לו כמעט 78 שנים. הנאשם היה חולה אנוש ומחזו קרוב. הדיון המשפטי היה קצר, ארמאנד האמר, העומד בראש חברת הנפט אוקסידנטל פטרוליום בקליפורניה, הודה באשמה כי הוא העביר כספים בלתי חוקיים לריצ'רד ניקסון, לתמיכה במסע הבחירות שלו לנשיאות ב־1972. ואילו האיש היה כה זקן וחולה בריאותו בו האמר, גילה השופט רחמים. בעוד שהעובר שביצע את העבירות והכספים של האמר נידון לארבעה חודשי מאסר, הוטל על המולטי־מיליונר רק קנס בסך 3000 דולר.

לאחר פסק הדין בפריס 1976, הבריא האמר שהיה ככבבותהיים בבר־הדות, כה מפולאה, כאילו עלה לגבל לזרד. החדשים לאחר מכן ניהל האמר (שקט מכיסא־הגלגלים) את אסיפת בעלי המניות העיקרית של החברה שלו בלוס אנג'לס. באוקטובר 1976 עמד המחולים בהפלונה במסע למוסקווה מבלי שנבראו לו כל נוקש. עתה, כעבור עשר שנים, עדיין ניצב האמר בראש אוקסידנטל, אחד ממפעלי ענק בעל מחזור עסקי בסך כ־15 מיליארד דולר. הישיש עדיין מרבה לטוס במטוסו הפרטי שלו מהחברה למוסקווה ולמקומות אחרים על פני כדור הארץ מהחוקים מלוס אנג'לס.

אדם הניחן ביכולת עמידה כזאת ראוי לא רק לדברי הלל המושמעים מדי שנה בשנה באסיפה של החברה מפי בעלי מניות קטנים כמצבים. מנהל חברה בלתי נלאה כזה גם ראוי לשמש גיבור של ספר המספר על מניעין ועושר, על זוהר ותפארת של איש עסקים מצליח. "עולמו של ארמאנד האמר" — זה שמה של היצירה כבדת־המשקל תרתי משמע, המעידה על מעשי הפעלו של התעשיין הזקן הפועל עדיין. נבון בריטון: "עולמו של ארמאנד האמר". בהוצאת הארי נ' אברמס, ניו־יורק. 256 עמודים, 35 דולר.

זה כרך גדול ומפואר הגדוש בתצלומי צבע, כאילו הוקנה המטרה להעלות על נס את הבבורים של עסקי הנפט. הספר שמשקלו 2.4 ק"ג ושפורסם על־ידי הוצאה לאור המתמחות בספרי־אמנות יקרים, מספק לקורא והמר כתוב מעט אך מכיל 250 תצלומי צבע. כמעט 2 מיליוני ק"מ אמור היה מחבר הספר, העיתונאי־הצלם בוב בריטון, לעבור במשך שלוש שנים בעקבות האמר, כדי לתאר את פגישותיו של מנהל אוקסידנטל עם גדולי העולם. מכל מקום, לא המחבר ולא ההוצאה העלו ברשותם לעסוק בפרויקט יקר כל־כך. היה זה האמר שהמימן את הספר. אך לא הוא היה מימן אותו לכך ראשה חברת הנפט.

הספר הוא והאמר על כרעיו ועל קרבו. הוא מראה את האיש, בשנות השמונים שלו, כאורח בבית הלבן ובקרמלין, ברחוב דאונינג מספר 10 ובארמון המלוכה בעמאן. אפשר לראות בו כיצד האמר, האיש הזקן הגדול של חברת אוקסידנטל, מתקבל על ידי האיש הזקן הגדול של סין, דנג שיאופינג, באולם העם בפקינג. הוא מראה כיצד האמר מביע את תנחומיו בקרמלין למזכיר הכללי גורבצ'וב על מות קודמו, קונסטנטין צ'רננקו. הוא מראה כיצד האמר זוכה לכבוד אפילו בחוגים האריסטוקרטיים ביותר: פעם סועד הנסיך צ'ארלס לשמאלו של איל הנפט ופעם סועדת הנסיכה דיאנה לימינו. ספר זה המשופע בתמונות חושף רוקו מפלצתי בפסוריו להכרה ולהערצה מצד גיבורו. הטקסט תואם לחלוטין את התצלומים. הוא מהלל ומשבח בנימה כה חסרת בושה, עד כי השבועון האמריקאי "ניו ריפאבליק" תיאר את היצירה כ"פורנו של איש עסקים".

"סיפור האהבה" בין האמר הקפיטליסט לרוסיה מתנהל כבר למן שנות ה־20. כך, למשל, מיד לאחר אסון צ'רנוביל הגיע האמר עזרה שהתקבלה בהכרת תודה על־ידי הסובייטים. האמר דאג לכך שהרופא מקליפורניה המומחה להשתלות, רוברט גייל, יוכל לטפל במוסקווה בקורבנות אסון הכור הגרעיני.

הקשר הרוסי והרומן של איש העסקים האמריקאי החל עוד בשנים הראשונות של ברית־המועצות. על פי שרישת אביו, אחד ממייסדי המפלגה הקומוניסטית האמריקאית, למד ארמנד האמר רפואה. אבל לאחר שסיים את לימודיו בהצלחה, נסע הרופא הניו־יורקי הצעיר ב־1921 למוסקווה כדי לטפל בעסקות בעבור אביו, שמונה לאחר מהפכת אוקטובר לנספח המסחרי של ברית־המועצות בארה"ב.

כבר לאחר חודשים מספר הסבה תשומת לבו של לנין לאיש העסקים האמריקאי המתמלה. המנהיג הסובייטי הזמין את האמר לשיחה בת שעה בקרמלין. מיד לאחר מכן קיבל האמר היתר לנהל מיכרה אזבסט באוראל. הוא גם הורשה להקים, בסיוע החברה הגרמנית פאבר־קאסטל, בית־חרושת לעפרונות בברית־המועצות, שעדיין פועל. לבסוף היה האמר לנציג הרשמי של 38 אנשי עסקים אמריקאיים שיצאו לברית־המועצות וכמו כן ניהל את העסקים בביזון השני. מכספי הרווחים הוא מכר במערב קוויאר, פרוות עץ ומוצבים. כאשר לאחר כמה שנים תפס שלטון סטאלין הורע העסקים, עזב האמר ב־1930 את ברית־המועצות. את יצירות האמנות הרוסית הרבות שקנה בתשע שנות שהותו במוסקווה בפרוטות, הורשה לקחת עמו, בניגוד לכל הנהגים המקובלים. במכירתן של שכיות־החמדה אלה מבר־קותת הבאים — איקונות, שטיחים, תכשיטים ובד' — והרוויח מיליונים. האמר שיגר בחזרה למוסקווה את אחיו ויקטור, שהבין באמנות, והצג להמשך האספקה של האוצרות היקרים.

במלחמת העולם השנייה עסק האמר במוצרים ובעסקים רגילים יותר. הוא הלה סיפק לבתי ויסקי חביות עץ־אלון שאת העץ שלהן ייבא מברית־המועצות. אז קנה בעצמו בית מבשל ויסקי בקנטאקי, ולבסוף עסק בגידול בהמות. באותן שנים הגדיל את אוסף האמנות הפרטי שלו. אך הקריירה האמיתית של האמר החלה רק כאשר המיליונר, הדר בדרום קליפורניה, היה כבר כמעט בן 60. במסיבת קוקטייל ב־1956 יעץ לו ידיד להשקיע כסף בענף הנפט. השקעה שנראתה סגורה ממש. האמר קיבל את עצתו. הוא נתן לחברת הנפט הקליפורנית הקטנה אוקסידנטל פטרוליום 50 אלף דולר לשני קידוחים. בשני קידוחים אלה התגלה נפט והאמר נעשה שותף בחברה.

תחת שרביטו של האמר גילתה החברה ב־1961 את שדה הגז השני בגודלו בקליפורניה. כמה שנים לאחר מכן היא גילתה שדה נפט ענק במדבר הלובי. בשנות ה־70 נמנתה אוקסידנטל עם חברות הנפט הגדולות ביותר בים הצפוני, וב־1984 הודיעה החברה על גילוי מקורות נפט חשובים ביערות־העד של קולומביה.

בתור מנהל אוקסידנטל חידש האמר את יחסיו האישיים שנותקו זה כבר עם מנהיגי הקרמלין. בראשונה זה יותר מ־30 שנה הוא נסע ב־1961 לברית־המועצות. המגעים הסובייטיים כה היטב אחריו, עד כי מאז הוא הנוסע למוסקווה עד ל־12 פעמים בשנה.

שם לא צריך "הגיבור הלאומי" (כך בספר) להתגורר כמבקר רגיל במלון. לרשותו עומדת דירה סמוך לקרמלין, שהעניקה לו ההנהגה.

מלבד קשריו ההדוקים עם בית המלוכה הבריטי וההנהגה הסובייטית, מספר האמר מגעים לאין־ספור עם מנהיגים אחרים בעולם. בספר כלולים תצלומים המראים אותו משוחח עם נשיא צרפת פרנסואה מיטראן ומלכת הולנד ביאטריקס. האמר מדבר גם עם שליט פולין הגנרל יארוזלסקי, ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר ורבים אחרים. כאשר אינו עוסק "במאמצים לקרב את מנהיגי העולם לשלום" (כניסוח המחבר), נותר לו זמן גם לבני המשפחה, אבל כל ידידיו של האמר צריכים להיות ידועים או עשירים כקורח. כך יכול המעיין בפרק "האנשים היפים" לראות את האמר מצטלם עם פראנק סינטרה או מתייצב לצילום עם גדולי העסקים והמסיבות, הנס היינריך טיסן־בורנמיסה (הבארון היני"ל), ערנון והאושגי וקירק [illegible].

בכל שהרשיות של האמר בעבודה, במסעות ובאירועים חברתיים, מצטיין איל ההון שזה כבר עבר את גיל הפרישה גם בעיסוקים בשעות הפנאי, כמו ציד. כך מספר בריטון לעולם שגיבורו הרג במהלך ציד בשמורת־הציד הממלכתית ההונגרית שלושה בעלי־חיים ביום אחד — צבי, ארוגם [illegible] בר. יש להניח שגם כעבור 12 שנה יוסיף האמר להיות השליט הבלתי מעורער של אוקסידנטל. הוא, ברויקן ביום הולדתו המאה, הוא יגלה ברוח אחר שלושה שדות נפט גדולים.

هكذا من الأصل

מקינטוש מאפשר הוצאה-לאור "ביתית"

למעלה: מבוזם לבני "עורך מהיר" את העמוד הראשון של "הארץ" מה-26.8 על מסך ה"מקינטוש". למטה: העמוד הראשון של העיתון, כפי שמשוחזר על מסך המחשב. לעורך קיימת האפשרות, כיה, לפי רצונו של העורך-המעצב, והוכל לשנות גדלי אותיות, לשנות מיקום של ידיעה או איור, ולשנות רוחב טורים בקירוב, בחזות המבן על המסך באמצעות ה"עכבר" הוקליימות.

יוסי חפץ, מבעלי "לרגו והוקות", מכהן את החברה, שהמוצר הראשון שאותו היא משווקת הוא "מק פייג'". פיתחו אותו מכום לבל, מנכ"ל אמדיאל, שצבר ניסיון עשיר בענף הפוטו-צלום וכבר התקין מערכות "מקפייג'" בשמונה ארגונים, בהם דפוס מפעלים אוניברסיטאיים, דפוס גרפולים, דפוס עליה, והוצאות מתויות.

את "מקפייג'" יכול להפעיל גם מי שאינו איש-מחשבים, ולעצב באמצעותו את דבר-הדפוס שבו הוא מטפל, תוך שילוב המלל עם איורים ותמונות. העימוד נעשה באופן אמיתי, תוך "הדבקות" על מסך ה"מקינטוש". הפלט יכול להיות תדפיס לייזר או סרט-צילום.

יוסי חפץ מוסר, כי בדיקה שנעשתה בארה"ב העלתה שהכנת עמוד לדפוס עולה 40 סנט בהוצאה-לאור "ביתית", לעומת 4–8 דולרים בשיטות האחרות. החיסכון בזמן ובכוח-אדם משמעותי באותה מידה.

ההוצאה-לאור "ביתית" היא מערכת ממוחשבת המאפשרת לכל ארגון בינוני וגדול (וכמובן, לבתי-דפוס) להפיק חוברות, עיתונים, ספרי-הדרכה ודברי-דפוס אחרים, בקלות רבה יותר, בעלות נמוכה יותר ובצורה נאה יותר מאשר בכל אמצעי מתחרה.

ענף חדש זה, הצובר תנופה רבה בארה"ב וכבר חדר גם לישראל, נתאפשר הודות להתפתחות שחלה במחשבים, ובמיוחד במחשב ה"מקינטוש" של "אפל". הדגם החדש של "מק" — "מקינטוש פלוס" — הוא בעל עוצמת-חישוב של מחשב-מיקרו המעבד-מיני, ובעל ביצועים גראפיים מעולים. כאשר מצרפים לו את מדפסת הלייזר של "אפל", נוצרת תשתית התומכת להוצאה-לאור ביתית. מה שחסר, זו התוכנה — ואת זאת מספקת בישראל חברה חדשה בשם "דסקטי", שהוקמה על-ידי "לרגו והוקות" ואמדיאל מגבעתיים.

מינויים

* אהרון גיר (39) מונה למנהל סניף "לירז מערכות" בכרמיאל. אהרון עלה ארצה ב-1974 מצ'ילה, שם למד הנדסת מחשבים והיה מנהל מערכות המידע של תשלובת התעשייה הגדולה במדינה. בישראל פעל בעיקר בתחום הניהול הממוחשב התעשייתי ב"ישאסטסט", ב"אגמה-רוסט" וב"ישקר".

מבט ראשון / ביקורת תוכנה

נועם מנעים את העבודה המשרדית

בית-התוכנה של חברת "דיקר", בראשותו של ד"ר אלון צוקר מבאר-שבע, משווק חבילת-תוכנה לניהול משרד, בשם "נועם".

הרכיב הבסיסי של החבילה הוא תמליל קל מאוד ללימוד ולהפעלה, הכולל מושגות, שעונים, תזכורות ואפשרות לאחסון מסמכים ולשלוף אותם על-פי מילות-מפתח, וכן להשב ולעבור מעימים ופעילויות תוך מספור אוטומטי. אפשר לרכוש התמליל זה בנפרד, אך אם מוסיפים לו את הרכיבים הנוספים, לבים זה בזה באופן טבעי, מקבלים משרד ממוחשב מקיף.

המשרד הממוחשב של "נועם" כולל יומן-פגישות, מעקב-רשימות, לדרישה-בוק של מחשבות או תזכורות, תוך כדי עבודה בתמליל, ספר-טלפונים (עם אפשרות חיוג אוטומטי, אם המחשב מצויד במודם) ומחולל-עריכות, השואב את הנתונים שלו ממסד-הנתונים של "נועם". מסד-הנתונים מאפשר למשתמש לבנות לעצמו קבצים שונים, לפי צרכיו (רשימת לקוחות, רשימת מנויים, רשימת תיקים או ספרים וכד'). מן המסד ניתן להפיק דו"חות לפי חתכים שונים, וניתן לקבל תשובות על שאילתות הקשורות לנתונים המאוחסנים במסד-הנתונים. "נועם" כולל מספר יישומים מובנים-מראש, כדי להקל על המשתמש. אם רצוי למשתמש יישום אחר, הוא חופשי לבנות אותו לעצמו.

לפי מיטב המסורת של ד"ר צוקר, שכבר פיתח תמליליים אחרים ואת מחולל-היישומים "דהרי", "נועם" עשיר במסכים יפים ובמסכי עזרה. הוא נכתב מתוך התחשבות רבה בהנדסת-אנוש ונועד למשתמשים שאינם מנוסים במחשבים. אמנם, אין הוא מיועד להכנת מסמכים ארוכים-במיוחד, אבל הוא מאפשר "שירשור" של מסמכים, וכך ניתן להבין בו ספר עבה כולל כותרת פרקים נפרדים וחיבורם יחדיו בהדפסה.

אחד המשתמשים המרוצים, בעל משרד ליחסי-ציבור שעובד עם "נועם" מזה חודשים אחדים, אומר: "אני מדליק את המחשב בבוקר, עם פתיחת המשרד, מעלה את 'נועם' על המסך ואיני מכבה את המחשב, או עובר מ'נועם' לתוכנה אחרת, עד לשעת הסגירה של המשרד. ואני חוסך את הזמן המבוזבז של עבודה הביורות, ניהול היומן והעלעול המודרני בספר-הטלפונים".

מרכז המחשבים של קופ"ח מנוהל בעזרת סיסטם מנג'ר

מרכז המחשבים של קופת-חולים הכללית מטפל בקליטת חולים ובאשפוזם בכל אחד מבתי-החולים. כמו כן, אחראי המרכז על מערכת כוח-האדם, השכר והאחזקות ב-8 בתי-החולים הכלליים, ב-18 בתי-חולים סיעודיים וב-15 בתי-הבראה. בסך הכל, מטפל המרכז ב-30,000 עובדים.

אלכס ברדיין, האחראי על מדור מערכות-הפעלה בקופת-חולים מסר, כי נדרשה למרכז מערכת ניהול יעילה של הסרטים והדיסקים הרבים המשרתים את המגוון הרחב של היישומים. בין המערכות הייחודיות המנוהלות במרכז המחשבים: מאגרי מידע רפואיים, הכוללים מידע רפואי על חברי הקופה הדרושים בכל מחוז, ומערכת רחבה לקליטת חולים ולאישפוזם, הכוללת מעקב על כל אחד מבתי-החולים את מצבי האישפוז באופן מקוון. המערכת מכילה את פרטי המאושפזים ב-10 השנים האחרונות, מאפשרת עיבודים סטאטיסטיים לצרכי המנוהל של הרופאים, לצורך מעקב אחר ניהול המיטות וניצול ימי האישפוז.

במרכז המחשבים של קופ"ח 50 עובדים, העובדים ב-5,000 סרטים ו-16 דיסקים לאיחסון הנתונים. מערכת "סיסטם מנג'ר" מאפשרת שינוי קל ונוח של מבנה הרשומות ותוכני הקבצים, ניהול ממוחשב של ספריית הסרטים ואיתור מהיר של קבצים נדרשים. הניהול האוטומטי מונע טעויות-אנוש ומחיקה לא רצויה של קבצים חיוניים.

לדברי אלכס ברדיין, פתרה המערכת את בעיית ניהול הקבצים, תוך השקעה מזערית בהסבת הציוד ובמשאבי ניהול. המערכת ערוכה בצורה לגיבוי, הזמן התקנתה בקופ"ח היה חודש ימים בלבד. לדבריו, ניהול סרטים בעזרי איחסון-נתונים, בצורה ממוחשבת, בלתי-נמנע היום. התקנתן של מערכות מסוג "סיסטם מנג'ר" נעשית פופולארית יותר ויותר. אנשי יחידות המחשב משרדים, כי אין ממש בחשש מפני הסבת הציוד והמעבר לניהול אוטומטי של ספריית הסרטים וקבצי הדיסקים.

נשלם מיחשוב "תנובה" בנושאי הבשר והחלב

בימים אלה נשלם הוליך אחד ממבצעי המיחשוב הגדולים בארץ: מיחשוב סניפי "תנובה" בנושאי שיווק הבשר וניהול החלב במחלקות החברה ברחבי הארץ. תיכון הפרוייקט וביצועו נעשים על-ידי "תנובה מחשבים", חברה-הבת של "תנובה".

מסביר אלי עמר, מנכ"ל "תנובה מחשבים": "תנובה" מנהלת על בסיס של מרכז-מחשבים, ובו ארבעה מחשבים מרכזיים של באס ושלושה מעגלים המבוזרים את משאבי המחשב. מעגל אחד הוא מעגל המחוזות (ארבעה במספר), המבוסס על מחשבי יבמ. השני הוא מעגל הסניפים (כעשרים), המבוסס גם הוא על מחשבי יבמ. השלישי הוא מעגל המחסנים, המבוסס על מחשבי סאראמיין ויבמ והמסופים טלמקד.

לדברי עמר, כמות העבודה השוטפת שנעשית במרכז המחשבים פוחתת בהתמדה ועוברת לסניפים. 55 אחוז מעוצמת המיחשוב במרכז המחשבים משמשת לייצור. כל היתר מוקצה לאחזקה ולפיתוח תוכנה.

בעזרת מערכת תוכנה שפיתחה "תנובה מחשבים" יודע הדרג האסטרטגי את המלאי של כל מוצר במחסני הבשר בארץ. היקף שוק הבשר היומי הוא כמיליון דולר.

הדו"חות שמפיקה מערכת המחשבים בסניפים, במחוזות ובהנהלה המרכזית מספקים מידע חיוני להתכון ולשליטה בשוק הבשר.

גם נושא המיחשוב של מחלבות החברה מתקדם יפה. מיחשוב המחלבות מאפשר להנהלת החברה לדעת בכל עת איזה מכליות נכנסו לכל מחלבה, כמות החלב שנשפך, סוגו, יעודו, מה נמכר מכל מחלבה, היקף ייצור החלב בכל המחלבות ועוד — וכל זאת, בזמן אמיתי.

עם השלמת ההתקנה על מערכות התוכנה בכל הסניפים, תחל עבודת פיתוח מערכת ניהול ושליטה על הייצור בכל אחד ממפעלי "תנובה" וישלם מיחשוב מחסני הירקות והפירות.

עוברים דירה

* מעבדת השירות של קומפיוטרלנד עברה לפני שבועיים לרח' קרליבך 43 בת"א (בבניין סמוך לאולם-התצוגה של החברה). הטלפון החדש הוא 03-201952/8.

* בית-התוכנה לירז מערכות, המתמחה בפרוייקטים מיוחדים על מחשבי יבמ 36, יבמ 38 ועיבוד מבוזר, פתח שלוחה צפונית בכרמיאל. שלוחה זו תטפל בלקוחות לירז מערכות באזור כרמיאל, התפן והמפרץ חיפה.

מלם מערכות הכפילה רווחיה בשנת 1986 לעומת אשתקד

מלם מערכות, חברה ממשלתית לעיבוד נתונים, הכפילה את הרווח התפעולי הגולמי מעסקיה בשנת הכספים 1985/6 לעומת השנה הקודמת. הרווח התפעולי של מלם מסתכם ב-3.3 מיליון דולר (לעומת 1.5 מיליון דולר בשנה הקודמת). מכירות מלם השנה הסתכמו ב-14 מיליון דולר (לעומת 13.46 מיליון דולר בשנה שעברה). הגידול במכירות, במונחים דולריים, הוא 4 אחוזים, ואילו הירידה בהוצאות התפעול, הנהלה וכלליות, היא בת 10 אחוז (בהשוואה לשנה הקודמת).

מאז התאגדה מלם כחברה ב-1982, נשמר קצב הגידול השנתי שלה. ב-1982 היה היקף המכירות של מלם 10 מיליון דולר. יהודה גונן, מנכ"ל מלם מערכות, מסר כי מבנה ההון העצמי האיתן של החברה איפשר לה לצבור קרנות לחידוש הציוד ולהגדיל את הכנסות המימון שבצבירת מקורות אלה. הוא הוסיף, שבמהלך שנת הכספים הנוכחית הצטיידה החברה בציוד עיקרי חדש: מחשב יבמ 3083-בי משומש, כדי להגדיל את משאבי המחשב העומדים לשירות לקוחותיה. תהליך הצטיידות בתחום התקשורת, יבוצע בהתאמה לרשת האוצר.

לדברי יהודה גונן, מערכות היום מלם מערכות במספר ניכר של פרוייקטים חדשים, העשויים להגביר פירות ולהבטיח את רווחיות החברה בשנים הבאות. החברה פועלת במסגרת תוכנית רב-שנתית, שכוונתה להביא את פעילותה של החברה להיקף של 20 מיליון דולר לפני סוף העשור.

רבבות שרטוטים ממוחשבים לפרויקט ענק של תדיראן

מבוצעים על מחשב "נאס" במפעל בפתח-תקווה

עשרות אלפי שרטוטים טכניים נדרשים להכנת פרויקט ענק, רב-שנתי, שמבצע מפעל 66 של תדיראן בפתח-תקווה. שלום איתן, מנהל המפעל מסר, כי המפעל מעסיק 240 מהנדסים, הנדסאים ומנהלי-מערכות בניהול פרויקטים מערכתיים גדולים בתחום התקשורת האסטרטגית, המתפרסים על פני ארצות או חבלי-ארץ גדולים. הפרויקטים המתוכננים ומנוהלים במפעל 66, מסובכים בדרך כלל, הן מבחינה ביטחונית והן מבחינת סודיות מסחרית.

כדי לעמוד במשימות ברמת הדיוק הנדרשת ובלוחות-הזמנים ההדוקים, נעזרים מהנדסי המפעל במערכת תיכ"ם של "לוקהיד", על מחשב "נאס" המשתלב בארכיטקטורת יבמ הקיימת במפעלי תדיראן.

לדברי איתן, מאושר המחשב עבודה בשלוש משמרות, על-ידי הכשרת סטודנטים משנה ב' בקורס בן עשרה ימים. הזמן המינימאלי הנדרש להכשרת שרטט ידני הוא חצי שנה.

לדברי איתן, מוצבות במפעל שתי שיטות-עבודה עם המחשב. בשיטה אחת עובדים המהנדס והשרטט ישירות מול המסך ויוצרים את השרטוט הממוחשב בעצמם. בשיטה השניה, מקבלת יחידה מבינים מהנדסים שרטוטים ידניים, ותיכון השרטוט נעשה על-ידי מפעיל המחשב. היחס בין עלות השרטוט הממוחשב לעבודה ידנית הוא 1 ל-10.

שלום איתן מציין, כי החיסכון בכוח-אדם מגיע ל-70 אחוז. לדבריו, חיסכון זה מושג בין היתר הודות לספריית הסמלים הגראפיים הסטנדרטיים, התומכים בשרטוט מהיר. כמו כן, איכות השרטוט נשמרת ברמה גבוהה, בלי קשר למיומנותו של השרטט.

המימד האמריקאי של המימד הרביעי

בית-תוכנה ישראלי מתחרה בארה"ב בתחום ניהול הייצור במרכזי-מחשב גדולים

העיתון המקצועי "יבם קומפיוטלס ניוז", המוקדש למערכות יבם בינוניות וגדולות, פירסם בגליונו האחרון ידיעה מרחבת על בית-התוכנה הישראלי "המימד הרביעי", שפתח נציגות במדינת ניו-יורק ומתחרה בתחום של ניהול הייצור במחשבים הגדולים של יבמ. לדברי העיתון המקצועי הזה, כבש המוצר הישראלי, שנקרא "קונטרול אם", 80 אחוז מהשוק הישראלי, והוא עולה על מתחריו האמריקאים, דוגמת יו-סי-סי, סיאיי-סקיולר, דייס-אבה אם ואחרים.

יוסי הלנרד, מנכ"ל "המימד הרביעי", הסביר לכתב העיתון, ש"קונטרול אם" הוא המוצר היחיד שמטפל במציאות של ניהול-ייצור על מחשבים גדולים של היום, שכן "זה המוצר היחיד שמשחרר עבודות לביצוע על-פי מה שקורה בפועל בכל משאבי המחשב בעת שחרור העבודות לביצוע. התוכנה יכולה למנוע, באופן דינאמי, צוואר-בקבוק, ולהפיק את המירב מן המערכת — להבדיל ממוצרים אחרים, שנוטים לחזות את מה שיקרה, על-פי נתונים סטאטיסטיים מן העבר".

במרכזי-מחשב גדול מריצים מדי לילה מאות עבודות. כדי להפיק את המירב ממשאבי המחשב היקרים והחיוניים לארגון, יש להריץ את העבודות בסדר מסוים. לדוגמה, לא בכל לילה יש להריץ את כל העבודות. יש למנוע עומס-יתר, שעלול "להפיל" את המחשב. "קונטרול אם" מנתב את העבודות ומקצה את המשאבים באופן מיטבי, המצמצם עד למינימום ההכרחי ביותר את העבודה הידנית. מוצר זה מאפשר להפיק יותר עבודות בפחות זמן ובעלות נמוכה יותר, ברמת אמינות גבוהה ביותר.

כל מרכזי-המחשב הגדולים בישראל, שבדקו מוצר זה — כשלעצמו, או בהשוואה למתחרים — רכשו אותו. בין אלה מרכז שירותי-המחשב לבנק הפועלים, תדיראן, משרדי ממשלה ומערכת הביטחון.

בארה"ב מוצע "קונטרול אם" במחיר 42,000 דולר.

המלצה: מחשב בכל גן-חובה

(עתים). המלצה להכניס מחשב לכל כיתת גן-חובה בארץ כלולה בסיכום ניסוי בהפעלת ילדים עם מחשב. הניסוי נערך על-ידי פרופ' גרייסון לוי, מנהל המרכז לקידום הילד במכללת "אורנים" בטבעון.

בדו"ח שהועביר להנהלת משרד החינוך, ממליץ לוי, כי הפעילות במחשב בגני-הילדים תהיה חופשית ולא תובנה וכן כי המחשב לא יבוא במקום ציוד אחר בגן.

על-מנת לאפשר את ניצול המחשב בצורה יעילה ומירבית, ממליצים עורכי הניסוי לאפשר לילדים גישה חופשית למחשב ברוב שעות וימי הפעילות בגן, להכשיר גננות ואדם מבוגר שיעודד את הילדים בפעולתם זו, להבטיח כי כל הגננות יעברו קורס בסיסי בהכרת הפעלת מחשבים.

לוי המליץ בפני משרד החינוך על שימוש בתוכנית "לוגו" מקוצרת ופשוטה מן ה"לוגו" המקורי. כן המליץ לא להכניס לגן את משחקי הוידיאו המצויים.

תוכנה של דייזי לבואינג

חברת המטוסים "בואינג" רוכשת תחנות-עבודה מתקדמות של תיכ"ם מתוצרת "דייזי". תחנות אלה מריצות תוכנה חדשנית שפותחה על-ידי צוותי הפיתוח של "דייזי ישראל" בהרצליה.

התוכנה, פי-אל-דיז-מאסטר, משמשת להבנת, בדיקה והדמיה של מערכים לוגיים. התכנון האלקטרוני במפעל של "בואינג" במדינת וושינגטון, ארה"ב, נחשב עד לאחרונה מעוז של חברה מתחרה ל"דייזי". פריצת הדרך נעשתה באמצעות פי-אל-דיז-מאסטר, כמו-לקבן.

ימי עיון והשתלמויות

אירוע ללא תקדים נקבע לשבוע האחרון של נובמבר ולשבוע הראשון של דצמבר השנה: שתי חברות-תוכנה אמריקאיות שאינן תלויות זו בזו, החליטו לערוך את כנסי-הלקוחות שלהן באירופה סמוכים זה לזה, כדי שיוכלו להשתתף בשני הכנסים, בזה אחר זה. הסיבה: מוצריהן של שתי החברות הללו משולבים בפעולה אצל אלפי משתמשים בעולם (כולל ישראל), עד שבמרכזי-מחשב רבים הם פועלים כמערכת אחת.

הדברים אמורים במערכת "סיסטם דאבליו" של "קומשייר", שישומיה החדשים יוצגו בכנס של איגוד המשתמשים, שייערך בקונקורד, אנגליה, ב-27–28 בנובמבר, וכן במערכת "פוקוס" של "אינפורמיישן בילדרס", שחידושיה יוצגו בכנס של איגוד המשתמשים, ב-30 בנובמבר עד 3 בדצמבר, במינכן, גרמניה המערבית. (היום שבין סיום הכנס האחד לבין תחילת הכנס השני נועד לאפשר ללקוחות לעבור מארץ לארץ).

בכנס של איגוד משתמשי "פוקוס" יוצג מוצר שפותח בישראל ושנועד לסייע בניהול פרוייקטים. שמו "פוקבר" והוא משווק על-ידי יוצרי "פוקוס" כחלק בלתי-נפרד מסל-המוצרים שלהם.

גם בישראל יש לקוחות המשתמשים ב"פוקוס" וב"סיסטם דאבליו", במשולב, במסדי-הנתונים ובצרכי-המידע שלהם. אחד היישומים המעניינים נעשה בחברת-הביטוח "מגדל". בישראל יש יתרון מיוחד למשתמשים בשני כלי-התוכנה הללו: שניהם משווקים על-ידי חברה אחת, טסם — טכנולוגיה מתקדמת, המעניקה שירותי תמיכה והדרכה לשני הכלים, תחת קורת-גג אחת.

לקוחות "פוקוס" ו"דאבליו" מוזמנים לרקוד ב-2 חתונות

* אחת לשלושה שבועות עורכת "לרגו הנדסה ממוחשבת" ימי-עיון על תוכנות תיכ"ם שהיא מפעילה כלשכת-שירות והם משווקת כנציגה בלעדית בישראל. הדברים אמורים בתוכנות דימוי מוצקים תלת-מימדיים של בית-התוכנה קאי סק סיסטמס, המתקשרת עם תוכנות אשוקר האבטים (כולן בשימוש "לרגו הנדסה ממוחשבת"). תוכנות אלה פועלות על מחשבי יבמ פירסי ומאפשרות ביצוע ברמה מקצועית גבוהה, במחירים סבירים מאד. לדוגמה, "לרגו הנדסה ממוחשבת" גובה החל מ-7 דולר לשעת-עבודה לביצוע שרטוט, תיכון הנדסי ואנאליזות. אלבום טופי. לפרטים: ימי או אבי, טלפון 03-285151.

* חברת ישראקול, נציגת איי-טי-טי בישראל, עורכת תוכנית הדרכה בנושאי יוניקס 5 ושפת סי. מערכת-ההפעלה יוניקס, המיועדת למיחשוב רב-משתמשים, פותחה על-ידי איי-טי-אנד-טי. הקורסים של מעבדת ישראקול מיועדים להעמקת ההכרות בעולם יוניקס. הם מיועדים לאנשי-מקצוע, מתכנתים ומנהלי-מערכות. כל כיתה תמנה עד 10 לומדים. משך הקורס — 25 שעות לימוד. הקורסים ניתנים על ציוד איי-טי-אנד-טי סי, על-ידי מומחי יוניקס של ישראקול, בראשותו של מאיר כהן.

* ביום ד', 3.9, תקיים אלגם, חברה המתמחה בשירותי מידע, יום עיון בבן אורנים, בבית-התערוכה בתל אביב. שר המדע והפיתוח, גדעון פת, יפתח את יום-העיון, שיועד בחסות לשכת המסחר ישראל-אמריקה. היום יוקדש לדיון בנושא היצוא מישראל ושיווק, הפצה והחדרה של מוצרים ישראליים לארה"ב, בעזרת מכרזי ממשלת ארה"ב ומכרזי הבנק האמריקאי באירופה. אלגם היא הגוף המיישר בעולם, המורשה מטעם ממשלת ארה"ב להפיץ את מכרזי הממשלה, באמצעות מחשב. מנויים ישראליים מקבלים מידע זה בעלות שיחה מקומית. ביום-העיון ירצו דני זהר, מנכ"ל אלגם; עו"ד ברוס מריס מארה"ב; עו"ד יואל סילבר מישראל; איתמר אשרוב מלשכת המסחר ישראל-אמריקה; אבי שקד, מנכ"ל שקד שיווק.

* ב-11.9 ייערך במלון דן פנורמה בתל אביב יום עיון על אבטחת מידע, שיעסוק בהיבטים המשפטיים והביטוחיים המשמשיים בנושא. המרצים ביום העיון, המאורגן על-ידי המכללה למינהל, הם אהוד אבנר, ממונה על בקרת אבטחת מערכות מידע בבנק הפועלים; עשר אחיטוב, ממונה לאבטחת מידע על מחשב אישי ומנכ"ל חברת אירים; אביהוד ברנע, מבקר עצ"א בירושלים; תנ"צ יקים גונן, ראש היחידה לחקירות הונאה במשטרת ישראל; ליאור חרג, משפטן; ועו"ד אריה לית, ראש מאגרי מידע במשרד המשפטים. לפרטים: טלפון 218291-2, 210590.

* "קרמ" — מכללה למחשבים ומערכות מידע, הולה בהעברת קורסים למחשב האישי, אצל הלקוח, לרבות התקנת מעבדת מחשבים באתר הקורס. יוחנן ישפה, מנהל ההדרכה ב"קרמ", אומר שלצורך השירות החדש רכשה "קרמ" מחשבים אישיים נוספים, והיא מוכנה לקיים קורסים בכל רחבי המדינה.

כלכלה ועסקים

בנק לאומי שוקל הפסקת פעילות בנק עליה־לאומי

הפעילות תועבר לבנק לאומי, כחלק מתכנית ההתייעלות בבנק

מאת אריה לביא

בנק לאומי בודקים בימים אלו אם יש מקום להמשיך ולהפעיל את כל החברות הבנות הקיימות כיום, בקבוצת בל"ל. פועלים מלבד בנק לאומי גם בנק איגוד המתמחה במימון ענף היהלומים, בנק ערבי ישראלי הפעיל במיגזר הערבי ובנק עליה לאומי שנוסד על ידי יוצאי בולגריה. לפני כשבע שנים נרכש בנק זה על ידי בנק לאומי.

בבל"ל בודקים אם קיימת כדאיות לפעול דרך כל החברות הבת הללו כאשר יתכן ועדיף לאחד את הפעילות עם בנק לאומי. במיוחד מתמקדת הבדיקה לגבי הכדאיות של ההפעלה הנפרדת של בנק עליה לאומי מתוך הנחה שכיום אין יותר הצדקה סקטוריאלית להפעלתו של בנק זה.

יצוין שבדיקות דומות נערכות ברוב מערכות הבנקאות הפועלת ברובה באמצעות מספר רב של חברות בנות. בבנק הפועלים כבר הגיעו למסקנה שיש להפסיק את פעילותה של אחת החברות הבנות, בנק עין חי ולהעביר פעילות זו לבנק עצמו.

"מגה" תייצא השנה נעליים לארה"ב — ב־800 אלף דולר

מאת אברהם צדר

חברת מגה, יצרנית נעלי "מגה ג'ירוסי", שעד כה ריכזה את עיקר פעילותה בשוק המקומי, החלה בבניית תשתית לייצוא לארה"ב.

לדברי המנכ"ל נתן מתוקי, יצוא הנעליים של מגה לארה"ב יגיע כבר השנה לכ־800 אלף דולר, ובשנה הבאה, על פי ההזמנות הקיימות יגיע הייצוא ל־2 מיליון דולר לפחות. מתוקי, ששהה בימים אלה בארה"ב אמר כי מאמצי מגה מתרכזים השנה בעיקר בבניית התשתית לקראת פריצה בשנה הבאה לשוק האמריקאי. הייצוא של מגה לארה"ב מתבצע באמצעות חברות שיווק אמריקאיות המתמחות בענף הנעליים תוך ניצול מערכות השיווק הקיימות של חברות אלה.

נתן מתוקי — יצוא

היזהרו בתי מלון, מס הכנסה בעקבותיכם

לאחד מבתי המלון באיזור גוש דן נקבעה שומה מיוחדת עבור ההטבות שהעניק למנהלים ואמנים שהופיעו במלון — מבלי שנוכה מהם מס בגין ההטבות שקיבלו כגון שהייה במלון לסוף שבוע עם בני המשפחה.

בתי מלון נוספים נבדקים עתה על ידי שלטונות המס.

צבי זרחיה

הגבלות חדשות על יבוא בדי ג'ינס

לחץ של פולגת הביא את משרד התעשייה בשבוע שעבר להטיל איסור על יבוא בדי ג'ינס מאזורי הדולר, מדרום אמריקה ומספרד. ניתן יהיה לייבא בדים כאלה רק מהשוק המשותף, מארה"ב ומקנדה.

יצרני אופנה טוענים שהדבר גורם להם לבעיות, משום שיש סוגי עיבוד המיוצרים רק במזרח הרחוק ובדרום אמריקה, בעוד שפולגת מייצרת רק את הבד הסטנדרטי. בנוסף, המחירים באירופה ובארה"ב גבוהים יותר.

לפולגת יש כיום הגנה של 100% על בדי ג'ינס, מה שגורם למחיר המקומי לבדים, להיות כפול מהמחיר העולמי.

נחמיה שטרסלר

40% מהיצוא לקמרון: מזגנים של "אלקטרה"

אלקטרה תייצא השנה מזגנים בשווי של 500,000 דולר לקמרון. עד כה שלחה החברה השנה לקמרון מזגנים בשווי של 200,000 דולר, ובמהלך ספטמבר עומד לצאת משלוח נוסף עם מזגנים בשווי של 100,000 דולר.

הקשר עם קמרון נעשה בתערוכה מסחרית בפריז — הרבה לפני התקופה הדיפלומטית האחרונה.

סך היצוא הישראלי לקמרון עמד על חצי מיליון דולר ב־1985, כך שמזגני אלקטרה יהוו כ־40% מסך היצוא למדינה זו, ב־1986.

נחמיה שטרסלר

העורך: נחמיה שטרסלר

מטמון סיליקט

חברת "אקרשטיין צבי" לייצור אלמנטים מבטון, בודקת באחרונה אפשרות להקים מפעל לייצור לבני סיליקט. עד עתה נבדקו הנושאים השיווקיים, הכלכליים והייצוריים ובחודש הקרוב תתקבל הכרעה לגבי כדאיות הקמת המפעל.

החברה הגיעה לנושא בדרך מקרה, אפשר לומר בדרך בה מוצאים לעתים מטמון. ביוני 1982 רכשה החברה זכות לחכירת משנה לשטח של 25 דונמים באזור פרדס חנה שעליו היה מבנה ישן בשטח של 1050 מ"ר. הכוונה המקורית של החברה היתה להעביר את מפעלה שבהרצליה לפרדס חנה.

לקראת התכנון המעשי של העברת המפעל לפרדס חנה, תוך תכנון הריסת המבנה הקיים בשטח, הוברר כי במבנה שנועד להריסה קיים ציוד שמיש בחלקו לייצור אבני סיליקט. בדיקה נוספת במבנה הישן אף גילתה מסמכים של היצרן שתכנן בזמנו הקמתו של מפעל סיליקט.

אריה לביא

THE DANS
The Dans of Israel Hotels and Resorts

תשקיף
מלונות דן ממון והנפקות 1985 בע"מ
("החברה")
חברה בת של
חברת מלונות דן בע"מ
("הערבה")

הודעה בדבר פרסום תשקיף

ניתנת בזאת הודעה בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח-1968,
כי החברה פרסמה תשקיף בדבר
הנפקה
של

סדרת אגרות חוב, רשומות על שם 1992-2001 בסכום נקוב כולל של 6,000,000 שקלים חדשים (סדרה 2), נושאות ריבית בשיעור שנתי של 8½%, קרן אגרות החוב והריבית צמודות למדד המחירים לצרכן שפורסם ביום 15 באוגוסט 1986 בגין חודש יולי 1986.

אגרות החוב מסדרה זו תקראנה להלן "אגרות החוב".

מתוך אגרות החוב מוצעות לציבור אגרות חוב בערך נקוב כולל 5,910,000 שקלים חדשים.

אגרות החוב מוצעות לציבור במכרז, או אם לא תמכרנה במכרז, במחיר של 100% מערכן הנקוב בתוספת ריבית בשיעור 8½% לשנה לפי חישוב יומי ובצירוף הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, הכל כמפורט בסעיף 2.2.2.2 לתשקיף.

הערבה התחייבה בהתקשרות מוקדמת לרכוש במחיר ההנפקה שיקבע במכרז את אגרות החוב הנותרות בערך נקוב כולל של 90,000 שקלים חדשים וזאת כמילוי לצורך הבטחת מסחר סדיר באגרות החוב כאמור בסעיף 2.1.3 לתשקיף.

אגרות החוב תהיינה ניתנות לפדיון מוקדם על ידי החברה, אך לא לפני 1 בספטמבר, 1990. מחזיקי אגרות החוב אינם זכאים לדרוש פדיון מוקדם של אגרות החוב. רישום אגרות החוב למסחר בבורסה לניירות ערך מותנה בפיזור נאות שלהן בציבור (ראה סעיף 2.1.2 לתשקיף).

הבטחון לטובת מחזיקי אגרות החוב הינו ערבותה של הערבה (חברת האם של החברה). הערבות ניתנת לכל סכומי הקרן, הפרשי ההצמדה והריבית של אגרות החוב. הערבה ערבה גם לתשלומים על פי סדרת אגרות חוב קודמת שהנפיקה על ידי החברה בערך מסוער (בהתחשב בתנאי ההצמדה) של כ-8,050,000 שקלים חדשים. ערבותה של הערבה מובטחת בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה על זכויותיה בנכסי מקרקעין, השווה בדרגה לשעבוד קבוע אחר שנוצר על ידי הערבה, על אותם נכסי מקרקעין, להבטחת אגרות החוב מהסדרה הקודמת שהונפקו על ידי החברה (ראה סעיף 2.5 לתשקיף). סך הכל ערכן הנקוב של אגרות החוב מסדרה זו ביחד עם ערכן המשוער (בהתחשב בתנאי ההצמדה) של אגרות החוב מהסדרה הקודמת הינו כ-14.05 מליון שקלים חדשים. על בסיס הערכת השמאי מר גדעון פרלמן ליום 30 ליוני 1986 מסתכם שווי נכסי המקרקעין המשועבדים (לאחר הפחתת סכומי המס בהם היתה מתחייבת הערבה לו נמכרו המקרקעין המשועבדים ביום 30 ביוני 1986), בסך של 27,224,000 שקלים חדשים. הערכת השמאי מבוססת, בכל הנוגע לערך המבנים, על עלות הבניה מחדש בניכוי פחת (ראה סעיף 5.6 לתשקיף).

בשנת המס 1986 הסתכם ההפסד הנקי של הערבה (מותאם לשקלים חדשים של פברואר 1986) ב-2,859 אלפי שקלים חדשים לעומת רווח נקי בשנת מס 1985 (מותאם לשקלים חדשים של פברואר 1986) בסך של 2,396 אלפי שקלים חדשים (ראה סעיף 5.10 לתשקיף).

הערבה והחברה אינן מתחייבות להוסיף שעבודים נוספים להבטחת אגרות החוב, גם אם יורד ערך זכויות הערבה בנכסי המקרקעין האמורים. לערבה הזכות לשעבד את המקרקעין המשועבדים בשעבודים נוספים שיהיו בדרגה נמוכה מאלו שנתנו להבטחת אגרות החוב. הערבה והחברה התחייבו לעמוד בתנאים כמפורט בסעיף 2.5.1 לתשקיף עד תום פרעון אגרות החוב.

תמורת ההנפקה מיועדת למתן הלוואה לערבה ולחברות הבנות שלה לשם מימון ותכנית שיפורים ושיפוצים במלונותיהן. תנאי ההלוואות ומועדי פרעון יהיו בתנאים זהים לתנאי אגרות החוב כך שניתן יהיה לפרוע בהם את כל הסכומים הנצברים על חשבון הקרן והריבית של אגרות החוב במועדים שנקבעו לפרעון.

החברה שומרת לעצמה את הזכות לבצע דילול הון, קרנות ועודפים שלה בהתאם לחוק ולתקנותיה בקשר לאגרות החוב.

היחס בין ערכן המשוער של אגרות החוב בהנפקה (בהתחשב בתנאי ההצמדה) לבין ההון העצמי של החברה הינו 1:3040. סך כל עמלות ההפצה, החתימה, הריכוז והניהול שהחברה תשלם בהנפקה זו (לא כולל הוצאות אחרות בסכום של כ-180,000 שקלים חדשים) יגיע ל-6% מתמורת ההנפקה הכוללת.

רשימת החתימות במסגרת המכרז תיפתח ביום 29 בספטמבר 1986, בשעה 08.30 לפני הצהריים ותסגר בו ביום, בשעה 12.30. רשימת החתימות שלא במסגרת המכרז, תפתח ביום 2 באוקטובר, 1986, בשעה 08.30 לפני הצהריים ותסגר באותו בנובמבר 1986 בשעה 10.00 לפני הצהריים, או ביום בו יאושרו בקשות לרכישת כל אגרות החוב, המוקדם בין השניים.

בקשות לרכישת אגרות החוב במכרז, או שלא במסגרת המכרז, יש להגיש לחברה באמצעות כל אחד מסניפי בנק לאומי לישראל בע"מ וכן באמצעות סניפי בנקים אחרים או חברים אחרים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. על המבקשים שבקשותיהם יענו, במלואן או בחלקן, לשלם את מלוא התמורה שתגיע לחברה בגין בקשות אלה, לפי תוצאת סגירת רשימת: האותיות במכרז, עבור הבקשות שהוגשו במסגרת המכרז, וביום העסקים הראשון שלאחר תאריך הבקשה, עבור הבקשות שהוגשו שלא במסגרת המכרז.

חברי הבורסה אשר הבקשות לרכישת אגרות החוב יוגשו באמצעותם יהיו אחראים וחייבים כלפי החברה וכלפי בנק לאומי לישראל בע"מ לתשלום מלוא התמורה בגין בקשות שהוגשו באמצעותם ונענו, במלואן או בחלקן.

עותק מהתשקיף העותק מהמהדור לפרסומו הוגש לרשם החברות. עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בסניפי הבנקים ואצל חברים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

החותם: בנק לאומי לישראל בע"מ.

הערבה: חברת מלונות דן בע"מ - חברת האם של החברה.

הנאמנים: החברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל בע"מ (חברת בת של בעל עניין) וחברה לנאמנות של בנק הפועלים בע"מ

אין לראות בהודעה זו הצעה לציבור לרכוש את ניירות הערך המוצעים.

31 באוגוסט, 1986.

דו"ח על דו"ח / חיים בן דוד ויצחק עוזר

אפריקה ישראל — יציבות ברמת הפעילות

הרווח הנקי בסך 5 מיליון דולר, נובע מדילול חלקה של "אפריקה ישראל" בחברה בת (2 מיליון דולר), מחלקה ברווחי חברת הביטוח "מגדל" (2 מיליון דולר), וממימוש רווח על קרקע בעת מכירת דירות (מיליון דולר). המסקנה: לחברה לא היו השנה רווחים מפעילות הבנייה עצמה

הכותבים נמנים עם סגל המורים בחוג לחשבונאות באוניברסיטה העברית.

עיקר עיסוקה של אפריקה ישראל להשקעות בע"מ, המנוית עם קונצרן בל"ל, הוא בנייה קבלנית והשכרת נכסים. כמו כן לחברה השקעות בתחום הביטוח והתיירות, כאשר חברת מגדל מהווה את המרכיב החשוב ביותר בתחום הביטוח. בתחום התיירות מתרכזות החברה סמוך לעיר טבריה והמיוחד ב"חמי טבריה".

בשנת הדו"ח 1985/6 דיווחה החברה על רווח נקי בסכום של כ־5 מיליון דולר, וזאת בהשוואה לרווח של 1.4 מיליון דולר בשנה קודמת.

הרווח מפעולות לפני מיסים מסתכם בכ־7 מיליון דולר. ההפרשה למיסים שנכללה בדו"ח רווח והפסד הסתכמה בכ־6 מיליון דולר, כאשר מרבית הסכום הינו, מיסים שוטפים העומדים לתשלום מיידי. הסיבה לתשלום מס כה גבוה נובעת מהיות החברה מחויבת בבסיס מוגבה מעבר להונה העצמי.

מתוך הרווח הנקי לשנה, כ־4 מיליון דולר הינם רווחים בגין השקעות בתחום הביטוח והתיירות ורווחים כתוצאה מדילול חלקה של אפריקה בחברה בת שלה. הרווח מפעולות לאחר מס מסתכם בכמיליון דולר בלבד. ההפרשה למיסים שנכללה בדו"ח רווח והפסד הסתכמה בכ־6 מיליון דולר, כאשר מרבית הסכום הינו, מיסים שוטפים העומדים לתשלום מיידי.

ההון העצמי של החברה הסתכם בכ־50 מיליון דולר והיקף מאזנה מגיע לכ־94 מיליון דולר. התשואה להון העצמי לתחילת השנה הסתכמה בכ־11%, וזאת בהשוואה לכ־3.5% בשנה הקודמת.

השקעות בחברות בנות ומוחזקות

אפריקה ישראל מחזיקה בכ־74% מ"לאומי אחזקות ביטוח" וכ־50% מ"חמי טבריה בע"מ". לאומי אחזקות ביטוח אינה מאחדת בדו"חותיה הכספיים של החברה, עקב אופי העסקים השונים זה השקעה בה מוצגת בנפרד. לאומי אחזקות מחזיקה בין היתר במגדל חברה לביטוח. השקעות אלה מוצגות במאזנה של אפריקה ישראל בסכום כולל של כ־18.5 מיליון דולר. חלקה של החברה ברווחי אותן חברות הסתכם בכ־2 מיליון דולר, תשואה נטו של כ־11%.

הרווח על השקעות אלה הושג בגלל הרווחיות של ענף הביטוח שהשתפרה השנה, ועקב עליית התעריפים שהתבצעה ומיתוגו את ההוצאות בענף. על השקעה בחמי טבריה נגרם לחברה הפסד של כ־300 אלף דולר. חמי טבריה מפעילה מרחצאות וכן בית מלון באותו אתר. החברה השקיעה בשנה האחרונה בהגדלת בית המלון ומתכננת המשך השקעות בפרויקטים שונים בחמי טבריה ובמלון. נראה שלמרות שהיו גידול ריאלי במספר המבקרים באתר ולמרות שהתפוסה בבית המלון גבוהה יחסית, להפסד נגרמו הפסדים עקב הוצאות מימון גבוהות מגד אחד והוצאות הפחת המוגדלים מגד שני.

ההשקעות נכללות בעיקר בהון רכוש קבוע

רכוש קבוע

לחברה השקעות ברכוש קבוע בסכום של כ־35 מיליון דולר. הרכיב של השקעות אלה הינו במבנים המיועדים להשכרה (כ־29 מיליון דולר). בין היתר כוללות השקעות אלה מרכז מושכים ומשרדים בלוד, המיועדים לשימוש על ידי בנק לאומי. כמו כן נכללו בהשקעות אלה מרכז לתעשיות עתירות ידע בקרית ויצמן וכן מרכזים מסחריים שונים. מרבית הנכסים מושכרים וחלקם נמצא בשלבי הקמה. החברה נהגת להוון בתקופת ההקמה הוצאות שונות לעלות הרכוש הקבוע (מימון והוצאות הנהלה). עד כה נזקפו לעלות הרכוש, הוצאות כנ"ל בסכום של כ־2.5 מיליון דולר. יתרת הרכוש הקבוע של החברה הינו קרקעות בבעלות ובחכירה המיועדות להקמת מרכזים מסחריים להשכרה (כשחלקם בתהליכי הקמה) בסכום של כ־4 מיליון דולר וכן תקבים וציוד בנייה.

הכנסות השכירות השנתי מסתכמות בסכום של כמיליון דולר בעוד שהכנסות מהנכסים מסתכמות בכ־4 מיליון דולר, כך שלחברה רווח על נכסים אלה (לפני הוצאות מימון ומס) בסכום של כ־3 מיליון דולר.

מקרקעין

לאפריקה ישראל עתודות ניכרות של מקרקעין הנמצאות בבעלותה. עלות המקרקעין מסתכמת בכ־28 מיליון דולר, כאשר בתוך זה נכללו כ־10 מיליון דולר, המהווים עודף עלות ההשקעה מעבר לשווי המאזני של רכיה חברה לבנייה בע"מ ואשר יוחס כולו למקרקעין, והתוצאה אינו מופחתת.

נראה, שעתודות מקרקעין אלה, הן אשר מאפשרות לחברה להמשיך ולבנות ברווח, וזאת על אף השנה הקשה בענף הבנייה. שווים הריאלי של נכסי החברה לפי תשקיף שהחברה פרסמה, עולה בכ־57 מיליון דולר על ערכם המתואם כפי שהינו מוצג במאזן. מצב זה מאפשר לחברה בעת מכירת הבניינים שהיא מקימה, לממש את הרווח הנ"ל על המקרקעין.

בנוסף לכך, עקב התעוררות בענף הנדל"ן המורגשת באחרונה, הבמיוחד בירות בסטנדרט גבוה אשר בה מתמחה החברה, צפויים לה בעתיד רווחים באותם אף מביצוע הבנייה.

השקעות החברה בעבודות בביצוע הסתכמו בכ־15 מיליון דולר, כאשר המקדמות שהתקבלו בגין אותן עבודות מסתכמות בכ־12 מיליון דולר. היתרה בסך של כ־3 מיליון דולר ממומנת על ידי החברה. רמת פעילות זו דומה לשנה קודמת. כשר העבודות בביצוע בניכוי המקדמות הסתכמו אז בכ־5 מיליון דולר.

בשנה הנוכחית קטנו בהשקעות החברה הבנייה ביותר מ־30% בהשוואה לשנה הקודמת. הקטנה זו באה לידי ביטוי הן בבנייה למגורים הן בבנייה שלא למגורים. חברת אפריקה ישראל שמרה על רמת פעילות דומה בשנת הדו"ח לעומת שנה קודמת, עקב הביקוש לדירות באתרי החברה.

שווי החברה

ההון העצמי של החברה לפי המאזן ליום 31 במארס 1986 הוא כ־50 מיליון דולר, ואילו ערכה של החברה בבורסה כיום הוא כ־65 מיליון דולר. לכאורה נראה שמניות החברה נסחרות מעבר לערכן הנכסי, אולם לפי תשקיף החברה שפורסם באחרונה, עולה כי לחברה שווי נכסים שלא בא לידי ביטוי בדו"ח הכספי בכ־57 מיליון דולר. כמו כן חלק החברה בלאומי אחזקות ביטוח שאף הוא מגיע לכ־40 מיליון דולר אינו בא לידי ביטוי בדו"ח החברה. מכאן שלחברה שווי נכסים העולה במידה ניכרת על שווי מניות החברה בבורסה.

הסיכויים לעתיד

כאמור התוצאות שהשיגה החברה בתקופה בה היו פשיטות רגל וכינוסי נכסים של פירמות גדולות הוא הישג. התשואה שהפיקה החברה היא מעל למקובל במשק הנדל"ן בשנת הדו"ח. החברה בנויה על מימון השקעות שנועם לפיזור הסיכון. גם הפרויקטים בניהול החברה והחזרות בבחירתם מהווה ערובה להמשך ניהול סולידי של החברה, תוך סיכויים טובים לצמיחה בעת התרחבות הפעילות במשק. לאור כל זאת, התוצאות הצפויות לשנת הדו"ח 1986/7 יצביעו על מגמה של המשך השיפור.

החברה ידועה בגוף סולידי בשוק החברות שמניותיה נסחרות בבורסה, העדות לכך ההצעה האחרונה של החברה שזכתה להתחתמות יתר של פי 100. באמצעות ההנפקה גייסה החברה בארץ ובחו"ל כ־17.5 מיליון דולר.

תמצית דו"ח רווח והפסד

(באלפי דולרים)

	1985/6	1984/5
רווח מפעולות	7,088	5,024
מיסים על ההכנסה	(5,959)	(4,974)
	1,129	50
חלק החברה ברווחי חברות אחרות	1,778	1,359
הכנסות אחרות, נטו	1,869	(53)
רווח נקי לשנה	4,776	1,356

מאזן מאוחד ליום 31.3.86

(באלפי דולרים)

השקעות בחברות בנות ומסונפות	18,400	הון עצמי	49,807
רכוש קבוע	34,539	עתודות למיסים נדחים	6,103
מקרקעין	27,619	עתודות חכירות מעוט	4,681
רכוש אחר	1,745	התח' לזמן ארוך	8,465
רכוש שוטף והכנסות	11,487	התחייבויות שוטפות	24,734
	93,790		93,790

בנק לאומי מחזיק ב־90 אחוז מהמניות

מאת יהודה שרוני

הון המניות של אפריקה ישראל מורכב משני סוגים: מניות בנות 0.1 שקל, ומניות בנות 1 שקל. בנק לאומי מחזיק ב־90 אחוז המניות בנות 0.1 שקל ו־83 אחוז מהמניות בנות 1 שקל.

על מנת להגדיל את הסחירות במניות בנות 0.1 שקל, הוחלט כי כתבי האופציה שהנפיקה החברה לפני חודשיים, יומרו למניות בנות 0.1. באותה הנפקה גייסה החברה 1.25 מיליון דולר באגרות חוב ובכתבי אופציה.

תמורת ההנפקה מיועדת להקמת מרכז מושכים עבור בנק לאומי בלוד. כתנאי לאישור ההנפקה, דרשה הבורסה לעגן בחוזה את הסכם ההתקשרות בין שני הגופים. אחד מנציגי הציבור בדירקטוריון התנגד לביצוע ההתקשרות בין בל"ל לבין אפריקה ישראל, מחשש לקיומם של ניגודי אינטרסים.

הפעילות הבורסאית במניות מגוונה עם בנק לאומי, וקרנות הנאמנות לאומי פיא. בנק לאומי הגדיל את אחזקותיו במניות לפני פרסום הדו"חות של החברה, באמצע אוגוסט.

הגרף של "מיטב" מראה כי קו הכל יש מגמת עליה במניה, ומחירה עומד כיום על 26.5 סנט.

המלצת ביניים

200,000 דולר, מינימום ההון העצמי של חברות הברוקרים

מאת יהודה שרוני

ההון העצמי של חברי הבורסה שאינם בנקים (חברות ברוקרים), יעמוד מעתה על־200 אלף דולר, כך הוחלט בסוף השבוע בדירקטוריון הבורסה. ההון העצמי יושקע בנכסים נזילים, כגון אגרות חוב.

המדובר בהמלצת ביניים שהתקבלה בוועדת החברות של הבורסה. עד כה נדרש חברי בורסה חדשים בלבד, להיות בעלי הון עצמי כזה, והדרישה לא חלה לגבי חברי בורסה ותיקים. יש לציין כי המדובר בהמלצת ביניים בלבד, ולא מן הנמנע כי בעתיד תידרש הגדלת הון נוספת להצי מיליון דולר.

עובד בן עוזר, יו"ר איגוד חברי הבורסה שאינם בנקים מסר בתגובה כי באופן עקרוני אין לו כל התנגדות להגדלת ההון. יחד עם זאת, לא ברור מדוע צריך להגדיל את ההון באופן משמעותי כל כך, אם חבר הבורסה ממילא אינו נוהג לתת הלוואות, או שאין לו חשבון "נוסטרו" פעיל שעלול לסכן אותו.

בן עוזר הוסיף כי הגדלת ההון כרוכה בבעיות מיסוי, ששלטונות מס ההכנסה חייבים לתת עליה את הדעת.

משקיעים שוקלים פניה לבג"ץ בטענה שהאוצר מונע מהם הקמת קרן נאמנות

מאת יהודה שרוני

קבוצת משקיעים פרטיים, בראשות מנהלי התיקים חיים חרובי ואורי שוהם, שוקלת לפנות לבג"ץ, בטענה שמשרד האוצר נוקט סחבת בטיפול בבקשתם להקמת קרן נאמנות גמישה בשם "שקל".

אורי שוהם טוען כי הבקשה הועברה לאוצר כבר לפני למעלה משמונה חודשים, אך עדיין לא התקבלה כל תשובה לבקשה, הגם שבינתיים אושרו בקשות אחרות להקמת קרנות חדשות. שוהם טוען עוד כי החברה שבה הוא שותף, עומדת בקריטריונים הקבועים בחוק להקמת קרן נאמנות: הון של 50 שקל (כמות אינבה סטית ראשם) הפרדה עסקית בין מנהל הקרן לבין הנאמן לקרן. שוהם הוסיף כי כבר השיג את הסכמת אחד הבנקים לשמש כנאמן לקרן הנאמנות החדשה.

נציין כי לפני כמה חודשים, סיימה את עבודתה ועדת שילוני, והיא ביקשה להזמיר את הקריטר־יונים הנדרשים ממנהלי קרנות נאמנות. בין השאר הוגבר על הון עצמי גבוה עשרות מונים מזה הקיים כיום.

מאיר פרידמן, מנהל הממונה על שוק ההון במשרד האוצר מסר בתגובה, כי האוצר שוקל את כל הבקשות המוגשות אליו בצורה עניינית. להבנתו, לא זכור לו מקרה בו סירב האוצר לאשר הקמת קרן נאמנות. פרידמן סירב להתייחס למקרה הספציפי של הפרט, כבר עם שהעניין נוגד את מדיניות המשרד.

השתלמות בנושאי יצוא

מאת צבי זרחיה

השתלמות ראשונה ליצואנים ישראלים על הדרכים ביצור להתמודד את הייצוא לעידן של המסכנות. תתקיים באמצע החודש הבא במסגרת קורס השתלמות ביצוא, המאורגן ע"י "שתף־שירותי סחר חוץ".

8 כתבי אישום בגין העלמת הכנסות הוגשו ביולי

באותו חודש נתפסו 3 רואי חשבון ועורך דין אחד שלטענת שלטונות המס העלימו הכנסות

מאת צבי זרחיה

8 כתבי אישום הוגשו בחודש יולי על ידי נציבות מס ההכנסה נגד מעלימי הכנסות. בתקופה זו נפתחו 23 תיקים חדשים ו־17 תיקים של נישומים הועברו לפרקליטות לצורך הכנת כתבי אישום.

מבתי המשפט שהוכרו בנציבות מס ההכנסה עולה כי בחודש יולי 86 הוטלו על ידי בתי המשפט ברחבי הארץ 11 עונשי מאסר בפועל ו־47 עונשי מאסר על תנאי. הקנסות שהוטלו בחודש שעבר בגין העלמת הכנסות הסתכמו ב־18 אלף ש"ח.

בחודש יולי נתפסו גם 3 רואי חשבון ועורך דין אחד שלטענת שלטונות המס העלימו הכנסות. הפרשיות מסובכות וחלק מהייש לחקירה היות להתפוסק ממס. כמו כן, נתגלו מספר קבלני משנה והמנפיקים קבלות פיקטיביות בהשמעת הכנסות העסקיות מס שבת.

להשכרה מבני תעשייה

1) באזור התעשייה חולון

עד 7,000 מ"ר, שטח 10 דונם, 3 טלפונים, כח 2000 אמפר, מחולק למשרדים ולתעשייה (הוחזק ע"י תדיראן)

2) באזור התעשייה הרצליה־פיתוח

1300 מ"ר, 3 טלפונים, כח 600 אמפר

פרטים נוספים אצל בעל הנכסים 02־341362 בשעות הערב

הודעות מס הכנסה ומס רכוש

עצמאי המנהל ספרים בשיטה החד-צדדית, שכיר ומנהל חברה.

לקראת ריבוא באוגוסט חשוב לדעת:

א. שעות קבלה מיוחדות במשרדי השומה

כדי להקל על הציבור להגיש הדו"חות לשנת המס 85', יהיו משרדי השומה בכל רחבי הארץ פתוחים ברציפות,

ביום א' 31.8.86 בין השעות 8.30-19.00.

ב. סגירת לשכות הייעוץ

היום האחרון להפעלת לשכות הייעוץ המיוחדות המסייעות במתן ייעוץ והדרכה במילוי הדו"חות השנתיים הוא יום א' 31.8.86.

31.8.86 המועד האחרון להגשת הדו"ח השנתי

נציבות מס הכנסה/הסברה

EITAN איתן
Insurance Co.Ltd. חברה לביטוח בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שלא מן המנין של בעלי המניות של החברה

ניתנת בזה הודעה לכל בעלי המניות של החברה כי אסיפה כללית שלא מן המנין של בעלי המניות של החברה תתקיים ביום 22.9.86 בשעה 11.00, באולם הישיבות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ, שדרות רוטשילד 13, תל אביב, לשם דיון והחלטות בהצעות הבאות:

1. הצעה להחלפת תקנה 7 של תקנות החברה בנוסח כדלקמן:
"7. החברה לא תהא רשאית להנפיק בעתיד סוגים חדשים של מניות אשר הזכויות הנילוות להן תהיינה עדיפות על אלו הנילוות לסוג הקיים, או בכל נוסח אחר שתמצא האסיפה לנכון.

2. הצעה לתיקון תקנה 89 לתקנות החברה בנוסח כדלקמן:
"שכרו של מנהל ראשי או מנהל עסקים יקבע מדי פעם בפעם על ידי האסיפה הכללית, או בכל נוסח אחר שתמצא האסיפה לנכון.

בעלי המניות יוכלו להצביע בעצמם או באמצעות באי כוחם. ייפוי הכח של באי כוח יופקד במשרדי החברה לא פחות מעשרים וארבע שעות לפני האסיפה, אך אם בעל המניות הוא תאגיד, יוכל להמציא לחברה את ייפוי הכח בכל עת לפני האסיפה.

אם תוך מחצית השעה מהמועד הנ"ל לא יימצא מנין חוקי תדחה האסיפה ליום 29.9.86 בשעה 11.00 ותתקיים באותו מקום.

לפי החלטת מועצת המנהלים
מזכיר החברה

חברת השקעות דיסקונט בע"מ

הודעה על שער ריבית על סטוק אגרות חוב 1991–1997 סדרה 177

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לקביעות הנאמנים לסדרות סטוק אגרות חוב 1991–1997 מס. 177, שער הריבית שתשאנה אגרות החוב בגין תקופת הריבית המתחילה ביום 1 בספטמבר 1986 ומסתיימת ביום 28 בפברואר 1987, יהיה 7.25% לשנה, דהיינו 3.625% לתקופה של חצי שנה.

هكذا من الأصل

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הבית רופאים בבקרים רופאים כ"ס לקבל עד לפנות בין בבקר בשבת
מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 923333
רחובות 054־451333
בנ"ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221822
באר שבע 057־74767

24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611

תורנות בתי־חולים

תל אביב: הקריה — ילדים; איכילוב — פנימית, כירורגית
ירושלים: ביקור חולים — (כירורגית); הדסה ע"כ — (ילדים, אורתופדית, עיניים, א.א.ג); שערי צדק — (פנימית); הדסה הר־צופים — (נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב בן שושן 66 — 237326
בר־יאות המלך ג'ורג' 28 — 285731
ירושלים אלבז יפו 42 — 223703
חיפה יבנה אבן סינא 7 — 672258
חולון 52 — 889153
בת ים בלפור 45 — 864625-45
רמת גן 151 — 722271
נתניה קופ"ח כללית 31 — 91123
פתח תקוה קופ"ח כללית חיים עוזר — 905271
הרצליה ארלוזורוב יצחק הנשיא 9 ק. חיים — 727720
רחובות כללית בני משה — 452581

דלת פתוחה

מרכזי מידע — אגד

03—432777 04—549121
02—528231—2

הסנה
מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

09.00 עד כאן — מידע ובידור
09.05 שעת כושר
09.15 בלי סודות
09.35 דון קישוט איש למנשה
10.10 סליחה שאני קיים
10.40 שירלי טמפל
14.00 עד כאן — מידע ובידור
14.05 שעת כושר
14.15 אנטוניקה — שוטף בתיאטרון הקאמרי
14.50 רכבת השעשועים
15.00 רחוב סומסום
15.38 התבודה של פרפי
16.00 שיר השירים — תיאטרון עבגל
16.55 בלונים קסומים — קיץ מאושר לחוף ים
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 קאובוי באפריקה — סדרה
18.20 סרט מצויר
18.25 יש לי סיפור — אבא הולכת לכיתה א'
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) ג'ניפר — סדרה לילדים
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרות מבט
20.02 עד פופ — ג'ון לנון בקונצרט בניו־יורק
21.00 מבט לחדשות ומוסף "שער ראשון"
21.45 שקשלת — סדרה
22.35 סוף ציטוט — ענייני ספרות
23.15 סיפורים מן הצד האפל — סדרת סרטי מתח
23.40 מבט של יום חדשות

ירדן ערוץ 6

18.00 בית ספר לילדים, מצעד כשרונות צעירים
18.30 קתרין (סדרה היסטורית)
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 לקט שירים
19.30 חדשות בעברית
19.45 מגאזין 01
20.00 חדשות בערבית
20.30 צ'ארלי ומלאכיו
20.55 לקט שירים
21.10 היקום ואני (סדרה דוקומנטרית)
22.00 חדשות באנגלית
22.15 ראלאם

לבנון ערוץ 12

13.00 חדי והעקר (מצויר)
13.30 בית חולים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 מעשיות משמחות (ערבית)
15.00 סרט (ערבית)
16.30 אי המטמון (מצויר ערבית)
17.00 הבית המצופף (מצויר)
17.30 התכוננות עם באני ריד
18.00 מאבקי (סדרה)
18.30 כפית של כסף (קומי)
19.00 נובה (דוקומנטרי)
20.00 תכנית מיוחדת
21.00 סרט: "שרא ההדר" עם טוני קרטיס וכריסטין קאופמן
22.30 מעשיות משמחות (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 אבנים באולם
13.00 קונצרט צהרים — הנדל
15.00 מילון מוסיקלי
15.05 צלילי מסגר
16.00 קונצרט מנחה — באך: סוויטה מס' 2 ללאוטה
18.30 מוסיקה ליום ראשון — באך
20.05 ערב טוב
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי
22.25 מילון מוסיקלי
22.30 מסורות מוסיקליות בארץ
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק

רשת א'

12.05 בעיקבות הבשם
14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין
14.45 תהיל בשקט — ילקוט כלבו
15.30 עולם המדע
16.05 שאלה של טעם
17.20 האוניברסיטה המשודרת
18.06 מנחת ערב — הוי ומסורות
18.50 פרקי היום בתנ"ך
19.05 מחשבת ישראל
19.30 שידורים לעולים
22.05 מרחוק — עם המשוררת
23.05 הוי ארצי מולדתי — שירים עבריים

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים
18.45 היום במשדר
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל — עניינים יהודיים בעולם
20.05 אומר בשבחין — פרקי חזנות ספרדיים
22.05 תזמורות כלי נשיפה
23.05 צלצול שלישי — שבועון לאמנויות

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים
21.05 אדום עתיק — שירים שלא נס לחם
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

18.05 שעה קלה על בלבלה
18.40 משירי הלהקות הצבאיות
19.05 פזמונים לכולם
20.05 מוסיקה גמר — בעיקבות
21.00 מבט לחדשות
21.30 לילה לא שקט — פזמונים עבריים
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 לילה לילה
23.55 שירת הגבת — עם המשוררת
00.05 ציפורי לילה משוחחות — עם שלמה ארצי

שידור קבוע

רשת א'

07.30 חי שירים — פזמונים ישנים
08.05 חגה — עם בני הגדל
09.05 השיר לא תרשרים עבריים
10.30 רדיו קל — שירת קלה
11.10 שירים עבריים
11.30 השבלה רשת לכל

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 חול בכבלים
09.05 ביקורבית

10.10 כל צבעי הרשת
12.10 גל פתוח — חדשות ומוסיקה
13.00 בוקר היום
14.00 יש עניין
15.05 רגעי קסם
16.05 תוצרת הארץ — שירים
17.10 יומן בלבלה
17.30 על ספרים ואנשים

רשת ג'

06.05 בוקר לאור־להיטים
07.05 שיר בבוקר־בבוקר־פזמונים
09.05 מה, כבר תשע
11.05 שעה תמימה
12.05 שבעים מי יודע
13.05 רק בימי חול
14.05 מגזין הזר

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר
06.30 פוקוס על — מידע ומוסיקה
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילה בוקר
10.05 המסקת עשר
11.05 גבן לעכשיו
11.05 להיט לתאבון — פזמונים ישראליים
14.05 דרדרומי
15.05 מגישה יומית
16.05 ארבע אחר הצהרים — שירים
17.00 ערב טוב ישראל

קולנוע

תל־אביב

אורלי — רכבת אל המוות 5.00, 7.15, 9.30
אלנבי — הלף עם הרוח 4.30, 8.15
אסתר — הקולוסוס 5.00, 7.30, 9.40
בית לסין — אבודים באמריקה 11.15
בן יהודה — 5.00, 7.15, 9.30
גורדון — 5.00, 7.30, 9.30
גת — הצבע ארגמן 3.15, 6.15, 9.15
דיזנגוף 1 — נשיקת אשת העכביש 11.00, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
דיזנגוף 2 — 3 רוקים ותינוק 11, 1.30, 4.45, 7.20, 9.45
דיזנגוף 3 — בר 51 11.00, 1.30, 4.45, 7.27, 9.45
זהבי — תעלול קטלני 5.00, 7.30, 9.30
רב חן 1 — היזמן מבבלי הילס 2.30, 5.00, 7.40, 9.55
חן 2 — שגעון של לילה 5.00, 7.40, 9.45
חן 3 — בית"ס לשוטרים מתקדמים 5.10, 7.45, 9.50
חן 4 — מרגלים שכאלה 11.00, 2.00, 5.00, 7.40, 9.50
לב 1 — יפה בורד 1.45, 5.00, 7.40, 9.40
לב 2 — 1.45, 5.00, 7.40, 9.40
לב 3 — יומנו של צב 1.45, 5.00, 7.40, 9.40
מוזיאון ת"א — "שואה"

ירושלים

חיפה והסביבה

פתח־תקוה

רחובות

חולון

רמת־גן גבעתיים

בת־ים

נתניה

עפולה

הרצליה

נצרת עילית

חדרה

רמת השרון

כפר סבא

קולנוע / רחל גורדון

סנדריין בונר משמשת ראי לאנשים בסרטה של אנייס וארדה "עוברת אורח"

בין החופש והבדידות

"עוברת אורח", קולנוע פאריז, ת"א.

"עוברת אורח" הוא סרט שלא אשכח. במשמעות, כמעט בסנגמת, מגליזה הבימאית אנייס וארדה ליצור דימוי קולנועי, שיש בו כוח להדריך את מנוחתו של הצופה בסרט. בעזרתה של השחקנית המצויינת סנדרין בונר, היא מציבה בפני הצופה חידה אנושית, שהוא נאלץ להגיב עליה באופן אישי. לדמות המופיעה בסרט אין הנקיות פסיכולוגיות. אין עבר. אין עתיד. נוכחותה משמשת כראי. בכוח הוויה, היא מעוררת את האנשים להשליך עליה את פחדיהם, את תקוותיהם, את אשליותיהם ואת אכזבתם מעצמם. כל מה שנגיד עליה, גם אנחנו, ישקף רק אותנו עצמנו, בעוד היא שומרת על תום [illegible].

"עוברת אורח" נפתח בכרם גפנים בדרום־צרפת, בבוקר חורף קר. אחד העובדים בכרם מגלה גופה בתעלה. זו נערה נודדת, שקפאה למוות במשך הלילה. לאחר מכן עוקב הסרט אחר השבועות האחרונים בחייה של הנערה, ששמה מונה. היא נראית כשהיא נודדת לבדה בשדות חורפיים או בדרכים, קושרת קשרים אקראיים, ובכוח כפייה פנימית כלשהי נדחפת הלאה. אנשים שנקרו על דרכה מעידים, כשפניהם למצלמה, על פגישתם עימה.

אנייס וארדה ("קליאו מחמש עד שבע", "האושר", "האחת שרה, השניה לא", ועוד) מגישה בסרט זה ליקיון. "עוברת אורח" לא רק נקי מסנטימנטליות או ממלודרמה. הוא נקי גם משיפוט מוסרי, מפסיכולוגיזציה, מאידיאולוגיה. הסרט נראה כמעט כסרט תעודה, המתאר התנהגות באופן מפורט, מנקודת מבט חיצונית. המצלמה מוצבת בדרך־כלל במרחק בינוני מהדמויות, בוחנת אותן מזווית אובייקטיבית כביכול.

למן ההתחלה מלווים הצילומים בסרט בהרגשה של בדידות חריפה. אנייס וארדה אמנם בונה דמות המעוררת רגשות מעורבים: סקרנות, דחיה, חיבה, התייגות. הסרט אינו דוחף את הצופה להעדיף אף אחד מרגשות אלה. העובדה ה"מתמשכת" היחידה לגבי דמותה של מונה היא הבדידות הנושבת ממנה. אף כי היא מצליחה, לרגעים, ליצור קשר עם הזולת — עם פועל טוניסאי הזר בגלות ובעליבות, עם אשה משכילה האוספת אותה כטרמפיסטית, עם זקנה סנילית שיורשיה ממתינים למותה — קשרים אלה אפשריים רק בזכות ארעיותם. הבימאית, הבוחרת את הסביבות הטבעיות בכישרון ובאותנטיות, מגלמת את מונה שוב ושוב על רקע הנוף הקר. כשהיא מנסה לנגן, לשווא, מעמידה לה הבימאית מכונת דייש עזובה. בכל מקום מקדמים את פניה כלבים נובחים. והמוסיקה הדיסהרמונית מגבירה את הרגשת הבדידות הקודרת.

הבדידות והחופש הם, כביכול, שני הקטבים שביניהם נע הסרט. כל אחת מהדמויות מוצאת את מקומה במקום כלשהו בין קטבים אלה. אך חלוקה זו נראית מדומה. האם ניתן להפריד בבהירות בין חופש לבדידות? האמנם יש "שביל זהב" בין השניים, כפי שטוען רועה העזים בסרט? האם מונה אכן חופשיה, כפי שמציגים אותה? האם היא מסוגלת לעשות אפילו דבר אחד אחרת מכפי שהיא עושה אותו? — נראה, כי היא נדחפת על־ידי כפייה פנימית חזקה ממנה, המובילה להרס עצמי.

בגילומה המצוין של סנדרין בונר ("לאהוב באמבטיה"), מונה היא בעלת נוכחות וקיום עצמאי. הדרך שבה היא מחזיקה את אמה באצבעות ידה, פניה הכחולים מקור הערב, הזן של נבוריה, עיניה הריקות והאדישות, היעדר הרגש או התמר עצמיים, מביאים אותה בתוכנו כאבן שאין לה הפסק, לא לבלוע ולא להקיא.

המבקרת הנודעת של ה"ניו יורקר", פולין קל, טוענת נגד הסרט, שהוא מתאר התנהגות חיצונית, אך אינו חודר לנבכי הנפש פנימה. על כך אומרת אחת הדמויות בסרטו של אינגמר ברגמן "תשוקה": "אני סבור שאני מגיע בצילומים למעמקי נפש הגרט. אני יכול לרשום רק השעמה הדרית של כוחות גדולים וקטנים. אם מתבוננים בתמונה היטב לרמזון. אין להכיר את הזולת במידה המתוה ביותר של הראתו". הרגשה זו מצליחה אנייס וארדה להעביר לצופה, בעוצמה רבה, באמצעות הסרט.

הארץ ממליץ

תל אביב

עוברת אורח (פריז) — הבימאית אנייס וארדה עוקבת אחר השבועות האחרונים בחייה של נערה נודדת, שקפאה מקור בדרום צרפת. סרט בעל יופי מגפי. בהיכוכבה של סנדרין בונר המצוינת.

שתי אצבעות מצידון (פאר) — קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בתקופה האחרונה של מלחמת לבנון, כפי שהם נראים בעיני החייל הפשוט. סרט פעולה מתוח, תיאור הכרחי אותנטי, הצגה לא פשטנית של סיטואציה פוליטית מורכבת, בבימויו של אלי כהן.

שואה (מוזיאון ת"א) — תשע וחצי שעות של ראיונות עם עדי ראיה, קורבנות ורוצחים. קלוד לנצמן משחזר את "הפתרון הסופי" לפרטי פרטים.

יומנו של צב (לב 3) — גבר ואשה בגיל העמידה משתתפים בגניבת שלושה צבים מגן החיות הלונדוני ושחרורם במרחבי הים. תסריט של פינטר, משחק טוב של בן קינגסלי וגלנדה ג'קסון, הבימוי העדין של ג'ון אירווין, הופכים ליצירה קומדיה בריטית צנועה על בדידות בעיר.

זכרונות מאפריקה (שחף) — חייה של הסופרת איזק דינסן (הבארונית הדנית קארן בליקסן) בחווה לגידול קפה בקניה בראשית המאה. מריל סטריפ ורוברט רדפורד מככבים בסרט, שבוים ע"י סידני פולק ברומנטיקה הוליוודית. נופים מקסימים ביופיים וקצב המרחיב את הלב.

שיגעון של לילה (רב חן) — במשך לילה אחד בקרבת הסוהו בניו־יורק עובר גיבור הסרט ממעמדה של תייר למצב קיומי של חיה נרדפת. קומדיה שחורה, סוריאליסטית, בבימוי של מרטין סקורסזה.

נשיקת אשת העכביש (דיזנגוף 1) — הומוסקסואל בגיל העמידה ומהפכן סטנבי כלואים בתא אחד בבית־סוהר בדרום אמריקה. בימוי הקטור בבנקו ("פישוטה"). ויליאם הארט זכה בפרס ה"אוסקר" על משחקו בסרט זה.

בר 51 (גורדון) — אהבה אסורה בין אח ואחות, על רקע השוליים והעבריינים בת"א, בסרטו של עמוס גוטמן ("נגוע"). טיפוסים אותנטיים ושפת דיבור נבונה.

ירושלים

יומנו של צב (סמדר) — ראה לב 3, ת"א

חיפה

שגעון של לילה (רב גת) — ראה בת ת"א.
בר 51 (ביצן, קרית־חיים) — ראה דיזנגוף 3 ת"א
שואה (קנ־אור) — ראה מוזיאון ת"א
שתי אצבעות מצידון (שביט) — ראה פאר ת"א

תיאטרוני ישראל
הערב יום א' 31.8
תיאטרון הבימה
סטודיולה — 17.00
20.30

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי
"פסטיבל אמדאוס — סתיו"
תל־אביב, ירושלים
קונצ'רטות לפסנתר מאת מוצרט
מנצח: יואב תלמי
° אריה ורדי, רוזיטל תכמוב — פסנתרנים
מוזיאון ת"א יום ה' 4.9.86, 20:30 — אמדאוס מס' 1
° פיליפ אנטרמון, מנצח ופסנתרן
תיאטרון ירושלים מוצ"ש 6.9.86, 21:00 אמדאוס מס' 1
מוזיאון תל־אביב יום ב' 8.9.86, 20:30 אמדאוס מס' 2
יום א' 7.9.86, 20:30 "קולות ונוגנים" קונצרט מס' 1, סידרה 1
° אינגריד הבלר, אקיקו סגרה — פסנתרניות
תיאטרון ירושלים יום ג' 9.9.86, 20:30 — אמדאוס מס' 2
מוזיאון תל־אביב יום ד' 10.9.86, 20:30 — אמדאוס מס' 3
יום ה' 11.9.86, 20:30 "קולות ונוגנים" קונצרט מס' 1, סידרה 3
° מלקולם פריגר, שלמה שם־טוב — פסנתרנים
תיאטרון ירושלים מוצ"ש 13.9.86, 21:00 — אמדאוס מס' 3
מוזיאון ת"א יום א' 14.9.86, 20:30 — אמדאוס מס' 4
יום ב' 15.9.86, 20:30 "קולות ונוגנים" קונצרט מס' 1, סידרה 2
° פנינה זלצמן, אוהד בן־ארי — פסנתרנים
תיאטרון ירושלים יום ב' 16.9.86, 20:30 — אמדאוס מס' 4
מוזיאון תל־אביב יום ד' 17.9.86, 20:30 — אמדאוס מס' 5
יום ה' 18.9.86, 20:30 "קולות ונוגנים" קונצרט מס' 1, סידרה 4
כרטיסים: ירושלים — תיאטרון ירושלים, טל. 02-667167
ת"א — משרדי התזמורת, רח' ויצמן 4, טל. 03-210102

משרד החינוך והתרבות
לשכת הדובר
רשות השידור
קול ישראל
"בחזרה לבית־הספר"
יום שידורים מיוחד
ישודר ביום שני, כ"ה באב תשמ"ו, 1.9.86
בין השעות 6.00 בבוקר ו־12.00 בצהריים
ברשת ב' ברדיו.
התוכנית תכלול ראיונות עם הורים, מורים, תלמידים, חוקרים ומומחים
בהנחיית
רבקה מיכאלי ושלום קיטל
עורכת
עידית בן־יאור
לרשות המאזינים יעמוד קו טלפון מיוחד
03-266255
מ־5.30 בבוקר עד 12.00 בצהריים
שנת לימודים פוריה ומוצלחת

כל העיר ירושלים

מכתבים למערכת הארץ

גיאוגרפיה סלקטיווית

מאמרו של יואב קרני "שאלה גיאוגראפית" ("הארץ" 19.8) מוכיח להעלות הוד נוגה על הפובליציסטיקה היונית־השמאלנית בימינו ועל מקור תודעתה הפוליטית. בפולמוס הנוגע, מאז מלחמת ששת הימים, הם זלזלו בטיעון הגיאוגראפי שהעלו אנשי ארץ־ישראל השלמה, הן ביחס לסיני (עומק אסטרטגי) והן ביחס ליהודה ושומרון (רצועה צרה במרכז הדימוגראפי היהודי במדינה). עתה הם מוכיחים לנו שבריה"מ נמצאת בקרבתנו הגיאוגראפית, כאילו בן־גוריון לא ידע זאת כשקיבל את המלווה האמריקני הראשון, תוך התנגדותם של מפ"ם ושל מק"י. בגיאוגרפיה באמת אין לזלזל, אך האם רק ביחס לבריה"מ?

גם לדרישה של היונים לוותר על יהודה ושומרון "כדי לשמור על האופי היהודי של המדינה", מתגנב הדהוד נוגה, דומה, הרי גם למדינה היהודית בתחומי הקו הירוק צפויה הפצה דמוגראפית ערבית, עד כדי איזון עם האוכלוסיה היהודית, אם לא בשנת 2005, כמו בכל ארץ־ישראל המערבית, אזי בדור שלאחר מכן (2045), כפי שסורים הלוחות הסטטיסטיים. אך, הנה כשלגל פגישת הלסינקי עולה שאלת יהודי בריה"מ, יוצא יואב קרני בסיסמתו: לפני שישראל דואגת לעתיד היהודים בבריה"מ עליה לדאוג לעתיד יהודיה שלה. ועתידים יוכחו, כנראה, כשיהודי בריה"מ לא יבואו אליו וכשתל־אביב ונתניה תחזורנה להיות במרחק של 17 ק"מ מקלקיליה ותול־כרם.

צבי שילוח
הרצליה

*

יואב קרני יצא כנגד שליחי ממשלת ישראל, שהציבו את שאלת זכות העליה של יהודי ברית־המועצות כחלק מנושאי השיחות בהלסינקי ("הארץ" 19.8). טיעונו של קרני היה שחובת הממשלה לדאוג קודם לאזרחיה, ואח"כ ליהודים בעולם.

קרני מרבה לכתוב על גורלם של הכושים בדרום־אפריקה, הסאנדיניסטים בניקראגואה והפלסטינאים בישראל. אך מי שאטום לצורכי בני עמו, אין ערך לתמיכתו בסבלם של אחרים. מי שאינו רואה את מצוקתם של היהודים החיים בברית־המועצות, מגמדי לצרכים תעמולתיים של החלקים הלא־דמוקרטיים שבאומות.

יש הבדל בין הצורך להשלים עם קול בשל הדאגה התמורה יותר לשלום העולם והורדה ממלחמת עולם שלישית, לבין ההצטרפות למסע הביקור על המצוקות של מדיניותה של ברית־המועצות. יש הבדל בין ויכוח אפשרי על דרכי המאבק על זכותם של יהודי ברית־המועצות לבוא לישראל, לבין קרני, המבקש להבעיס מעדף הצבעתו למאבק הזה כאילו בשם הדאגה לעצמנו. האם אין הוא רואה את ההשתנה שבכוונה כאומי מי שיוצבע שענין יהודי ברית־המועצות אינו ענינו, ישתכנע גם שענין הכושים בדרום־אפריקה אינו ענינו, וכן הלאה.

בנימין בנגלמן
שמיר

*

יואב קרני, במאמרו "במערב יש חדש" ("הארץ" 20.8), העלה האודיה מעניינת למדי, אך חבל שלא הטריח את עצמו להתעניין בעובדות. הוא מודיע במאמרו, שארה"ב מאבדת עניין כלכלי באירופה לטובת מדינות האוקיאנוס השקט. "מרכז הכובד של כלכלתה מתרחק מאירופה וחייב לגרור אחריו את מרכז הכובד הפוליטי".

והנה הוא ממשיך ב"אוסטרליה האמריקנית, ש־16 מיליוני תושביה אינם מסוגלים לכבוש את האוצרות הטמונים באדמתה. הדברים התפרסמו בדיוק ביום, בו ממשלת אוסטרליה הציגה תקציב וזיהום של קיצוצים נרחבים, כדי להתגבר על המשבר הכלכלי שהמדינה נמצאת בו.

מעניין לקרוא גם, ש"בימים שאירופה שקועה עד צוואר בפיתוח כלכלי" יום אחרי שהמארק הגרמני הגיע לשיא ביחס לדולר במשך השנים האחרונות, עקב מיתון נוסף בגידול הכלכלה האמריקאית.

גיא דוידשר
קריית־אונו

לא הכל מובן מאליו

ראש הממשלה שמעון פרס דחה בועידת מפלגתו את ההצעה להאבק על כך שבתי הדין הרבניים יהיו חייבים לפי חוקי מדינת ישראל, בשאלות שחוק מתייחס אליהן, בנימוק שזה ברור מאליו שאכן כך הם פני הדברים.

הרשו נא לי להציג את המציאות בעניין זה, כמו שהיא.

ידידים שאביהם נפטר זה מקרוב פנו, בתום לב בהנחה שפני הדברים הם כפי שטען ראש הממשלה, אל בית הדין הרבני להוציא צו ירושה. לתדהמתם, התברר להם כי הצו שהוצא על ידי בית דין זה קובע כי הירושה תחולק בין הבנים בלבד, תוך התעלמות מוחלטת מהבנות. הדבר עומד בניגוד מוחלט לחוק הירושה של מדינת ישראל, המבטיח זכויות שוות לבנים ולבנות.

מן הראוי להביא הדברים לידיעת הציבור ובמיוחד לידיעת הנשים על מנת שיימנעו מלהזדקק בעניינים כאלה לבית הדין הרבני.

אדרבה, יפעיל נא ראש הממשלה את השפעתו כדי להבטיח כי הכרעות בתי הדין הרבני על פי חוקי מדינת ישראל אכן תהיינה מובנות מאליהן.

אליעזר [illegible]
גבעתיים

מיהו יורד ומיהו ישראלי

עוד אנו עוסקים בויכוח שבין שר הבינוי (עבודה) לח"כ חיים רמון (עבודה) בדבר זכות ההגדרה העצמית של הפלסטינאים — מושג שעשה בניגוד, לשאלת השאלות "מיהו ישראלי" התוהה על עצמה בכל פעם שאני מעיין בגליונות "הארץ" המגיעים לנגבי.

בגליון יום ב', ה־11 באוגוסט, מכונה אדם בשם אברהם הירשפלד — ה"רץ" לכהונת סגן מושל מדינת ניו־יורק — כ"יורד". בעוד שכל תקופת שהותו בישראל נמשכה כשנתיים בלבד (1948—50) אחרי שהיה אזרח פלשתינה־א"י. בידיעות קודמות כונה הירשפלד "איש העסקים הישראלי לשעבר", אך עתה, כשהידיעה מספרת על מגעיו עם "איש אש"ף", נהפך ליורד. גם הידיעה עצמה אינה נכונה כי מדובר במי שאינו משתייך כלל לאש"ף.

אך הפלא ופלא, כשאנו עוברים לעמוד שלישי באותו גליון, אנו נוכחים לדעת כי "ישראלים בעלי דרכון גרמני" יהיו פטורים מאשרות כניסה לדרום אפריקה. כשם ש"ישראלים בעלי דרכון אמריקאי או דרום־אמריקאי יהיו פטורים מאשרת כניסה לארגנטינה". מדוע לא כתב העיתון כי "יורדים בעלי דרכון וכו'" יהיו פטורים, ומהי ההגדרה של הישראלי כיורד, או ישראלי בעל דרכון אחר? אפשר כמובן להמתין עד לקושיות ההגדה של פסח בשנה הבאה, אך עדיין אנו עומדים בחודש אב.

יתכן שהתשובה לכל הקושיות הללו נמצאת דווקא בעמוד הראשון של אותו גיליון "הארץ", שבו מוסר לנו ח"כ רוני מילוא כי "עוד מעט יחזרו הערבים לשיך־מוניס". לאיזה ערבים הוא מתכוון, לאלה שיורדו מהגליל להתיישב בשכונה תל־אביבית, או לישראלים שיש להם רשות להתיישב בכל מקום, אלא אם כן הם ערבים?

אלכס מסיס
גני יהודה

מהרהורי לבו

לאדם המגיע לעבר הולת בלי רשותו קוראים מגינו. לאדם המקשיב לשיחות אחרים ללא רשות קוראים סקרן. לאדם שאינו דובר אמת קוראים שקרן. ח"כ חיים קופמן, שכתב ברשימתו "כגנבים בלילה" ("הארץ", 26.8), כי "שמה 9 מושל באיזור אמונים צבאי בשל [illegible]" העיד על עצמו שהוא עונה על שתי ההגדרות הראשונות.

מאחר שהדברים שנאמרו עליהן אינם אמת, אין לצערנו אלא להוסיף שהוא גם מתאים בקבלת התואר השלישי.

הדברים שנכתבו על ידי קופמן אינם אמת, והינם נובעים מהרהורי לבו.

יהודה בן [illegible]
עוזר שר הבטחון
ירושלים

בעד מלחמתה של שירן

ב־18 באוגוסט התפרסמו שלושה מכתבי תגובה ביקורתיים על הופעתה הדרמטית של ויקי שירן בתוכנית הטלוויזיה "זה הזמן".

מדינת ישראל שואפת מאז היווסדה לשיוויון חברתי־כלכלי בין כל אזרחיה. אך המאמצים על העשייה בתחומים אלה במשך עשרות שנים מוהל אזר מכזל, והאיזון עדיין רחוק. לפיכך טוב עשתה שירן שהתריעה על המצב הקיים. קביעת דיאגנוזה של מחלה אינה המחלה עצמה, אלא שלב הכרחי לקראת ריפוי.

המבקרים את שירן עשו שירות דוב לאלה, רפויי הידיים, הממונים על צימצום הפער החברתי, ושירות דוב לחברה הישראלית כולה. גם הטיעונים שלהם לא משכנעים: שירן אינה עולה על גל זה כדי להשיג קאריירה פוליטית. על־פי המציאות הפוליטית בארץ, הדרך היא בדיוק הפוכה. הטענה כאילו היעדרם של כל בני עדות־המזרח בעמדות חברתיות וכלכליות מסוימות נובע מכך שאינם מוכשרים, היא טענה גזענית מובהקת.

הרב יצחק ברדע
רמת־גן

איך להאמין?

לאור מה שנתגלה בפרשת השב"כ, נראית לי החלטת בית המשפט העליון בעניין שני העיתונים במזרח ירושלים יותר מתמוהה. מה כל סוף הדבר שהשב"כ רימה שתי ועדות ממשלתיות, ועדת לנדוי ועדת זורע. איך יכולים שופטי בית המשפט העליון לסמוך על "עיונם" ועל "סקירתם" בחומר הסודי של איש השב"כ, בלי חשש סביר שגם הפעם השב"כ מרמה ובאופן מיוחד מפני שעכשיו הוא יכול לרמות — אם ירצה בכך — בביטחון מוחלט שיקבל חנינה אוטומטית על כל מעשה רמאות?

ישראל שוחט

פרק יומי
איוב לג־לד
משנה יומית
אהלות יד, ה־ו
דף יומי
חגיגה י
הלכה יומית
[illegible]

הבימה
התיאטרון הלאומי הבימה מארח
בחסות שגרירות ארצות הברית בישראל
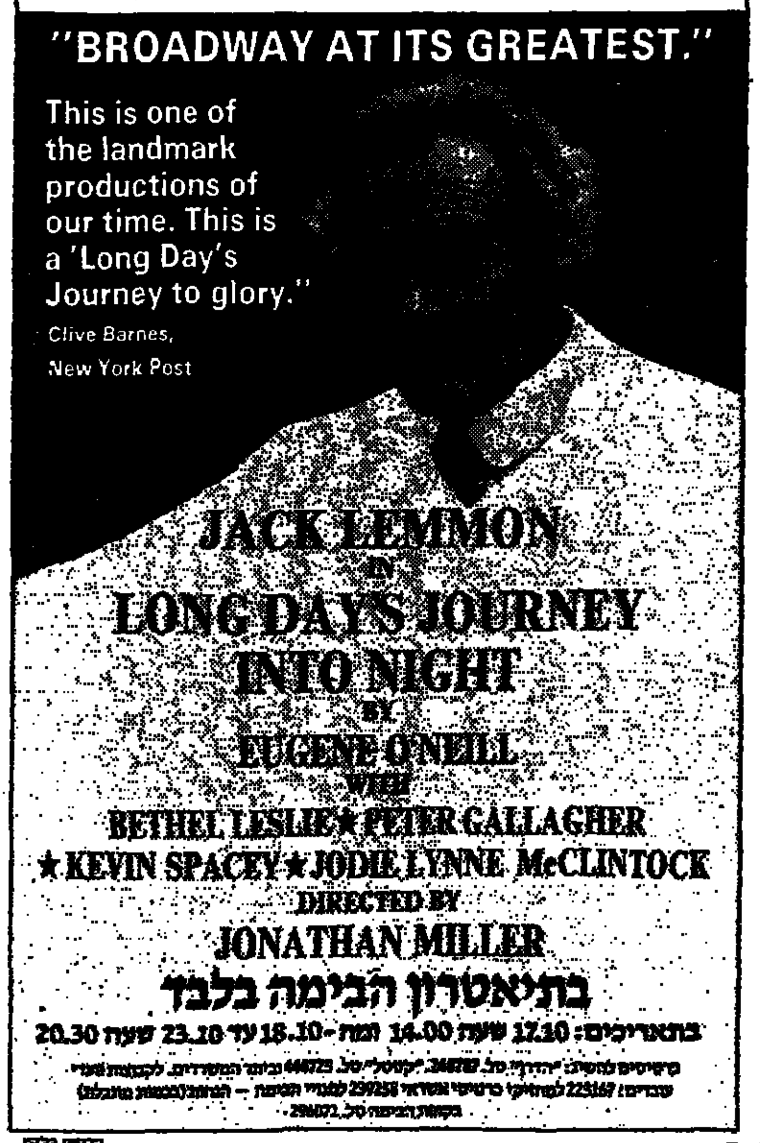

בתיאטרון הבימה בלבד
בתאריכים: 17.10 שעה 14.00 ומה־18.10 עד 23.10 שעה 20.30